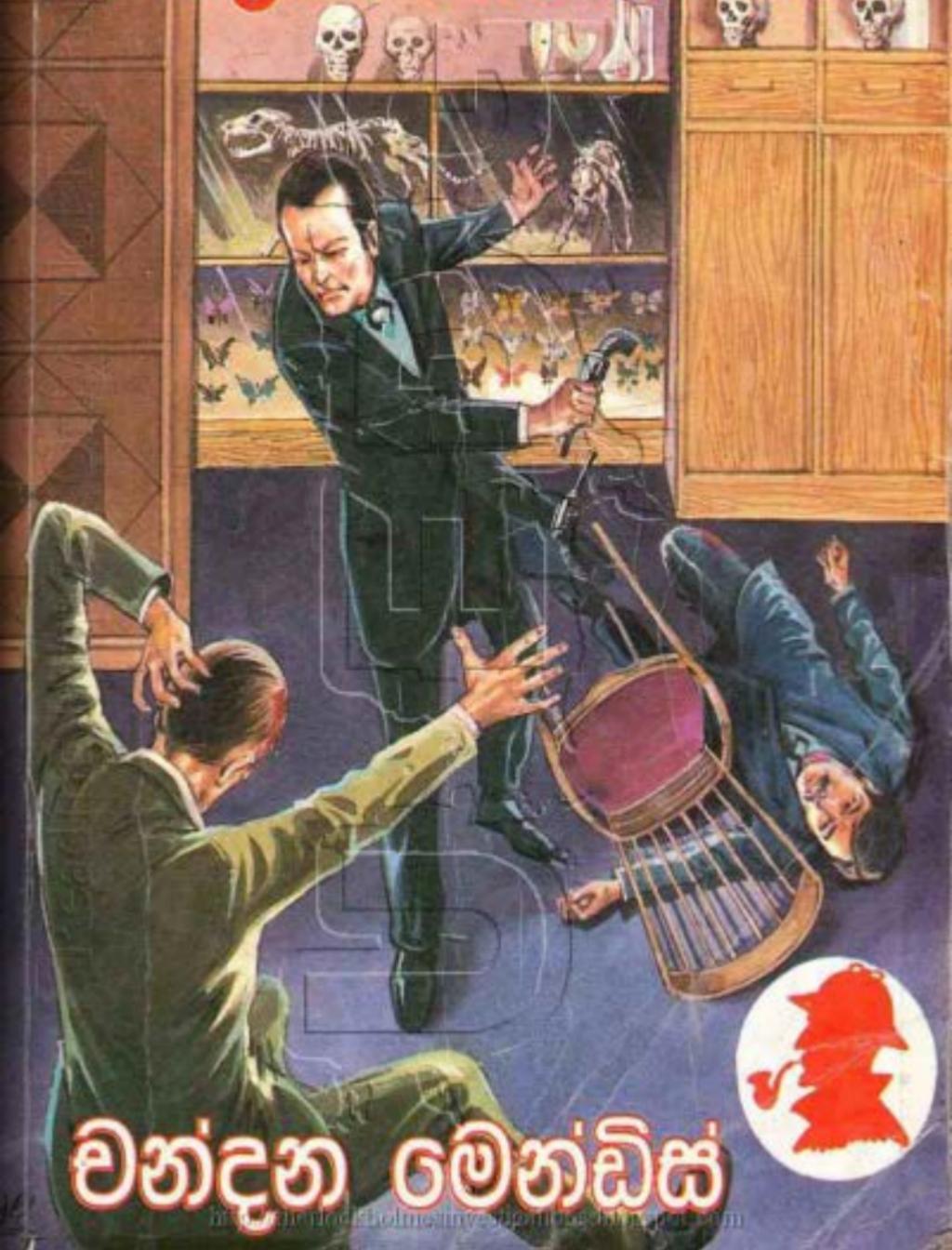

ආතර කොනන බොයලගේ

මල් සලකුණ

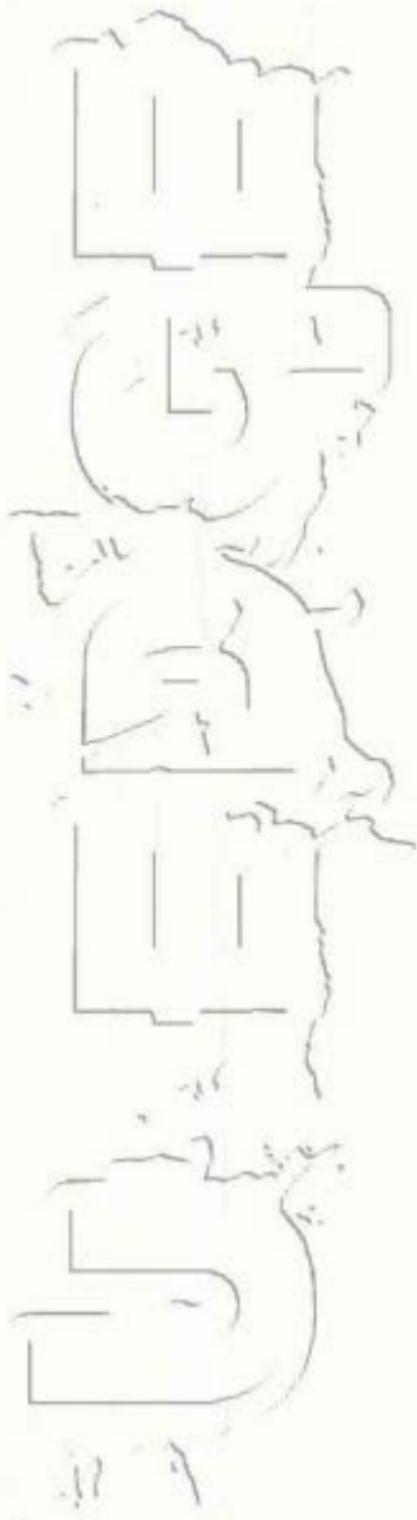
සුවෙනත්

පරලෝක ගොවිස කරී

වන්දන මෙන්ඩිස්

Reading Purpose Only, Not For Print

ලේ සලකුමා සහ වෙනත් පර්ලොක් ඩෝමිස් කරා

ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ම්‍යාදිල්ගේ
MEMOIRS OF SHERLOCK HOLMES න
අපරාධ පරිජ්‍යා ගතක්

පරිවර්තනය
වන්දන මෙන්ඩිස්

ප්‍රකාශක
වන්දන යොත්තිය
141/2, දුරු පාර,
බුද්ධාගා - නොට්ටො.

ලුමන් ආනර් කොනන් මීඛල්

11

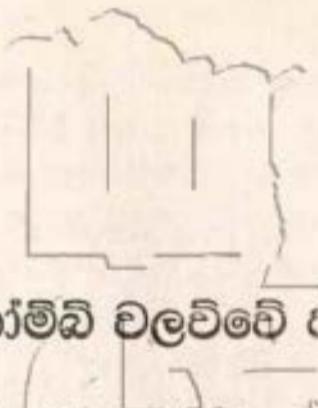
1. සොයකෝරුවේ ටලවිවේ පළත්ලවා	7
2. පූජ මැදුරේ ලිනීමැරුම	40
3. කලුෂාණ මිනායා	73
4. රන් පදක්කම	103
5. මැර පිටර	130
6. ගේ සලකුණ	167
7. මිනීමරුවා තියුලෝ	210

Reading Purpose Only. Not For Print.

පොස්කෝමඩ වලවිවේ පළහිලවා

viii. "අන්විත්සය අපත්‍රාධ පරික්ෂණයක් උදුව කරගත යුතුයි යන්න
මේපු කිරීමට මෙහා හොඳුගත්තයක්."

පොස්කේර්මෙඩ් වලවිඛේ පළහිලවිට

"මෙයුතා හරි මවාවසන්. කියිම යුතුයක් නැ, මේ මැලියම් පරිගයක්. මෙන් බලන්න මේ අන්විෂයෙක්ටා." යුගහන වේලාවක් සියලේය යමන් දූන්තම තෙහෙරීණා කරුණින් සිටි හෝමස් නිය.

මම බහුගේ අන්වික්ෂය තෙක් පහත් වි, එහි දැරුණා පර්‍ය පැහැදිලි වන ගේ කාව ඉහළ පහළ කරකාවා බැඳුමටම්.

"මටත පෙනෙනවා නෙදු කොදී වශයක්? රේ විවිධ රේදුමදන් මැයු කඩායකින් ආව් අකුදු තිශ්විනා භාජියක් නොමැතිව අව් පැහැදිට නිබෙන්නේ දුවිලි. ඔය වම් ප්‍රාථමික නිවෙනාට්ස් කොරපොත්තු. නමුත් මැදින් නිවෙනවා නෙදු දුවිරු පැහැදිශ්‍රාලුලුකාර වස්තුන් යමුහයක් රේ නමයි මැලියම් "

"මෙ රහෙම තියනවා ආම මුළු රේක විශ්වාස කරනවා හෝමස්" මම සිහාසන් පැවතුමටම්.

"මමනනදී මේ මැලියම් විල-ඩැදැගත්කම මොකක්ද?"

"අන්වික්ෂය අපරාධ පරින්ශ්‍රායට ආධාර කරගත දුනුමි යන්න ඔපු කිරීමට, මෙක භාදු උදාහරණයක්. යාන්තා පැන්තුෂ් පුද්ගලයේ සිලුවුණු මිනිමැරුම ඔබට මනකදුලුවිසන්?"

"මට. පොලිස් සට්‍රයකු මියගිය ඇතුළු?"

"අන්න හරි. මෙයිරු-අසලට වැට් තිබුණා කැඳේ නොපියන්. රීම කැඳේ නොපිය-මණුපිට තිබුණු පැල්ලම කිහිපයක් සුරා, මම මේ අන්වික්ෂයට දම්ල පරික්ෂා කළා. අපරාධය ගැන සැකකරන තැනැත්තා තියනවා කැඳේ නොපිය ඔහුගේ හොමොයිල්. මහු වෘත්තියෙන් පින්තුර රාමු කුර්ජ්‍රනාය්, පින්තුර රාමුකරන අය නිතරම මැලියම් පාවිචිලි කරන අය නො."

"මෙ පරික්ෂණයන් මධ්‍ය හාරවෙලා තියෙන්නේ?"

"හැ, මෙත ඩෙකාවිලන්චියාඩික් මදුන් මිනු මෙටිවිල්ටයි භාර වෙලා තියෙන්නේ. මිනු මෙයෙන් ඉල්ලා හිටියා, අන්වික්ෂයෙන් කළ ගැනී පරික්ෂාවක් කරලා, ඔහුට උදෑස් කරන්න කියලා.

ම්. හොරකායි අවශ්‍ය ගහපු මිනිහෙක් අල්ලා ගන්නා, ඔහුගේ කමිය අභ්‍ය වාටියේ, යදි තිබුණු ඕසුම් ලල්ල තුළු අන්වික්ෂයෙන් පරික්ෂා කරලා. ඒ තුළු, කාඩ් නිෂ්පාදන මයිදී භාවිත කරන තැන් භා දින්න් මිගු ලල්ලයන් පිටි ගැමෙන් ඇඟිපූණු ජ්‍යා බව මට සෞයාගැනීමට හැකිවුණා. රැඩින් ප්‍රශ්නයේ ඩෙකාවිලන්චියාඩි එකටත් වැටුහිලා, අපරාධ පරික්ෂණය යදානා අන්වික්ෂය යොදාගැනීමේ වැදගත්කම ගැන."

කරාව අවසන් කළුහේමස් යමින් වරක් නොදුවයිල්ලෙන් නම අන් ඔරුලෝසුව මදස බැඳීය.

"අලුත් අනුග්‍රහකයෙක් මේ වෙලාවේදී මා හමුවෙන්න එනවා කියලා, මට දැනුම්දිල් තියෙනාතා. ඔහු විකාත් ප්‍රමාද වගෙයි. ඒක නොමෙයි ටොටසන්. මොනටද ගැන අඟ්‍ය ගෙය් ගැන දන්නා?"

"අඟ්‍යවරේස් ගැන ම්. රිකක් දැන්නවා. ඇයිදී?"

"රිහෙනාම වැශේ භරි. මට මෙට යොදා ගැන්න ප්‍රශ්නයන්." 'තුරු භරු පිටිය සඳහා අන් පොතා' වශයෙන්. සර් රෝබට් නොරෝඩන් ගැන ඔබ මොනවා හරි දන්නාවද?"

"අශේෂනාම ඔම්. මහුගේ පදිංචිය පොය්කෝම්බි පරණ වැශේ, ම්. ඒ ප්‍රශ්නය මොනට දන්නවා. එක් ගිමිහාන සානුවක ම්. ඒ පළාතන් මොනායිකව ඕවියා. ගොරෝඩන් එක්වරක් මෙයි සෞනුයට බොහෝම ලැයින්. ගැඩි නොගැටී ඕවා කිවිව හැකි. . . ."

".... මොනවා? ඒ මකානොමද ඒ?"

"නිවිමානවි ඩීජ්හි කරසොන් විවිධයේ, සල්ලි පොලියට දෙන සැම බරුවරි ගැන ඔබ අහලා ඇුති මොයිලියේ. සර් රෝබට් ඒ මිනිහට අඟ්‍යවයින්ට තෙන තැස්මයෙන් තදින්ම පහර දුන්නා. ඒ මිනිහා මරණයෙන් ගැලවුමෙන් අනුනාවයෙන්."

"හැබැටි? ඔහුගේ ගැසිරිම බොහෝම පුවියේ එකක් බවයි පෙනෙන්නෙන. නිතර නිතර මහු ඒ වගේ කටයුතු වල යෙදෙන බව අහන්න ලැබෙනවද?"

"නිහර නිහර මම දැන්තේ නැං නළුක් ඔහු පොලාම දරුණු පුද්ගලයක් ලෙස ප්‍රසිද්ධයි. එංගලන්ත්‍රීය ඉන්න අය්වාරෝහකයින් අනාරින් ඔහු තරම නිර්හය හෙහෙක ගැන අයන්න ලැබෙන්නේ නැං පෙනු අය්වියා පිට ඡායාම උං දක්නාගෙන යන්නේ භාවන්ගේ රේවිතය ගැන කිසිම නැඩිමක් මෙශකර, සර්යුවට් ආවුරුදු ගණනාකට කළින්, එංගලන්ත්‍රීය ජාතික තුරු තරය ගුරුතාවලියේ මදවැනි තැන දිනාගත්තා. ඔහුගේ සමකාලීනයන් බොහෝමයක් දැන් රේවුන් අතර නැං. සර රෝබට නොට්ට්වන් තැජුණු කාලයේ බොහෝම ද්‍රා පොකීමි. ශ්‍රීචික ප්‍රකාශන්, මලල ශ්‍රීචිකයක්, අය්වාරෝහකයක්, විෂාලයින් සල්ලාලයෙන්. ඔහු වැයදී මාත්‍රිගයට යොමු වෙලා, රේකු පොලෝ දුර පිහින්; හරි මාරුග්‍රා මොඹක්ද කියලා පොයා ගෙන ආපු එන්න බැරි තරම දුර වැයදී මැරුගයේ පිහින්"

"අනාරකී ව්‍යාචියන් මත ව්‍යවහාර කිහිපයකින් නොට්ට්වන් පිළිබඳව පමිදුරුණ නිවැරදි විශ්‍යක් මැවිවා. දැන් මට ගෝරුම් ගන්න පුරුවන් මිනිනා මොන වාග්‍ර කොනාක්ද කියලා. පොය්ලක්ම්ව පරණ වලවිට ගොහොම තැනක්ද?"

"රේක පිහිවා නියෙන්තේ පොරුණික තැපෑස්කේම්බ උදාහනය මැදුමදේ. අර සුප්‍රසිද්ධ පොය්ලක්ම්බ ඇය්ව අභිජනන හා පුහුණු කිරීම් බෙඩ්ප්‍රානය නිබෙන්තේ රට් සම්පූර්ණයා නිවැරදි පිහින්"

මම කිවිමි. ඉන්පසු ගොම්ද කරාව අටන් ගෙන්තේ මා විස්මයට පත් කරමිනි.

"... . එතැන ඉන්න ප්‍රධාන අය්වියින් පුහුණුවරුවා ජේන් මෙයන්. මා දිඟා පුදුමයන් චැලන්න එපා ව්‍යාචියන්. මෙ ලිපුම මට එවලා නියෙන්තේ ඔහු. අවි මෙ සැමරු-ඇත්තාලා නියෙන්තේ යහුමින් මුදල ගැවුමයන තැනක පරික්‍රාණයකට එළගයි. පොය්ලක්ම්බ මැදුර ගැන වේන මොනවාද ඔහු දැන්තේ?"

"පොය්ලක්ම්බ සේරුනියෙල් විරුගයේ සුනාධියින් හරි ප්‍රසිද්ධයි. ඔය සුනාධ පුදරුනු හැම එකකදිම විගේ උන් ගැන අහන්න ලැබෙනවා. උන් එංගලන්ත්‍රීයට පමණක් සිමා වූ සුනාධ විශේෂයක්ද. පොය්ලක්ම්බ හි ආරයාව් ඒ ගැන හරි ආචිමලරයි."

"ඒ කියන්තේ සර රෝබට්ටේ නිරිද වෙන්න ඇති?"

“හැ නෑ. යරුවට කටයුත් ත්‍රිමාග වුණේ නෑ. මහු මේ පදිංචි පලුලා ඉන්නේ මූල්‍යගේ අක්කාගේ නිවැස්. මූල්‍යගේ අක්කා කාලයේ බියටිස් ගෝල්චිර ආරයාව. යරු අභ්‍යිජ් ගෝල්චිර බොහෝ කාලයකට පෙර මියටියා.”

“හැබැටි?”

“මට. නොක්වන්ට භෞත්‍රක්මිට වරු කිසිම උරුමයක්, අධිකියක් නැහැ. බියටිස් ගෝල්චිර ආරයාවට මෙහැඳා තියෙන්නේ ප්‍රාණ බුන්තියක් පමණයි. එට ඇස්සේ මෙහැනා අධිකිංචිටන්නේ සර රේමිස්ගේ සංඛ්‍යාදරයාව. නමුත් දැක්ව එම දේපාලන්! - වතුපිටි වලින් ලැබෙන ආදායම ඕනෑම ආයරාලු බෙහෙතාවා.”

“අක්කා ඔක්කාම ආදායම ඔහුනාවා. මල්ල ඔක්කාම වියදුම් කරනාවා. එමහමද?”

“වැඩ කටයුතු සිද්ධවෙන්න් බොහෝම දුට ඒ විදියට තමයි. මිනිස්සු කියන්නේ නොක්වන් මිනා යකාගේ මිනිහෙක් කියලයි. මහු නියා ආරයාවට මූල්‍ය දෙන්න සිද්ධවෙලා තිශ්‍යන්නේ මහා කරදරකාරී ජීවිතයකට. මූල්‍යගේ අකාධිකාරී තිරිහැර මූල්‍ය, මල්ලට තියෙන ආදරය නියා බියටිස් ආරයාව හැම දේයක්ම තුවියන බවයි, මේ අහළ තියෙන්නේ. ඉතින් භෞත්‍රක්මි මන්දිරයේ ඇතිවෙලා තිබෙන ප්‍රශ්නය මොකන්ද?”

“අන්න ඒක තමයි වේ, වියෙන් මටත් දුනාගන්න යින වෙලා තියෙන්නේ. මේ හිතන්නේ ට්‍රේ-රන පුද්ගලයාට හැකි වෙවි ඒ ගැන පැඳි විස්තර අපට කියන්න”

කිසිවෙතු උසු මහලට නාග්‍රිනා ගබුදය තරජ්පුව දෙසින් ඇසිණි. මදාර විවෘත විය. සේවක ලේඛා විසින් උඩ නවීවට කැදවා ගෙන එනු ලැබූ අමුන්නා අපේ විසින්න කාම්පයට ඇතුළුවිය. මහු උසින් වැමි, මූල්‍ය උසු රුපුත්, යටි රුපුත් කිසිවින් නොමැති වන සේ, රුපුත් මුහු කළ අයෙකි. සාමාන්‍යයන් අං්වියන් හෝ සිජයයන් පාලනය කරන්නන්ගේ දැකිය හැකි, සිනාහවකින් තොර දැඩි බවක් මූල්‍යගේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ-විය. මෙස්න් මිස්න් යටතේ මේ දෙපක්ෂයම ප්‍රහාරුව ලැබූ අතර, මහු අභ්‍යාප්‍රකාශ යෙකින් තොරව, අං්වියන්ට මෙන්ම තරුණයින්ට ද මූල්‍ය අදාන්නට ඇතුළුවා නිසැකය.

“මෙය උසුම බෙව ලැබුණාද සෙවීම්ද මහන්මයා?”

"පෙනි ලිපුම ලැබුණු. එහෙත් ඔබේ සැට්ට්ව සූමක්ද තියා එහි ඩදහන් වුණේ නැහැ?"

"වය, ලියියකින් ඔබට තෝරුම කරල දෙන්න අපහසු හිපුම සරුණක්; ඒ වශේම සංකීරණ, තෝරුම ගැනීමට අපහසු එකක්. ඉතින් ම. නිරණය කළා ඔබට හමුවෙන්න. හමුවෙලා කරන යාකච්ඡාවකින් පමණයි මේක ඔබට තෝරුම කර දෙන්න ප්‍රථිඵලන"

"හෙයාදයි, අපි දුදුනම ඔබට සවන් දෙන්න."

"හෝමිස් මහත්තායා, මට මූලින්ම තියින්න තියෙන්නේ මග ස්වාමියා වන සර රෝබට නොකටන්ට ඇඟැටුම පිසේසු!"

හෝමිස් ඇස්කුම් ඉහළට් රසවුයේ විස්මය පළකරමිනි.

"මේසන් මහත්තායා, මේක බෙක්ස විරිසු. මෙවද විෂයාජ්‍යන් ඩදහා නම් ඔබ යායුතු භාරලි විරිසු. ඒ වුණන් මොකද ඔබ මහුව පිසේසුයි තියන්නේ?"

"මෙන්න මේ කරුණ තියැයි. මිනිහෙක් අපට තෝරුම ගන්න බැරි විකාර වැඩි එකක් කළුන්, නැත්තාම අදහන් කළුන්, අපි හිඹනවා මහු ඒක කරන්න ඇත්තේ යම්කිඩි අදහසක් ඇතුව, තෝරුමක් ඇතුව තියලයි. නමුත් මහු ඔබනා බැරි වෙනවා මොකකද මේ වෙන්න යන්නේ තියලා. මට හිඹනන්නේ අයට රේඛ පිටිය හා 'ඡායාස්ලක්ම්බි ප්‍රින්ස්' තියා සර රෝබට උම්බුවිලුවා"

"ඒ හිටිවේ ඔබ තුරු තරග ඩදහා ඉදිරිපත් කරන අය්වියාගේ නමද?"

"මහි. උව නමයි මේ රෘහලුන්වාතයේ ම ඉත්තා නොමුර එකක් අශ්වයා, හෝමිස් මහත්මයා. ඒ බව ම. කුට්ටන් වඩා ගාදින් දන්නවා. ම. දන් ඔබට සම්පූර්ණ ඇත්තා හෙදිකරන්නාම්. ම. දන්නවා ඔබ දෙදෙනා තියම මහත්විරු තියා. මේ කාරණයේ රහස්‍යන යාවය ඔබ ආරක්ෂා කරන බව මට විශ්වාසයි.

මේ සැරේ බිරුනී තුරු තරග වලදී සර රෝබට ජයග්‍රහණය කළ යුතුමයි. මහු දන් දහ අභ්‍යන්තරය වෙලා; බෙල්ල ලයටම එරිලා; සම්පූර්ණයෙන්ම බංඡකාලුන්. මෙම තාමා මහුව ලැබෙන අවසාන අවස්ථාව, අශ්වයා දැනාවි සියන බලාපොරොත්තුවෙන් මහුව තව

තවත් පුද්ගල් ගයට ගන්න පුරුවනි. අලභ්-අජ්ට්‍රේච්‍රාව මෙවර ජයග්‍රහණය ලබන්නත් නොදු හැකියාවක් තිබෙනවා. නමුත් සර රෝබටිස් මූල් එම්බිජම රදාපවතින්නේ මෙවර ජයග්‍රහණය මක. ගයකාර යුම්දිවිත්තන්ගේ ග්‍රහණයට හසුලනාව් මුළු යුත්තාම් බවිඩා ඉන්නේ ආර්ථ කරග පවත්වන ඇරුණු දැයු අත්වයා පරාජය වුවෙන් සර රෝබටි ගොට්ටින් කළේත්තියි!“

“ඒක හරි අන්තරායංකාස්කා විදිමය ත්‍රිකාය සම්ය මටුව ඇල්ලීමක් නේ. නමුත් සර රෝබටි පිස්සාජදිලා වියන කතාව සම්බන්ධ වින්නේ සොතුහාටද?“

“වතා මොක්ක් මිශ්‍ර්‍යා සැහැලියා. ඒක මුළු දිනා බැඳු බැඳුමටම පෙනෙනායි. මාගින්නේ නැ යට මුළු එක මොනාතක් යහනින් තිදාගන්නාවා වියල. ගකුඩි අවශ්‍ය බැඳුවත් ඉස්තාලය පැන්නෙමයි. ඇයේ දෙනෙක් තිබෙන්නේ එහා රක්ෂා පෙනුමක්. මේ දින්නවා දැන් නම් මේ ප්‍රශ්නයේ උග්‍ර තත්ත්වය, මුළුගේ මොලයට විදුරාගන්න පුරුවන් සිමාව ඉක්මා හිඹින්. අනෙක් එක දැන් මුළු බිඳුටුස් ආර්යාවට දක්වනා යැලුමින්.“

“අයි එනැන මොකක්ද ප්‍රශ්නී?“

“අක්කයි මලදියි දෙන්නා මොකාම ආදරුමයන් හිතවත්වයි සිටියේ. දෙන්නාගම කැමැස්ත, ගැමැශ්ත නිවුණෙන් එකම දේවල් එලට. සර රෝබටි විශේෂ බිඳුටුස් ආර්යාපත් අඛවයින්ට ආදරයි. පරන්තයේ නැගිලා අඛවයින් ප්‍රශ්නයා කරන නැනැට, ඉස්තාලයට ඇ හැමදාමන් එකම වෙළාවට එන්නා. රීක තියිම ද්‍රව්‍යක වරදදින්නේ නා. අනෙක ඇය ‘ගොස්කොම්බ ප්‍රින්ස්’ අඛවයාට හරිම ආදරයි. ආර්යාවගේ කරන්තය එන සැබිදුයා ඇත්තා විට උ තන්පෙනි මස්‍යාගෙන නොදින් ඇන්දීගෙන ඉන්නාවා. රුකුට අඛවකරනය ඇවින් නැවැන්තාවාම ‘ප්‍රින්ස්’ එනැනට ඇවැදුගෙන යන්නේ කටුරුවත් අජ්දාල නොමයි. ආස්‍යාවගෙන තැකි ලැබන සිනි අභුරු කන්න, උ මූලාගෙන ඉන්නවා. නමුත් දැන් එ සික්කොම ඉවරයි.“

“ඒ මොකද?“

“අඛවයින් ගැන ඇශේ නිවුණ ආදරය සම්පූර්ණයෙන්ම නැතිවෙලා සිහි. එගේ පෙනෙන්නේ. දැන් සහියක් තිස්සේ ඉස්තාලය පහුකරගෙන අඛවකරන්තය ගමන් කරනවා. නමුත් එක

මමාගාහකට අපි ඉන්න පැත්මන නාමිකවුන්නේ නෑ, "සූජ උදුසනාත්" කියන්නවත්."

"මබ හිතන්නේ මමාකක් හරි අලාතු සංඝුවක් වෙලා කියලද?"

"එහෙම සංඝුවක් වෙලා නම් රේත් බොහෝම ප්‍රකෙක්පකාරී දරුණු රිකක් වෙන්න ඇති. වියට්‍රීස් ආරකාඩ්දරුවක් වෙත් ආදරයෙන් යෙ බලාගත්ත බල්ලක් හිටියා. දන් දින ඩිජිපියෙකට තලින් සර රෝබට ඒ බල්ලාව මිනිහේකුට යුත්තා අරගෙන යන්න කියලා. භැත්ක්ම තුනක් දුර තෙළන්මධිස්ල් විල ප්‍රින් වුශන් තානායම අයිති බාන්සටයි බල්ලට දුන්නේ. දරුණු අම්භායයක් තොටිමුණා නම් රැහෙම කරාවිද?"

"ඒක නම් ඇතුළතන්ම හරි ප්‍රේදුවයි"

"වියට්‍රීස් ආරකාඩ් තදවිත් දුර්ලඛාවයක් නිසා බොහෝම කාලයක් හිස්සේ ආසනීප ගමියෙන් ඉන්නන්. හැමදාම භැන්දුවට ආසකාගේ කාමරේට ගිතින් ඇයා යමග සැහෙන වෙලාවක් සකුදු සාම්බිංඩ් යෙදෙන්න සර්-රෝබට්-කාමරාවන් අම්භාක තැලෙ නෑ. ඇයන් මහුව බොහෝම හිතවින්ව ආදරයුන් හිටියා. ඒ ලක්නොම දන් ඉවිරයි. දන් සර රෝබට, බිඟට්‍රීස් ආරකාඩ් ඉන්න පැත්ත පලාතේ යන්නේ නෑ. එක ඇයට තදුබල මින් පෙළඳාවක් ගෙනා බටට කිසිම සැකියක් නෑ. ඇය දන් තොටිවත්වාම මත්පැන් බොන්න පටන් අරගෙන. වියට්‍රීස් කරන්න මෙස්මිස් මහ්න්තයා, ඇයට දන් මත්පැන් නැඹුව බැහැ. නියම ගෙබද්දෙනුවට වෙත්."

"මෙම සින් අම්නාරයා ඇත්තිවෙන්න කලුනුන් ඇය මත්පැන් වේවිද?"

"එහෙම බිවිලෝ තැහැ මහන්මයාද්වියකටම විසින් විදුරුවක් විනර මිටිවා. නමුත් දන් හවස් වරුවකට එක බොන්ලයක්ම ඉවර කරනාවා. මට මේ වින් කිවිවේ-ගැහ පාලකයා ස්ටිවන්ස්. හෝමිස් මහන්තයා, හැම දෙදුන්ම අපට ගෙරුම ගන්න බැරි විධියට වෙනස වෙලා. මෙනන යටින් මොකක් හරි තින්දා සහගන වැඩික් සිද්ධ වෙනවා. දෙවිමුදුරේ සොහොන් ගැබ ඇතුළේ. කළවර වැඩුණට පස්සයේ සර රෝබට් ආමාකක්ද තියෙන රාජකාරිය? මහු රහස්‍ය රහස්‍ය ගමුවෙන පුද්ගලයා කුවිද?"

"මටත කියන්න නිබෙන දේපිල් දිගිවීම කියාගෙන යන්න මෙයන් මහත්තායා. මෙත් කතාව ඉතාම සින්ගන්නා යුතුයි."

"ඒක ද්‍රව්‍යක් ය අදාළත්ති, ධාරුනියාන විස්සයක් පටා කියෙන වේලාවේ සර් මරාවට නිවැසින් පිටවේලු යනවා, ගාහ පාලකයා ස්ථිරවන් දූකලා කියෙනවා. ඉනින් රේලකුද්වැය ය මම නිහින් බලාගෙන නිටියා. මෙන්න එදා යක් අලේ ස්වාමියා නිවැසියන් පිටවේලා යියා. මලන් ස්ථිරවනුන් ඔහු පසුපස තේයා, ප්‍රාප්‍ර යක්නා පිදුවුණ් ඔහු පැහැන තරම් පිටුපසින්. ඔහුට ආයුධිකා නැඩු අවශ්‍ය දෙන්නා විනාශයි. සෙන්කි කියාම සර් රෝකට් බොහෝම දරුණු ප්‍රදානයක්. කොනෙකුට පහර දෙන්නා කියාම ගොනින් නාවන්වීන්නා මිනාද කියලා ඔහු දැන්නන නැ. මහු ගියේ අව්‍යාර නිබෙන ගොහොන් ගැටුවයි. එනැනට සර් රෝකට් ගියේ ගොන්නාකුව හමුවේකුනා."

"අවතාර නිබෙන ගොහොන් ගැටු යනුවෙන් මම සඳහන් කළේ කුමක්ද?"

"ජොය්සොක්ස්ලින් උද්‍යුතය මූද්‍යමද භෞද්‍යවම ගරුවැටුණු පුරාණ දෙව් මැයුරක් නිබෙනවා. මැම ගොයිනාර් පැවැත්ති එකත්ද කියෙනවා නම්, කියිම කොනෙක් දැන්නා නැ ඡ්‍යුලිකුලෝහ ගතවර්ෂයක ගොඩ නාගුපු එකක්ද කියලා. ඔය මදව්‍යමුදුලර් නාවුන් විලට යටවේලා කියෙන්නේ. ආදි කාලේ මාත්‍රා තැන්පත් තැන්පත් තැන්න භාවිත කළ ගොහොන් ගැටු. එනැන අවතාර ගොල්මන් නිබෙන තැනක් ගැටුයට කා අතරන් ප්‍රසිද්ධයි. අවල කාලවුරුන්න මෙනැන මහ අදුරු, මුද්‍රපේන්තු තැනක්. අදුරු වැටුණු විලාවට මෙනැනට යන්න භය නැති කොනෙක්, මේ බරක්සයර් ප්‍රාන්තයෙන් ගොයාගන්න උද්‍යුතන එකක් නැහැ. නමුත් සර් රෝකට් කියිම තැනක් නැ. ඔහු මුළු නිවිතයටම කියිදේකට, කියිම කොනෙකුට භයක් තිබුණු මිනිහෙක් නොමෙයි. ඒ වුණන් මහුට මහ ය එනැන නිබෙන රාජකාරිය මොකක්ද?"

"මිහොම ඉන්න විකක්. ඔබ කිවිටා එනැන මිනිහෙක් නිවිය කියල. කියිම සැකයක් නැ ඔහු මෙත් අශ්‍රා ඉස්කාලදේ සේවය කරන කොනෙක් වෙන්න ඇති? එහෙමත් නැත්තාම් ගොය්සොක්ස්ලින් ලන්ඩිරයේ ගාහ සේවකයෙක් වෙන්න ඇති. මටත නියෙන්නේ ඒ මිනිහාව අල්ලගෙන ඔහුගෙන් ප්‍රාන්න කරන්නයි."

"නැහැ මොමිල් මහත්මයා. ඒ තැනැන්නා මං කියිදුක දාක නැති කොනෙක්"

"මබ ගකාහැමද ඒක කියන්නෙකු?"

"මට කියන්න පුරුවනි, මං මහුව තරි හැටි දුටු නිසා. ඒක සිද්ධවුණේ එදා දද්වීනි දවසෙ. සර් රෝබට් පිටුපසින්, සට්ටිවන් සමග මං ඉදිරියට ගිය බව මකට කිවිව ජෙ. එදායේ සැහැන්න සඳ එලියන් නිඛුණා. ඒ නිසා අපි අද්‍යන් ඉදීසරකට ගියේ හාටට් අද්‍යන්නෙක් එගේ, පදුරන් පදුරට හැඟී හැංගි, සර් රෝබට් සැහැන දුරක් ගියාට පැසේස් අපට ආසුණා, ඇපේ පිටුපසින් නවත් කඩුද ඉදිරියට එන අඩිය. මහුට විකක් ඉදිරියට යන්නා ඇරලා, අපි හැංගිලා බලාගෙන කිටියා. එළඹට අපි අද්‍යන් මහුට ලංඩුණා. එට පසේස් මොකුත් අමුහ්තක් නොපෙන්වා මූ තිවිවා,

"ආපුබෙන්වන් මිනුණා. මෙසේ කඩුද?"

එක්වරම මහු පුදුමයෙන් පිටුපස හැඳිලා බැඳුවා. අපට දැනපු ගමන් මහුගේ මුහුණ වෙනස් මුළුණ් හරියා මුදයක් පෙනෙන් දැකපුවා වෙයේ. මරලන්නියක් නැග මහු ඉදිරියා දිවිවේ මිටෙන් ඇරපු ඇරුල්ලෙක් වෙයේ. මහුට ගොනොම ටෙගයෙන් ද්‍රවන්න පුරුවන් බව පෙනුණා. ඒ මොකද මිනින්තුවක යන්න කැඩින් මහු අනුරුදන් වුණා. මහු කාගේ කඩුද, එතුන කමල් තොකින්දායුදී කිහිදෙයක් අපට කටම දානන්න ලැබුවන් නා."

"ඒ වුණන් සඳ එලියන් මහුගේ මුහුණ පෙටට පැහැදිලිවම දැකෙන්න ලැබුණා?"

"අැත්තන්ම ඔවුන් මහුගේ කහපාට් මුහුණ මං භෞද හැටි දැක්කා. මහ පහන් තත්ත්වයක මිනිනෙක්. මේ වෙළු මිනිනෙක් එක්ක සර් රෝබට් නියෙන ගනුදෙනුව මොකක්ද කියලා මට හිභාගන්නවන් බැ."

හෝමස් මද ටෙලාවක් නිහඹව කළේහා කරමින් පිටියේය. මහ මහයින් ගොයිකාමට උදෙසායට පිටියෙන්නට ආකැඳි මම සිහුවෙමි

"වියටිස් මොල්චිර ආරයාවගේ සේවයට ඉන්න සේවකාවට් කඩුද?"

"ආරයාවට එක සේවකාවක් ඉන්නවා. නම කැරී එවන්ස්. පහුමිය අවුරුදු පහක් නිස්සෙම සේවකාව බලාගත්තේ ආය තමයි."

"රිජිස්ත්‍රැත් වෛද්‍යාම කැපැවීමෙන්, ආදරමයන් තමන්ගේ සවාමියුව බලාගන්නවා ඇති?"

ජේන් මේසන් මහතා යම්ක් කිමට උත්සාහ කොට එය අපහසුවෙන් යටිපත් කරගත්තේය. අනෙකුටුව යළි අප ඇමුණුවේ මද වේලාවකට පසුවයි.

"ආදරමයන් කැපැවීමෙන්, බලාගන්නවා කමා. නමුත් කාවද කියල මේ කියන්නේ නෑ"

"ආ.... මට ගෝරුම ගන්න පුරුවනි, මේසන් මහත්මයා. සර රෝබට් විරිතය ගැන, නොරුරු ටික්ක මට වොටසන් කිවිවා. ජේකන් මට හැම දෙයක්ම තිනාගන්න පුරුවනි. අක්කයි මෝලියි අතර ආරවුලට සේනුවා එය බට ඔබැං තිනාගන්නේ නැදුදු?"

"මා තිනාගන්නේ නෑ. ඒ මොකද එය බොහෝම කාලයක සිට ප්‍රසිද්ධ කාරණයක්."

"අපි මෙහෙම ඩිජල් මේත්ත් මහත්මයා. අනෙක් අය අතර ප්‍රසිද්ධ කාරණයක් වුණු, බිජුට්‍රේඩ ආරයුව) මේ ගැන දූනගෙන තිබේයේ නැතුවා, වෙන්න පුරුවනි. අශ්‍රීලංකීයදියෙන් දූනගන්න ලැබෙනවා. ඇය විෂාම තීරණය කරන්නා දේවිකාව රැකියාවන් පහකර දමන්න. නමුත් ඇමුණ් සොහොයුරා මේකට ඉඩිලදන්නේ නෑ. නමන්ට තිබෙන අභිජනයේ ස්වභාවිය නිසා බිජුට්‍රේඩ ආරයුවට තැනියම කිසිලදයක් කර-කිඩු ගෙන්න බැං; ඇය අසරණයි. ඇයට මිනා හැටියට කටයුතු කරන්න ක්‍රමයක් ඇු. ඇය බලවත් කළකිරීමට පත්වෙනවා. ඒ නිසා මතපැන් ස්මර පැන්ගන්නවා. මූට ඇතිවූ කොපය නිසා, සර රෝබට් ඇමුණ් පුරුණල් බල්ලාව වෙන කාවහර දූන්නා. එහෙම පැහැදිලි කිරීමක කළදුත්, හැම තිරික්ෂණයකටම ගැලුවෙනවා නෙදු?"

"බාග වෙලාවට ගැලුවෙන්න පුරුවනි. නමුත් සැමහන කරම දුරට." මේසන් කිය.

"හරියටම හරි. සැමහන කරම දුරට ගැලුවෙනවා. නමුත් සර රෝබට් රුඩී කාලයේ සොහොයුන්ගැබට යන සවාරි මේ උපකල්පනයට ඇඳුර කරන්නේ කොහොමද? එක නම කනාවට හරි හැටි අමුනන්න බැං, රැකෙම නෙදු?"

"හෝමර් මහත්මයා, මතුනාට අමුණුක්න බැරි තවත් සිද්ධියක් හිමෙනවා, වල දමා ඇති මේ සිරුරක් ගොඩන්න, සර රෝටට්ටේ ඇති උවමනාව මොනක්ද?"

"මොනවා?"

"මම මහත්මයා, එක අපාත ගොඩ තැනිමට හැකි ප්‍රිම් රිස් ඔබට උපුම එවිවාට පස්සේ. රිස් සර රෝටට්ටේ ලැබිනයට රේමට සිද්ධියා, මම ස්වේච්ඡන් සමග අර සොජුන්ගැබ තුළට හිසි. පරිස්‍යා කරල බැඳුවා, අනෙක් යැම ආනක්ම සාමූහාර විධියට තිබුණා, නමුත් එක මුල්ලක මෙහිරුරක කොටස් විශ්‍යක් තිබුණා."

"මබ පොලිසියට දැන්නුපිසු"

අපේ අමුන්තාමේ ප්‍රතුණට සිංහයල්ලක් නැගිණි.

"එහෙම දැන්නුවන් පොලිසියට නම ඒ ගැන තුළු තුළුයක් ඇති වට්ටි කියල ම. කිත්තන්නේ තුළු එළුනා තිබුණේ මෙහිරුරක හිස් කබල සහ අස්ථි කිහිපයක් පමණයි. එක ම. කිත්තන්නේ අවුරුදු දාහුකාවන් වධා පැරණි මැනැගරිපියා කොටස් වෙන්න ඇති. වියලි කිය සම, හිස් කබලට ඇලිලා. අර රිජ්ප්‍රේන් උස්සාගොන් වල තිබි හමු ව්‍යුතු මෙශ්‍යක් වියේ."

නමුත් පුදුමය කියන්ශන් හෝමර් මහත්මයා, සොජාන් ගැඹෙ මය මුල්ලේ මිට ඉස්සර කිසිම දෙයක් තිබුණේ නැහැ. ඒ ගැන ම. ටිකරක් නොමෙයි ස්වේච්ඡන් දිවුරන්න පුදානම්. මේ මිශ්‍ය සැන්ස් මුල්ලක දම්ලා, ලැල්ලකින් වහුල තිබුණා. නමුත් අපට ගොදුටම විශ්වාසයයි, එහැන හිස්ව තිබුණු තැනක්."

"මබ මොනද රේකට කෙම්ලා?"

"අපි රේක එහෙමම කියෙනන හැරියා"

"ඒක බොහෝම නැශවන් කියාවක්. මබ කිවිවා සර රෝටට් තිව්වෙන පිටවී ගිහින් සිමියා කියලු. මහු ආපහු ඇවිත්ද?"

"අද මහු ආපසු ඒවි කියල අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා."

"අක්කාගේ පුරුතල් බල්ලාව, සර රෝටට් කාටද දුන්නා කිවිවා ජේ. හරියටම ඒ කටයුදා?"

"හරියටම මිද සතියකට කළින්. මේ බල්ලා, නිවෙසන් පිටත පාඨ ලිද විවා ඇති ආවරණ කිවිස අසල දිනින් දිගටම මුරමින්

සිටියා. එදා උපද ඉදුලාම සර් රෝහ්මූ බොහෝම කේත්තියෙන් හිටියේ. මූහු හිඹින් බල්ලාව අල්ලා ගොනාපු හැටියට, මං හිතුව උපද මරා දමාටි කියලා. නමුත් මූහු බල්ලාව අඟේ අශ්වරෝහකයෙක් එහා සැන්සි ගෙන්ට දුන්නා.

"මේකව අරගෙන හිඹිං, ප්‍රිත්තිං සුළුත්ත් තානායම් තාකි බාහ්ස්ටර දියා. තියාපා මූල්‍ය එහේ නියාගන්න තියලා. මගේ ලේඛිතේටම මූල්‍ය ආයෙන් මගේ ඇයුදෙනුව දැකින්න ම. තුමනි නෑ." මූහු හිටිවා.

හෝමිස් මද වේලාවක් කළපනා ස්ථිතින් සිටියේ මූහුගේ පයිත්පය උරමිනි. එදා ඔහෝමිස් මූහුගේ පයිත්පයට යොදා තිබුණේ සැර දුමක් නැගනුව දුම්කුල ව්‍යුහයකි.

"මෙසන් මහත්මයා! මට තවත්ත් ගරියටම පැහැදිලි නැහැ ඔබ මෙතැනදී මගෙන් බලාපොරොන්නා මොනවද තියලා. ඔබට තිවැද්වුම කියන්න ප්‍රාථමික්ද මාත්‍රායුත්තා දුමක්ද කියලා?" හෝමිස් ඇයිය.

"මෙන්න මහත්මයා මේක දිගා බලුණ්න. එහකාට ඔබට හරියටම නියාගන්න ප්‍රාථමික්."

කවිදායියක මතා තිබු යමක් සාක්ෂුවෙන් එම්පියට ගත් මූහු. එය ප්‍රවේශමෙන් දිග හැටියෙය. එහි වුවේ අර්ථ වශයෙන් පිළිස්සී තිය අස්ථියක සොටසකි.

හෝමිස් එය පරිනාශිතිමට ගෙන්න දැඩි උනන්දුවකිනි.

"ඔබට මේක භාවුවෙන් සොළන් තිබුලද?"

"බියටිස් ආරයාවගේ කාමරුය උරුයුමට තබා ගැනීම සඳහා, උරුයුම වාතය යැවු උදුනක් කිවෙකාම් තිම් මහලදී. සැහෙන කාලයක් තියැසේ එක පාටිවිවි තොකර අත්හැර ප්‍රමුඛ තිබුණ්. මේ උයකදී සර මරාබටි තියම කළා, ඒ උදුන යැලින් දැල්වන්න. මූහු හිටිවා, ආරයාවගේ කාමරයටදී අයෙකින් සිහල ගැනීයන් දැනෙනවා තියල. උදුනට අණුරු ගෙනක් දමන එකත්, අප් ඉවත් සොට පිරිසිදු කිරීමන් කරන්නේ නාට් ඉලඟ් ආරියෙක්. මූහු මා යටතේ ඉස්කාලයේ ගැව්ය කරන ලමයෙක්. මේක මූහුගේ තිනට ඇල්ලුවේ නෑ. ඉතින් මිනිහා මේක මට ගෙනක් දුන්නා"

"මේක මගේ නිත්තින් ඇල්ලන්නේ නෑ" හෝමිස් කිය.

"මම ගැන ඔබට මොනවද කියන්න පුරුවන් වෛවිසන්?"

එය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ අගුරු වන මේ දුටි ගොස් නිබිණි. එහෙත් එය මහුමායෙකුගේ ඇතුළේ උරධවසටිය බව මට හඳුනාගත යැකි විය.

"හරියට යරි!" හෝමස් පැවසුවේ දැයුම් උදෙස්ගයකිනි. "මෙම මයා උදුන පිරිසිදු කරන්නේ රම්‍යා ඔබාවටද?"

"මහු හැමදාම හැන්දැවට අඩුවුවන්කරු, උදුන පිරිසිදු කරලා ඇලුත් අගුරු යොදානාවා."

"රේ කියන්නේ රට කුට ඩුරි එකැනාව යන්න පුරුවනි?"

"වට මහන්මයු".

"මම උදුන පිශිරී බිම මහලේ කාමරයට පිටතින් කොනොකුට ඇඟුල් වියහැකි කුම්යක් තිබෙනවා?"

"පිටතින් ම අශ්‍රුත් වියහැකි උක දෙළංග් තිබෙනවා. රට අමතරව තවත් දෙළංග් තිබෙනවා. බිජුටිය ආස්ථාවෙන් කාමරයට ඇඟුල්වන තැන බරාදයට උක තරජුපුවකින් යම්බුද්ධීයවනවා."

"මෙක බොහෝම බැයිරුම් ප්‍රශ්නයක් මෙසන් මහන්මයා. බැයිරුම් වශේම පිළිකුල් සංගාර ප්‍රකාශ ම කිවිවා සර රෝබට රැස් රාජි ගෙදර තිබේ නැහැ කියලු?"

"මහු ගෙදර තිබේ නැ."

"හොඳයි මහු නොමෙයි නම් කුඩා ම ඇටකටු පුරුණ්සන්නේ?"

"උකත් ඇත්ත"

"මොකක්ද ම කිවි අර තානායුවේ නම?"

"ග්‍රින් මුළුන්"

"බරක්සයර ප්‍රාන්තයේ මය පැත්තන්, විනොදයට මසන් ඇල්ලන්න පුරුවන් ඇල දෙළ එහෙම මොනවද තියෙන්නේ?"

ජේන් මෙසන්ගේ මුහුණ උක්වරම වෙනස් විය. මුහුණ මුහුණ ඇති වුයේ නමාට තවත් පිස්සේකුට මුහුණ දීමට සිදුවී ඇතැයි යන බැලුමකි. මොනාජක් කළුපනා කළ මහු පැනායට පිළිතුරු දුන්නේය.

"මේ අභා තියෙනවා මහත්මයාර්ථාවෙහි නරජා ගලන ඇදාමල් 'රිරවුව්' මසුන් ඉන්නා බව. ත්‍යායිකාරීමින් උද්‍යානයට අයන් විශේ 'පැවිත්' වර්ගයේ මත්සයාටින් ඉන්නවා."

"කොළඹාම ජොළඩි. වෛවිසුනුයි මායි විශේෂයට බිඳීම කරන අය බව පුසිද්ධ කරුණකි. එහෙම මහේදා වෛවිසුන්? මබ අප පෙනා ලිපි මොනවා යටි එව්‍යනවා නම් ප්‍රින් වැශෙන් තානායමට එවන්න. එන් අප භූමිවෙන්න එහෙට එන්න එපා තියලුම්. මිබව ප්‍රමුණවෙන් හිටුවු තැහැනෙන්?"

කොළඹාම වුණන කුඩා උපුම කඩුල්ලක් එව්වෙන් නම් එය අපට ලැබේවි. ඒ වෘත්තම මො-ඇමින් බවට භූමිවෙන්න බැරිකමකුන් නෑ. මේ සිතන්නො. මේ. මූලිකුව පිළිඳුනු අප තවන් ඉදිරියට හියාම්, මේ ගැන මෙයේ අදහස් බවට දැනුම් යද්දුවාම්."

* * *

ඉතින් මැයි මාසයේ රැක දැක්නීමේ සහයතාවක අපි බර්ජ්‍යයරය බලා දුම්රියෙන් පිරින්වි ජියෙනු. ඇඟා දැම්රියඹප්පාලක් වූ යොයිකෙකුම් මිනිනි දුම්රිය නැවැශ්වුමයේ නැගිම්ව ගො බැඩිපැශ්වාලනින් පිටියේ නම් පමණකි. ඇවත්තරන්නයක නැඟි, දුම්රියඹපාල් සිං අපි ප්‍රින් වැශෙන් තානායම් බලා පිටෙම් ගියෙනු. බැඩි බැඩිමේ අඩංගා එනා බිඳී පිති, තංගුස් රෝල් නා කුඩා හිඩිපයක් අපි අයට කරන්නායේ ව්‍යාපෘති පටවා ගෙන්නෙමු. ඇරණ තාමල් තානායමින් වූ ප්‍රින් ව්‍යාපෘති හි සිවිකරුවා පෙන්සයයා බැඩින් නම් විය. පුදුරුය අවට ජල්‍යවල මසුන් බැඳීම අභේ පැරුයාස්මට සහාය දිමුව ජිනු පස්සුවෙන් එකා විය.

"බාන්ස් මහත්මයා—මැලුගුන්ලු—චියනවා, ජොයිකෙට්මබ මින්දුරයට අයන් ජලාගැනී පැවිත් මුත්සායින් ඉන්නවා තියල. කොළඹාමද අපි එකාන්නී ටටන් ගන්නෙන්?" මහෝස් ඇයිය.

තානායමිවරුන් ප්‍රාග්‍යාදුරු විය.

"ලේ වැඩේ ගැනු නම් සිතන්නවා එපා, මහත්මයා. මාජ්‍යවක් අල්ලගෙන්න කළුන් මබව මානුල දෙකන් එසවිලා ජලාගායට විසි නොකරුවෙන් තමයි ප්‍රාග්‍යාවා."

"මොනවා? ඒ කොළඹාමද?"

"අයි මහත්මයා සර් රෝබට් තොක්කුවක් ඉන්නේ සෞද්ධීම්වා මහත්මිරයේ නෑ. ඔහුගේ පලුශාලයේ මත්ත්තයයින් ටෙනත් කෙනෙක් විවිධ ගන්නාවාට ඔහු තොක්කුවක් කැමති වෙන්නේ නෑ. කිසිම සැකයක් නෑ ඔහුට ඉරිසියා හිතෙවී. ඕපි පලාතේ කිසි කෙනෙක් පාදුනා මධ්‍ය දෙදෙනා, ඔහුගේ අශ්වයින් පුහුණු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය අසල ගැටුමෙන් එකට සර් රෝබට් තොක්කුවක් කැමති වෙන්නේ නෑ"

"මට අහන්න උතුනා මේ සැලුප් ඩර්ස් තුළ තුරු තරගාවලියට පහුන් අශ්වයෙක් ඉදිරිපත් කරනවා තියලු?"

"මට, බොහෝම මූල්‍යා අශ්වයෙක්. මේ පලාතේ නැංම්ව මටුව එල්ලා තියෙන්නේ සර් රෝබට් අශ්වයා දිනාවා තියලයි.... ඒක නොමෙයි; මබ දෙදෙනා අශ්ව් රෙඛ් ඉනා උන්දුව දක්වන අයදු?"

"තොක්කුවටත් නැහු. අපි උන්ධිකාංසේ ගෙවන තේවායෙන් හොඳවම හෙමිබන් වෙළඳී ඉන්නේ. බරස්සයාහි පිරිසිදු වානිය විකක් පුස්ම ගන්න අදහසින් තමයි අපි මේ ආප්පා."

"එහෙම නම් මබ ඇවින් තියෙනින් නිශ්චිතුනාවයි මහත්මයා. පිරිසිදු වානිය මේ අවට භාෂ්‍යාන්‍යාන්‍යාන් තිබෙනවා. ඒ වුණ් ම. සර් රෝබට් ගැන කියපු දේවල් හොඳාභිමනක තියාගන්න. සෞද්ධීම්වා වෙනෙන්දානාය හතර මායිමට යන්න එපා, ඔහු, මුදින් පහර දිලා පය්සේ ප්‍රත්න අහන ජාතියාචාර්යානාත්."

"ඒ ගැන නම් බය වෙන්න, එපා, බුන්ස් මහත්මයා. අපි ඔබේ අවවාදය අමතක කරන්නේ නෑ. ඒක නොමෙයි, ඔබට තානායම් ගාලාව අසල ම. දුක්ක බලු පැවියා හරිම දුලුක්කාරී එකකක් නේ."

"මෙන් කතාව ඇත්ත මහත්මයාග්‍රා විශේෂ සෞද්ධීම්වා පැවිතිරියේ, යෝජිතයල් බලුවෙක්, ඒ තරම් හොඳ බල්ලා වර්ගයක් මතට මේ එ.ගලන්තයේ තොක්කුව් ගායාගන්න බැ."

"මමන් බල්ලන්ට හරිම ආසයි. ම. මෙක ඇපුවට කමක් නැදු ම. දුන්නා නෑ. මේ වැඩි අතරය බල්ලක් බොහෝම මිල වෙන්න ඇති?"

"බොහෝම මිලයි! මහත්මයා. මේ වැඩි බල්ලක් සල්ල දිලා ගන්න මට වත්කමක් නෑ. සර් රෝබට් නමයි මේ බල්ලට මට තැඟි

දුන්නේ. ඒ තිසා තමයි ම්. උච්චා මහාදමච්චෙකින් බැඳා දාල කිහිපාන්නේ. සික රිජුවෙකින් අවධිල්ලක් ව්‍යුත් දුවලා පිහි. නවතින්නේ ගොඩෙකාම්බ මන්දිරයේ තුමයි”

කතාවන අවසන් කළ තානායම හිමිකරුවා කිසියම රාජකාරියක් යදා පිටවී ගියේය.

“අමේ අකටත් තුරුම්ප තීප්පයක් ලැබෙනි බවයි පෙනෙන්න ප්‍රාග්ධනයෙන්. ඒ වුණ් මේක සංග්‍රහීම කරන්න පහසු කාඩ් අතක් නොමැමි. කොහොම වුණ් ද්‍රව්‍යක් දෙකක් යනාවිදි අපට විකක් ඉදිරියට යැමට බැරිවෙතෙනා නෑ. සර ගෝන්ට තවමත් ලන්ඩිනයේ බල මට අහන්න ලුණුකා රේ තිසා ටිජුල් අහිරහස් රාජධානීය ඇලට අපි අද රට රිණගලා ඇලමු. ඔහුගෙන් පහර කුළම් අවදානමට ලක්ශේන්න නැතුවූ අපට ඒ පැහැදු ප්‍රේක්ෂා කරල බලන්න හැකිවේවි. මට කියෙනවා තැනක් දෙකක් මහාදට යෝදුයි කරලා බලන්න. එවිට මේ තිශ් ඇතිවි තිබෙන යැකයන් දුරුකාරගන්න පිළිවන්.”

“බත මොනවා හරිලජකිල්පනායක් ගුණු නැයුවද භෞතිය්?”

“මෙන්න මෙව්වරයි වොටියින්. ඇන්පෑ-ඇතියකට හෝ රට ආසන්න කාලයකට පහර මොස්ලකාම් මන්දිරයේ මොනවා හරි බරපනාල දෙයක් යිදුවූණා. ඒක ඒ අර්ථනාය නිවැයියන්ට සැහෙන කරම් බලපැමක් ඇතිකළ දෙයක්. නමුත් මොකක්ද මේ බරපනාල යියුවේ? එයින් ලැබි තිබෙන ප්‍රකිජ්‍යාල-සිලින් අපට මොනවා හරි අනුමාන කරන්න පුරුවනි. නමුත් අනුමත් දායුනා දායුනා රේවා රිකකට එකක් ගොඩුලුම්පන රේවා වශයෙන් අපලනාන්නා. අපට ලැබි තිබෙන ද්‍රේන ගැන තව විකක් තිබාලා බලමු—”

මේලේ, තමන් ඉතාම ආදරය කුරනා, ඒ විශේම ආබාධීන තත්ත්වයට පත්වෙලා ඉන්න මහුල් අකකාව බලන්න යන්නා නෑ. ඇශේ සුරතල් බල්ලාව ටිජු වෙනාන් කොළඹකුට දෙනවා. ඇය ආදරයෙන් රිකකලා ගන්නා ඇශේ සුරතල් බල්ලා, වොටියා රේකන් මටට මොකුන් තිබාගැන්න බැරිදා?”

“මොකුන් බැ, සමාඟ්‍යරාජුගේ දුෂ්චර වේනානාව ඇශේන්න.”

“මට ඒක රිහාම විස් හැකියි. එහෙමත් නැත්නම් මෙකට වෙනත් විකල්ප විසඳුමක් කියෙනවදා? අර සංඛ්‍යාව ඇති වුණු වෙලාවේ ඉදල

ප්‍රත්‍යු සිදුවීම් ගැන අපි ආයත් හිතලාකුලුම-රහස්‍යම සඟවුවක් ඇති එකා නම් ඇයි බියටුයි ආරයාව කාමරයදීම වෙලා ඉන්නේ? ඇගේ සිරින් විරින් ඔක්කාම වෙනස් කරලා. ආයව පිට අයට දකින්න ලැබෙන්නේ, ඇගේ සේවිකාව එක්ක ප්‍රශ්නකරන්නයේ නැගිලා යනකාට පමණයි. ඒ මූල්‍ය ම-අනු-ඉඩාම ප්‍රශ්නකරන අය්වයාට ග්‍රමන්න මෝහොනක් ඉස්තාලය ලෙ නැවත්පිහ්නේ නෑ. ඒ විශේම මත්පැනට ඇබැජි වෙලා ඉන්නවත්පාම මත්පැන් බොහෝ, ප්‍රපමණයි නෙදා?"

"ඇයි එකකාට අර සොහොන් ගැඹු ඇතුළු සිදුවීම්?"

"එක අපි වෙනුවේ තිනා බැලිය-පුතු සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් සිහුවිලි දාමයක් පේනවා ගෙවාවියුතු, මෙහැන ක්‍රියාවලි දෙකක් සියෙනවා, ම. ඔබන්දුල්ලා හිටිනවා ස්ථාන පටලවා, ගන්න එපා කියලා, බියටුයි ආරයාව/ සම්බන්ධ සිදුවීම සම්දාය අපි හදුන්වමු අංක 1 කියල, රේකාමෙනවා හරි දුළුව, අප්‍රායෝගික ලකුණු යන්නම්ව ප්‍රපමණනවා, එහෙම නෙදා උරාවිදාන්?"

"මට නම් මෝහුන්ම පෙනෙන්නන භාවිතයාද?"

"දන් අපි ගමු සර් රෝබට් නොවෙන් දේමාන්ද අංක 2 දරන සිදුවීම සම්දාය, බරුනී තුරුග තුරුගවලින් ඕනෑම ජයග්‍රහණය කළ යුතුමයි. මූලු ඉන්නේ ගෙයකාර දුමද්‍රව්‍යන්ගේ ප්‍රහාණයට හසුවෙලා. මූලු පරාරය වුණෙන්, නම්න සඳහා අය්වයින්, මවුන් පුහුණු සිරිමේ මධ්‍යස්ථානය යා අනෙක් දේපලන් ප්‍රපුන ඇත්තේ කරුණගත වෙන්දේමි කරනවා සිකුරුයි. ඒ නිසා මූලු මුහුණ දිලා, ඉඩ්නේ ආබාහොම උග්‍ර ප්‍රශ්නයකට. මූහුගේ වියදමට මුදල ලැබෙන්නේ අක්කාගෙන්. ඇගේ සේවිකාව එමා මූහුගේ මේ භැම කාරුයුත්ත්තුකුල් උදාව කරන්නේ. ඇගේ මාරුගයන් නමා මූහු අන්කාව පාලනය කුරුන්නේ. අම්ප මේ නිගමන යැමෙන තරම් නිවැරදියි කියල අපට හිතාන්න පුරුවන්. එහෙම නෙදා?"

"නමුත් අර සොහොන් ගැටුව?"

"ආ මටි, අපි එමහෙම දැයක් උපක්ලුපනය කරමු වොටියන්. මහා ආන්දේශලනයක්, කාලබලයක් ඇති කරන්න දුරටත් උපක්ලුපනයක්. අපි මෙහුදුරිපින් කරන්නේ තරකාජුකුලව් කරුණු විග්‍රහ සිරිමේ අරමුණුන් පමණයි; අපි හිතමු සර් රෝබට් මූහුගේ සොහොයුරු මරා දම්ලා කියලා!"

"හොමිස් රේක නම් කවදාචන්ම අඩුන්න බැරි දෙයක්"

"මට ටොරියන්, බොහෝ විට ඔබ නිවැරදි ඇති. සර රෝබට බොහෝම නාම්පූකාර වැදගත් පවුලක වෙඩනක්. නමුත් ඔබ දන්නටාද රාජාලියෝ රංඩුවක් අකුර සැතවිලා කළාතුරකින් කළ කපුවෙක් සිටිමට ඉඩ නියෙනවා."

අපේ උපකල්පනය ගැනී අපි මෙහෙම තරක කරමු. ඔහුට මේ පලාත අත්හැරලා පැහැයන්න ගැටියක් නෑ. ඒ මොකද ඔහුට විශාල ධින සම්භාරයක් උපයා ගැනීමට තිබෙනු රෙකම සහ අවසන් අවස්ථාවට ඔහු මූහුණ දිය යුතුයි. රේක ණරගන්න පුරුවන් 'ජොස් කොමිෂන් ප්‍රින්ස්' නම්-ඇඟ්‍රිඩ්‍යාල්ට්‍රෝගේන් පමණයි. ඒ නියා ඔහු මේ දානට සිටින ස්පෑෂුරක්ෂීය සිංහ යුතුයි. එය කිරීමට ඔහු බිජුරිය ආරයාවගේ මළයිරුරු-විනාශ කර යුතුයි. නැත්තාම සැයාවිය යුතුයි. එළයට ආරයාව ලෙස-ලෙස සිද්ධීමට ගකනක් සසායාගන යුතුයි. ඇගේ සේවකාව මහුමය යුත්තේ නියා රේක අමාරු නෑ. ආරයාවගේ සිරුර රහාස්‍යම සේෂුලාන් ගැවට ගෙනිනි. ගකාවට විලට වෙන් කරලා, රාත්‍රි කාලයේ දැනු උශ්‍යන් විරින් වර පුරුස්සා ද්‍රුමනවා වෙන්න පුරුවන්. මොකන්ද එප්‍රිටියන්ශීලී ගැන ඔබේ අදහස්?"

"මම අර මුලින් කරපු විහිසුණු උපකල්පනය නිවැරදි නම පසුව කිවි හැම රෙකය්ම අත්ත වෙන්න පුරුවන්."

"වොටියන් මට නිශ්චානවා මුහුට පෙළාධි අත්හදා බැලිමක් සරන්න. ඒගෙන් මේ අඩිරහස ගැන කුණුණු මොනාවා හරි එළයට එන්න බැරි නෑ. ඒ අනුරෝධ, අපි දෙන්නා විනෝදයට බිලිබාන්න මෙහේ ආව ලන්බන් නගර වැශිෂ්‍යා බව, බාන්ස්ට් මහක් කර දෙන්න යමක් කළ යුතුයි.

දුස්සර වෙළාම අපි එයාගේ වියින් බෝතලයක රස විදිමු. ඒ ගමන් මේ පැන්නා ජ්‍යාම්වල මාත ගැන කනාබ්ලන් පටන්ගමු. මිනිහෙළ හින දිනාගැන්න තිබෙන රෙකම කුම්ඛ රේකයි. කනාව දුරුග ගෙනිවෙළාන් මේ පළාතා තියෙන මිපදුප විකක් අපට අහන්න බැරිවෙන්න නෑ."

පසුදා උදාහන අපි බිලිබුම සඳහා යාමට නියමිනව තිබේ. එගෙන් ජැක් මසුන් සඳහා අවශ්‍ය ඇම කිසිවක් ගෙන ඒමට අපට

අතරපු වී ඇති බැවි හෝමස් දුරුම්පිළකිටයි. එහයින් එදිනට විලිබුම් කටයුතු අස්ථිර ද්‍රීමට අපට පියවිය.

"දෙන් ඉතින් කරන්න අදයක් නෑ පොටිසන්. අපි මම පැන්නේ විකක් ඇවිදාල රන්න යමු. මං හිතන්නේ මේ ගම්බද පලාත්වල බොහෝම සිත්ගන්නා සුන්දර-දුරුණ බැලුමට අපට භැංකිවෙටි.

බාන්ස් මහත්මයා, එගඩි-ඡම් සුරංගල බල්ලා දෙනාටද අපට ඇවිදින්න යනෙකාට අරුගෙන යන්න?"—

බාන්ස්ගෙන් එට ප්‍රචිත ලැබේකි. අපි-දැමද එකොලහට පමණ පිටත වී ගියමු.

සැනපුම තුනකු උග්‍රමනකින්/පසු, හොස්කෝමඩ මන්දිරයට අයත් උදාශනයේ ගෙදාරවුව යයි සේකිය ඇති ස්ථානයකට අපි පැමිණියමු. මිට්‍යා කුපා වල සඳහන් අදාළත සත්ත්වයකුගේ විවිධ දෙකක් යෙදු උස් ක්‍රාල්‍ය දෙකක් දකිනා, විශාල ගේරුවුවක් එහි විය.

"හරි මෙක තමයි තැනා. ම්‍ය බාන්ස්ලගුන් දුනාගන්න ලැබුණා, භැම්දාම මධ්‍යාහන වෙළාවට තියුණු ආර්යාව මින්දිරයෙන් පිටවෙලා, අශ්වකරන්තයන් එන්වලු. ගේරුවුලා පාරිභාෂුරු කරන්තය මද වෙළාවකට, මෙනැන න්‍යාච්‍රිත්‍යන් සිදු ට්‍රැන්ස් ස්ථාන කොටම, ඔබ කළ මුණු රාජකාරියක් තිබෙනාටා පොටිසන්. කරන්තය වේගය වැඩිකරන්න කළින්, සංස්‍යා කරලා ඔහු-ඉස්-නුවක්මාගාන්න. රූපයට රියුදුරා ගෙන් මොනවා හරි ප්‍රශ්නයක් අභ්‍යන්තර, මු ගැඹු බලන්න එපා. මු අර මල් පසුරු පිටුපසට වෙළා භැංගිලා ඉත්තනාම්. මොනවා හරි අමතර දෙයක් තිරිස්සාය කරන්න මු උත්සුහාකාරී අයදාලා බලන්නාම්.

අපට එනරම් වෙළාවක් බලා මිට්‍යුව සිදුනොවායි. පැය කාලක් පමණ ගනවෙදාදී, ගස්වලින් සෙවණ වූ මාවත දිගේ අශ්ව කරන්තයක් පැමිණෙන අසුරු අපි දුටුවෙමු. කහ පැහැශි, විවාන, සුඛෝපහෝජි අශ්ව කරන්තයක් වූ එය ඇදුගෙන එනු උශ්‍රුවෙටි. අලංකාර අශ්වයින් දෙදෙනෙකු විසිනි.

හෝමස් බල්ලා ද යෙශා මල් පසුර පිටුපස සැයුවුලන්ය. අශ්ව කරන්තය පිළිබෙදව සැලකිමක් මනාකරන අසුරන්. අත නිඩු වෙවිල ද ගස්වලවින් මම මාරුගයේ රැඳි සිටියෙමි. උදාශන

සේවකයෙක් වහා දුවැ වින් විභාග අත්තුවූ පියන් දෙක විවෘත කළදීය.

රියේ වේගය මොඩෝ සයින් ඇතු වි තිබුණු නියා, ඒ තුළ ගමන්ගේ අය හොඳින් බලාගැනීමට මට අවස්ථාවක් සැලැසිණ. රන්වන් පැහැදි තොළෙවියන් භා දුමුරු පැනුයුතු තුරු සමක් නිබු තරුණ කාන්තාවක් රියේ වමිපහ වාචිටි අවශ්‍යාය, දැඟ දකුණු පසින් වුයේ වයස්ගත තරඟාරු කාන්තාවක්. ආය ආවාචික හෝ අසනිපයන් පසුව තැනැහියන් ලෙස සිමුහනා හැකි ඉංය, ඇලග උරහිස හා මුහුණ වටා රද්වා නිබු අකාවට හා සරපිලි නීයායි. අය්වයින් ප්‍රධාන පාරට පිවිසයදී මම ඉදිරිපිට නිශ්චයමි.

කරන්නය නැව්ත්වන් ලෙස සැකුරු කරමින් මා අත එකවියේ, කිසියම රාජකාරියක් සඳහා පැමිණි නිලධාරණයකු අපුරෙනි. ටියුදුරා අත්ව කරන්නය නැව්ත්වූ විට සේ රාජාවට් පොසක්මත් මනසැරයේ සිටිදුයි විමුදුවෙමි.

පදුජරන් එමුදර ඇුමිනි හෝමිස් රේ ඉමුහාමන්ම බල්ලා භම ප්‍රහැරයන් අන්හැරයේය. ඉමහන් ප්‍රිතිඹුත් මුළුන්නට පටන්ගන් බල්ලා වේගයෙන් කරන්නය ඉදිරියට දුව්ගැස් එහි පාපුවරුව මතට පැහැගන්නයේ. එමහන් උගේ ප්‍රිතිමන් බිරුම, එක් ක්ෂණයකින් වෙනස් විය, එමහ මොඩෝන් උ විභාන් උස් හඩින් බේරිමට පටන් ගන්නේ ගක්කරයට පත් වූ අපුරෙනි.

“අය්වයන් දක්කාපන් ඉකමනාට! ඉකමන් කරපන්!”

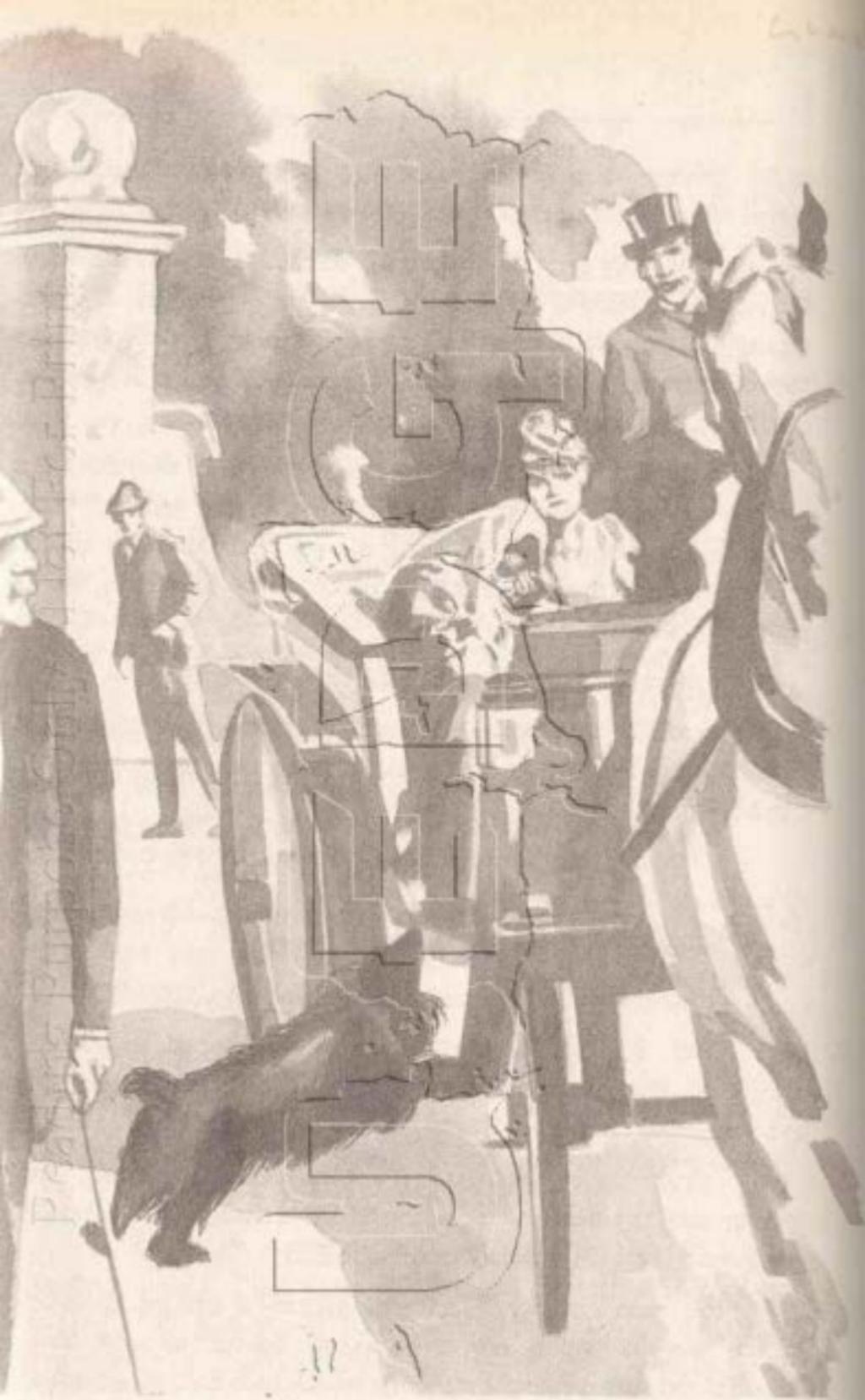
කිසිවැකු යටි උගුජරන් මෙන් අන්තරුණු අපට අසන්නට ලැබේනි. ටියුදුරා මනානව්වාම අපුන්ත්මූල තුළ පහර එල්ල කරදී, රෝග ප්‍රාග්ධනයන් ගමන් ගන්නේ අප එන් තැනිකර දම්මිනි.

“මින්න වොටසන් ප්‍රෝනය වියදුණු.”

හෝමිස් පැවසුවට බල්ලාමග කරඟටිය යළින් දම්වැලට සට් කරමිනි.

“මූ හිතුවේ ඒ උගේ ස්වාමියාට කියලා. නමුන් එහැනට ශියාමයි ආට තේරුනේ ඒ පෙනු මකාණුක් බව, බල්ලන්ට වරදින්නා නෑ.”

“එක පිරිමියකුගේ කටහඩ ව්‍යෙශය මට භම අැපුවන්.”

29 "අයේවයන් දක්කාපන් ඉස්මනාට! ඉස්මන් කරන්!"

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"හරියට හරි. අඟ් අනට තවත් හැකුම්පූ කොලයක් ලැබුණු. එමුණු මේ කාඩ් අන ශ්‍රීඩා කරන්න වෙන්නේ බොහෝම ප්‍රවේශමෙන්."

එදිනට කළ යුතු තවත් රාජකාරී කිසිවක් හෝමිස්ට් නොමැති විය. එහෙයින් ද්‍රව්‍යයේ ඉතිරි කාලය, ඇපි මෝල අසලින් ගලා හිය දෙනාලේ විරුවට මසුන් ඇඳුම් සැද්ධා යින්ක පෙන්වනු ලැබුමු. රාඩි ආභාරය සඳහා මත්ස්‍යයින් කිහිපයේදෙනෙකු බිජිතා ගැනීමට අපට හැකිවිය. හෝමිස් යැලින් ක්‍රියාකාලීන මුදේ එම ආභාරයන් රසුවටි.

යැලින් වරක් ඇපි උදේ චරුංචි ගම්න් ගස් ඡොස්කෝම්බ උදාහනයේ ප්‍රධාන දෙනාගුවට දෙසට ගමන් කළේමු. ගේවුවට අසල රැඳී සිටි උස පුද්ගලයෙකුණ් ඇදුරු-පැහැති ජායාවක් අපට දක්නට ලැබේ. ඒ ලන්ඩිනයේදී එම භාවු ඇස්වයින් පුහුණුකරු, පේන් මෙසන් මහතාය.

"පුහු සන්ධාවක් මහත්රුති." එකු අප ඇමතුවටිය.

"හෝමිස් මහත්මයා. මටුවගෙන ලියම් පැල්ල ලැබුණු. සර රෝබට තවමත් ආපහු ඇවින් නැහුමිනු ඇත්තේ ආපහු එන බවයි දැනුම්දිල තියෙන්නේ."

"නිවසේ ඉදා කොළිතරම් දුරිත්ත් අර සොහොන් ගැබ තියෙන්නේ?" හෝමිස් ඇසිය.

"හැනැන්ම කාලක් වන් ඇති"

"එහෙනම් අපට මහු ගැන අමත්ක කරන්න පුත්තනි"

"ඒන් මට මහුව අමත්ක කරන්න හැකියාවක් නෑ හෝමිස් මහත්මයා. මහු ආපහු ආව පැහැතින් මට ප්‍රතිච්‍රියක් එවනවා. මහුට උවමනා ටේරි 'ඡොස්කෝම්බ ප්‍රින්ස්-ඡැස් අදුන්ම තන්නේවය දුනගන්න'

"ඒකන් එහෙමදා? එහෙම මුණෙන් මෙසන් මහත්මයා අපට මේ කටයුතු විල යෙදීමට සිදුවෙන්ශේ ඔබ නොමැතිවයි. සොහොන් ගැබ අපට පෙන්වලා, එවට යන්න පුත්තනි."

සඳ පායා නොතිබූ බුවින් අවට පැවැතිලද් ගන ඇදුරකි. මෙසන් මහතා තණබිම හරහා අප කුදාවාගෙන ගියේය. සඳහුම් කාලක ගමනින් පසු අප ඉදිරියෝගී දක්නවු ලැබුණ්, ගරා වැටුණු පොරාණික දේවස්ථානයකි. නැෂ්යාවෙශ අතරින්, එහි එක් සකලවිරක, පොලු

"මට, මතිය උඩ්පාට්ටුවට. තැඹිපිළිගෙන පරික්ෂණය පැවැත්වෙන්නේ හෙට."

"සිබු සේපිකායෙක් අලං අඟු දැන් සැමහන කාලයක සිට කටයුතු කළා නොදී කප්පනාල් රෝද්?"

"මට, ඔහු ඉහාම හොඳු මැදවිකයෙක් බව මට සෑම විටකම පෙනීමියා."

"මුහුගේ මරණය පිදුවෙන තෙලරූපී ජ්‍යෙෂ්ඨයෙක් සාක්ෂුවේ නිශ්චිත ද්‍රව්‍ය විල නාමයෙන් තැබූ විශ්වාසාධිකරණ්න ඇති ගෞගරි?"

"ඒම දෙවල් තැව එකත්ම එකතුකරලා විධිත්ත කාමරයේ තැනැක මම තැන්පත් කර තැපුවා මටත් ඇවශා නම් බලන්න පුරුවනි."

"එය දැකින්න ප්‍රාග්ධනවා නම් ඔව් ලෙසු සනුවත්." නොමිස් විශ්වාසුරු දුන්නෙයි.

අප මෙහය තිබා යුත් බලාකිවියදී අපාලිස් පරික්ෂක පුරුගේ, හකරයේ ලෙස්හා පෙරවියා නිශ්චිත ද්‍රව්‍යල් මෙහය මතට තැබුවේය. සිනිපෙවියෙක්, ආයල් පදාක් රෘණ දිග් ඉවිප්පන්දීම් කැබේල්ලක්, මුයර ලියෙන් තැනු දුම් පැවිච්චයෙක්, පසුම්බිස්කා ආසිරි පැවිච්චයට දමන දුම්කාල අවුන්ද සායෙක්, රුන්දම්වූලක් යහිත රිදී තිරමල්පුවක්, රන්පවුම් කාඩ් පෙන්ක්, ආලුම්නියම් පැන්සල් පෙවිවියක්, එස් තිහිපයෙක්, සහ උන්ඩ්නායේ විධිස් සමාගමේ තැනු ඇත්තේ මිව්‍ය සමහ ඉනා මුවහැන්, රැඹුන් දැනානුමෙන් පුළු තෙලයක් යහිත පිහියක් දැඟි විය.

"මෙක හරිම දුරිජ්‍ය පිහියක්." නොමිස් පැවුසුවට එය සිදුම ලෙස පරික්ෂණයට ප්‍රක්ෂේප කරමිනි.

"මෙහි දක්නට ලැබෙන ලේ යැඳ්ලම් තිසා මට හිඳනාවා මියයිය තැනැන්නා අඟන් නිශ්චිත පිහිය මෙක වෙන්න ඇති කියලා. වොටසන් මෙක නම් මිනිනි ස්නේන්ට් පාටින කරන ආපුයියක් බවට සැක නෑ?"

"මෙකට තමයි ඇස් කියන්නෙන් Cataract knife - අක්ම යැත්කම් පිහිය කියලා."

"ම්. දැනගත්තා, මෙක්කාලී පිහිය සැත්කම් සඳහා යොදාගන්නා සිදුම තෙලයක් යහිත පිහියක්. රාත්‍රියේ යෙදුරින් එලියට බැහැලා

පෙන් මෙයන් අපෙන් සූමුණුගැනී පිටතට ගියේය. හෝමස් කුලාභුකුලට සොජාන් ගැඹු යා ඒ තුළ තිබු මිනිපෙටටි පරිස්ථා කිරීමට පටන්ගත්තේ ඉන් පසුවයි.

6 වැනි ගතවර්පනය එගලන්නය ආවුමණය කළ. ඉතා පැරණි සැකසන් වරුන්ගේ සොජානකා නිර් | 1 වැනි සියවශේ නොමන්, නිපුණයේ සහ මධ්‍යිව වරුන්ගේ මිනිපෙටටි දී හෝමස් ගේ අවධානයට ලක් විය. මිලුහට මහුගේ පරිස්ථාවට උක් විය 14 වැනි සියවශේ වාසය කළ සර විලියම් මෝල්ඩ් යා යුතු බෙනිස් මෝල්ඩ්රේගේ මිනිපෙටටියි. මෙස් දිගටම පරිස්ථා කරුණුනා ගිය හෝමස්, පැයකට හෝ රට වැඩිකාලයන්පසු ජ්‍යෙෂ්ඨ එළුම් මිනිස් නිබු මිනිපෙටටියක් වෙත පැමිණියේය. අසාද්‍යාන් ගැඹුව ඇතුළු වෙන අදාළවුවට තුළුරුන් මූලික නොමැති අතරි සිට්වා, ඉහළ මොලවර බිජ්නියට සේන්තු කොට කිවිණි. නමාගේ වැඩකවුපුතු සාර්ථක වි, මෙයින් සිටි දෙය හමුවූ බව ගැළෙනා හඩික් හෝමස් මුවෙන් තිබුන් විය.

තම උත්තල කුවිස ආක්‍රම ගත් හෝමස්, ඉක්මනින් මිනි පෙටටියේ පියන පරිස්ථා කිරීම ගාරමුණුවිය. අනෙකුරුව ඔහු තම ඩාක්කුවෙන් ඉස්කුරුදුපු නියන්ස්-නැඳුප්පා විවාහ කිරීමට යොදා ගන්නා උපකරණයන් ඉවත්වූ ගන්නේය | එවා ආධාරයෙන් හෝමස් මිනිපෙට මිනිපෙටටියේ පියන විවාහ කිරීමට උත්තාය දීරිය. පියන, පෙටටියට සවිකාට තිබුණ් අගුරු කිහිපයකින් ජ්‍යෙෂ්ඨ. තම යා තිබු නියන්නා ලිවර කොට පියන ඇරීමට, හෝමස් තවදුරටත් උත්තාය කළේය. මෙවර මහුගේ උත්තායය සාර්ථක වන ලකුණු පෙනිණි. පියන අඩික් විවාහ විය. එහෙත් ඇතුළත තිබු දී දැනගැනීමට ඉපර බ්ලාපොරාන්තු නොමු ආධාරක් අප වෙන එල්ල විය.

ඒ යමිකියිවකු සොජාන් ගැබව ඉහළින් පිහිටි ගල්පුවරු මත. දේවස්ථාන බිමේ ඇවිදා භවයි. මෙම ස්ථානයේ පිහිටිම භාදින් දැන්නා තුවුරුන් හෝ යමිකියි කරුයුත්තා නිරන විමෙ අරමුණෙන් මෙහි පැමිණ ඇති බව අපි වටහා ගන්නෙමු. මුදුණ් විවරය තුළින් කරපු පෙළ පහළට දීපිමත් ආලෝක ධාරාවක් එල්ල විය. මොජානකට පසු එසු එල්ලේ කළ පුද්ගලයාගේ ණායාව, අදාරවුව මැදින් දුටුවෙමු. මහුගේ පෙනුම කොනෙකු නියියට පත් කරවන සුදු විය. ගරිර ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාල පුද්ගලයකු වූ ඔහුගේ, මහුගේ

තිබුණේ සාර, ඩිකිපුඩු පෙනුමති. අයේ ආල්වල පාටිවිච්චට ගන්නා, වියල ලන්නාරුමක් විභුද්‍ය අත් තිබිණි. එයින් විමිදුඩු දිජ්ටිලත් ආලෝකයෙන්, මිහු කොපයෙන් විගරු පිශිචින හැරි අපි පැහැදිලිව යුතුවෙමු. සොහොන් ගැබේ සැම අස්සක්දීම මූලකටම සොමු කළ පිහුදේ දදනෙන්, අවසානයේ මාසාමලගේ මිශ්‍රයා ලෙ නැවැතිණි. මිහු මොහොන්ක් අප දෙස බලාපිටියේ තක්සියෙන් වෙවිලිමිනි.

"කොහො ඉදාලා ආව යෙක්සයොදු තොපි? මට අයිති මේ සොහොන් බිමේ මොනාවද තොපි කරන්නේ?" මිහු ගිගුරුවේය.

හෝමිස් රිට පිළිතුරා දීමට උත්සාහ තොකොල්ය. තමාලග ප්‍රශ්නය ගණන් තොශුගත බව සුව අමුත්තා, කොපයෙන් දැවැවුම්න් ඉදිරියට ආවේ අන් තිබුණට මූගුරක් ඔස්වාගෙනයි.

"තොපිට ඇසුනුද ම් අහපු ප්‍රශ්නක් තොපි කටුද? මොනාවාද මේඟේ කරන්නෙ?"

මිහු අන තිබු මූගුර අප දදානට එල්ල කළදී කොයි මොහොන් ඔන් එයින් අපට පහර දීමට පූද්ගලම් බව තායුවුමිනි.

රහෙන් තමයෙන් පසුරසට ගැඹු චෙනුවුට පරලොක් හෝමිස් මිහු ඉදිරියට පියවරන් තැබිය.

"මටත් තියෙනවා සර රෝබට් මැංචින් අහන්න ප්‍රශ්නයක්. . . මේ කටුද? මෙයා මොනාවද මේතන කරන්නෙ?" හෝමිස් ඇසුවේ මිහු විවෘත කිරීමට තැක්කාල මිනිපෙරවිය දෙසට අත දිගු කරමිනි.

රිලයට හෝමිස් මිනිපෙරවි පියනා පමිපුරණයෙන්ම විවෘත කළේය. ලන්නාරුමේ එලියෙන්! එහි ඇතුළත වූ දෙය පැහැදිලිව යුතුවෙමු. එහි වූයේ බබ්ලේ සිට දෙපතුල් දක්වාම පුදු රෙදාකින් විසා තිබු මානාගරිරයකි. මන්තරකාරියිකිගේ වැනි උල් දිගු නාසය හා උල් නිකට ඉහළට මතුවේ පෙනිණි. වස් දිස්ට්‍රික් සිය දුරවරණ වූ මිහුණේ, මලානික දැස් විවෘත තිබු තිසා, අනි තිබුණේ බියකරු පෙනුමති.

හිනියෙන් කැඳසමින් පිටුපසට පැන්න සර රෝබට්, ක්ලාන්ත ගතියෙන් මෙන් ගලුන් තොල්, මිනිපෙරවියකට ජේත්ත්තු විය.

"තමුන්සලා කොහොමද මේක දැනගන්නේ?" යයි විමසු මිහු, අන්නාරුව තම සැරපරුණු දේවහාරියෙන් යළින් වරක් කඩා පැන්නේය.

"මෙවට හොස්ස දාන්න තොපිට ඇති අයිතිය මොඩක්ද?"

34 ශ්‍රීලංකාවේ පිටපතට පැන්න සර රෝබට . . .

"මම නමයි ජරුගෙක් හෝමිස්. සුම්හර විට එබ මගේ නම අභ්‍යන්තරේ ඇති. අනෙක් භැං පූක්කි ගරුක පුරවැකියෙකුට විශේෂ මෙන් අයිතියක් කිඛෙනවා තිශිලරුක ඩ්‍රින්න. මේ හිතන්නේ ඔබට රේකට පිළිකුරු දෙන්න වේවි?"

සර රෝබටිචේ තක්ස්පය-ඉහ්විභා-ම්‍රාද, මුහුණේ යමින් බිභිභාණ පෙනුමක් මකුවිය. එහෙන් එය පැවැතියේ එක මොජාතකි. හෝමිස්ගේ ගාන්තදාන්ත ස්වරය තිසා, සර රෝබටිචේ තක්ස්පය දංසිදුණා විය යුතුයි.

"දෙයියේත් භාක්කි හෝමිස් මහන්මයා! බැඳු බැඳ්මට පෙනන්නේ මේ මහා-වැරදී-මැවත් කළු විශේ; මගේ වැංචි තිශිලෝධීයි. එක මේ පිළිගන්නවා. ක්‍රිත් මට වෙන කරන්න දෙයක් නිවුණෙන නෑ."

"ඒ රිදියට හිතන්න මමන් කුමතිය. නමුන් එමනි තිදෙනයට තරුණු ඉදිරිපත් කරන්න වෙන්ඳන් පොලිඩියට."

"හොඳයි. දද්වල් සිද්ධවෙනනේ-සේ පිළිමැලට නා, වෙන දදයක් විණාවේ. යමු අපේ ගෙදරට; එන්ඩේවුව ඔබටම තිරණය කරන්න ප්‍රථමි මේ මුහුණ දිල තිශෙන්නන මොනා ඕනෑම තැන්ත්වයනාටද තියලා."

පැය කාලකට පසු අපි අභාය්ගෙක්මඩ් මන්දිරයේ ඉදිරි කාමරයක අසුන්ගෙන සිටියෙමු. ටිදුරු අල්මාරි ඇල තිබු තුවක්කු රාජියක මෙ දැමු ලෝහ බට දුටු මල්-මෙය ආසුඩ්-කාමරය බව විවෘත ගන්නෙමි.

මොජාතකට අපෙන් සමුද්‍රන් සර් රෝබටි ආරසු පැමිණියේ තවින් දදදෙනාකු ඔමිගයි. එක් අයෙකු එදා අශේෂ කරන්නයේ ගමන් කරනු ඇප දුටු තරුණ කාන්තාවයි. අනෙක් තැනැත්තා මියකු වැනි, අප්‍රසන්න, තාක්කයි පෙනුමක් තිබු කුඩා මිනිසකි. දෙදෙනාම ඉමහන් විමතියට පත්වී සිටියහ, උද්‍යත වි ඇති තන්න්වය ඔවුනාට පත්‍රම කර දීමට සර රෝබටිට අවකාශයක් තොළැකුණු බව ඉන් පැහැදිලි විය.

"මම ඉන්නේ ගෙන්ලට්-අභාතා සහ මහන්මය. විවාහයට පෙර ඇශේෂ නම තු එවන්ස් යන නමින් අවුරුදු තිහිපයක් කිස්සේ මගේ අක්කාශය විශ්වාසවන්නා ඔස්විකාව වුණේ ඇයයි. මේ මිවුන් දදදෙනා මෙතැනට කැඳවා ගෙන ආවේ එක විශේෂ කරුණක් තිසා. ඒ

මොකක්ද කියනවා නම්, මං දුන් බලටකියන්න හදන කතාව, සම්පූර්ණ සහය එව තහවුරු කරන්න පුද්වින් ලේ දදු අදහාට පමණයි."

"මම විධියට විශ්චර කිරීමට ඇවශ්‍ය ද සර රෙබට? මබ මේ කරන්න හදන දේ ගැන දුර දිග කළුණා කරලා බැලුවද?"

කාන්තාව ඔහුට බාඩා ක්‍රෙල් අම්ප්‍රාය ස්වරයෙනි.

"මන්න මම නම් මේ එකක්ටවන් ක්‍රමයන් නෑ, මට මේ කිසි දෙයක වගකීමක් භාරගන්නන් බැංකාව නිදුහස් කරල මින දෙයක් කියන්න." සේවිකාවගේ සැමියා කිය.

සර රෙබට ඔහු දෙය හෙරෙවේ අස්ථාසාක්මක බැලුමකි.

"මං හාර ගැන්නවා සම්පූර්ණ ව්‍යකිම, මං ඔබට කියන්නම හෝමිස් මහත්මයා සම්පූර්ණ කතන්දරයු."

මං දන්නවා මබ මගේ කම්පුතු සම්බන්ධයෙන් බොහෝම දුරදිග ගිහින් කියනවා, එම්හම ගොඩුණා ආම, මට අද මුළු හමුවුණු තැනදී, මබට දැකින්න ලැබෙන්මන් නැහැ. මං බිරුනී තුරග කරගවලට අශ්වයක් ඉදිරිපත් කරන බව ඔබට අභන්ත ලැබෙන්න ඇති, දුන් මගේ ජ්‍යෙෂ්ඨයේ හැම දෙයක්ම රදා පැවිතින්කෙන් උගේ ජයග්‍රහණය මතයි. මගේ අශ්වයා දිනුවෙන් හැම ප්‍රශ්නයක්ම නිකම්ම විසඳේ. මගේ අශ්වයා පරාද මුළුණාන්? දෙවියන් මං ඒ ගැන සිතන්නවින් සැමිනි නැං."

"මට තන්ගෙරනවා, ඔබ පත්වී ඇති තත්ත්වය" හෝමිස් කිය.

"හැම දෙයක් යදහාම මඟ යැලැංශ්‍යන් මගේ සොහොයුරිය වන බියටිස් ආරයාවගෙන්, නිමුත් ඇය සතු මේ විනුපිටි හැම එකක් යදහාම ඇගේ අධිකිවුයිකම, එමිතා-සුක්‍රිය පමණයි. මගේ කියන වයකම ගැන කියනව කාම මං ඉන්නන් ප්‍රශ්නවි හිනිලෝලි කාරගන්ට දහ අන් ගය වෙලා, මලගේ සොහොයුරිය මියගියෙන් ඒක මගේ අවසානය බව මම භාවිතාමන් දැනහිටියා. ඒ මොකද එහෙම වුණු වහාම ජයකාරයා ඒවි, මාව බැහැශ්‍යන්න, හිජ්‍යුලිහිණියා රෙනක් වගේ. ඇවින් මා සන්සාක් හැම දෙයක්ම, මගේ අශ්වයින්, උන් පුහුණු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය හැම දෙයක්ම අධිකි කරගන්නවා. ඒක මං හොඳින් දැනහිටියා. නාශ්ක් මොකද කරන්නද හෝමිස් මහත්මයා; මගේ සොහොයුරිය මිට සනියකට පමණ කැලින මියගියා!"

“මබ ඒ ගැන කාටවත් හිටිලෝහැසු”

“මා ඔමානාවා කරන්නාද? මා ඉදිරියේ තිබුණෙෂ සම්පූර්ණ විනාශය පමණයි. මට මම මරණය ඇති තුනකට කළ දාගන්න තිබුණා නම් හැම ප්‍රයෝගක්ම විසඳෙනවා. අක්කාගේ සේවකාවගේ සැමියා මේ මිනිහා නාම්වෙක. මොයුවලුව විසඳායන්න කුමයක් කළුපනා පරන නොව අලඟ මොලයට ආවා - මෙගේ මොලයට ආවා හොඳ ගුදුහයක්. නෙකට කාලයකට මේ මිනිහට මගේ අක්කා විගේ පෙනී ඉන්න පුළුවන් නම්, ඇය හැරියට ගෙවාන්න පුළුවන් නම් ප්‍රයෝග විසඳෙනවා. මුහුට තියෙන්නේ ඇය වෙත් භුරුපිලා, හැමදාම එක් පරන්, අයේ කරන්නයෙන් ගිහින් එන්න පමණයි. ඇශෙග කාමරයට ඇතුළු වන්නේ සේවකාධි පමණක්, හිසා එනැන ප්‍රස්නයක් රැන නැගින්නේ නෑ. ඒ ප්‍රමාදය සැලසුම් කරලා ක්‍රියාවට නාවන්න ඒ තරම් අපහසු වුණේ නෑ. මෙයේ සොයුරිය මිය ගියේ කාලයක් තිස්සේ ඇය පිඩා වින්ද හැඳු දුහුවිල විම නිසා ඇතිවුණු, ගරුරය ඉදිමිලන්.”

“ඒක තිරණය කිරීම අයිති නැදිය මරණ පරිභාකවරයාටයි.”

“මාය ගණනක් තිස්සේ ඇය බොලනාම අයාධාව, මරණය පෙනී සිටි බව ඇශෙග පෙවදුෂ්පිරියා සිංහික කරාවි”

“හොඳයි. මබ එළුයට මොකු කළේ?”

“මළයිරුර මමඟ තබාගන්න අපවිවිධියක් නෑ. ඉතින් එදා රැන්ලිවෙත් උදව්වෙන් මම මළයිරුර වින්න පහළට අරගෙන ගියා. උදාහරය පහළ බොහෝ කළකට පෙර ආවිවිවි කරලා විහුපු ලිදක් තිබෙනවා. අක්කාගේ සුරතල් බේලා තොනාවන්වාම උමුවුරුලින් ඇඟේ රස්සෙන් ආවා. උගේ ඇඟෙන්නාව තොනාහාමවත් නවතටත්න බැරුව ගියා. ඉතින් මා-නෙරුම-තත්තා උදා තොනාහාම හරි මම ගෙදින් ඉවත් කළ පුද් බව. මිලයට ඇප් මිනිය, පාර් දෙවිමැදුරේ පොනාහාන් ගැබට ගෙන ගියා. ඇශෙග මානුයිරයට මොකුන් ඇපහායයක් සිදුවුණේ නෑ. ඔහුමිස් මෙනත්මයා; මා හිතන්නේ මගෙන් මළවුන්ට අගෙරවයක් වුණේ නෑ.

“ඒක මබ ගන් ක්‍රියා මාරුගය වැයදියි”

ප්‍රහුවරයා හිස අදුන්සට ඔසලවුවයේ නමා, එට එකා නොවා බව ඡයවමිනි.

"මබට ඔය වගේ අදාළනා කිරීමාපහසුයි. නමුත් මගේ තත්ත්වයේ සිවිධා නම්, වටහාගත්තා තිබූණා කම්න් මුහුණ දෙන්නේ මට්ටා තරම බැයරුම අරුවුදයකටද කියලා. කම්න්ගේ සියලුම බලාපොරොත්තු, යැලුපුම විනාශ වෙන්න ඉඩදිලා, පක්ෂනානක් ප්‍රසාදාත්තුමද මින් නිකුත් බිඟාහෙනු ඉන්නේ? එයින් ගැලුවීමට මට්ටාන් ගරි උස්සාහයක් දරන එක තමයි ජ්‍යාහාවය.

අදාළේ ස්ථාම් පුරුෂයාගේ මූත්‍රන් විත්තන් සාමදානයේ සැක්කාපනා, සෞඛ්‍යනාන් ගැනී මිනිශාවිටියකානුඇයටත් අවසන් නින්ද සිදාගත්තා සාලස්වත එක එශ්‍යදික් හෙලේයි කියල මට සිතුණා. ඉතින් එවැනි මිනිශාවිටියක් හිස්කරලා අපි ඇයට තැන්පත් කළා. එය නිශ්චිත ආවිස්ථා එතැනා දුන්නා, විධියක් නෑ. ඒ නිසා අපි එහා ආපහු ගෙනැන් අන්ලටිලේ ආධාරයෙන් සිනි උදුනේ පිළිසුවා. මට සියන්න තියෙන්න් එපමණ්ඩි පොම්භ් මහත්මයා. මෙවා විස්තාකාම සෙලිකරන තත්ත්වයට එබ මාව පත් කළේ කොහොමද කියලා. මට නම් තේරුම් ගන්න බැ."

හෝම්ස් මද වෙළාවක් කළේපනා කළුයි.

"පර රෝබට් කිඳී කන්දරුම්ස් එක් ඇඩුපාඩුවක් තියෙනවා. සෞදාකාරයා ඔබේ දේපාල ඇයිති කරගස්තාක් තුරුය තරගය සඳහා ඔබ අල්ලා තිබෙන මට්ටු මුදල්, ඒ වෙශ්ම අනාගතය ගැන තිබෙන බලාපොරොත්තු කියිවිකට පාඩුවක් වෙන්නේ නෑ"

"අශ්වයා මගේ දේපාළම අයන් තකාවසක්. මගේ රේස් ඔවුවා ගැන උන් සාලකා බලාවි කියල මෙය සිත්තනවද? සමහර විට මගේ අශ්වයා මට ආපහු දෙන එකක්ම නෑ. අවාසනාවකට වෙශ්ම මගේ ලෙඹාකුම සෞදාකාරයා තමයි-මිල් පුරුම් ක්‍රිඩා සැම් බිරුවරා.

මෙගන් කසරහරකාපු ඒ යක්ෂයා මගේ ගැලවුම්කාරයා වෙවි කියලා ඔබ සිත්තනවද?"

"හොඳයි සර-ජරාබට්" හෝම්ස් ආව්සුවේ අසුනාන් නෑගි සිටිමිනි.

"මෙ සිද්ධිය මා පෙළිසියට වාර්තා කළ යුතුයි. යැයවුම් කාරණා එලිදුක්වීම, මෙහේ රාජ්‍යාචාරිය. නමුත් එකැනින් එහාට ම් මොකුන් කරන්න යන්නේ නෑ. එබේ ක්‍රියාමාරුගයේ සඳාවාරාන්මක හාවය ගැන අදහයේ පැවසීම මට අයිති කටයුත්තක් නෙමෙයි.

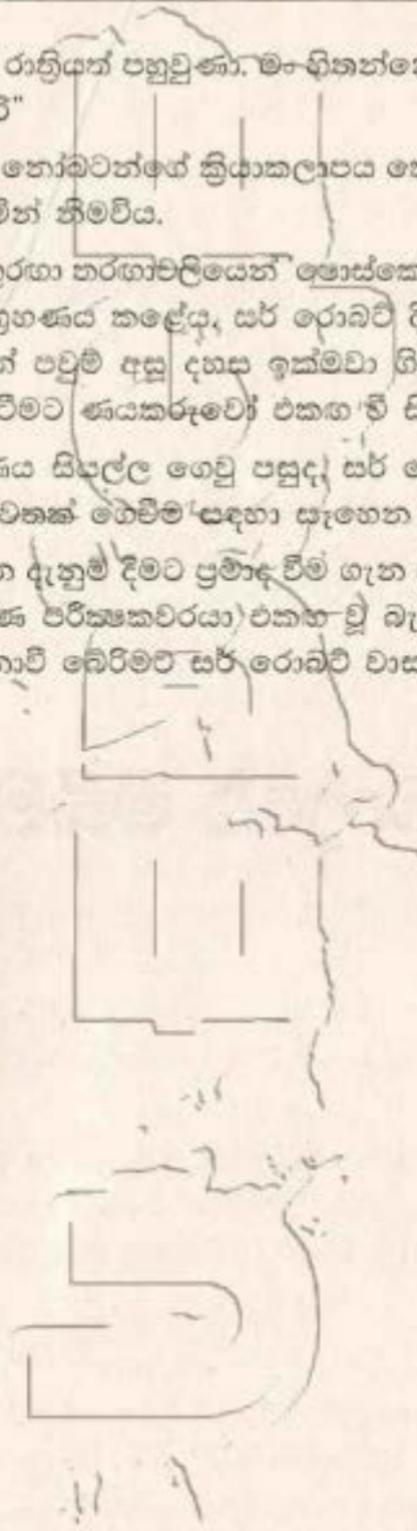
පෙරාවසන් මධ්‍යම රාජ්‍යාංශ පැවතුවානා මංඩින්නේ අපේ නවානැනට යන්න වෙලාව හරි"

සර රෝබටි නොක්වන්නේ ක්‍රිජාකලාපය සෙසේ පුවත්, සියල්ල යතුවූදායක අන්දමින් තීමෙයි.

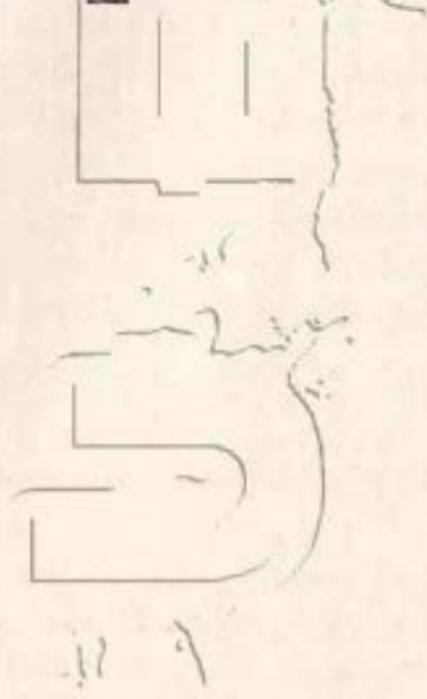
චිරුනි මහා ඇරුණා තරගාවලියෙන් "මාස්කොම්බ පුනර්ද" අය්වය පිළිඳිව ලෙස ජයග්‍රහණය කළේය, සර රෝබටි දිනාගත් මට්ටම් මුදල විවිධාකම රන් පවත්වා ඇසු දානා ඉක්මවා ගියේය. තරගය නිම වනකුරු ඉවසා සිටිමට ගෘගකරුමට් එකතුවේ සිටියෙයි.

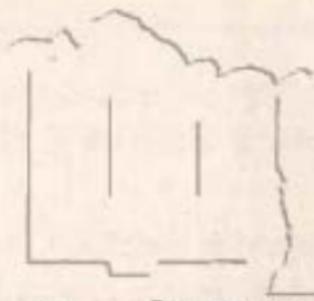
මුවුන්නේ නෙය සියල්ල ගෙවු පසුදු සර රෝබටි නොක්වන්ට සාධාරණ දිවිපෙළවෙකක් ගෙවීම් පැනා සැළෙන මුදලක් ඉනිරි විය.

මරණය ගැන දැනුම් දීමට ප්‍රමාණ විම ගැන ලිඛිල්ල ක්‍රියාකාරීමට පොලියිය හා මරණ පරිභාෂකවරයා එකතුවූ බැවින් නීතියෙන් හිරි ගුරුයකට ලක් නොවී ගෙවීමට සරු රෝබටි ව්‍යසනාවන්ත විය.

ප්‍රහැ මැදුරේ මතමැරැම

පුහු මදුරේ මතිමදුරුම

1887 අප්‍රේල් මස 14 මැයි දින මා වෙත පැවතුණු විදුලි උත්ස්වීඩියකි.

"පර්ලොක් හෝමස් මහතා බරපතල දෙය රෝගාභාර වෙම් හෝටලුක්ද යේදී සිටියි. එහු දොස්තර වොටිසන් හැකි ඉක්මනින් මෙහි පැමිණෙන දෙස් ආයාචනය කරයි.

කළමනාකරු, දිමලා, හෝටලය ලියුණුස්, ප්‍රංශය."

මම වහාම ප්‍රංශය බලා පිටතටි. පසු විසිහාරක් ගතවීමට පසර හෝමස් ලැදුම් යෙහා සිටි බුලෝනාගොටලය පෙන ලාභාවීමට ඔවුනි විය. දින කිහිපයකට පෙර ඇඟුලෝ රෝග තත්ත්වය බරපතලු නිකුත් නමුත්, මේ වහා විට මූළු යුණු තරම් පුවුය ලබා සිටි බව දැනීම මට සැනැයීමට කරුණක් විය.

"මෙවි මේ අයනිපයට ඡ්‍යෙනුල රේඛිකයක් නොගෙන, හරිහැරි බැමක් බිමක් නොගෙන, දිගින් දිගුවම රාජකාරී කිරීම, එහෙම නේද්? හෝමස්?"

"වොටිසන් ඔබ වෙදා මත්සක් ඉදිරිපත් කළාම, එකට එක්ස්ටරම රුකුගැටීම මගේ සාමාජික සිරිත නොමැසි නේද්, නමුත් මේ සැරේ නම් මම මෙවි මතයට කිහිප නමනුවා." හෝමස් පැවුසුවේ සිනාමුසු පුහුණෙනි.

"මමාකස්ද ඇශ්‍යෙකටම වුණෙන්?"

"මට කියිම විවේකයක් ගැනීමට අඩං නිකුණු නැහැ වොටිසන්. මේ අපරාධකාරයා පුදුරුපයේ සිටි නොමිමර එකක් විංචාකාර තක්කඩියා. මූළු අල්ලා ගැනීමට රටවල් තුනක පොලිසි දැන්සාගක යෙදුණා. එන් සැම රටකම පොලිසිවල ඇශ්‍යෙට වැළැ ගෙලා, තවත්

රටකට පැන ගැනීමට මහු සමත්වූණා. මාය දදකත් නිස්සේ නොකඩවා දැඩි උත්සාහයක් දරලා, මහු කිරිභාරයට ගන්න මට ගැනීවුණා."

"ඒ වුණක් මධ්‍යි සෞඛ්‍ය තත්ත්වය?"

"ප්‍රංශ මෙව්‍යාවරිත්වා පිදුවෙන්න මට දැන් සැමහන්න සනිපයි."

"මබ කියිම විශවිකයක් ගත්තෙ නෑ?"

"අමුම ගණන් ද්‍රව්‍යකට පැය පහලෙහිස්වන් මගන්සි වෙන්න සිදුවූණා. කිහිප විනාවක්ම නොකඩවා සාක්ෂිකට දින පහ බැඳින් මගේ රාජකාරී කටයුතුවේ යෙදුණා."

"එමහන්ම මධ්‍යාසංඛ්‍යීය වුණු රැක් පුදුමයක් නැහැ. දැන් මධ්‍ය ප්‍රවිත්ත හොඳ විශවිකයක්. එක නොමමය ණහුමියේ. මොනාවද අර මෙසයක් උඩ ගොඩිගහලා තිබෙන ලිපි. මිදුලි පණිවුවි?"

"මබම කියවලා බෙන්න, මගේ හිතවන් මිනුයා."

"අපරාධකරුවා සාර්කරක තෙක් කිරිභාරයට ගැනීම සම්බන්ධයන්, පරිභාස් හෝමිස උස්සු ජයග්‍රහණයට, මහු වෙන ගුහ පත්‍රා එහු ලිපි හා විදුලි පණිවුව සංඛ්‍යාව දැන මම විස්මයට පත්වීමි. පුරෝගය පුරා රටවිල් ගණනාවක රාජ්‍ය නායකයන්, රාජ්‍යන්තර සංවිධාන, පොලිසි හා විවිධ තරානිරම්වල පුද්ගලයන් විසින් එම ලිපි එවා තිබේ.

දින තුනකට පසු, අපි බෙක්ර විද්‍යායේ අපේ නිව්‍යන වෙන ලකාරේමු. සාක්ෂියක් පමණ ගෙවී හිමියේ, එමහන් හෝමිසගන් ආධාර පතා එහි ලකාවෙන අනුග්‍රහකයින්ගෙන්, හා ස්කෑට්ලන්ඩ් බිජාප්‍රිය පොලිසියේ ලබාදුවේ, ස්ට්‍රින්ලි හොඳිනින්ද හා වට්ටියයේ පුළුෂයන් ආදි පොලිසි නිලධාරයන්ගෙන් ගැලීවීම් පහසු කාරියක් නොවේ. එ සඳහා විසඳුම ලන්ඩන් තුවරින් පිටත් යාම බව මට අවබෝධ විය.

"හෝමිස මබ අහලා මිශේනවද කරනාල් සේවර ගැනා?" මම ඇසිම්.

"මගේ මතකය නිඹුදී නම් මහු මධ්‍යි මිනුයයක්. ඇසි මොකක්ද මහුට ඇතිවෙලා තියෙන ප්‍රශ්න්?"

"සේවරට කිසිම ප්‍රශ්නයක් ඇතුළුවලා නැහැ. ඔහුගෙන් ආරාධනයක් කියෙනවා ඔබන් එක්ක තිව්‍යවත් ගතකරන්න එහේ එන්න කියලා."

"මබ දන්නටතේ වෛවියන් මං එකුරම සමාජයිලි කොනෝ නොවන බව? ඔහුයේ ප්‍රශ්නල් කටයුතුවලුට බාධාවත් වෙන විධියට නිවිසේ ලැගුම් ගැනීම . . ."

"මහුට ඒ කරදර කිසිවක නෑ කරනුල් සේවර අව්‍යාහකයෙක්, ඔහුගේ නිවිය තිබෙන්නේ යම්ප්‍රාන්තය කොළඹරේ, රඩියෝට් නම් ගම්මානයට තුදුරුව. ඔහු සමඟ තිව්‍යවත් යන කරන්න එන්න කියලා සේවර මට ආරාධනා කරනුමෙනුන් බොහෝම කාලයක ඉදළ. මට පමණක් නොමෙයි ඔබටත් එක්කයි ආරාධනාව. ඔහු ආගන්තුක සත්තාරයේ ලැදි, ලෝකය පුරා සංඛ්‍යාරය, කර ඇති, ප්‍රියමනාප කොනෝක්. මං හිතන්නේ මබව හොඳ සුවියක් ලැබෙන තුරු විවේකිව කාලය ගත කරන්න එට විඛා අභාදු තැනාත් නෑ."

මගේ බලවත් පෙම්කානය තිසා, මා සම්ග රඩියෝට් නිව්‍යවත් ගතකිරීමට යාමට ගොම්ස් එකත (විය) බ්‍රිතානා හමුදා ඇශ්‍රේනිස්පානයේ පුද්වැයුණු සම්පූර්ණ ක්‍රිඩ් සේවර හමුදා සේනාංකයක් හාරව සිටියෙයි සතුරන් සම්ග කළ සටනකදී බරපනාල තුවාල ලැබූ ඔහු, ගලුව මෙවියා එකකළඳී ප්‍රතිකාර ලැබූවේ මගේ අධින්ෂණය යටත්යේ. අමේන් අප දෙමද්‍රානා අතර දුඩී මිනුන්වයක් ඇරැකිණි.

අප රඩියෝට් බලා පැමිණි දින යුත් ආහාරයන් පසු, අප සේවරගේ නිවිසේ ආපුද කාලරයේ කාලය ගත කළේම්. හෝම්ස් සය්පාල්වි වැනිර සිටියදී මම-සේවර-සම්ඟ ඔහුගේ ආපුද එකතුව පරිජ්‍යා කළේම්. ඇශ්‍රේනිස්පානයේදී භා ඉන්දියාවේදී ඔහු එකතු කරගත් පෙරදිය අව්‍යාපුද රෙසක් එහි කිතිණි.

"එක නොමෙයි වෛවියන්. - මං හිතන්නේ මෙයින් පියේනෝලයක් ගෙනියිං, මං හිදායන්න කාමර්ප සබාගන්තොත් හොඳයි," සේවර පැවිසිය.

"ඒ මොකද භද්‍යියෙම එහෙම හිතුණෙ?" මම ඇසිම්.

"ඊයේ පෙරදා ඉදළ මේ පැන්තන ගෙවල් තිබූ නොරු වයයක් ගැවියෙන්න පටන් අරගතන. මේ පැන්තන් බොහෝම ධනවත්ම,

වැදගත් මහත්මයෙක් කමයි වයස්ගේ ඇත්තේ. හිය යදුදා නොරු ඇත්තේ ගේ බිඳුලා. ලොකු හිරිහැරයක්, පාඩුවක් නම් වෙලා නෑ. නමුත් කටම නොරු අල්ලාගත්තා බැරිපූණා."

"මුවන් නොරකම කළ තැන මියි හෝමුවාවල් මොකුත් භමුවෙන් නැදද?" හෝමිස් ඇසුප්පේ හිස මිස්මා තැබුමිනි.

"කිසිම දෙයක් කටමත් දූජාගත්තා ලැබුවෙන් නැහැ. දත්තෙන් නැදද මේ පළාත්බදාව සිදු බේතා පුරු භෞරමුරකම්. ජාත්‍යන්තර සොරුන් අල්ලන මෙම ආච්චානය දෙමු කරුණෙනා තරම්, මේවා වැදගත් රේවා නොමෙයි . . ."

නම් ද්‍රාශ්‍යකම් අයිය හිරිම ගුනා සහුවට පත් හෝමිස්ගේ මුහුවෙන් සිනායල්ලක් මම දුම්වෙමි.

".... සොවිටර්මහන්සි වුණුන් ගොඩ ඇරන් හිමිල්ල තියෙන්නා, බොලොම පුරු දේවල් කිහිපයක් පැමුණයි. මුවන් පුස්තකාල කාමරයේ තැම දෙයක්ම ඇදල බලලා, ලාවිපු, අල්මාරි පක්කාම අවුස්සලා, අනිත් පැත්ත පෙරලලා, නාමුත් ග්‍යාරු යෙහිවිං තියෙන්නා මොනාවාද කියල දත්තවද?"

"මොනාවාද?"

"පෙර් විසින් රවතා කඟු 'සේමර' ගුන්තයේ පිටපතක්, විවිධීන් තුළ බෝලයක්, තුඩා වායු පිටත මානාතකක්, කඩුසි බරට තබන ඇත්දල කැඩැල්ලක් සහ රිදී ආලේප කළ ඉටුපන්දම් රදවින දෙකක්."

"හරිම පුදුමාකාර විදිතයේ බඩු මන් නොරාගෙන තියෙන්නන." මම කිවෙමි.

"මම කිතන්නේ ඒ වේලාවේ ඔවුනාට අභුවෙන් ඒ බඩු වික වෙන්න ඇති. පොලිසිසට තිබුණු ලේඛකන් යම්කිසි තිගමනයකට එන්න. පැහැදිලිවම පෙනෙනවා නො . . ."

හෝමිස් සෝරාවේ හාන්සි හි සිටම අප් කරාවට හවුල් විමට සුදානම් විය. මම දකුණුන් ද්‍රෘයම්ලල මසවා මුහුට අනතුරු ඇගුවුයෙමි.

"මගේ කිතවන් මිනුයා. මබ මෙහේ ඇවිත් ඉත්තෙන විවේක ගන්නයි. ඒ කියා ඇපුණුන් ගැටුපු වියදීමේ වැඩක් පටන් ගන්න කිතන්නාවන් එහා. ඒක ඔබේ උනායු වෙළට කොහොමට වන් මරාන්නු දෙන්මන නැ." මම කිවෙමි.

සිහාලුපු මූහුණින් හෝමිස් කර්නල් හේටර් වෙත ඉති කළේය. මූහු අභිජනයන් පෙන්වුයේ ග්‍රෑම කටයුතුපිළි යෙදීමට තමාට මගෙන් අපියරයන් නොලැබෙන බවයි. ඉත්තුපසු කතාබහ වෙනත් මාතාකා මස්සයේ ඇදි ගියේය.

මෙහේ මිනුයා වෙන් හොඳු පිශේෂයක් නා මෙවදා රෙක්වරණය උබදීමට මම අදිවන් කරගෙන සිටියලු. විහෙන් එම ප්‍රයන්නය පම්පුරණයන්ම අසාරප්පක විය. "පසුවදා දැඟයේ සියල්ල අවුද් වි ගියේය. අප උදේ ආහාරය ගනිමින් සිටියදී, ගුවරුගේ ගාහ පාලකයා ඇත් වෙත දුටු ආවේ හතිදම්මිනි.

"මහත්මයා! ඔබට ඇවර්විද? කනිංහැම මහත්මයලගේ ගෙදර ඇතිවූ . . . ." මහු පැවැතුවුවේ දැඩි කැඳුවීම්මනි.

"මොකද හොරු ගේ බිඳුලදී?"

"මිනිමරලා"

"දෙයියන්ට එප්පු වෙවිචාලෝ හේටරුගේ මුවෙන් පිටවිය.

"කාවද මරාදාලා තියෙන්නේ? යාමදාලා විනිශ්චයකාරකුමාද? පැහුණ් ප්‍රතාදා?"

"ඒ දෙන්නම නොමෙයි, අය්ව කැඩකි රියිශ්න විදියම්. වෙඩිපහර පැදිලා තියෙන්නෙ පැපුවටමයි. මහුට එක වෙනයක් වත් කරා කර්නල් පැවිල නෑ."

"කඩුද වෙඩි තියද තියෙන්නේ?"

"වෙන කඩුද ගේ බිඳුපු තොරා මියක්? විලියම්ට වෙඩි තියලා දා ඉක්මනින් පැන ගිහින්. කුමඟුත කාමරුයේ ජනෙලය කඩාගෙන, හොරා ගෙට ඇතුළුවලා. ඔබිදය ඇතිලා වෙන්න ඇති, විලියම් එහැනට ඇවිත් තියෙනවා. ස්ට්‍රියෝඡ් අද්පළ ආරක්ෂා කරන්න ගියි. මහුගේ එවිනය නැතිවූණා."

"ර තියටද මේක වෙලා තියෙන්නෙ?"

"පියෙ ර දොලනට විතරු."

"ආ . . . භැංකුද? අප හේමින් සැරේ කනිංහැමුලගේ ගෙදර පැත්තෙ ගිහින් බලමු."

හේටර් යළින් උදේ ආහාරය ගැනීම ඇරණුවේ වැඩි කැලුවීමින් ඔහාරවියි. ගාහ පාලකයා එනෑනින් පිටවී සිය පසු හේටර් යළින් කතාබහ පටන් ගන්නේය.

"මහ දරුණු විධියේ වැඩ ජන්-දැන් සිදු දෙවන්නෙන. වයසක කනිංහැම් නමා මේ ගලම් වැඩිකටපුත්‍රවලදී ප්‍රධාන කැනක් අරගන්න මතුස්සයා. හරි විනින පුද්ගලයෙක්, මූහු භරිම කළකිරීමට පත්වේ. මේ විලියම බොහෝම හොඳ සේවකයෙක්, දන් සැහෙන කාලක ඉදාලයි කනිංහැම්ල ප්‍රය වැඩි කරන්නෙන. කිසිම යැකියක් නෑ; ඇක්වන්ලගේ ගේ බිඳපු හොරාම නමා උමිකාකරන්න ඇත්තෙන."

"අර බඩු වගයක් පුවියෙක් ආකාරයට තෙවරාගෙන, අරා ගිය හොරාද?"

"අන්න හරි."

"ස්ම්. කාට භරි එහෙම හිඹුන්න ප්‍රථම් බව ඇත්තයි. නමුන් බැඳු බැඳුමට ඒක ත්‍රිම් පුදුමයි කෙතුන්."

මෙහෙම හිතැලි, ගෙවිල් විදින තොර ක්‍රියාත්මක ක්‍රියාත්මක වෙනවා, එක ගෙයක් විදාලා, ජේලුගුව මලුන් තරමක් ඇත කැනක ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ නෑ. දින කිහිපයක් ඇතුළත කළින් තැනට ඉහාම ඡුදුරින් ගෙයක් බිඳිනවා. අට වික්ක ප්‍රවේශම වෙන්න මිනා කියලා මධ්‍ය රැය ය කිවිවා තෙන්ද? නමුත් ඒ වෙලාඩුමට හිකුණෙන වෙනත් දෙයක්. හොරු එංගලන්ත්‍ර මකාජිෂ් ලේඛ්‍රින්දින් මේ පලාත්‍ර ගෙවිල් විදින්න අද භෞට ඒවි කියල සිතන්නන් අමාරුයි යන්න. රීතන් තෙවරන්නෙන මට්ස් නාව ඉශ්‍රාන ගන්න පුකාක් දේවිල් කියෙන බව." හොම්බස් කිය.

"මට හිතෙනවා, එක මේ පැන්තෙම තක්කඩියකුගේ වැඩින් වෙන්න ඇති. ඒ අමාකද මේ පලාත්‍ර ලේඛ්‍රිම ඉඩම් හිමි දෙගොල්ල කමයි ඇක්වන්ලයි කනිංහැම්ලයි."

"ඒ විගෝම ලලාකු සල්ලිකුරයෝති?"

"මට, එහෙම විභ පුතුයි. ඒ වුණුක් දන් අවුරුදු ගණනාවක් හිස්සේ මේ දෙපැත්තය අභ්‍රේ-ඉඩම් නැඩුවික් කියෙනවා. ඒකට වියදම් කරලා පදාත්තම-සැහෙන්න එංගකාලාන් වෙළඳී ඉන්නේ. කනිංහැම් භූක්ති විදින වතුයායෙන් හා ගයකටම ඇක්වන්ට අයිතිවායිකම් කියෙනාම්. දන්නා නැදුද ඉතින් නිතියුදෙයා ඉඩම් නැඩු බදාගන්නම?"

"අපරාධකාරයා ග්‍රෑම මිනිහෙක් නම්, මහුව අල්ලාගන්න එක ඒ හැටි අමාරු වෙන එකක් නැහැ. හොඳයි හොඳයි වොටසන් මන්න

උගහනම් මං මෙම වැශයේ අත්‍යාවත්ත යෙහෙන්න යෑමැනැහැ." හෝමිස් පැවසුවේ ආනුමක් හරිමිනි.

හේටර්ගේ ගාහ පාලකයා එස්වර්තම ගෝර විවිධ කරගෙන යළින් අප කතාවහ කරමින් කිරී තැනැට පැමිණියේය. මූල්‍ය පිටුපසින් පැමිණියේ පොලිස් නිලධාරයකි. —

"පොලිස් පරික්ෂක ගොරස්වර් මහත්මයා."

කඩ්චිවසම පෙනුමක් තිබු තරුණ පොලිස් නිලධාරයා කැම කාමරය තුළට පැමිණියේ හිස නමා ආචාර කාරමිනි.

"පුහ උදුසනක් කරනල්. මට සමාඛවත්තා මං මේ විධියට ඔවට බාධා කරනවට. අපට අභ්‍යන්තරුවූණා, බෙකර විටියේ පුපුසිද්ධ පරෙලාක් හෝමිස් මහත්මයා මෙහේ ඇවිත් ඉන්න බව."

කිසිවත් නොකි හේටර් නම අන හෝමිස් දෙසට දිගු කළේය. පොලිස් පරික්ෂකවරයා සක්‍රාවු මූල්‍යානින් කතාවහ ආරම්භ කළේ යළින් ආචාර කරමිනි.

"හෝමිස් මහත්මයා, මටට වික්‍රේත් ඇවිත් බෙලන්න පුරුවන් නම් අපට ලොකු උදුවිවක්."

"මං මොනාචා කරන්නාද මවාටිසන්? මට ඡැකායිනරම අකමැයි මූල්‍යන් මගේ අවසන් ඉරණම මෙකයි." හෝමිස් පැවසුවේ සිනහ මූල්‍යානුවනි.

"අපි ඔය ගැන කරා කර කරයි හිටියේ මහත්මයා. මේ සිද්ධිය සම්බන්ධව සම්පූර්ණ විස්තරයක් මටට කියන්න පුරුවන් නම් බොෂ්‍යාම ප්‍රයෝගනවත් වේරි."

පැවසු හෝමිස්, සුවප්පසු පුවුවක සිදු ගන්නේය. මගේ විරුද්ධත්වයෙන් තවදුරටත් පළක් නොවන බව මම වටහා ගතිමි.

"අන්වන් මහත්මයාගේ ගේ බිඳීමේ සිද්ධියෙදි, පරික්ෂණය ඉදිරියට ගෙනියන්න අපට කිසිම නැඹුදුවාවක් තිබුණා නැහැ. නමුත් මේ සැරේ නම් අපට තොරතුරු පූජක් කියනවා. කිසිම සැකයන් නැ මවුන්ම තමා මෙකන් කරල කියන්නේ. අපරාධකාරයාට දකින්න ලැබේ කියනවා."

"හැබේද?"

"මම මහත්මයා, නමුත් අහිංසක විලියම් කරවන්ට වෙති තබපු භැවියෙම අපරාධකරුවා රිදුලි වෙශයෙන් පැන ගිහින්. මූල්‍ය පැනයන

හැරි, කනිංහැම් මහත්මයා නිදහා කාමරුයේ ජනන්ලයෙන් දකාලා නියෙනවා. ඒ මහත්මයෙගේ යුතා - අඹලේක් කනිංහැම්, ගේ පිටුපස බරාදායේ සිට අපරාධකාරයාට් දැකළ නියෙනවා. වට්ටි ගබාදය ඇහිල නියෙන්නේ ඒ දොළඟට කාලක් නියෙදී. කනිංහැම් මහත්මයා නිදාන්න යියා විතරයි. ඇඹලක් මහත්මයා නින්දට යාමට ඇදුම මාරු නොකෙට, ප්‍රධිජ්‍යත් තිබේ ඉදාල නිශ්චත්‍යෙන්. වියුදුරු විලියම උද්‍යුත් ඉල්ලා කැඟැසු හඩ දෙනැදාන්ටම ඇහිල නියෙනවා. ඇඹලක් මහත්මයා උඩ තටුපුවේ ඉදාල එම්බිල් පැහැලට දුටු ආවලු. ගෙය පිටුපසට යන දොර ඇුරදා නිවුණු බව ඔහු දුටුවා. තරජ්පු පෙන බාමුල දී ඔහු දුටුවා ගෙයින් පිටත දෙනැදාන්ක් පොර බිඳා බව. එක්කන්නාක් වෙඩිනැඹු ආර ඇත්තකා බිම ඇද වැඩුණු බව ඇඹලක් මහත්මයා දුටුවා.

අපරාධකාරයා ගෙවින්න හරහා දුව ඕස්සින්, මල්වැට උඩින් පැන ගිහින් නිශ්චතාවා. වියසනා කනිංහැම් මහත්මයා උඩ තටුපුවේ නිදහා කාමරුයේ ජනන්ලයෙන් දුනු නිශ්චතාවා, මල්වැටින් පැනගනිපු අපරාධකරු පාරදීමග් දුනා යැරි. ඒත් මහු තැක්මනින්ම නොපෙනී යියාදු. ඇඹලක් මහත්මයා විලියම්ලේ පිහිටුව යියා. ඒ අතරයි මිනිමරුවා පැනගිහින් නියෙන්නා. ඔහු දුනුරු පැජැනි ඇදුම වලින් සැරසුණු මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ මිනිහේක් නියෙනවා ඇඹලන්න වෙනත් තොරතුරු මොකුන් නෑ. ඒ වූණ් අපි රේජ්ස්හෙය දිගටම ඉදිරියට ගෙනයනවා. මහු මේ පැනින්ට අවුත්තෙක් නම් අපට ඉක්මනටම ගොයාගන්න බැරිවෙන්නා නෑ."

"මය වෙළාවේ විලියම් මොනටද ඔහා කරල නියෙන්නේ? මහු මියයන්න කලින් යමක් 'කිවිවිද'?"

"විලියම්ට එක විව්‍යායක්වන් ක්‍රිං කරන්න ලැබේල නෑ. මහු එවෙන් මේ වින්නෙම පහළ නිශ්චතා කුඩා නිවසක. මහුට සිටින එකම ඇාමියා වියස්ගත මට විතරයි. විලියම් බොහෝම විය්වාසටන්න සේවනාලයක්. මං තින්නැලන් කනිංහැම් නිව්‍යක පරෙස්සම ගැන පිතා. ඒ ගැන හොයා බෙළන්න මහු ආවා වෙන්න පුරුවනි. ඇශ්වෙන් නිව්‍ය පිදුවියෙන් පස්සේ, මේ පලාතේ කුවුරුක් තම කමන්ගේ ආරක්ෂාව ගැන සැලකිලුවන් වූණාදු. ගොරා, දොර අගුර් කට්ටා ගැන ගෙට ඇතුළු වෙන්න ඇති; අදුල කඩා දමා ඇති බව මට දැකින්න ලැබුණා. විලියම් ඒ වෙළාවෙම මහුව අල්ල ගන්න ඇති."

"මම වෙලාවේ ගෙදරින් පිටපළලා යුදී, විඳියම් මහුගේ මවට මොකුන් කියල තිබුණු?"

"අද බොහෝම වියස්ගතයි. කන්දෙකම ඇහෙන්හා නෑ. ඇගෙන් කියිම භාරතුරක් ලබාගත්තා බැංශි. මම මරණය නිසා ඇතිවූ කම්පනයෙන් දැන් ඇගෙන් සිංහ පටි බාගට විකල්වෙලා වගෙයි. නමුත් ඉතාමත් වැදගත් වෙනත දෙයක් අපට ලැබුණා. මේ බලන්න."

සටහන් පොකින් ඉරායක් කුඩා කඩ්දාසි කැබැල්ලක් පොලිස් තිලඛරයා අපට පෙන්විය.

"මමය හමුවූනේ මියගිය විඳියම්ගේ අන් දෘජිල්ල යා මහජටිල්ල අතර යුදී තිබුලා. මෙතු ලෙඛු කඩ්දාසියකින් ඉරි මිය කැබැල්ලක් බවයි පෙනන්නේ. මබද සෙනෙනවා ඇති මහු මරණයට පත්වුවන් මෙහි සඳහන් වෙලාවටමයි කියලා. මහුගේ අන් තිබූවූ කඩ්දාසිය මිනිමරුවා උදුරුගනා ඇත්තා ඇති. එහෙමත් නැත්තාම්, මිනිමරුවා අන් තිබූවූ කඩ්දාසිය උදුරුන්නා සිහින් විඳියම් අතට ලැබුවන් මේ කැබැල්ල රෙඛනක් ගෙන්නත් යුතුවන්.

at quarter to twelve

learn what

maybe

දේශීලු භාෂා
දිනගත්තා ලැබුවේ
චිකිත්සකාලීවා

කොහොම වූහන් මෙම පෙනාවට හමුවීමට, කළුන් ගෙයදාගෙන තිබූ පුදානමක් බව කමයි කියන්න යුතුවින්."

හෝමස් එම කඩ්දාසි කැබැල්ල අතට ගෙන පරිජාය කර බැඳුවෙයි.

"භාෂාදයි මමය කළින් ගොඳුනුණු හමුවීමක් කියලු." පොලිස් පරිස්සකටරයා කපාව ආලි ඇඟිසිය.

"එමහම නම් මෙමහම දෙයක් ඇතුරු උපකල්පනය කරන්න යුතුවින්, විලියම් කරවන් අවශ්‍ය ගුණයහැන් මිනිහෙක් හැටියට ප්‍රසිද්ධ වෙලා තිබූණන්, මහු සොරු සමඟ භූමිලේ ක්‍රියාත්මක වු බවට සාක්ෂියක් කියෙන බව, මහු සොරාව රේඛාකාදී හමුවෙන්න ඇති. සමහරිට දෙර අදාළ කඩාමෙන්ත් ඇතුළු පෙන්න, විලියම් සොරාට උදව් වෙන්නන් ඇති. රූගරු ඉමානුවා හරි දැඩ්නුවින් උඩ, දෙදෙනා අතර ආරවුලක් ඇතින් ඔවුන් පෙනෙන්නන්!"

"මෙමක උයටිල්ස්ත්‍රිඩෙන මද්, හරිම අසාමාන්‍ය බවක් පෙන්වනවා." හෝමිස් පැයුසුපිටි දුඩී/අප්‍රිඩානයකින් උපුම් කැබැලේ පරික්ෂා කිරීමෙන් අනුතුරුවයි.

"මෙක මා හිකුවාට/වඩා බොජාල ආ.නීර්ස් ගැටපුවක්." පැයුසු හෝමිස් යළින් වර්ණී එම උයටිල්ස්ත්‍රිඩ්ල අරික්ෂා කිරීම ඇරඹුවේය.

ලන්විනයන් පැමිණි විෂයාත්‍ය රුහුස් පරිස්සකටරයා ද, එවියෙන් විමතියට පත්වූ හැටි දුව පොලිස් තිලඛරයාල් මුහුණේ දිනාවක් මතුවිය.

"ගොරස්ටර මහන්මයා, මත් අන්තිමට කිවිව කරුණ, එ කියන්නේ සොරා සහ ගේපිනයා අතර සම්බන්ධයක් තිබූ බවන්, මෙක කළින් සූදානම් කරගන් හමුවීමක් යන්නාන් ඉතාම දක්ෂ උපකල්පනයන්. එමහම දෙයන් අනාවෙන්න බැරි කමුණුන් නෑ. නමුන් මේ උයම්හෙන් නමා බිඳී යන්නේ . . ."

වාකාරය සම්පූර්ණ තෙනුකළ හෝමිස් යළින් ගැනුරු කළඩපනාවකට වැටුවෙනුය.

මහු වියටි ලෙළාවත් පිටිපුළුණ් මිනිස්තු කිහිපයකට පසුයි. එවිට රුහුණ් මුහුණ සහුවෙන් රත් පැහැඩු ආකාරයන්, බැබුලනා දැසන් මේ දුටුවටමි. හෝමිස් එක්වරම ප්‍රමුවෙන් නැගී සිටියේ, නැතිවි තිබූ සේවිය යළි ලැබූ අත්‍යකු මෙනි.

"ආ, කියන්නාද?" මේ සිද්ධියට අදාළ දේවල් ගැන ටිකක් කල්පනා කරල බලන්න ම. නැමැතියි. ඔම්හන කියෙනවා මෙයේ හිත ප්‍රසුම විධියට ඇදාගන්නා, මෝනාවා හරි සැහවුණු ලක්ෂණයන්. කරනල් පන්ගන් අවසර ලැබෙනවා නම්, ම. කැමතියි වොටසන් හා ඔබ

මෙහි සිටියදී, පොලිස් පරික්ෂකාවේ එකක් ඒ ගැන විනක් බලා රැන්න. මට මිනෝ කරන්නේ, මගේ මිනෝ ඇතිවූ යම් යම් දේවල් මේ සිද්ධියට ගැලුපෙනවා බැඳෙන්න. ම්‍යා පැය හාගෙන් ආපසු රැන්නාම්.”
හෝමිස් පිටත වි සියේය.

සැමහන වේලාවන් අපම්පලා සිටිමුට සිදුවිය. පැය එකඟමාරක් ගකවූ පසු පොලිස් පරික්ෂකවරුන් පමණක් අප හමුවට පැමිණියේය.

“හෝමිස් මහන්මයා, රැලියේ වර්තේ ඉහළ රහළ ඇවිදිනවා, මුළු කියනවා අපි හතර දෙනාම කනිජුම් තීවියට යම් කියලා.”

“ඒ මොකටදී?”

“ම්‍යා දෙන්න ඇම මුදුන්මයා ම්‍යා, සිදාන්නේ පරමලාභ්‍ය හෝමිස් මහන්මයාට තිබුණා ක්වීල් අභිජිපත් ගැනුවී පුදුවයක් පැවිලා නැතුවා වෙගයි. මුළු හැඳිරෙන්නේ භාවිත පුදුමාකාර විධියට.”

“ඒ ගැන කළුම්පා පෙන්න ගැයක් තැනැ මහන්මයා. මුළුගේ හැඳිරිමේ සිය විකාර මහිඹ ම්‍යා. බොහෝ විට දකින දෙයක්.”
මම සිළවම්.

අප එමියට යැදි සිය පහතට තමාලේක, කළුපනා කරමින්, හෝමිස් වන්නේ ඉහළ රහළ ඇවිදිමින් සිටියේය.

“සිද්ධිය බොහෝම සික් ඇදාන්නා පුදු බවයි පෙනෙන්නේ වොටියන්. මට පුදානාම කළ වාරිකාව නම් ඉතාම සාර්ථකයි. අද උදේ වරුමට ඉදෑන් මගේ ඇතුළු හොඳ සහිත ගතියක් දුනෙනවා.”

“මට අපරාධය සිදුවූ තැනැ ශිෂ්ටී වෙගයි?” කරනාල් හේටර් ඇයිය.

“මට, පොලිස් පරික්ෂක මහන්මයන් එකක් ම්‍යා අපරාධය සිදුවූ ඇවිරිය තියුණු පරික්ෂායකට ලක් කළා.”

“ප්‍රතිරා සකුටුදායකදී?” ~

“මට, පුදුමාජුර කරුණ කිහිපයක් අපට සකායාගැනීමට හැකිවූණා. දෙන් අපි ගැමු, යා අකෘත් ඒ ගැන කරා කරමු.

අප මුදින්ම දුටුවේ ආර අදාළනාවන්න මුළුස්සයාගේ මුදිරු. මුළුගේ මරණයට හේතුම්, කළුන්කිවිව වගේ රිවෙක්ල්වරු සින් එල්ල වි වෙබි පාහරක්.”

"අදී මබට ඒ ගැන සැකයක් තිබුණද?"

"තකායි දේ වුණෙන් නොදින් පරික්ෂා කරල, විශ්වාසයට ගැනීම වචාන් නොදි. අපේ පරික්ෂාව අපගත හිමියේ නෑ. රට් පස්සෙහ අපට අවස්ථාවක් ලැබුණා, කතිංහැම මහතමයා සහ මහුගේ පුතා සමග කතාහා කරන්න. ඒ දෙන්නා අපට තෙන්වා දුන්නා, මොරා, වත්තෙන මල්වැට කඩාගෙන පැන දුවිපු තැන. එතැනා පරික්ෂා කරල බැලීම හරිම සිත්දැයුගත්තා එකක් වුණා!"

"හැබූව?"

"රට පස්සෙහ අපි කියා විලියම්ගේ ඕව හමුවෙන්න. ඇය හරිම වයස්ගතයි, දුරවලයි. ඒ නියා අත්ම ඇශේෂන් මොකක්වන් දුනාගත්තා ලැබුවෙන නෑ."

"මගෙන පරික්ෂාවෙන් ලැබුණු ප්‍රතිරූප මොකක්ද?"

"මමක මහ පුද්මාකාර මිනිලරුමකා, අත්තා ඒ තියමනයටයි අපට රින්න පුරුවන් වූණේ. දීන් ආප එහේ ගියාම එහි අවුල් සහගත යතිය විකක් අවුකරගත්තා පුරුවන් ඇවිටි. මියෙහිය තැනැත්තා අතත් තිබුණු, වෙළාව සඳහන් ඒ ලිපුම් කැබැල්ල, මෙතැනැදී ඉතාම විදුගත් හෝඩුවාවික් වෙනාවා. ඒ කාරණාව ගැන පොලිජ් නිලධාරී මහතමයන් මෙහෙන දෙදෙනාම එකයයි."

"මට, නියැකවම ඒකකන් මබට මොනාවා හරි මොයාගත්තා බැරිවෙන්මන නෑ හෝමිස් මහත්මයා." හෝටර් කිවේය.

"මට, රික ලිපු පුද්ගලයා නමයි මධ්‍යම රාජියේ විලියම් කරවන්ව එකැනුව මෙන්වා ගත්තේ. ඒ වුණෙන් තක් ලිපුමේ අනින් කැබැල්ල?"

"ම්. ඒ අවට හැමතුනාක්ම පරික්ෂා කරල බැපුවා. ඒන් ලිපුමේ ඉතිරි කැබැල්ල නම හමුවෙන් නැහැ." පොලිජ් නිලධාරියා කිය.

"එක ලිපු තැනැත්තා ඒක උදුරු ගත්තේ මියයිය විලියම්ගේ අතෙකන්. මොකටද ටියාපාපු ලබාගත්තා කුවුරුහරි ඒ කරම් උත්සාහයක් දරන්නේ? ඒ මොකද ලිපුම පොලිජ්යට අපුවුණෙන් අපරාධය කළ තැනැත්තා හදුනාගත්තා පුරුවන් නියා. එහෙම දෙයක් උදුරුගත්තා ගමන් වෙළු මොකක්ද කරන්නේ. එය තමන්ගේ සාක්ෂුවේ මිබාගත්තාවා. එහෙම කරදී සමහරිව තමන් දන්නෙන නෑ, අර ලිපුමන් කුඩා කැබැල්ලක් ඉරිලා, මළයිරුලර් යදී කිවෙනාවා කියල. ලිපුමේ ඉතිරි

කොටස හොයාගත්තෙනුත් මේ අනිවෝස බොහෝම දුරට විසඳා ඉවරයි."

"ඒක හැබුව. නාලුත් අපි අපරාධකාරයාගේ සාක්ෂි පරිභාකරන්නා කොහොමද හෝමයේ මහත්මයා, අපරාධකාරයා අල්ලා ගන්නා හැකුව?"

"හරි හරි, අපි ඒ ගැන තව දිකක් කදුළනා කරල බෙමු. රීලයට මේ ගැන තවත් කාරණයක් නියෝගනවා. මේ උපුම කවුරු හරි විලියම් අනට ලැබෙන්න දැඟයේදුව. උපුම උපු තැනැත්තාට ඒක ගෙනිඩ් දෙන්න හෝ ප්‍රතිච්ඡිය තටින් තියන්න හැකියාවක් නිවුමෙන් නැ. නැත්තාම් ප්‍රතිච්ඡිය තුවෙන් නිවුම නෙ. එහෙනම් උපු කැබුලේ අරගෙන ආලේ කවුදී එහෙමත් නැත්තාම් මහුට එය ලැබුණේ තැපැලන්දී?"

"මං ඒ ගැන හොයා බැඳුමා මහත්මයා. රැයේ තවස තැපැලන් විලියමට උපුමක් උබිලා තියෙනවා. මහු එකේ කටයුතු විනාශකර දුම්මාදු."

"විජිතවයි" හෝමයේ රැවුසුලේ උපාලිස් පරිභාෂක ගොරස්ටරගේ පිටත තටුව කරමිනි.

"මබ උපුම් බෙදාන්න අවා හැඳුවුණා මේ ගැන හොයන්න? එබ යමග පරිභාෂණයකට අහඬාගිවීමට ලැබෙන්න සතුවක්. මන්න අපි කනිංහූම් මන්දිරය ලෙසට ආවා. මේ පැන්නන් එනවා නම් අපට පෙන්වන්න ප්‍රථමින් අපරාධය සිදුවූ තැන."

මියගිය විලියම් එවන් වූ කුඩා නිවය අපුකාට, අපි මික් ගස්වලින් සෙවණ වූ මාවහකට ආදායුප්‍රාණවූ. රිය නෙකුලුවර වූයේ ඉතා අලංකාර, එමෙන්ම පුරාණ මන්දියෙක්. ඔහුමින් අප කැදිවාගෙන ගියේ එහි නැගෙනහිර පැන්නටයි. එතැනින් තිවසට ඇතුළුවීමට කඩා දෙළඹුවකි. වත්තෙන් මායිම ලෙස තිබු මල්වූව හා දෙරවුව අනර කුඩා මල් උයනකි.

කුස්සියේ දෙළඹු අඛල පොලිස් භවයෙක් මුරට සිටියේය.

"කරුණාකරල මේ දෙළඹු හොඳව විවෘත කරන්න." හෝමයේ පොලිස් කටයාගෙන් ඉල්ලා සිත්තෙයේය.

"දන් මෙතැනාට ඇරින් බලන්න කරන්ල හේටර්; මිනිසුන් දදදෙනා මෙතැන පොරබදා පෙනාවේ, ඇලක් මහත්මයා

කැමිටල බලාගෙන ඉදළ කියේත්තේ අභ්‍යන්තර අර කරජු පෙන පාමුල ඉදාලයි.

විභාගක කහිංහුම් මහත්මයා අත්තා අර ජ්‍යෙෂ්ඨලයන් - අර එටපැන්නන් ඉදළ දදවැනි රේකෝන් තම්බ බලාගෙන කිටියේ. මූල්‍ය දැක්කා අපරාධකාරයා ඇමලුපදුම් පැන්නන් පැනල දුවනවා. එක මූල්‍යගේ ප්‍රත්තන් දැක්කා. මලුපදුමර මෙහා පැන්නන්ද පැන දිවිලටි කියන එක ගැන දෙන්නාටම ඕනෑදටම එශ්වායයි.

“රට පස්සේ ඇමලක් මහන්මයා ද්‍රව දැක්වීත් තුවාලකාරයා ලාභ දැක්කා ගත්තා. පොලුව නොදුටුව වියලුම්. කිසිම පා යටිහනාක් එදින්නා නැහු.”

හෝමියි එසේ කිදුදී කහිංහුම් විය පුතු දෙදෙනා. උගා මැදින් වැටි කිබුණු මාවත දිගේ අර පිටිලදුයට පැමිණියන. වියස්ගත කහිංහුම් මහතාගේ මූල්‍ය තොත්ත් දුරට රැකිවැටි කිබුණු අතර, අදාළන්න පුව්ල ඉදිනියට තොර, මිනිපා නිමිත්, අනෙකා උදෙසුම්න් භාරුණෝයෙනි. මූල්‍ය අලංකාර-අදුම්ක් භැඳු, මිපනිලන් ඩිනාහවකින් මුව සරසාගෙන කිටියේ.

“මික කවමන් විසඳාලා ඉවරාක්ස්ස් තරුණයා පැවසුවට හෝමියිටයි.

“මම නම් හිතුවේ ලන්වින්විල රහය පරිඛ්‍යකයන්ට මෙහාභාමට එන් වරදින්නා නෑ කියලයි. මට නා ඡරනෙන්නේ ඔබට වැඩ තොහොම් හෙමින් වගෙයි.”

“ලේක භැබෑව්. අපට තාව විකාස් ගෙවා දෙන්නාගා මහත්මයා.” හෝමියි පිළිතුරු දැන්නේ ඩිකාලුම්පු මූල්‍ය ගෙන්තා.

“මට. මට. වෙවාව නම් සැක්ක්න් උවමනා වේවි. ඒ මෙකදා මට නම් පෙනෙන්නා නෑ මිනිවරුණු. ගැන කිසිම හෝඩුවාවක් දැනුරු පෙවා තිබෙන බවත්.” තරුණ ඇමලක් කහිංහුම් පැවසිය.

“අයි තැත්තෙ?—එකම ජැක්ස්බුවාවක් කියනවා.” පොලිය පරික්ෂකකටරයා කට්ටා ඇරුණුවේය.

“අයි මින්නන්, අපට ගොයාගන්න පුරුවන් නම් . . . දෙයියේ යාක්කී! හෝමියි මහත්මයා! ගොකක්ද මේ ඔබට වුවන්?”

මෙගේ මූල්‍යාදා මූල්‍යන් ගොනාක අපුරින් විරුදි ස්වභාවයකට හැරිණි. දැයුවා කාල ඉංගිරියාව උචිට ගොස්, මුළු ගරිරයම අපස්මාර

රෝගීයකුගේ මත් වෙශ්‍යාලන්හාට ප්‍රචෑස්‍යාමේන්ය. මූළු කොඳිරිගාමීන් බිම ඇදවැටිනි.

හෝමස් එකවරම මතවැනි බරජතාල ඔරුගේ තත්ත්වයකට පත්වීම ගැන අපි සිනියට පත් වුවෙනු. මූළු එස්ට්‍රා කුස්සිය වෙන ගෙන ගොඟ. එහි වූ බංඡවක් ලාභාභ්‍යාවිස්සාන්සි කළමු. මිනින්නූ හිමිපෙයක් යනාතුරු මූළු ආයවාය-ප්‍රායවාය කළේ ඉත්තා අපහසුවෙනි. මද වෙශ්‍යාවකින් හෝමස් යම් නැගිරුවේ තමාශන් සිදුපූ හිරිහැරය ගැන සමාව අයදිමිනි.

"වොටසන් පෙන් සියාපි; බරජතාල විධියට මං සැළඹන කාලයක් අසනිප වෙලා ඉදාල ම්‍යාවඩලුවා විනාරයි. සමහර වෙලාවට ජනාපු දුර්වලත්වයි නිසු මේ ඉගේ සිහිවිසයුවේම එක්වරටම ඇතිවෙනවා."

"මගේ අයේ කාර්යතායෙන් ගැබුව ගැනුර යවන්නද?"

වියසක කනිංහැල් විමුකියා.

"නැ මෙහා ගණන් උත්තා ගැනු මිහාමයා. දැන් ඉතින් මෙහේ ඇවින් ඉන්න එයේ මං නියැක මුණදෙනුම දනාගන්න උවමනා එක් කරුණක් ගැන. රේකා ආපට පහසුවෙන්ම මැපු කරන්න පුර්වන් දෙයක්."

"ඒ මොකක්ද?"

"මට පෙනනන ගැටියට විලියම් මෙනෑනට ඇවින් හියෙන්නේ, සොරා මෙනෑනට එන්න කලින් දූනුමෙයි; මොරා ගෙට ඇතුරුවුණාට පස්සෙයි. මින් නම් හිරිය කරල හියෙන්නේ දැඟරේ අඟුල කඩල හිඛුණ්, මොරා ගෙට ගුයුර වුවක්-කුහු-කියලයි. එහෙම නොද?" හෝමස් ඇයිය.

"මං හිතන්නේ රේකා මොම්ඩ රැහැදිලි කරුණක්." වියසක කනිංහැල් මහතා කිලේ-නැයරුම් ව්‍යුහයෙනි.

"අදි විය වෙදාව එව්‍යාමකාට මිගේ පුහා නින්දට හිඹි. හිටියෙන් නැහැ. කටුරුන් එහෙ මෙහෙ ඇවිද්දා තම්, ගබද කළා නම් ඔහුට ඇමෙනවා මන." ! ! !

"මූළු කොඳිස්ද වායිඩ්වලා හිටිය?"

“මං මඟේ නිදහා කාමරයට අරුණු කාමරයට වෙලා පසිජ්පය බෙවි කිවියයි.”

“මය කියන්නා මොනා ජනන්ලයදී?”

“අර වම පැත්තෙක තෙකුවිටේ එක; කාන්තගේ කාමර එකට, රිඹු එක.”

“මබ එදැදකාගමම කාමරිල රෙහෝ දැක්වලයි කිවුණෙන්?”

“අශ්‍රේණීයෙන්ම එවියි.”

“අමතැන කියෙනවා ගොජාම අදාළානාත කරුණු කිහිපයක්. ඇදාම කුඩාගෙන, ගෙට් ඇතුනුද පෙන්නා දූදානම්වෙන පළපුරුදු ගොජාරක්, එකට මත්තාදානීවිද මහිඹියන් දෙදෙනෙක් නවමන් අවධියන් ඉන්න පේලුවකු” ගොංස් ඇසුජාවේය.

“මිනිහ ඒව ගණනාකම ගන්නා නැති මහාද පුරුදු කාරුයෙක් ගෙවනා ඇති.” ඇමෙලක් කනිංහුම පිළිනුරු දුන්නෙය.

“ගොංස් මහන්මයා, අපි එම ගැන පිළිගෙන් විමසුවෙන් මේක අසාමානා සිද්ධියක් නිසා. නමුත් මෙම කියන්මන්, විලියම මුළු සමග ගොං බදාන්න කළින්, ගොරා ගෙට් ඇතුනුලැබුවා බඩු ගොරකම කළා කියල ගන්ද? එක නම් මහ පිස්ස කාවක්. එහෙම වුණු නම්, ගෙදර බඩු අවුල් වි ඇති ඇටින්, සමහර දද්වල් අඩු බවත් අප පැහැදිලිව දිකිය යුතුයි නො?” ඇමෙලක් තරුණයා පැවුසුවේය.

“එක කිරණය වෙන්නේ ගෙනීහි. කියෙන බඩු මොනාවද කියන රික උඩියි.” ගොංස් පිළිනුරු දුන්නෙය.

“අපට ගොයන්න සිද්ධිවුවා කියුයෙන්නේ, මුළුවම සුවිශේෂ බඩු ගොරකම කරන, ආමුණුම මාදිලිලද් ඡ්‍යාරෙක්. ඒ බව අමතාක කරන්න එතා.”

“මහාදියි. අපි මබ ගොරනා කරන මිනැම දේකට එකයයි. මබ මොලිස් පරීක්ෂක මහන්මයා කියම් කරන මිනැම දෙයක් ඉටු කරන්න අපට පිළිවිඳා.” වියසක කනිංහුම කියා සිටියේය.

“මහාදියි. එහෙම නම්, මුලින්ම මබ ප්‍රසිද්ධියට පත් කරන්න මිනා මේ මිනිමැරුම් ගැන ගුරි ආර්ථියක් දෙන කොනෙකට්, ක්‍රායයක් දෙන බවි.” ගොංස් තම අදහස පළ කෙලේය.

"තැයැගට දෙන ඉදල කියක් විශ්වාසය යන්න ගැන එකායනා-
වයකට එන්න පොලිස් නිලධාරයන්ට එය ගණනක් ගතවේවි. ඒ
නිසා මන්න මම ලියනාට දැනීමක්, කනිංහැම මහත්මයා මිත් මෙක
අන්තර් කරල දුන්මනාත් භරි. නිවැරදි ආප්‍රෝපියක් දෙන කෙනෙකුට
ප්‍රවුම් පහාගක තැයැගක් දුන්මනාත් මින්හා තර්ම ඇති." හෝමිස් කිවේය.

"මේ බොහෝම කුලුත්තෙන්ම දෙනීනිම ප්‍රවුම් පන්සියක්."
සාම්ඩාන විනිශ්චයකාරුවා ප්‍රෝස්ට්‍රලට පොලිස් දුන් කඩායිය හා
පැන්සල අනට ගනිමිනි.

"ආ . . . . මබ ලියල තිශයන එක් වැයදීම හෝ හෝමිස්
මහත්මයා. මබ ලියල තිශයග්‍රැයෙන් අයෙහුම් පාන්දර එකට නාලක්
නිවියදී . . . . ' ආදී ටිජූන්ත්, ඇංග්‍රීසිල, මෙක සිදුවුලන් අදාළවට
කාලක් නිවියදී."

හෝමිස් අනින් වු ඔමම වැඩුම් ගැනු මම බලවත් කණ්ඩාවුවට
අන්තරීම්. එව සෙනුවුමැඹාමිස් අනින් ඔමවැනි වැයදීම කළාතුරකින්වත්
සිදුනොවන බව, මා දැන් ඩිටිලංඩ් නමුන් ප්‍රායයෙදී බරපතල ලෙස
රෝගාතුර වීම නිසා, උස්සිමිස් කායිකා විශේෂීන් පමණක් නොව,
මානයිකව ද වෙහෙරිනා අඛල දුබල් නින්ත්පියනුට පැමිණ ඇත. මහු
කලින් සිටි තිශ්පාන ප්‍රායිංස්න් යුතු හෝමිස් නොවන බව, මේ
අතරසු විමෙන්ම සහාය ඇවි.

කනිංහැම මහතා එම වරද පෙන්වා ගැදදී, හෝමිස් ලැංඡ්‍රාවට
රත්තු අපුරු මම දුටුවෙම්. ගායාලිස් රාරික්සකවරයා දෙඛැම ඉහළට
එසැලුයේ ප්‍රදුමයෙනි. ඇලෙක් තරුණයාට නාම් එය කොක් හඩාලා
සිනාසිමට තරම් විභිංත්‍රිස් විභ. වියස්ගත කනිංහැම මහතා, හෝමිස්
අනින් සිදුවූ වරද, නිවැරදි ගෙවා කඩායිය හෝමිස් අකටම හාරු
දුන්නේය.

"ප්‍රාථමික ඉක්මනාප මෙන්හැරිව දාන්න. මටත් හිනෙනවා
මින් මේ අදහස කැඳිම එනාක් කියදු."

හෝමිස් කඩායිය තාමා සාමාජි සටහන් පොත ඇතුළු
තැන්පත් කොට එය සාක්ෂාත්වී දමාරුත්තන්ය.

"හොඳයි දන් අම් කුප්පියා එකතුවෙලා, මූල් ගේම පරික්ෂා
කරල බලමු. මේ අමුණුල මාදිලිස් හොරා ඇත්තෙන්ම සිය දෙයක්
ගෙනිඹිං ද නැදද කියන එක හොඳින් තහවුරු කර ගනිමු."

නිව්‍යට ඇතුළුවේ පෙර, හොඳුවීමින් කට්ටාදමන ලද අගුණ භා දොර පරික්ෂා කර බැලීමට ඔහුම්ජ් අමත්තා නොනොලේය. නියනක් හෝ සැකිලිම් පිහිතලයක් ආධාරයෙන් ඇගුල පන්... ඇති බැවි අපි පහැදිලිවල දුපුවෙමු. එම ආයුධය ඇතුළු කළ ස්ථානයේ ලිය පරිද වි ඇති බැවි ද දා ගත හැකි විය.

"අදාර අරින්න බැරිමවන්න අදාර රාජු දුම්මිලක් ඔබ කරන්නන නැත්ද?"

"ප්‍රශ්නම අදයක අවශ්‍යකාවය ප්‍රශ්න කුඩාවන් දැනුමෙන තැහැ."

"ඔබ බල්ලක් ඇක්කරන්නෙයේ තැහැ?"

"බල්ලක් ඉත්තාවා තැම්බුදුම් පිහිටුවක් බැඳු අලා ඉන්නන පෙදුර අභ්‍යන්තර පැන්ත්ල්."

"අස්ථියන් නින්දට යන්නෙකු රාජු නියමද?"

"දහයට පමණ."

"ඒ කියන්නන් රාජු වෙනෙනාව පිළිඳුම නිදාගන්න ගිහිද?"

"මට."

"රාජුයේ මේ වෙළාව මූල්‍ය අව්‍යුහයන් යිටිම අසාමාන්‍ය දෙයක්?"

"මට."

"කහිංහාම මහත්මයා. දීන් ඉතින් නිඩුසේ සැම තැනක්ම පෙන්වා උදන්නන පෙන්වනා පෙන්ව ගැනීනම් ලොකු උදව්වක්."

මෙම විශාල නිවැඩු තුෂේන්ස්ප්‍රෝව් රේඛින් එක් තරජු පෙළක් දා, තාලය දෙයින් තවත් තාරජු පෙළක් දැකිය. මිට අමතරව නොයෙක් අතර විහිදුණු නිදා භාමර රාජියක්ද නිශ්චි. ගැහැ නිර්මාණ ශිල්පය හා කාමර විහිදී හිඹුණු ආකාරය පැනී දැඩි අවධානයක් මෙම කරමින්, හෝම්ස් ඉහා සයින් විවිධ දිගාවලට ඇවේද බැලිය. මූල්‍ය හෝ ප්‍රශ්නවක් ගැන ඉව වැටි, ඒ පිපුපය තියුණු ලෙස ඉව අල්ලමින් ගමන් කරන බව මම විව්‍යා ගතිම්. එහෙක් මූල්‍ය තේ නිරික්ෂණ අනුව එලැඹි නිශ්චානයන්, දොමු වී ඇත්තේ සුමන දිගාවකටදායි මට සිකාගැනීමට වන් නොහැකි විය.

"මහත්මයා . . ." ක්‍රිනිංහුම් රූපවැලි දුචී හොඳවපිල්ලෙනි. "මේ විධියට අපේ කාමර පරීක්ෂා සිරිල ආනවය දෙයක් හෝද? මේ තරජුපු පෙළ ශක්‍යවිටරේ නිශයෙන්ලන් මගේ කාමරය. එට එහායින් එක මගේ ප්‍රත්‍යාග්‍ය කාමරය. ඔවුන් කළුපනා කරල බලන්න අපේ අවධානයට යොමු හොටි, හොරාට මෙයෙන් එකක් ප්‍රාථමික කළක් නිවුණද කියල."

"මං කිතන්නේ පෙන්වන්යා තුරුල බලන්නා මිනෙ භෞයාගන්න, හොරා ඉතුරු කරල යිය පමණිස් මුදෙක, ඔහු මුදාවක්. එහෙම දෙයක් නියෙනව නම් ඒක පරීක්ෂණය යුතු ආධාර කරගන්න ප්‍රාථමික කියල බලන්න මිනා. ඇගෙක් පැවතුම් දුෂ්චර උපහාසාත්මක සිනාවක් මුහුණට නායා යැකිමිනි."

"ඒ වුණක් එක් මුෂාව විභාග්‍ය ඉඩ දෙන්න. උදාහරණයක් වියයෙන් මං කුම්මියි දානගන්න, ක්‍රිදාත් කාමරවල ඉදිරිපත ජනන්ලවලට, නිවය ඉදිරිපත උදාහරණය පෙනෙන්නන ශකාභාමද කියල. මේක වෙනත් අංශ ඇමලක් මහත්මයගේ කාමරය . . ."

හෝමිස් කාමරයක දෙළඟ ත්‍රේල් සොට්, විවිධ කළේය.

"මං කිතනවා පිළියම් උද්‍යිව ඉඳේලු තුළුහන සඩහා ඇත්තේ ඇමෙන්ද්‍ර ඇමලක් මහත්මයා පමිච්චා උපමින් රැන්න ඇත්තෙන් අන්න අර කාමර වෙන්න ඇති?"

මහු නිදහ කාමරයට යාබද්ධ නිවු ඇනෙක් කාමරයට ඇතුළු විය.

"මෙමක ජනන්ලයෙන් බැඳුන්වාම පෙනෙන්නන ශකාභාමද කියල බලමු." හෝමිස් කිය.

"මෙයි කිතර ගරිදූ තුළිමක් ප්‍රත්‍යුෂාද?" ක්‍රිනිංහුම් මහතා ඇසුවේ හෝමිස්ලේ අම පරීක්ෂාව තුළිසා සින් වෙදනාවට පත් ස්වරුයෙනි.

"ඛොඳයාම යොත්තියි. බලන්න මිනෙ කරන මින්නොම මං බලාගන්නා."

"ඛොඳයි මබර මිනා නුම මගේ කාමරන් පෙන්වන්නම්." ක්‍රිනිංහුම් මහතා කිය. ||

"මතට ඒ හැටි කරදරයක් හොමෙයි නම් . . ."

60 "අධියෝග ලබාවිසන්! දදවියනේ මොකක්ද මේ මබ අතින් සිදුවුමෙන්?"

11 1

නරමක් ශක්‍රප්‍රංශයන් මෙත් අදාළ හැකිවූ යාමදාන විනිශ්චයනාරවරයා, අප මහුණ්ගේ කාමරයදී කැඳවාගෙන ගියේය.

පිටිස එහි ඉදිරිපත රෘත්‍යාලය අදාළටියදි, අනෙක් අයට යාමට ඉඩි, හෝමිස් මා සමඟ මදක් රමාවිය. එවිට ක්‍රිජ්‍යායමේ පිටුපසින්ම සිටියේ අප දෙමදනාය, කාමරයට ඇතුළු වූ තැනම ඇඩා කන්ස්ප්‍රුවක් මත දාඩිම ගෙයි රෝස් නඩා තිබූ බදානක්හා පිතුර පුරවා තිබූ විදුරු විකුන්ටරයක් විය, මා ඉඩ්හේ පුදුමයට පත් කරීන්, කිසිවෙතුට නොපෙනෙන ගේ, හෝමිස් කන්ස්ප්‍රුව බිමට පෙරර්ථවිය!

විදුරු විකුන්ටරය බේල වැරි, මහත්තින් බිඳ ගියේ විදුරු කැබලි දායන විසුරුවා හරිමිනි, දාඩිම ගෙයි, කාමරය පුරා අයිතක් මුල්ලක් නැර, පෙරලි, විසිරි නිලයේ,

"අයියේ වොටියන්! දෙවියන් මොභ්‍යද මේ එක අනින් සිද්ධ වුණේ? බුමුණුරුණන් අපරාදනායි වූණා." හෝමිස් වහා කිවේය.

මගේ මිත්‍රාය, විරුදු මා පිට තැවටුයේ කුමක් හෝ වැදගත් අවශ්‍යකාවයක් තියා බැං මම සිතාගත්තෙම්. අවුල වූ මතයකින් මම නිම පෙරර්තු දාඩිම ගෙයි ඇඩිදිමට පටන් ගත්තෙම්. අනෙක් අය ද එම තියාවලියේම නිරක වූහ. පෙරලා දුම්ඩු කන්ස්ප්‍රුව ශක්‍රින් ගොට, ඒ මත තැබූ බදුනට එදාඩිම් ගෙයි එකතුකොට දුම්මට පටන් ගත්තෙම්.

"ආ . . . . මිනිහ ශකාගේටද ඇතුරුදන් වුණෙ?" පොලිස් තිලධරයා ඇසුප්පේ දාඩිම ඇගිදිමේ රාජකාරිය අවශන් වූ පසු, හෝමිස් අප අතර නොමැති බවු දුටු විටයි.

"සිභාම ඉන්න ටිකත්." පැවසු ඇළෙක්, හෝමිස් සස්වීමට සුදානම් විය.

"මං සිතාන්නේ මේ මිනිහගේ චුලුව්‍යනාරක් වෙලා. ගක් තාත්ත්ත්‍ය රැන්න, මාත් එක්ක; අපි යාමු බලන්න. මම මිනිහ ශකාගේ පියාද මේද?"

මිවුපු කාමරයෙන් පිටවී ගියහ. කාමරයේ රදි සිටි අපි මුහුණට මුහුණ බලාගත්තෙම්.

"දෙයියම්පා! ඇගුරුක් මූන්තයගේ කරාව ඇත්ත. හෝමිස් මහත්තයට සැදුණු දුරුණු අයනිපෙ නියා මොලයේ ආබාධයක් හැඳිලා වෙන්න ඇති . . . ."

මහුණ්ගේ කරාවට බාධා කරමින්, ඇමලක්ගේ කාමරය දෙයින් උදව් ඉල්ලා කායනා ආවක් ඇයිඩි.

".... මිනිමරනාවෝ! මෙන්න මාව මරනාවෝ! මාව බෙරගන්න කවුරුන් නැදුදෙයු!!!!"

ඒ විළාප හඩ නැගුණක් භෞමිස්ථ්‍යන් බව මම හඳුනාගනිමි. මම විළාපය ආ දෙසට ක්‍රියාත්මින් දිව්‍යීමයමි.

ඇමලක් සහිංහැමින් කාමරය තුළ ජ්‍යෙෂ්ඨයේ විම වැට් සිටියේය. සහිංහැමි පුහුව, හෝමිස් බිම පෙරලාගෙන් දැකින්ම හෝමිස්ගේ ගෙල පිර කිරීමට උත්සාහ දරමින් සිටියේයි. මේ අනර සහිංහැමි පියා හෝමිස්ගේ දැකුණු ආන-අයිරවලින් පිටි ආපුරු මම දුටුවෙමි. කරනල් ගෙවිප, පොලිස් නිලධාරයාදා මත්ස්‍යාපිස් සිරාගැනීමට ඒ දෙසට පැන්නාමු. පියපුනු දෙදෙනාගේ ග්‍රහණයෙන් මහ්මිස් ගෙවා ගැනීමට අප තිලදහාට බලවත් උත්සාහයක් දරන්නාට සිදුවේය. මිම වැට් සිටි හෝමිස් සිය රිසවුයේ වහන් පැහැසුවෙමිනි. මහුණ්ගේ මුහුණ සූදුමැලි විඛිනි. අනර මහු දුඩී ගාලීනාවකින් මුළුවැනු බව මම වටහා ගනිමි.

"මානාරජට මහත්මයා, ගන්නා ලේ දෙනානාව සිරහාරයට." හෝමිස් හිටි අපහසුවෙන් පුස්ම ඇතිවේ.

"ඒ මොන අපරාධයකටද?"

"විළියම් කරවින් මරුදුම්මම් අපරාධයට."

සියිලක් මත්ස්‍යාපිකිව පොලිස් නිලධාරයා තුළින්මෙහාව බලා සිටියේය.

"මානාපද හෝමිස් මහන්වුයු-සින්. මේ දොඩවන්නේ? මේ සිහන්නේ නෑ, මබ ඇත්තෙටම එහෙම දෙයක් අදහස් කළා සියලු ..."

"වා වා වා බලෙම් මහුදේයාය් ඒ දෙන්නගේ මුහුණු දිනා!" හෝමිස් හිටි උයේහැකි.

තමන් ඡාල වැයිදි, අපරාධකාරයින්ගේ මුහුණු වලින් මේ තරම හොඳින් පිළිබිඳු වෙන ආදාරු, මැතිසිදිනනක දක හොඳිවිණ. වයස්ගෙන සහිංහැමිගේ රැඳ වැළැඳු මුහුලඟන් දිසවුයේ, තමා ලත් පරාජය විශ්වාස කිරීමට නොහැනිව කම්පනායට පත් ස්වභාවයකි. එහෙන්

නරුණ ඇලෙක්සේ මූහුදාන්න් බිජිපුඩු-සුන්නාගේ රෝග බව පිළිබඳ විය. පොලිස් නිලධාරයා නාලාපි පිසිදි හෘයේ මදුදානෙක් එහැනට දිව ආය.

"මබ දෙදෙනා එත් අධිංශුවට ගැනීම භැංගන්නා, මට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ, කන්නායුත් මැනක්මයා. ම් හිතනවා මෙහැන ලොකු වැයදීමක් වෙළා-ගැනී ඩියුල. ඒ වුණන් යටත්...!"

ඒයි! ඒකටද ලැයි පුළුණ්? - දානාව-මය පිස්තන්ලේ බිම!"

කියමින් පොලිස් නිලධාරයා ඇලෙක්සේ අතට මට්ටම් පහරක් එල්ල කළේ එක් නිමෙයායිනි.

නොවුයෙන් මෙපුලුමින් සිට් ඇලෙක්, හෝමස්ට වෙති කැවිමට, අතට ගත් පිස්තන්ලු රුම් පහරින් තීම පතිත විය.

"එය පරිස්සම් නායුතා යුතුයි. මිනිමැරුම නඩු විභාගයේ ඒ ආයුධය මෙටි මිනුමැවිවි. ඒ වුණාට මෙන්න මෙක නමා අපට යුතුක්ම වැදුගත්." හෝමස් ප්‍රයුතුවා ගැලුවි තිබු කඩායියක් පෙන්විමිනි.

"අර ලිපුමේ ඉහිල් ගොටය?"

"හරියට හරි."

"කොඨේද මික නිවුමෙන්?"

"එක කියයන්න තියුම් කැන තිබුණා. ම් ඔබට ඒ මක්කොම තේරුම් කරලා දෙන්නයි තම විකාශනී."

කරනල් සේවර. මෙ දුන් උවාටසන් සමග ආපසු යා පුතුයි. පැයක් ගනාලවදි ම් ආපසු දින්නාම, පොලිස් පරික්ෂකාවරයාන් මමන සිරකරුවන් සමග කළයුතු ප්‍රහාරුන්ක් තිබෙනවා. ඒ වුණත් දවල් කැම වෙළාවට ම් එන්නම්."

පරලාක් හෝමස් පොලරාන්දු එහි පරිදි දහවල් එක වෙදි, සේවර තිවසට ආපසු පැමිණියේය. සිඩින් සිරුරක් තිබු වයස්ගෙන මහන්මයෙක් ද හෝමස් සමග පැමිණියේය. මහාරුන් විසින් තැවින කළ ගෙවල් බිජුමට උක්සු/නිලම්ඡු සිමිකරු, ඇක්ටන් මහනා මහු බව මට හඳුන්වා දෙන ලදී.

අධිකියක් නියෙනවා. මේ එකක් අරුණෙනු යන්න ගියා. මෙය් බියෙක් වගේ මේ මදා මගේ දුම්කොට පසුම්බිය ඇමහක වෙලා දාලා ගියා.

දැන් මේ මධ්‍යට කියන්නම් මේ ක්‍රියාවේ පුදුමාකාරම නොවය. මේ කැබේන් කාමරයෙන් එම්පියට බැස්සා විනරයි. මට ඇතුළුණා ඒ පැත්තට කටුවයේ එන අඩි ගබදුයන්. මේ ඉක්මණීනම් එතැනැම පදුරු ඇස්සෙ හැඳුගුණා. කටුවයේ පුද්ගලයක් ඇවින් කැබේන් කාමරයට ඇතුළු වුණා. පිටර සකරී එක ඇතුළු හිටි හැටි දැක්කාම, අර මිනිහා යටිගිරියෙන් කැශයුවට අවකාරයක් දැක්ක වශේ. පිටර පිළියට එහු ආපෘත්‍ය හැරිලා විදුලි වෙශයෙන් පැනල දිවිතා. මූළු කපුද, ආමා මොකටද කියන්න මේ දැන්නෙ නෑ. මේ හැනැකම දහයක් උර පසින්ම ගිහිං, වන්ත්‍රීජ්‌වෙල්ස් දුම්පියලාභන් දුම්ඩෙට හැගලා උන්වනයට ආවා.

ආපහු ඇවින් ඇර පැවරියිය ගැරුලා බැඳුවාමයි මේ දැක්කා, එකක මූල්‍ය කිසිවක් තිබුණා නෑ. එයතියෙළි වශයක් තිබුණා. එව් විකුණාලා මුදලක් ගොයාගන්න බලන්න තරම් මට හිරිහික වුණෙන් නෑ. මැර පිටර හය කරලා මට හියුස්-හැරි ගොයාගන්න තිබුණු අවස්ථාවක් අඩිම් වුණා. අන් සිලුලක්-නැගුම-මැලන්ත්හායේ අතරම් වුණා. මට නිව්‍යන්වෙන්න තිබුණු එකම මය මැයි-රස්සාට විනරයි. තල්මසුන් දඩියමේ යන නැවකට භාපුන්කාරුවා ඉල්ලපු දැන්වීම දකාලා, අන්ගිරී පමණ් එන්න තිරණය කළා. පිටර සැකිරීම මරණ දැඩුවම දීම ගැන ආණවුවෙන් ලට සැනුතිවන්ත වෙන්න මිඟනා. මුළුනට එල්පුම් ගෙන් තොළුවුවකට යන මුදල ඉතිරි වුණා."

"බොහෝම පැහැදිලි කට උන්නරයක්." හෝමිඩ් පැවසුවට පසිජ්පය දැල්වා ගනිමිනි.

"ගොපින්ස්. මේ හින්නෙන් ප්‍රාථිත් තරම් ඉක්මනාට මිනේ සිරකාරයට ආරක්ෂා සහිත හැනකට ප්‍රථිඵලය කළාත් ගොදායි. මේ විසින්න කාමරය හැඳිසියකට හිරමැදිරියක් හැටියට ගොදාගන්න පුරවන් කාලෝම සකස්වෙලා-නෑ. අපේ මුමුනුරුණෙන් විශාල කොටසක් පැවරින් කොයාන්ස් මිහුගේ පරිහරණය සඳහා වෙන් කරගෙන."

"මේ දැන්නෙ නෑ හෝමිඩ් මහත්මයා වගේ කාඛයුතාවය ඕස්ට කොහොම පළකරන්නද තියලා? අනනා මඩ මේ තරම් විශිෂ්ට ප්‍රකිජ්ල ලබාගන්න කොහොමද කියලා මට තවමත් තේරුම් ගන්න බැ."

දුරාගතෙන, අරං හියේ අපරාධකරුවා කෙටුවෙන බැං. වෙචිපහර වැදු. ඩීම වැළැඳු විලියම්ටේ අගන්ත් ලිපුම උදාහරණීන සොර් මහුව වෙළාවක්? මහත්වරුනි, මා නිවැරදිද?"

ප්‍රාගාම ලිපුම දුරාගත්තෙ අපරාධකාරයා නොමෙයි නම්. එය කළේ කුවුද? විවි එය කළේ ඇඟලක් කනිංහූම් වියයුතුයි. ඒ මොකද වයසක කනිංහූම් කරප්පුව බැහැදු එනැභාට ප්‍රනාභාට, සේවකයන් නිහිප දෙනෙක්ම අපරාධය සිදු කිරීම් තැනට ඇවිල්ලා ඉවරයි.

මෙක බොහෝම සරල පාරාජායක්. ඒ ව්‍යුහත් පොලිස් නිලධාරයා රේක ඒ හැටි සැලකීමකට ගත්තේ නැ. මහු සිතුවා මේ පළාතේ වැදගත්, දහවත් ප්‍රභවරු, මේ අපරාධය නිසියේන් සම්බන්ධ නැහැ තියල. නමුත් මං පරික්ෂණය ආරංශීල්‍ය ස්වභ්‍යන්ව. ප්‍රභවරුන් ව්‍යුහන් යාමානා මිනිසුන් ව්‍යුහන් මෙස් නිතාප බලපෑමක් ඇතිවෙන්නෙ නැ. මං ගොමුවෙන්නෙන් නිරික්ෂණ වලින් මා යුත්තෙන දිගාවටයි. ඒ නිසා පරික්ෂණය මුලදීම ඇඟලක් කනිංහූම් රෙපාප්‍ර විරිතය ගැන මෙය හින් සැකයන් ඇතිවුණු.

ප්‍රාගාම විලියම් අමත් රදී හිඩ් පොලිස් නිලධාරයා අපට ලබාදුන් කටයුති කැඳුල්ලට මං අවධානය යොමු කළේ. මෙක හරිම දුටුයේ ලියවිල්ලක් බව මට එක්වරම වැළැඳුණු. මෙන්න බලන්න. මෙක පරික්ෂා කරල බැඳුවාම අහි ඇති අසාමාන්‍යතාවයක් මටට පෙනෙන්නෙ නැදුදු?

"මම නිවිමම නිබෙනවා හර අස්ථිවාහාවික ගතියක්" සේවර පැවුසුවේය.

"හිතවත්, මහත්මයා, මෙකු බැඳුවාම කියන්න පුරුවනි, මෙක ලියල නියෙන්නේ දුරදුලීයින් දදදෙනෙකු විසින්, වචන මාරුවෙන් මාරුවට ලිවිමෙන් නියලා.

බලන්න at සහ to යන වචන දදක්

t අකුරු හරස් ඉරි කැල්ල. ඒක යක්තිමන් අනැතින්, පැහැදිලිව ලියා ඇති යුති; පැහැදිලිව ඒක සංසන්දහය කරල බලන්න

quarter සහ twelve යන වචනවල t අකුරු සමග. ඒ it අකුරු වල හරස් ඉරි කැල්ල බොහෝම දුරටත ලෙස, නොසැලකීමින් අයුරෙන් ලිපු ඒවා තේද?

මම විදියට එවන හාරම විශ්වලුහාය කළුන් මෙට පැහැදිලි වේ වියෝගී සහ *maybe* වෙන එය තියෙන්නේ ගත්තිවෙන් ඇතෙන්; *what* යන විවෘත දුරටිල ඇතෙන් උපු එකත්."

"අදියෙය් සාක්ති ප්‍රභාමි කියනා/කාරණය ඉර පායල එමිය වැළැන වියේ පැහැදිලිව ජපන්නාවා. ඒ මූණ්‍ය ලිනිස්සු දෙරදෙනාක් එකතු වේලා, මම විධියට උපුමක් උයත්තේ මෙහා අරමුණකින්ද?"

"පැහැදිලිවම භාරක අරමුණකින්, මෙකු උපු පුද්ගලයෙකුට අභ්‍යන්තාව විශ්වාස නැඟු, මෙහා දේ තලංගු රේකා වියකිම අභ්‍යන්තාට සමාජාව පාඨාන්න, ප්‍රාදු ද්‍රව්‍යා අධික්ෂාන කරගෙන ඉන්නාවා. මෙකන් අප්‍ර සිතාගෙන්න පුරුෂාන්, \(\text{at}\) සහ ඕත් යන විළා ගැනීම්න උපු නැඟුත්තා කියල." *at*

"මම ගොඩුමද රේකා තිරුණු කළද?"

"ගැනීම්න අන්තිත් උපු පුද්ගලයා ගැනුගේ වෙන වික මුදින් ලියුවා. මූ හිස් තැන් කිහිපයක් නැඟුමා ප්‍රමාණාව, එයාගේ වෙන ලිවිමට, නමුත් මේ හිස් තැන් භැංමේලකුව්තාත්තාව නියමින විවෘතවට ප්‍රමාණවත් වුමෙන් නැඟු. ඒ නිසා දෙවිනීයාට, ඒ කියන්නේ දුරටි ආකාරින් උපු පුද්ගලයාට සිදුවූණ, නියමින විවෘත, නිබෙන ඉඩ විකට අපහසුවන් හිරිකරලා දුම්න්න.

එහු අපහසුවන් එම එවකා උයා ඇති නැවු බිඳුන්න.

at සහ *To* අතර අත්‍යින් *quarter* විවෘත අපහසුවන් උයාලා, අන්තිම අකුරු වික නිර්තන්නේ නියම පෙළියෙන් ඇතා. තැන්ගේ වෙන මුදින්-෋පු තැකැඳුන්තා තමයි මෙක සැලසුම තැන්තා. ඒ ගැන කිසි සැකයක් නැ.

"විශිෂ්පමි," ඇශ්වුන් මහනා කිය.

"මිළයට අපි රානාරාතාවන් වැදුගත් කරුණකට. මබ සමහර විට අහලා නැඹුව ඇති; තෙනෙනුගේ අන් අකුරු විලින් පුරුවන් ඔහුගේ වයස නිර්ණය කරන්න. ඒ කියන්නේ අන්කුරු පිළිබඳ විශ්වලුහාට පුරුවනි යමිනියි සෙනෙන් උපු ඉදුයක් පරික්ෂා කරලා. එම තැනැන්තා ජීවිතයේ ඇමන දෙනාය පසුකරමින් ඉන්න තෙනෙන්ද යන්න නිගමනය කරන්න. කළුකුරකින් බරපහල අසනීප තත්ත්වයකට ගොදුරුවීම

හෝ ගාරීරිකට ඇතිවූ දුර්වලතාවයන්හිසූ, කරුණ අයගේ අකුරුවල වයස්ගත අයගේ උයවිල්ලක ඉජුම තිබෙන්න පුළුවන් බව ඇත්තයි.

නමුත් මෙම උයමලන් අකුරු වල ස්වභාවය හිසුණු ලෙස වියෙළුෂෙකය කර බැඳුවාත් අවට කියන්න පුළුවනි, ගක්තිමින් අතකින් අහිතව ලිපු තැනැත්තා කරුණ මෙයක් බවත්, අකුරු භරස් ඉර නොපැහැදිලි ලෙස දුර්වල අතකින් ලිපු තැනැත්තා වයස්ගත පුද්ගලයක් බවත්.”

“ඇත්තමයි” ආකටත් මිනා තිය.

“තවත් කරුණක් තිබෙනවා මං ඔත්ත පෙන්වාදීමට කැමැති. ඒක බොහෝම සියුම්, ඒත් ඩින්ස්න්හා සුදු එකක්. මේ අන් අකුරු අදවිරගයෙම යම යුතු, ප්‍රාග්ධන ලක්ෂණ තිබෙනවා. එහෙම සමාන ලක්ෂණ දිනින්න ලැබෙන්නේ සම්පූර්ණ ලද යාමින්ගේ අන් අකුරු වලයි. ඔබට පහැදිලි පෙනෙනාවා ඇති අකුරු ප්‍රීත් පිළිවෙළට **E** කිය ලියා ඇති බව. මේ ආකාරයේ සියුම් ලක්ෂණ රාමියක්ම එක සමාන බිව් මට හඳුනුගන්න පුළුවන්. එයින් පහැදිලි වෙන්නේ මෙම ලිවිමට හවුල වූ ඔදෙදනා ලද යාමින් දෙදෙනෙක් බවයි. මෙම අන් අකුරු වල තීග්‍රීෂණවය ගැන මා හඳුනාගත් තිරික්ෂණ පිළිභාස් තිබෙනවා. වියෝගයුයින් ඇසීමට පිය කරන, ඒවා එකක් එකක් ගැන මං. මේ වෙලාවේ ඔබට විස්තර කරන්න උත්සාහ කරන්නේ නෑ. නමුත් ඒවායින් මට තහවුරු වුණා, ලිපුම උයලා තියෙන්නේ සාම්ජ්‍යා පියා සහ පුතා විසින් කියල.

මිළයට මං උත්සාහ යත්ත්ත් අපරාධය පිළිබඳ හෝ ප්‍රිවාවන් පරික්ෂා කරලා, ඒවා අදට කොයිතරම් දුරට උදව් කරගන්න පුළුවන්ද බලන්නයි.

මළයිරුර පරිජ්‍යා කර බැඳුවාමාමට හොඳින් පෙනී කියා, මාරාන්තික වෙඩි පහර එළුල-වෙළා තියෙන්නේ, යාර භතරකට වැඩි දුරක සිට යන්න. විශිෂ්ටියෙන් ඇඳුවිවල, වැඩි බෙහෙන් දුට්තෙන් ඇතිවූ කළ පැල්ලම් සියිව්‍යක තිබුණ් නැහැ. ඒ අනුව මිනිපුන් දෙදෙනා පොර බදුමින් පිටියදී සංකුරා යෙම් තැබුවා කියා, ඇලෙක් කනිංහුම් කිවි කරාව සම්පූර්ණ බොරුවික් බව මත්පු වෙනාවා.

අපරාධකාරයා මලුවැට භෞතා පැන කියා කියපු තැන ඇලෙක් පෙන්නුවා. මහුගේ පියා ඒ බව ස්ථීර කළා. මං එකැන පරිජ්‍යා කරල

බැඳුවා. මලුවැටෙන් එහා පැත්තේ දියුකාධිත්තක් තිබූණා. එනැන පොලොට මධ්‍ය යෙහින එකක් එමගින් මෝනම ආකාරයක වින් පා සටහනක් නැම් තිබුණෙන් නැහැ. පිය පුතු දෙදෙනාම කියන්නේ බොරු බවත්, මෝනම අයුරුතින් වින් නාඛනක් අපරාධකරුවෙක් මෙහි නොමැති බවත් එයින් මුහුදුවු වුණු—

මේ මිනිමුරිමේ අරමුණ මොකක්ද? ඡමිකට එන්න කළින් ඇශ්‍රීවන් මහතාගේ යෙවිල් විදිම් ගැන ගොයා බලන්න ම. තිරණය තුළා. තැපනාල් අභ්‍ය හිටිනා ඇශ්‍රීවන් මහයුම්දා සහ කනිංහැමලා අතර කාලයක් තියුණු ඉවිම් ආරපුලක් ඇති බව, මට එකටරම සිඹුවන් ඇශ්‍රීවන් මහතාගේ තිවිශ්ස ප්‍රස්ථාකාලයට කඩාවුදු පුද්ගලයන්, කනිංහැමලා විවිධ ඉඩ ඇති බව. ඒ මොකටද? නැඩුවේදී ප්‍රස්ථාගේ පක්ෂයට ප්‍රශ්නයෙන් ගොනුති උගින් උගින් පොරකම් කර ගැනීම්ප.

“එක ගරියටම ගම්.” ඇශ්‍රීවන් මහතා තිබේය.

“මවුන් ගුක්කි විදිනා එය ව්‍යුයායෙන් පූරි අධිකම අයිනි මටයි. රේකාපි අදාළ එක කවදායියන් මුවනාට ගොරුක්ම් කරගැනීමට ලැබුණා නම්, නැඩුවේදී මම දම්පුරුණයෙන්ම් ජැරුපැවැවුනාවා. වාසනාවකට එගේ එ උගින් එක්ස්සාම මෙගේ තිකිඩායන් ලැයි පුරකිහාව තිබුණෙන්.”

“දැන් මටට පෙනෙනාම් ගන්ද? ඇශ්‍රීවන් මහතාගේ තිවිය බිඳුගෙන ඇතුළු වේදා, මම උගින් ගොයෙනා උත්සාහ කළ පුද්ගලයා නැපුද? තියුණාවම තරුණ ඇමලක්. උවෙනා දේවල් ගොයාගන්න බැරිවුණාම, මෙක සාමාන්‍ය ගෙවිල් තිදුණුක් බව පෙන්වන්න මවුන් අන්තර් අභ්‍යවුතු දේ අරගෙන තියා. ඒ එක පැහැදිලියි.

මම තැමැද්දකටම මඟ ගොයාගන්න උවෙනා වුණා, විලියම් අලනාන් ඉරාගෙන ගිය ලිපුම. විලියම් මිහිලිය වෙලාවට ඔහුගේ අතින් තියුණාවම ඇශ්‍රීලක් එය උදුමුයන්නා ඇති තියල මට වැටුපුණා. රේකට ඔහු එය තාමන් එ අවලාවේ ගෙදුරට භැඳු සිටි උගින් පිටකකාගේ සාක්ෂුවේ දාමාගන්න් ඇති. එක මට ගොදුටම වියවායයි. ඒ වෙලාවට ඔහු එය වෙන සාක්ෂේ දමන්නාදී? තාමන් ප්‍රශ්නය කටමත් එක එම සාක්ෂුවේම තිබෙනවාද යන්නා. මෙක ගොයා බලන්න වටිනා දදයක්. එකට උත්සායයක් දුරිණි අර්ථුගෙන් නමයි මම තිවිය පරික්ෂා කිරීමේ යෝජනාව ඔගනාවට.

කුස්සිලයේ අදාර ලැහැදි තතිංඡූලු නෙවට එකතු වුණා. ලිපුමේ වැදගත්කම ගැන අප ඔපුනාට ඇත්තාමින්වත් දූහගත්නා අරින්නා නාරකයි. දූහගත්නා නම් ඔවුන් ඒක විශාල විනාශ කෘෂාවා. පොලිස් කිලධරයාගේ කරීන් එම වැදගත් කරුණ පිටපෙන්නායි හියේ. මෙය නොහාම හරි නවත්වාගත්නා මට උච්චානුච්චා. මූසකාවකුට එමගේ එම ස්ලාජ්ජයක් හැඳිලා කට්ටාව එනෑනින් නවත්වාගත්නායි. ඉත්තේ එම එය වෙන අත්තට හරවන්නත් මට පුළුවන් කළ ප්‍රස්ථිණා.

"දෙයියන්ට මැපු වෙවාවේ!" කරකළේ ජේටර් පැවසුවට ඩිනාසයිනි.

"මබ තියන්ස්ස් අව්‍යාජාතදාළ බොහෝම කම්පාවට පත්වුණු මෙගේ අර ජ්ලාන්තයි. වැඩියුවට සහිපුරුණයෙන්ම බොරු රෙපැලුමක් කියලද?"

"මම නම් ඇශ්තාපුම සිතුමේ ඔබේ ස්නායු දුර්වල විම තිසා ඇත්ත්වුණු රෝගී තනත්වයෙන් කියලයි. එය රෙපැලුමක් බව වෙවුදාවරයෙකුට වින් හැඳාගත්නා බැහැ මුම් කිවෙමි.

"ඒ අපස්මාරය, සම්භාර අවස්ථාවලදී අනුමතිය වෙන රෙපැලුමක්. ඒකෙන් පුවිය ලැබුණාප් පයේදය මට හැකිවුණා. පොඩි උපනුමයක් මධින් වයසක තතිංඡූම ලඩ ~~ප්‍රාග්‍රාමීය~~ යන විවිධ ලියවන්නා. ඒකෙන් මට හැකිවුණා අපට ලැබුණු ලිපුම් කැබැල්ල එම විවිධ එක්ක යයුදා චලන්න."

"අයියෝ මම එකඟින් යටුවුණා." මම කිවෙමි.

"රූපකට අපි ගියා උඩ නාරුවුවට. ඇංලන්තේ කාමරයට ගියාම, මේ දැක්කා මිහුගේ දොරට පිවුපින්, ඔහු-උගදරට අදින පිට කඩාය, එල්ලා ඇති ගැටි. රූප කාමරයට ගිහිං කන්ස්පුව පෙරලා, අවුලක් ඇති කරලා, මේ හෙමින්ම ආපසු දිවයියා ඇංලන්තේ කාමරයට. මබ දොඩම අහුලන අත්තේ මට හැකිවුණා මිහුගේ කඩායේ සාක්ෂුව පරිස්ථා කරන්න. මේ බලාපොලරාත්තු වුණු විධියටම ලිපුමේ ඉතිරි කැබැල්ල එහි කිඩුණු.

එහෙන් එය අතට ගන්නා විතරයි, කතිංඡූම්ලා දෙන්නා මා වෙන කඩාපැන්න යුත්තු වත්තේ. ඇශ්තාමධි ඔබ තියදානා මැදිගත් නොවන්න, ඔවුන් එහැනැදි, ඒ වෙළාවටම මාව මරාදමනවා සිකුරුයි.

අැලෙක් මගේ ගෙල ලිඛිතු භැට් මුව අමු දූන් දෙනහනට වෙගයි. සාමදාන විනිශ්චයකාරකුමා, මගේ අත් අනෙක් පැත්තට ඇඟිරුමේ කොළඹ භරි ලිපුම මගේ අතින් උදුරාජන්න. මවුන්ගේ අපරාධය ගැන පියල්ල මේ පෙරුම් ගනිපු බව මවුන් දානගත්තා. අතින් මවුන්ගේ රහස ආරක්ෂා කරයන්න, මෙහේ ත්වීක්‍ර තැනිකරණන වුණත් මවුන් පසුබට වෙන්නේ නෑ.

විලියම් මරා දීමේමට හෙතුව මෝන්ස් කිඹලා, මේ පසේ වියසක කනිංහැම් ගෙන් අඩුවේ, සුං සිරිලංස් කතා කරන්න පුත්වන් භත්ත්වයේ. මුහුගේ පුතුයා නම් සිරියේ යක්ෂිත්වී වෙලා. ඒ වෙලාවේ පිසෙන්ලය මුහුගේ අනට්සුවුවූතා නම්, ගෙන සාගේ හරි බැරි නම්, මුහු තමන්ගේ මොලඟ ගරිපූඟ විපුලු කරයන්නට. තමන්ට විරුද්ධව සාක්ෂි යම්පුරුණ බවින්, කිසිව ගැලැටීමක්, නැති බවන් ව්‍යුහාගත් සාමදාන විනිශ්චයකාරකුමා, භාපොව්වාරණයක් කළා.

එදා රාත්‍රි අැක්වන් මහත්මයෙන් එන් බැඳපු ද්‍රියෙ, විලියම් ගොර රහස්‍යම, කනිංහැම් ලදුදෙනා පිටුපසින් ඇවින් කියෙනට. එට පසේ පියපුතු අදාදෙනා තයකරමින්, සියල්ල පොලිසියට හෙළිකරන බවට තර්තනය කරමින්, අපුතු ලාභ ප්‍රමුණුනාලුන්න විලියම් උත්සාහ කරල කියෙනට. අැලෙක් කනිංහැම් කිත්තන්නේ ඒ වෙගේ සෙල්ලම කරන්න ගොඳ මිනිහෙක් නොමෙයි.

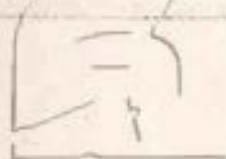
ගෙවල් බිඳින ගොර කණ්ඩාවලක බිය ගම පුරා පැනිර ගිය. ඒ අවස්ථාවන් ප්‍රයෝගනායාගන්න සිතු අැලෙක් කිරීණය කළා, මේ වෙලාවේ තමන්ගේ සතුරා විලියම් විනාශ කරන්න. මේ විධියට සියුම් ලෙස යැලැසුම් කිරීම, බලාගෙන ගියාම සැහෙන දක්ෂකමක්. විලියමට අුමත් දිලා, මධ්‍යම ගැනීයේ මතුව ගෙන්වාගෙන, මුහුට රහස්‍යම වෙයි තැබීමට මවුන් සමන් වුණා. අර ලියුමෙන් කැබැලේක් ඉරී ලනායන්න සියල්ලම් ආපසු ගත්ත නම්, නවන් සුදු සුදු දේවල් නිසි පරිදී යැලැසුම් කළා නම්, සුකුයත් කොළඹමටවත් මවුන් වෙන රල්ල නොවේන්න ඉවි කිවුණා.

“නො ඒ ලිපුම්?”

දුලි වි නිවු ලිපුම, අහ්මේ අපට දිගැර පෙන්නුවේය.

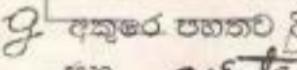
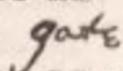
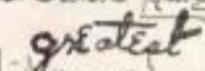
“ඒක මේ සිතු විධිය එකකම නමයි. අපි නවමන් හරියට දැන්නෙ නෑ, අැලෙක් කනිංහැම්, විලියම් කරවන් සහ ඇති මොරිසන් තුන්දෙනා

If you will only come round at quarter to twelve
to the east gate you will learn what
will very much surprise you and may be
be of the greatest service to you and also
to Anne Morrison. But say nothing to anyone
upon the matter

කුඩා තිරිපත් ප්‍රතිස්ථාපිත වෙළුදු ලේඛන කාලෝ
වැද්දී බව තහවුරු යුතු හිතු නොමැති
බැං ප්‍රත්‍යුම්‍ය පත්‍රක්‍රියාකාරීය එකිනෙකු ස්වභාවි
බව යහා අශ්‍රී ගැනීයිස්ට්‍රේ ලොකු
ප්‍රයෝගීක අංශිලත අධික අංශ. නැඹුවු
වේ ගැනු කුටුම්ප්‍රකිරීමක් කිරීමෙන් එහා

එකට සම්බන්ධ වෙන්න කොහොමද ආයලා. නමත් ප්‍රතිඵලයන් පෙනෙනවා, උගුල ද්‍රැප මුළු අවවලා, රටවෙන විධියේ ඇමක් දිලා තිබුණා කියන එක.

මෙන්න බලන්න මං අර කිවි ලේ ඇති සම්බන්ධය ॥
 අකුරට සහ අකුරට පෙනාව දික්වූ නු කොටසේ කියන
 හැරී සහ වචන දෙක ගැන
 යෙදී අවධානය යොමු කරන්න. එලයට ८ අකුරට උඩින්
 කිහික් කියන්න වයසන මනුස්සයා අමතත කර කිෂෙන හැරී බලන්න.

මං කිහින්නේ වෙවිස්සන්, විවිධයක් යනකාට ගිරිය ප්‍රාණවන්
 කර ගැනීම සඳහා අප ආ ගමනා ඉතාම සාර්ථකයි. හෝ උදේ
 ලන්ඩනයට ආපසු යදි මායන්නෙනා මෙයා හොඳ ගිරිර ප්‍රවත්තවයන්.”

Reading Purpose Only. Not For Print.

කලන්‍යාණ මිත්‍රයා

කලනාම් මිතුයා

(පරෙලාක් හෝමිස් විධිභාෂීලියන ලද කට්ඨාන්තරයකි.)

මගේ අහිරහයේ පරිජ්‍යා පිළිබඳව එළඟනා යැපයීම දිගින් දිගටම සිදු කරන ලද්දේ ලැංඡ සිනැවන් මිනා අදායේතර පරීන් වොටියන් විධින් බව ප්‍රහිත් තත්ත්වයකි. මෙම විශාලා යැම විවිකම පායකයින්ගේ සින්ගන්නා අදුරින් ඉදිරිපත් නිවිෂ ප්‍රාග්‍රැම එකම අරමුණ විය. විද්‍යාත්මකාලට යම්ක් තිරිප්පා ප්‍රාග්‍රැම සාක්ෂාත්කාලීන නිගමනයන්ට එලැසුළුණු ඇති, රේ දැන් විස්තර සහිතව වාර්තනා කළ පුණු බව, මා ඔහුට සිෂ්ටි විංත දෙවුරුන් නොමූල්‍යම අඩුපාඩුව පෙන්වා දුන් සැමවිම මුහු තැමස් පෙන්ප විශ්වා මිශ්චි සිභියට නැගෙන්.

"හෝමිස්. ඔබට වින කරන කාලෝම ක්‍රාව විස්තර කරන්න ඕනෑම නැම්, මෙන් පරිජ්‍යා ගැන විස්තරයන් මතම ලියන්න." මහු වෙ පිළිනුරු දුන්නේ නොරිසුපුම ස්වරෘපයනි.

මා මේ විස්තර ක්‍රිමට යන සිද්ධියින් 1903 ජනවාරි මාසයේදී, එනම් බෝයර පුද්ධිය අවසන් වූ අඹුක වූ සිදුවීමක් ලෙස මගේ සටහන් ප්‍රාග්‍රැම සඳහන් වි ඇති. මගේ සින මිතුයා වූ වොටියන්, මෙම මෝස්ට්‍රින් සමඟ විවාහුණයන් පසු, මා අන්තිර දමා වෙනත් නිවියක පදිංචියට සියේය. අප අදෙනා අත්‍යර වූ ලබාදී මිතුන්වය දිග කාලයක් පැවැතිණ. රේ කාලය තුළ මුහු සැන්මාර්පකාලී ලෙස කටයුතු කළ එකම අවස්ථාව මෙය-පමණක් බව මා සඳහන් කළ පුණුය.

ඉතින් එදා මා නමුවිමට බෙකප් විදිමයේ අපේ නිවිහනට පැමිණියේ ගේමිස් එම්. බොඩි නම් උය මහන ඉංග්‍රීසි ජාතික තරුණයෙකි. අවිවට පිළිනිස්සීම නීසා මුහුගේ මුහුණ මදන් කර පැහැ ගැනවී ඇති බැවි මම නිරික්ෂණය කළමි. අපේ සංවාදය ඇයිසිය යුත්තන් සොයේද යන්න ගැන බොඩි මහනාට අවබෝධයක් නිවුතෙන් නැඟී අපුරකි. මම රේ සඳහා මුහුට උද්ව විමට අදහස් නොකෙමෙමි.

මහුගේ නිහඩනාවය මට නිරික්ෂණය-ඇදහා වැඩිපුර කාලය ලබා දුන්නේය.

"මබ කාලයක් දැනුව් උපිකාංචි ගෙකර ආරසු පැමිණි බවය පෙනෙන්නේ?"

"මට මහත්මයා," තරුණයා රැවැසුලටි පුදුමයයි.

"ඉංග්‍රීසි හමුදාවට අඟටිපෝර්හක සායු බලකාලයි?"

"හරියට හට සෞම්ජ්‍ය මූත්‍රාවායා. ඔබ ඉන්ද්‍රජාලිකයක් විගෝ!"

"හැඩිදුවී තරුණ මහත්මයයක් මෙයේ කාමරයට පැමිණෙනවා. මහුගේ මුහුණ අවශ්‍ය පිළිසැලි දිනිරු පැහැ වෙලා. එංගලන්තයේ ඉර අවශ්‍යෙන් මේ වගේ දුනුරුදුහැයක් ලබන්න බැහැ. මහුගේ ලේඛන්පුව නියෙන්නේ සාක්ෂාත් ටෙනුවට තම්පු ඕමික අත්. ඉතින් මහු සේවය කළේ නොහැරු කියන එක නිගමනය කිරීම අමාරු නැහැ. ඔහු මුහුගේ නිශ්චිතයා නොවි-රුවුලක්. රැකෙන් තේරරන්නේ ඔබ සාමාන්‍ය පාබද හමුදාවට තොතුමයි කියලා. රුවුලේ මෝස්කෝරය අස්වයින් පිට සංචාරය කුරෙන-අයගේ මෝස්කෝරයක්."

"මබට හැම දෙයෙම පෙනෙන්නීමා."

"මටත් පෙනෙන්නා මෙට්ට පෙනෙන ප්‍රමාණයම තමා. ඒ වුණ්න එය හොඳින් නිරික්ෂණය එකාට නිගමනයන්ට එලුළිමට, මෙයේ දැයන් මොළයන් මා පුරුදු පුහුණු කරගැනයි සිටින්නා. ඉතින් ඔවාචි මහත්මයා එබ පෙනෙන්ම ආලේ ඉගේ නිරික්ෂණ - නිගමන ගැන හදාරන්නා නොමෙයි නො, මොක්ක්ද මබට ඇති වි නිශ්චිත ප්‍රශ්නය?"

"මම පුද සේවය බැඳුණෙන් මිට් අපුරුදු දෙකකට ඔහුන් 1901 ජනවාරි මාසයේදී, ගොටුපිටි එම්ස්ටරන් භාම් තරුණයාන් හමුදාවට බැඳුණෙන් මා සමග එකටමයි. ආය අදැද්‍යාම බැඳුණෙන් එකම සංයු බලකායට. මහු තම්-කර්ජාල් එමිස්විරස්ග එකම පුතා. ඔබ සමහර විට තරන්ල් එමිස්විරස් ගැන අහලන් ඇති, ස්ක්‍රිමියානු පුද්ධියට සහභාගි වෙලා මහු දැනු විධියා දැක්කම් වෙනුවෙන් මහු වික්වේරියා කුරුයිය පදක්කම දිනාගත්තා, පාත්‍රකාලී ලේ විලින් ආ සටන්කාම් බව පුතාවන් නිඩුණා. අතින් එකු හමුදාවට බැඳුණු එන් පුදුමයක් නිඩුවන් නෑ.

රට වඩා මහාදා ගොල්ලක් ඇඟේ රෙරිමේන්තුවටම සිටියේ නෑ. අපි දෙන්නා අතර දැඩි මිනුත්වයක් ඇතිවූණා. එකට කාල විලා, දුකටත් සැපටිත් එකට මුහුණ දෙන ගොට ඇතිවිනා බැඳීම මෙහා වගේද කියලා ඔබට ගෝරුම් ගන්න පුරුණින් ඇති. මහු තමයි මගේ ප්‍රාණ මිනුයා වුමෙන්. නුම්දාලව් ඉන්න ගොට එහෙම මිනුකමක් කියන්නෙන විවෘතයෙන් විස්තර කරන්න බැරිනාවම් ලෙඛු මිනුදහමක්. අවුරුදුක් තියේයේ, බොහෝම දැරුණු සංන්වලු අපි දෙන්නා මුහුණ දුන්නේ එකටමයි.

ප්‍රිටෝරියාටට නුදුවින් තියෙනවා දියමති කන්ද කියලා තැනක්. එකකිදී කළ සටහනකිදී අවුකුවත්තුවහ වෙඩිල්ජ්‍යියක් වැදිලා ගොඩිඩු බරපතල තුවාල ලැබුවා. මුහු ඔවුන් ප්‍රධිකාර සඳහා අරගෙන හිය බවයි මට අභ්‍යන්තර උශ්‍රුමණ. මට දිගේම සටන් පෙරමුණට යන්න සිදුවූණා. මුහුගෙන් මට එක ලිපුමක් ලැබුණා, කේරිටුවන් රෝහලේ ඉදාල. රට වික කළකට පස්සේ තවත් ලිපුමක් ලැබුණා. එක තැපැල් කරල තිබුණේ සටන්හුම්වන් එකිනෙක්. රට පස්සේ මාස හයකට වැඩි කාලයක් ගත්තූණා, මුහුගැනී කිහිම ආර්ථියක් ලැබුමණ් නැහැ. එකම ලිපුමක් වන් මහු ලිපුමටත් පැහැදු. අංශ් තිබුණු මිනුත්වයේ හැවියට ගොඩිඩුගෙන් එහෙම දෙයක් මට බලාප්‍රාගෝත්තු වෙන්න බැවු.

පුද්ධය අවසන් වේලා අපට ආපසු යින්න ලැබුණා. මං තිරණය කළ ගොඩි ගැන ගොයා බලන්නා ගොඩිඩු ඉන්නෙන ගොහොද කියල දැන්වන්න කියලා මං කරන්ල් එම්බ්වරින්ට ලිපුමක් යැවිවා. එකට මට උත්තරයක් ලැබුමණ් නැහැ. වික ද්වියක් බලාගෙන ඉදාලා මං මුහුට ලිපුවා, තවත් ලිපුමක්, මන්නා රේකට ලැබුණා පිළිනුරක්. නළුත් එක බොහෝම මකටි, රේ-පිළිනුරක්. එක කියල තිබුණේ 'ගොඩි ලෙළික වලට සංඛ්‍යාරයක සියා' තවත් අවුරුදුකටටවන් මහු ආපසු එනා එකක් නැහැ. එවිටයි.

මෙ පිළිනුරන් මං සැහිමට පන්වුමණ් නැහැ හෝමිස් මහන්මයා. මෙතන මොකක් හරි අස්ථාහාවික ගතියක් ඇති බව මට ගෝරුණා. ගොඩි මහාද ගොල්ලක් බව මං ඔබට කිවිව නො. මහු ඒ කරම් පහසුවටත් මිනුයෙකටම අමුහක කරල දමන තාලෙල කොනොක් නොමෙයි. තවත් කාරණයක් මං දැන හිටියා. ඒ තමයි මහු විශාල ධනයකට උරුමකම කිහු බව. ඒ වගේම ගොඩි මහුගේ පියාගේ අණසකට ඒ

තරමිම කිකරු මනාපු සොලනක් බේඛාකාත්තෙන් ප්‍රතිත් අතර ඒ හැරී සමගියක් නිවුමෙන් තැබූ. එයසහ එම්ස්වර්ත් සමහර වෙළාවට රේකාධිපතියකු ලෙස ක්‍රියා කළ බවත්, ගොච්චි එට කැමැත්තනක් නොදුක්වූ බවත් මේ දාන තිරියා.

“එ නියා කරනා එම්ස්වර්ත් සොලන් ලැබුණු හෙරි විදිනුරෙන් මම අකාශයාමටවත් දැකිමකාප පාඨප්‍රංශ තැබූ. මා නිරෝග කළා මගේ මිතුයාට අන්පුණු ඉරුහා ඇඟිල් කියලු භාෂ්‍යල බලන්න. නමුන් මගේ පට්ටුමල් පොදුගලික ප්‍රශ්න නියා මේ කඩපුත්ත දිනන් දින කළ යියා. ඉතින් මේ එළඹිර බිජ්‍යා මේ ඉවත් ප්‍රශ්න නියා මේ සොලනා සොලුවරක් දැකළා මිස් නවත්වන්න ඇ පාලුති නැ.”

දේමිස් බොම් තුරුණයාගේ ප්‍රූජාණන් ප්‍රතා පුදය මිතුරෙක් පෙනුවෙන් එහැම කැපකිරීමත් තිරීමට ඕනෑම ප්‍රධානම් අතර, යමෙන් භා ආමනාප වුවමහයා ඉතා දරුණු භාෂ්‍ය යොරෝක් ද විය හැකි බවයි.

“ඉතින් මෙ මේයා භාවැල් යොරෝක්”

“මා කළුපනා කංක්ල තුලින්ම ගොච්චිලේ” නිවස වන වක්ස්බරි මිල්ඩ් මන්දිරයට ගිහිං භාෂ්‍යල පැලුශ්න. “මුහුගේ පියාගෙන් මා සැංස්ක්‍රිත බැට් කැට් නියා. මා කළුපනා කළා මෙවර ඔහුගේ මවට ලිපියක් ලියන්න. ගොච්චි මගේ කඩනාණ මිතුයා බවත්, අවස්ථාවක් ලැබුණාන් අපි අද්දනා එකට මුහුණ දුන්නු නොයෙකුන් අන්දුතිම ගැනන් ඇයට පැවසිය යුති බව මා ලිවිවා. එවනාත් අවශ්‍යතාවයක් සඳහා මා මා එය ප්‍රදේශයට පැමිණනා නියා, එම්ස්වර්ත් පට්ටුල් විරුද්ධත්වයන් නැඟ්‍යාම්. මවුන්ගේ ගෙදුරට ගොච්චින්න කැමැති බවත් මා ඇයට දැන්නුවා. මට උයුහුණ්න් ලැබුණා යනුවුදායක පිළිනුරක්. ඇය දන්වා නිවුණා ඇශා නිවැස්, එක් රාජ්‍යකාට මට නවානැන් දීමට සංඝු බව. අන්න ඒ නියයි සඳාදා මා එහේ මිලයි.

වක්ස්බරි මිල්ඩ් මන්දිරය තිශ්‍යන්නේ මහා ඇත පිරිසර, පාල ගමමානයක් මැදුමද, මොනා දුම්බිය පොලකින් බැස්සන් හැනැක්ම පහකට වැවිදුරක් ගණන් කරලා මිසක් එසේට ලතාවෙන්න බැ. මම දුම්බියන් බැස්සාමයි දානගත්තේ, එතෙන් ඇඟිල් ගන්න අයට කරන්නයක්වත් නොමැති බව. ඉතින් මගේ පුටුවක්ස් එකන් ඉතින් එල්ලාගෙන, මා ඒ හැඳුනුම් පහම පයින් ගියා. මා ඒ නිවසට ලතා වෙනාකාට ඇදිරි වැවෙන්නාන් පටන් අරගෙනා.

ඒකයේ මිල්බි උද්‍යානය, මහ-ඩිගල විනාත්තරයක් විශේ උද්‍යානයක්. මන්දිරය පිහිටා තිබුණෙන් එක මැද්දයේ. එක බොහෝම පොරාණික, ඒ විශේම විශාල එකක්. පුද් කිහිපයක ගැහනිරමාන සිල්පයන් අනුව එහි කොටස වරින් විශ්‍ර නිමවෙලා නිවුණු. මං හින්නේන් එය රූපිත යුතු යුතුයෙන් කළ අත්තිවාරමක් මත, විශ්වෙරියානු පුළුයේ සම්පූර්ණ කළ ගොඩනැයිල්ලක්. හැමතැනම අදරු සෙවණු විශේ පිරු ඇත් එම මන්දිරය, මහා අගිරහස් තැනක් වාශයි මට පෙනුණෙන.

නිවිස් ගහ පාලකයා, රැල් කියලු ගේ විශේම වයස්ගෙන වුණු කෙනෙක්. වයස්ගෙන වූ කාන්තාවක් වූ ඔහුගේ නීරිද්‍යන් මට හමුවුණු. ගොඩියි කුඩා ඇළුලයේ ඔහුව ක්විල පොවල මහ හදාවඩා ගත්තේ ඇයලු. ඔහු ඉතා ආදරය කළ මේ කාන්තාව දෙවැනි වන්නේ මවට පමණයි කියලා, ගොඩියි තිරිවා, මට මතකයි. එම්ස්වරක් මහත්මිය, කුඩා සිරුරක් ඇත්, පුදුමැලි, කරුණුවන්ත කාන්තාවක්. එහේදී මගේ හිනට ඇඳුදුවේ කැඳෙන්නේ ගොඩියිගේ පියා කරනා එම්ස්වරක් පමණයි.

ගෙදරට ඕය හැටියෙම මහ මාන්-ඡ්‍යානුරුණ්වුවකට පැවැත්තා. එවෙශේලේම ආපහු හැරිල මගදර එන්නයි එවෑ එස්වරම හිඹුණෙන්. ආයතන් මට කළේපනා වුණු, සම්හර විට එක මහුල් උපායක් වියහැකි බව. මං එවෙශේලේම ආපහු හැරිලා ගියා නම්, එක මහුව කරන උද්විතක් විමට ඉඩ ඇති බව මෙහේ සින කිවිවා. එස්ස්බර මිල්බි මන්දිරයට ගොඩිවැදුණු ගමන් මාව යැවුණෙන් කරන උගේ කන්තෙකරු කාමරයට. යමක් ලියමින් මහ මෙසය ලුය එකිවෙලා නිරියා. මහ ප්‍රමාණයෙන් විශාල, උස, මහත, තරමක් කොන්ද කුදා ඉසුළු පුද්ගලයෙක්. මහුගේ මහුණ පැසුණු දිග රුම්බකින් වැශිලා, නහය හිස් ලිහිණියෙකුගේ ගොටුයක් විශේ උල්, එක් වූ එකක්. එහි උල් නහර එලියට මකුට් පෙනුණා. සහ ඇතිබුම අස්සෙන් මහ ඇස් මා වෙන යොමු කළේ ගොදුරක් දිහා බලන සිපුලිහිණියෙක් විශයි. ගොඩියි මහුගේ පියා ගැන ආදරයෙන් සිති කළේ බොහෝමක්ම ක්‍රානුරකින්. ඒ ඇයිද යන්න, ඒ වෙළාවට මට ගොදුන් ජෙරුම් ගැනීමට හැකිවුණා.

"මං කාමතියි දූෂ්ඨන්න මබ මෙහේ ආව ගමන් හේතුව ඇත්තෙවම මොකක්ද කියලා?"

මහු කරා කළේ, මොට කියන්යින් පැහැ කපන්නාක් වැනි අමිහිරි, ගොරෝසු හඩතින්.

"මම බිජිවීම මේ එවා උපුම කියා ඇති මේ මෙහේ ආචාරණය මමාකන්ද කියලා."

"මිව මිව, මග කියල සිවුන නො යුතු අප්‍රිකාවටදී ගොවිටුව හදුනාගෙන සිටි බව, ඒ මුණ්දු මිත ඇත්තාද බොරුද කියල අපි කොහොමද දැන්නේ? එය ආචාරණයට ඇත්තායි කියන්න, මම කට විවිධ පමණයි අපට විශ්වාසෝ ගන්න කිහිපයන්ලනා."

"මහත්මයා, මෙය යාච්‍යුවට තියෙන්වා ගොඩිටු මට එපු උපුම. මේ ඒවා මටට පෙන්වන්න."

"නෙක් දෙන්න ඉලත්ත."

මා, මහු අතට දැන් උපුම දෙකා නොසැල්කිල්ලන් කියවා බැඳු මහු, රේවා ආපසු මා දෙපට විසි කළා.

"හරි, මමානාවද මටට දැන් ඉතින් උවමනා කරන්නනා?"

"මහත්මයා, මේ තිබේ පුනුයා ගොවිටු එකක භරිම සිත්වන්. අපි දෙන්නා අතරේ තිබුණ් එය මිනු සම්බන්ධිතාවයක්. අපේ ඒ ලෙන්ගතුකම බොහෝම වැවිටුන් අපි එකට මූහුණ දිපු නොයෙක් නොයෙක් අන්දනීම රාජියක් න්‍යාසා. ඉතින් එක්වරම මහුගේ පැන්නන් මේ විශේ නිහිඩ්‍යාවයක් ආවාම, මේ විමසිලිලන් විම පුදුමයක්ද? මේ දැන්න කැමැතිසි ඇත්තරම මහුව තම්කන්ද සිදුවුන් කියලා?"

"මහත්මයා, මට ගොඩට ඉත්තකයි ඇගාඩිටුට මොකන්ද මුණේ කියල මටට උපුමයක් මගින් දැන්වා එවු බව. මහු ලෝකය විටෙ මූහුද සංවාරයක ගිහින් මෙම අඩුකුව්‍යාල් ග්‍රන්තල කාල පරිවිශේදයේදී මහුට මූහුණ දෙන්න සියුම්තු තත්ත්වයක් තමා එකට හේතු වුණේ. මහුගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය බොහෝම ක්‍රිජාව්‍යායක ලෙස පිරිසි තිබුණා. මමන්, මහුගේ විශ්‍ය තිරණය කළා, අපේ පුනාට සම්පූර්ණ විවේකයක් සහ පරියරයේ වෙනසයක් අවශ්‍ය බවට. එවිටරයි. රුගාට මතක තියාගන්න; කවිත් මැයිරු හරි මිනුයින්ට මෙය පුනා ගැන නොරුරු දැන්නන්න උවමනා නැම මුළුන්ටන් මේ ආර්ථිය දෙන්න."

"සත්ත්වකින්ම මේ ද්‍රූජම කිස්න්නම. රේන් මේ කැමැතිසි දැන්නන් ගොවිටු ලෝකෙක විටෙ සංවාරය කාලේ තුමනා නැව් සමාගමකට

අයන් නැවතද කියලා? ඒ නැමවි නාමන් මිහු එංගලන්තරයෙන් පිටවී කිය දිනයන් මට කියන්න. මට විශ්වාසයි නැවි සමාගම මගින් මගේ මිත්‍රයාට ලැබෙන විධියට ලිපියක් මට යුත්තා භැංකිවෙටි කියල."

මගේ මම ඉල්ලිමෙන් කරනල් වරයාදා එක්වරටම මුහුණ පාන්න සිදුවාගේ එහා ගැටුවකරා තිබූ මට්ටම්සුල් ගියා. ඒ විනරක් නෙමෙනි ඒ ප්‍රෝනායෙන් යහු ද්‍රව්‍ය කොපයටත් පත්වූණ. කත්පර කිහිපයක් මිහු ඇංගල්ලෙන් මෙයයට තව්වූ කරන්න හිටියෙ තොතුවයිල්ලෙන්. කොපය මැධ්‍යපථය්ථාගතා, රේඛකට මූල්‍ය කළා කළේ ශිරණාත්මක අයුරෙන්.

"බොහි මහත්තායා, මිත මේ ක්‍රියා තරන්නෙන බොහෝම වැශයි පිළිවෙළුයා. සෙනෙනුව කියන්තු ප්‍රාථමික්, මිත මේ කරන්නෙන ඉතාම දුෂ්චර විධියට අන්‍ය පොදුන්ලික දෙශීල්‍ය වලට ඇතිලි ගැහීමක් කියලා. මට භා ශිලන්නෙන් එම දුන් ඒකේ සිමාව ඉක්මාවා යන්නායි භද්‍යන්නේ."

"රාමියටරන් මහත්මියා, මා මේ භැල් දෙයක්ම කරන්නෙන වෙශි ප්‍රාථා ගැන ඇති ඩැබ්‍රේ සංඝර්දර උප්‍රමිය තියයි."

"හරි හරි, ඒ සින්දුම කාමයි මුතක් මෙවුර වෙළාවක් ඉව්‍යුවේ. දුන් මම මගින් කියන්න කුම්තියි, මය කරනා තීමයිම භැම දෙයක්ම මෙනැතින් නවන්වන්න කියලා. මෙනැම පැහැලුක්-මුවන්ගේ පොදුන්ලික ප්‍රාථා හා අරමුණු කිසෙහාවා. එව්‍ය භැල්දෙයක්ම පිට අයට හෙළු පැලුවු එවා නෙමෙයි. මෙනා තරුම තොට අරමුණකින් ඉල්ලීම බලන්, හෙළිකළ නොහැකි එවා කිඹෙන්න ප්‍රථවති.

මගේ විවිධ බොහෝම කුමැති අවශ්‍ය ගොඩු දුනු අපිකාවේ ගතකාල කාලයේ මුහුණ දුන් අත්දුකිම් ගැන අහන්න. මගින් ප්‍රථවති ඔහුගේ අතිකය ඇයට කියාදෙන්නා. නමුන් මං මගෙන් ඉල්ලා හිටිනවා ගොඩු මෙනැතින් වර්තමානය හා අනාග්‍රහ්‍ය ගැන භාරා අවුස්සන්න එපා කියලා. ඒ අන්වය දද්ධි අභ්‍යන්තරයට පත්කරන්න එපා කියලා."

ඉතින් ගොම්ස්-මහත්මයා, ඔන්න මය විධියට ඇම කරාවේ අවසානයට ආරා. මරු එතැනින් එහාට යන්න පුමයක් කිවුණේ නැහු. ඒ තත්ත්වය පිළිගන්නා බව අයවලා මං එතැනින් නැගිටිවා. නමුන් මගේ කිත ඇතුළේ මං ද්‍රව්‍ය අධිශ්චානයක් කරගත්තා. මගේ මිත්‍රයාට අත්වූ ඉරණම ගොයාගත්තා මිසක් මගේ වැඩ පිළිවෙළ නවන්වන්නේ නැහු කියලා.

එදා රාජීය කිසිම උදෙසුම්පිලත් ගතියක් තොනිවුණු අප්‍රසන්න එකක් වුණු. මේ නිව්‍ය සැම කාමරය මිනා අන්ධකාර පාල් එකක්. අට තිමදිනා කුම ගන්නේ වැඩි කතාබහතින් තොරවියි. ගොඩිගිරිගේ මා දියින් දිගටම ඇඟර ප්‍රතාගේ පරණ තොරතුරු ඇපුවා. එන් කරනල් එම්ඩවර්ත සිරියේ කිසිම්පිළු මුහුරුයෝගනා ආකාරයට, සේන්තියෙන් වියේ. එනැනු පරිසරය මඟ-ජොදුටම තිස්නා වුණු. කුම කාලා ඉටරකළ හැරියෙම, තවත් කතාබහට එන්දුද මත් හැකි ඉක්මනින්ම නිදහා කාමරයට හියා. එක පහළ තටුවලේ තිවුණු විශාල කාමරයක්. ඉතාම පුරු වශයෙන් ලි බඩු තිවුණු මේ කාමරය ගේ විශේම මූසල පෙනුමක් තිබු එකක්. නමුන් හොඳුයේ මහත්මයා ඇවුරුදුදක් දකුණු අප්‍රිකාවේ කැලුමේ රං රේඩිනයෝගට මුහුණ දුන් කොනොකුට, නිදාගන්න ලැබෙන තැන රේ හැරි ප්‍රෝනෝයක් මනමේයි.

ඊ කාමරයට තිවුණු විශාල ජ්‍යෙන්ලය කළ තිරරදී ඇත් කරලා මේ. ගෙපින් දියා විදුරුවේන් බලාගෙන හිටියා. එය අඩංගුකින් එලිය යුතු, විශිෂ්ටාකුලෙන් තොර, පැහැදිලි අහසක් තිවුණු රාජීයක්. රට පස්සේ මිනි උදුනා අභ්‍යන්තර වාචිවලා, මේයය මත තිවුණු ලාම්පුරුම් එලියෙන් තුවිතනා ග්‍රෑහනක් කියවින්න මේ. තිරණය කාලා. මට උවිලනා වුණේ මෙයේ හිත මේ මූසල පරිසරයෙන් වෙනත් පැන්තකට ගොඩ කරන්න. මෙයේ අම කාමරයට බාධා කරමින් ගෘහ පාලකයා යෝජි කාමරයට ආවා. මහු ආවේ මිනි උදුනට දුම්ම සඳහා අප්‍රාක්‍රී තොගයක් අරගෙනා.

"මහත්මයා, රට අයුරු ඉටරවිලා උදුනේ පින්දර නිමුණාන් මටට කරදර වෙනවා. රේ නියයි මේ. වැඩිපුර අයුරු ගෙනාවේ. මේ පළාන් දේශගුණය හරි සිහුලයි. ඉම කාමරය විශේෂයෙන්ම සිහුලයි."

කාමරයෙන් පිටත් යාමට පුදානම් වුණු මහු මදත් පැකිංසා. මහු මෙයේ මුහුණ දියා බලාගෙනයි සිරියේ. මහුගේ රැඳු විවුණු මුහුණේ තිබුනේ හරිම ගෙවකාකුල බවයි. මට හිතුණා ගෙවකයෙන් යටපත් කරගෙන හිටි රහස්‍ය ලකුණු. යෝජියේ මුහුණෙන් පිළිවිත වුණාද කියල.

"මට සමාවෙන්න ප්‍රශ්නමයි. මධ්‍යමා රේ කුම ගන්න වෙලාවේදී අපේ ගොඩිගිරි ප්‍රාථි මහත්මයා ගැන කිවිව කරුණු මටත් ඇපුණා.

මබ අහල ඇති ගේද ආපේ පු.වි මහත්තායට, පු.වි කාලදී අමම කෙනෙක් විශේ යා බලාගත්තෙ විශේ බිරිද බව? ඔහු මටත් හරි ආදරයක් දැක්වුවා. මෙය බිරිද මටි ගෙනෙන් නම්, මමත් පියෙක් විශේ ඔහුගේ දුකා පැප බැලුවා. මෙහුමා කිවිවා ගේද ආපේ පු.වි මහත්තායට තම්බාව ඉහළ තහතුරුක් ඩිඩුණා කියලා?”

“එක සම්පූර්ණ ඇත්තායි යැලුණ්. ඒ තරම් ග්‍රෑස්, නිර්හිත මිනිහෙක් ආපේ රෙරිමේන්තුවේම හිටියෙ නෑ. එක යුරුයක් බෝයරවරුන්ගේ රැඹුණ් ආචක්ෂ විල වෙති පහරව ලොඳුරු වෙතා මං වැටෙදාදී, ගොඩිගි මා ඔවුරුගේ මෙහුගේ උරිනය පරදුවට සිංහු. එදා ඒ වට්ලාවට ඔහු එතැනා නොහිටියා නම් ගෙළඟකට මං මැරිලා.”

වයස්ගෙ යැලුණ් සභුරීන් දැන් පිරිමැදුදා.

“මම මහත්මයා. ගොඩිගි පු.වි මහත්මයාගේ හැටි කවදාවත් එංජම නම් හැමි. හැමි ගෙධුයවන්තායි. නියිංකාව හය නෑ. ඔහු මුදුනටම නැගපු නැති ගහක් මේ වින්නා තොළුව්වත් නෑ. ඔහු නිර්හිත කොලුලකුව සිටියා. ඔහු නිර්හිත මිනිහෙකුව සිටියා.”

“ඒ තහාවට මාව ඉංජිම පුවුලුන් නැඟිටුණා.

“මම බලන්න යැලුණ්. මඟ කිවිව ඔහු නිර්හිත මිනිහෙකුව සිටියා සියලා. මෙහේ කතා කරන්නා හරියට ගොඩිගි මැරිලා විශේ. මොකක්ද මෙනානා සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙ? මොකක්ද මෙහේ තියෙන අහිරහස්. ගොඩිගි රමස්වරුන්ට ගොංකද වුණේ?”

“මං වයසක මනුස්සයාගේ උරහිසෙන් තදින් අල්ලාගෙන ප්‍රශ්න කළා. ඔහු මෙහේ ගුහනයෙන් ගැඹුවේ ගියේ ඒවාට පිළිතුරු දෙන්න නොකැමුද්දෙනෙන්.

“මම මේ අහන්නා මොනාවද කියල මට සේලර්න්නා නෑ මගත්තයා. පු.වි මහත්තායා ගැන ඔබට තියෙන ප්‍රශ්න ලෙඛ මහත්තායාගෙන් අහන්නා. ඒවාට පිළිතුරු දෙන්නේ ඔහු. මට මෙට අතදාන්න අයිතියක් නෑ.”

එහෙම කියපු යැලුණ් ප්‍රශ්නයාම් තුන් කාමරයෙන් පිටවෙලා යන්නයි. මං ඔහුගේ අභ්‍යන්තර අල්ලා ගත්තා.

“මේ අහනාවා. මේ ප්‍රශ්නයට උක්තර දුන්නා නැත්තාම මං මෙහේට මෙනැනින් යන්න දෙන්නා නෑ. තියම පිළිතුර දෙනක්. එ

පරිවෙනකමම හරි මගේව් මෙම විඛිනීයාල්ලාගෙන ඉන්නවා. මට කියන්න, ගොඩිඟි මැරිදා?"

මහඳ සේවකයාට මගේ ප්‍රත්‍යුජා දිහා බලන්න පුරුවන් කමක් නිවුණෝ නැහැ. එහු පැවැත්තා පත්වූ ඇකළනාක් වෙත් වුණා. මේ කොයිතරමක් මහුගෙන් ප්‍රත්‍යාප්‍යාචාර්‍යා අන්තිලට මහුගේ කටින් පිළිතුරක් ඇදල ගත්තෙන් මෙහාගාම් අමාරුවෙන්.

"මේ දදියන්ට කියන්නේ ගොඩිඟි ප්‍රංශ මහජනයා මැරුණා නම් මිට භාදායි." එහාම කිවි මහු මෙහෙත් ගැලවිලා කාමරයෙන් පිටවි ගියා.

මේ යැවුම් ප්‍රත්‍යුජා ප්‍රත්‍යුජා සහන්සුන් යිනාතින් නම් නොමැයි, මහඳ සේවකයාගේ ප්‍රත්‍යුජා මැලින් තැබූ රන්න පුරුවන් වුණෝ එකම නිශේලනයකටයි. පැහැදිලිවම මගේ (මිතුවා) කුමක් හෝ හයානක ප්‍රත්‍යුජා පැවැලිලා. එමහෙත් නැත්තාම් අධිම ව්‍යුහයන් විවුන්ගේ ප්‍රත්‍යුජා ලෙසු අවබුනයක් ගෙනි දෙන විධියේ ප්‍රත්‍යුජා පැවැලිලා. දරුණු ඒකාධිපතියෙක් එන ඇගාඩිජියේ පියා, පවුල් නමව අරකිරියෙක් එවිට කියාව් ප්‍රතාව ආකාශෙන් භඩි ග්‍රැව්ලා. නැත්තාම එහුව උර්කයෙන් සහවිලා.

ගොඩිඟි ප්‍රත්‍යුජා ප්‍රත්‍යුජා ද්‍රිඛිබර තරුණයෙක්. එහු ඇපුරු කරන මිතුයින් එවැනුවට ආරන තියන දදයට වැමිදුර තිනා නොවාලා එකය වෙනා ඇකළනාක්. මේ භිතත්තෙන් එහු නරක ආශ්‍යට වැටිලා, අනාගත ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රත්‍යුජා තැන්ත්වියකට පත්වෙලා. ඒක ඇත්තෙන්ම මෙහාගාම කාඩ්ගාට්‍රිදායක් දදයක්. නාමුන් කළඹාණ මිශ්‍රයෙක් හැටියට මගේ යුතුකම් එහු ගැන භායා බලන එකයි. මගේ යුතුකම් එහු රත්තවලා තීවෙඩාංස්ප්‍රතිරිය හෝ කරදරය මොකක්ද කියලා භායාල බලාලා. හැකි තරමින් එහුට පිහිට විමසී. මේ ප්‍රතුවට වෙලා දිරුස්ථ මෙම විධියට කළුපනා කරලා තිස එසෙවිටා.

දදියෙය් සාක්ෂි ගොඩිඟි මහන්මයා මෙන්න ගොඩිඟි රමියෙට්ටත් ඉන්නවා. මේ දිහා බලාගෙන!!

මට හෝමිස් මෙහෙතුමයා. එහු සිටියේ මගේ කාමරයේ ජනෙෂ්ලයෙන් පිටත. ඔහුගේ ප්‍රත්‍යුජා විදුරුවට තදුකරගෙන මා දිහා බලාගෙන හිටියා. මේ ඔහුට කැලීන හිටිවා, මේ ජනෙෂ්ලයේ තිර රෙදී දදුනු කළ බව. ඒ ඉඩ ප්‍රමාණයෙම එහුගේ මූල්‍ය ගරීරයම දැකිය

හැකි වුණු. ඒ ජන්ලයේ සිට පොලොවාච්ඡක්වාම නිවුණු දිග ජන්ලයේ මූල්‍යයේ ගරීරයම මං දුටුවා. නමුත් මා දුන් විස්මයකට පත් කළේ මූල්‍යයේ මූල්‍යය. මූල්‍යය මූල්‍යය මළමිනියක් මෙන් සුදුමැලි වී නිවුණු. මං ජ්‍යෙෂ්ඨට දානා නැං ඒ තරම සුදුමැලි මූල්‍යයක්. මට හිතෙන්පෙන් අවතාරයකට නම් නියෙන්න පුරුවනි ඒ වගේ පාටක්. මූල්‍ය මා වෙත මෙන් මොමු කරගෙනයි. සිරියේ. මා මූල්‍ය දැඟ බලන බව දානාගත් ව්‍යාම මූල්‍ය පිශ්චරකට පැන්නා. එස් එස්සේ මූල්‍ය අනිධිකාරයේ අනුරුදත් වුණු!

මගේ මිනුයාගේ පෙනුමේ, මා දුඩීලඳස කම්පනයට පත්කළ යම්කිසි දෙයක් නිවුණු. භාෂ්මයේ මහත්මයා. ඒක අර අස්ථාහාවික විධියට සුදුමැලි ව්‍යුහ මූල්‍යය පමණක්ම නොමෙයි. එට වඩා බොලෝම ගැඹුරු සුක්ම දෙයක්. මූල්‍යය මූල්‍යයන්, ප්‍රකාශ ව්‍යාම යම්කිසි අපරාධයක් නියා ලැබේ වෙත් පසුතැබෙනවා වගේ හැඟිලක්; මහ භෞර විඛා යහැකු පෙනුමක්. මගේ මිනු හමුදා හටයාගේ නිසිදාක ද්‍යක්නාට අනාතිවුණු බැලුමක්. මෙම දාරුගතායෙන් මගේ සිතේ ඇතිවුණෙන් ප්‍රමාණ හිතියක්, කම්පුවක්.

නමුත් දෙකුණු අප්‍රිකාවේ බෝසර්ටිවරු එකක අවුරුද්දක් දෙකක් දරුණු යටත් වලට මූහුණ දිපු මිනිහෙක්, ඒ හැටි වෙලාවක් යයට හෙස් කම්පාවට පත්වෙලා ගන කරන්නේ නැං. ගොඩිඩු ජන්ලයෙන් අනුරුදත් වුණු ව්‍යාම මං එනැනට පැන්නා. ජන්ලයේ නිවුණෙන් මහා පරණ හිරුවුණු අගුලක්. ඒක ඇරුගන්න මට විකක් වෙලා නියා. ජන්ලය ඇරුණු හැටියෙම මං. ඒනොන් එමියට පැනාලා දිවිවේ ගොඩිඩු දුවන්න ඇති කියලා මධ හිතුණු පැන්තටයි.

හද එමියෙන් මට දකින්න ලැබුණු වන්න මැදින් වැටි නිවුණු අධිපාරක්, ඒක සැහැන දුරකට එළි නිවුණු එකක් වගේ මම දුටුවා. විශාල ගස් නියා සද එමියෙන් ඒ තරම්ම පොදින් වැටි නිවුණෙන් නැහු. නමුත් ඉදිරියෙන්, තරමක් ඇතා යම්කිසිවෙතු වෙනය වන ජායාවක් වගේ මට අදුරටම තෙනුණු. මං මූල්‍යයේ නම් කියා කැගසමින් ඒ පසුපස දිවිවා. නමුත් වැඩින් වුණෙන් නැහු. කිසිවෙතු නැවතුණු බවක් පෙනුවෙන් නැහු. අධිපාර කෙළවරට ආවාම, ඒක කිහිප අනකට බෙදී ගිය බව මම දුටුවා. ඒ හැම අධිපාරක්ම කෙළවර වුමෙන් කුඩා ගෙයකින්. මම මදක් පැකිලෙමින් තත්පර කිහිපයක් එනැන රදී සිරියා. එනොනාටම මට ඇතුළුණා එක ගෙයක දාර වහන ගබායක්.

ඒකකන් තෝරුගෙන් ම. දුකාලා නියෝත්ස්හේදුවහාරයන් නොමෙයි කියන එකයි. ගොඩිගි මාව දුකාලා දුවිලා හිමින් ගේකට වැදිලා අදාර වහයන්කා වෙන්න ඇති. ඇත්ත සාස්ථ්‍යීය රේකයි යන ණැරිම මගේ හිතට හොඳවම කාවදුනා.

මට කරන්න වෙනා කිහි දෙයන් ඉතුරු වෙලා නිබුණෙන තැනැ. ම. ආපහු කාමරේට ඇවිත නිදාගන්න තැනැ කළා. නමුත් දිගින් දිගවම මගේ හිතට ආවා, ඔම්ම් සියලුමයි. මෙහන සැහැවි ඇති සහයය මොකක්ද? මා දුටු තරුණු අනුව උපක්ෂූපනය කළ හැකිකේ කුමක්ද? මෙ විධියට කළුපනා කරමින් ම. මුළු රාජියම ගෙවිවේ නිදි තැතුව.

පහුවදා උමද් මට පුද්‍රාණා, ශාර්නල්ලේගේ රඟ හාවය අඩුවෙලා තරමක් සාම්කාමී බැඩින් පැමිණ ඇති ආකාරයක්. මේ ප්‍රාදේශයට තුළුරුව නැරඹිමට පුදු ස්ථාන කිහිපයක් ඇති බව එම්ස්වර්තන් මහන්මිය මට කිවිවා. ම. ප්‍රාන්තගෙන් ඇඟුවා, තවත් එක් රාජියක් ම. එහි නතර වුණෙන් එක මුහුණට කරදරයක්ද කියලා. ඔහුගේ හිතට වැඩිය ඇල්ලුවේ තැනියුණුයේ, තාකි මිනිනා අකමුත්තෙන් රට එකහවුණා. දැන් මගේ හිතෙන් ඇති සැක්කය ඉවත් වෙන විධියේ සොයා බැලිමක් කරන්න මට සම්පූර්ණ ද්‍රියක් කිවෙන්වා. මට හොඳවම විශ්වාසයි, මේ නිව්‍ය කිවුවට පොළුණ හරි තැනැක ගොඩිගි භැංකිලා ඉන්න බව. නමුත් හරියටම වහු ඉන්න්න නොතැනකද? එහෙම ඉන්න ජේතුව කුමක්ද යන එක මම දන්නේ තැ.

වක්ස්බරි මිල්ඩ් මඟ්දිරය, මහා වියාලා, පැරණි, අඛලන් වූ එකක්. යුද්ධ හමුදාවේ සම්පූර්ණ බල ඇක්කියකට මෙක ඇතුළු භැංගෙන්න ප්‍රාථමිකි, එළියට නොපෙනාත් විධියට, රහස තැලිකර ගැනීම සඳහා පිරික්සීමට වුවමනා මේ-ඡහ ගෙදර-නාම්, මට එක සතුවූදායක විධියට කරන එක පහසුවෙන්නේ තැ. නමුත් ගොඩිගි හෝ ඒ විගේ කොනනක් පැන යනවා දුටු නිව්‍ය නියෝත්ස්හේන්මේ මන්දිරයෙන් පිට, උද්‍යානයේ පොළුණ හරි. ඒ පැත්තාපරිජ්‍යා කරලා, සොයාගත හැකිකේ මොනවාද කියලා මා බැලිය යුතුයි. මට අවහිර කිරීමට කවුරුවත් ආවේ තැනැ. වයසක මිනිස්සු ඒ ගොල්ලන්යේ එම්බිකටපුනු වල යෙදිල හිටියා. ඒ මියන් ම. කරන්න මොනවාදුන්න හොයන්න ආවා තැනැ.

වක්ස්බරි මිල්ඩ් උද්‍යානය කොළඹ කුඩා ගෙවිල් කිහිපයක්ම නිබුණා. වන්නේ කොළඹරේම ඇනෙක් ගෙවල් වලින් වෙන්ව පිහිටා

නිවුමෙන් දැහැන්න විශාල නිවිධක්-ආත්ම බලාගත්ත උදාහාන පාලකයෙකුට සුදු අන්දලම් එකත්. කලින්දා රාත්‍රියේ අදුලර ම. දුවිගතන එදී, අදාරක් එළහන ගබාය ඇශ්‍රුමෙන් මෙනැතින්ද? ම. ඩ් පැත්තාට හෙමින් ඇවිද හියා. ඕනෑම අරමුණකින් තොරව තස්කාල. විල සිර නාරඩිලින් යකු-කොන්නකු වියෙහි ම. ඇවිද්දෙද. එන්න ම. ඩ් භරියට හියාම, අර ගෙදර දාරපුළුවන් මිනිහෙක් එලියට බැංසා. ගිරි ප්‍රමාණ මයන් ක්‍රිං, මුළුලෙන් අටි රුවුලක් නිවු මෙ භැභැත්තා පාල පැහැති කොට්ඨත් ඇද, නිස්සුස්ස්මක් පැළැද සිටියා. නාමුත් විත්ත බලාගත්ත උයන්පල්ලෙකුගේ අභ්‍යන්තර නම් මුව නිවුමෙන් භැහැ. අදාර ඇරුමගතන පිදුලට බැංස පිතු, මා පුදුමයට පත් කරමින් දාර විභාළා යකුර දැමූමා. රුලතර්-චතුර යුතුගේ සාක්ෂුවේ දමාගෙන මා දිහා බලාගතන සිටියෙද පුදුමයෙකු වියේ.

“මම මේ පලාතට අමුන්නෙක් වෙගෙයි?”

“අඩ. ම. කරනාල් එමස්වර්ස්ගේ නිවිධට ආ අමුන්නෙක්. එනුමාගේ පුතුයා ගෝඩිංග්, දැකුණු ඇප්පිකාවේ පබ්සරවරුන්ට විරැදුධිව පුදු කරදී අපි දෙන්නා සිටියෙ-එකා-හොටි තමා, මෙයේ හොඳම මුතුයා.

මට අහන්න ලැසුණා ඉගාවිස් කොහොදේ සංචාරයක ගිහින් සියලා. රේක අහන්නාත් මට කණාවයි. ඉගේ යාථ්‍ය මෙහේ සිටියා නම් කොයි තාම් සන්නෙක්ම වේවිද මාව දැකින්නා.”

“රේක ඇත්ත.” අර මිනිහා සිටිලේ අහක බලාගතන.

“මුළු පෙනෙන් ඉන්න කාලයකු ආයෝ එන්නකා මේ පැත්තන.”

පැවසු ඔහු හෙමින් හේමින් යන්න හියා. රේක වේලාවතින්, මුහු ගිය පැත්ත දිහා ම. ආපුනු හැරිල-සුපුරි, ම. දක්කා මුහු මග නැවතිලා පදුරු අනරින් මා දිහා හොඳුන් බලාගතන ඉන්න හැරි.

ම. එනැන නිවුණු ගේ දිහා පරිස්ථාවෙන් බැලුවා. ජන්ල හැම එකකටම ඇතුළුන් සහ තිර රෙදී දමලා, හොඳින් ආවරණය කරලයි නිවුමෙන්. කොන්නකුට පෙනෙන්නේ රේක සිස් වූ ගෙයක් වියේ. ම. මිනෙවට වට්ටා හාරා ඇඛ්ස්සන්න ගියෙක්, වැළඳි අවුල්වෙන බව ම. දාන සිටියා. මට ඒ මැදුජේන් පිටවෙලා යන්න කියලා කරනාල් එමස්වර්න මට සියෝග සුරාවී. මේ වෙනකාවක් කටුරු හරි හැංගිලා මා දිහා බලාගතන ඉන්නටියා කියන හැඟීම මෙයේ සිතට දැනුණා. ඒ

හින්දා තවදුරටත් පරීක්ෂා නොකර, මං ආපහු ඇවිදගෙන ආවා. එදා ර කැමෙන් පස්ස කුපුරු හැවුරුන් තම තමින්ගේ කාමර වලට යනාතුරු මං බලාගෙන තිබියා, එට පස්ස කිසිම ගබදයක් නොකර ජන්ලයන් පැනාලා, අර උදේ දුටු ගේ පැන්තට හැකි ඉක්මනින් ආවා.

මං මධ්‍ය කළින් කිවිවා මේ ගෙදර ප්‍රශන්ල තිරරේදී වලින් වසා කිවුණු බව, නමුන් දින් මල්දුවාවා විදුරු පියනට අමතරව ලැඳී ජන්ල පියන් වලින් එපා සම්පූර්ණයන්ම ඇවරණය කර ඇති බව, නමුන් එක ජන්ලයක ලැඳී පියන, එක තැනැකින් කැඩී පිහින්, පරදු වෙලා, එතැනින් පිටතට එදිය ටිකක් වැටුණා, මං භාමින්ම එනැනට ගිහිං බැලුවා, වාසනාවිකද වෙග තිරරේදී ඇතුළතින් එහා මෙහා වෙළඳී තිබුණේ, මුළු එ කාමරය ඇතුළත නොදින් බලාගන්න හැකියාව ලැබුණා.

එක බොහෝම ප්‍රසංග පිරිසිදු ඇතැක්, නොදින් දේශුණු ලාභප්‍රවකින් දීර්ඝීමන් රුපුන් කාමරය ඇතුළත විහිදුණා, ගිනි දුනාන් දේශුණා, මං බැලු තැනැට හරියටම ඉදිරිණියන් පුවුවක වාධිවෙලා පිටියේ මං උමද් දකුෂු පුද්ගලයා, මූළුකුඩිපැයක් උරමින් පුවත්පතක් කියවිනුයි පිටියේ.

"මොකන්ද මුළු කියවිමින් පිශ්ච පුවත්පත?" මම ඇයිමි.

මහුගේ කරාවට බාධා කිරීම ගැන මගේ අනුග්‍රහකයා කැමිත්තක් දක්වීයේ තැන්.

"පුවත්පත මොකන්ද තියනා එක එනරම වැදගත්ද?"

"හිටි, හරිම වැදගත්."

"මං එක ගැන එහැටි බැලුවේ තැ."

"සමහර විට මට දිනින්න ඇති, එක මේ දිනාපනා පුවත්පත් විසේ ලොකු පිටු සහිත එකක්ද නැත්නම් අර සහි අන්ත පුවත්පත් සමග එන කුඩා පිටු සහිත එකක් - වැඩිලොසිඩ් ප්‍රමාණයේ එකක්ද කියලා?"

"හරි හරි, මග කිවිවාලදි මතක් වුණේ, එක කුඩා පිටු සහිත පනුයක්, එ වෙලාවේ මා එ ගැන එ තරම හින යොමු කළේ නැතු, එ මොකද කාමරේ තවින් නොමනාක් ඉන්න බව මට දිනින්න ලැබුණා.

නමුත් මහු වාචිවලා සිටියේ මාංසි, බැඳු ජනෙන්ලයට පිටුපස කරවාගෙන. මේ දෙවැනි පුද්ගලයා නම් අගාධිකි බව මට සහතිකයි. මට මහුගේ මූහුණ පෙනුවෙන් නෑ. නමුත් මහුගේ උරහිස් බෙල්ලේ සිට දදායට පහත්වෙලා සිඩුණු ආකාරය මට හොඳ භැඳී දකළ පුරුදුයි. මහු සිටියේ හිනි උදුන දෙසට කරන්න නැමිලා. මිශ්‍රයට මා කළ යුත්තේ තුමක්ද කියලා මින් කළේපනා කළා. එකුණකාටම මට දැනුණා කවුරු භරි මගේ උරහිසට කටවුදු කරන බැවි. ම. ආපසු භැරිල බැලුවා. එතැන් සිටියේ කුවුද? මා අසල සිටියේ කරුනාල් එම්ස්වරන්!

“මහත්මයා මේ පැන්තෙන් එන්න.” මහු බොහෝම සිහින් හඳින් මට කිවිවා. මහු නීහඩවම මාව කැදිවාගෙන සියේ වික්ස්බරි සිල්චි මන්දිරයට. මහු කොළඹ්ම මගේ කාමරයට ආවා. ඒ එන ගමන් දුම්රිය කාල සටහනක් සාලුදේ මෙසය මත කිවී අකට ගන්නා.

“ලන්ඩනය බලා ඔන දුම්රියක් නියෙනවා ගෙට උරද් අටසි තිහරි. උරද් අට වෙන ගොටු අශ්ව කරන්තිය ගෙදර ඉස්සරහ දෙර ලැය පුදානම්න් නියෙවි.”

මහු දැයිව කොළඹයට පත්වෙලා, කොළඹයන් වෙවුලම්න් සිටියේ. මට නිදහසට කියාගන්න කරුණු හිසිවක් තිබුණෙන් නැහැ. මගේ මිනුයා ගැන නිවු හිතවත් කම් ගැන ම. අලාරුවෙන්, ගොනගසම්න් කියන්න උත්සාහ දුරුවා.

“මය කනාවලින් කිසි වැඩක් නෑ. අමේ පවුලේ පොද්ගලික කාරණාවලට තමුභය මන්ස්ක දාලා තිශ්වර්තන් බොහෝම නිනදා සහගත විධියට. අප එබා පිළිගත්තේ ආයත්තුකයෙක් භැවියට. නමුත් තමුභය ක්‍රියා කළේ මත්තුකාරයයෙක් භැවියට. මිට පස්සේ මගේ දැකට පෙනෙන්න මෙහේ එන්නෙහෙම එහා. එවිවරයි මට කියන්න නියෙන්නා”

මහු කිවේ කොළඹයන් ගොරවලින්, ඒ කනාවට මටත් කේත්ති කියා භෝමස් මහත්මයා. මටත් විකක් සැරට කනා කරුණා.

“ම. ඔබට පුනුයා මගේ ඇශ් දෙකකන්ම දැක්නා. මට හොඳවම විශ්වාසයි ඔබ ඔබනි පුනුයාට-මෙ-ලල්ලකන් හ.ගාගෙන ඉන්න බව. ඔබ මේ විධියට මහුව හිර කරගෙන ඉදිමේ තෙරුම මොකක්ද කියලා මට නම් තෙරුම ගන්න ඕ. නමුත් මහුට නිදහසන් නැති බව හොඳහැරී මට ලන්ලරනවා. ක්පනාල් එම්ස්වරන් මම වික හොඳ භැඳී මතක

නියාගන්න. මගේ කළඹාන මිත්‍රයාදී ආරක්ෂාවන්, යහපතන් සහුවුදායකයි කියලා තහවුරු අවනාතුරු, මේ මේ සික්කොම හොයනවා. මේ අහිරහස මොකක්ද කියලා, මේ භාණා අව්‍යස්සනවා. මගේ මේ උත්සාහය එහේ කරන කියන කිඩිදේකින් නවත්වන්න බැ.”

චිපුගේ මූහුණ මොක්කාම භායාභාක විධියට වෙනස් වුණු. ඔහු කොයි මොහොන් හෝ මගේ ඇශායට කඩා පැහැලා, මට පහර දේවි කියලා මට සිතුණු. මූහු යොයීම්සක් විස් විශාල, දරුණු පෙනුමක් නිඩු පුද්ගලයෙකු බව මේ පෙනු කිවිවා. මගේ ගරිරයන් දුරටිල නෑ. නමුත් නනිවම පොරඳාලා මහුව මෙල්ල කරගන්න එක ලේසි වෙන්නේ නැති බව මරුදුවහුණු. කොක්කාම වුණ්න, කැකුරෙන පෙවරයන් විකස් ලේලු මේ දිනා බලාගෙන සිටි මහු, එක්වරම ආපසු හැරිලා කාලරුදන් පිටවෙලා තියා. උදේ පාන්දර සුදානම්ව නිඩු අශ්ව කරන්නයෙන් දුම්රියාපාලට ඇවිත්, දුම්රියන් මේ උත්ත්වනයට ආවා. තුළුණට එතේ ආධාර පතා මේ කෙකින්ම ආවේ මධුවෙන්නා.”

මගේ අනුග්‍රාහකයාමට ඉදිරිපත් කළ ගුවුපුව එයයි. එය විසඳීම සයදහා අපහසුනා ඇශාගත් ඉතා ඇව්වුළු පරායක් බව පායක මබට වැඩැහැනට ඇත. පොකීනාම් සරල දෙයක් වුවත් එහි සින් ඇදුගන්නා සුදු ලක්ෂණ කිහිපයක් ඇති බව මට පෙනී පිළිය. සුපුරුදු ලෙස, තරකානුකුලට මෙය විශ්ලේෂණය කිරීම යදහා මම ප්‍රශ්න කිහිපයක් ඉදිරිපත් කළමි.

“මේ ව්‍යෝගබරි මිල්ඩ මන්දිරයේ ගේවක ගේවිකාවන් කි දෙනෙක් විනර සිටියද?”

“මට නම් සිංහන්තුන් තැදැදුනෙන් පමණයි. ගෘහ පාලකයන් මහුගේ බිරිදත් විනරමයි, සහුන් රේවන් වුවන් බොහෝම වාමමට.”

“අර වෙන්ව සිවුණු නිරිජ ගේවකයෙක් සිටිය නෑ?”

“නැහැ. අර රැඩුලක් වහා ගනිපු පු.වි.මනුස්සයා, ගේවකයෙකුගේ රාජකාරී ඉටු කළාද මේ දින්නා නෑ. නමුත් මහු රේව විඛා උසස් තනතුරක තෙනෙක් බැඳී පෙනු ලැබේ.”

“ඒකකන් සමහර ඇද්වල් ඇහැදිලි වෙනවා. මහගේදර ඉදලා අනෙක් ගයදරට කැම ගෙනාගිය බවක මබට දැකින්න ලැබුමෙන් නැදාද?”

"මම මබ එක අභ්‍යු තීසා දැන් මව-මතක් වෙනවා. වයසක රල්ල, ආවරණය කළ ලොකු කුඩායක් අර්ථගත, වත්ත හරහා අඩ්පාර දිගේ අර ගේ දිහාවට ඇවිදුණෙන ගිය හැටි මට දකින්න ලැබූණා. මේ ගෙනියන්ගත කැම කියල ඒ වෙළාවට මෙයේ හිතට ආවට නැහැ."

"මබ ආපහු එදි ඒ පළාතේ කාගේන්වත් එමිස්වර්ත්ල ගැන විමධිමස් කළේ නැදීද?"

"මම ම. ගොයල බැඳුවා. ම. දුම්පිය-ස්පානායිපතිවරයාගෙන් ඇඟුවා. භානායම භාරකරුගෙන් ඇඟුවා. මානිකමට වශේ ඇඟුවේ, මෙය පැරණි මිශ්‍රයෙන් වන ගොඩිපි එමිස්වර්ස් ගැන මොනවද දින්න ආරංඩි කියලු. මුව්‍යේ-දෙදුනාම මට කිවිවේ එකම කරාවමයි. අපිකාමට් ඉදල ආපහු ආව ගම්ප්‍රම ලෙස්කය වෙටි සංචාරයක් සඳහා මහු පිටත්ව හිය බව. ඒ කුතාපි කුඩාරුන් විශ්වාසයට අරං තිබූණා."

"මගේ හිතෙන් ඇති සැකය ගැන මබ ඔවුන්ට මොකුත් කිවිවේ නැදීද?"

"නැහැ."

"එක බොහෝම ගොදුයි. මෙක සම්පූර්ණයෙන්ම ගොයල බලන්න මින ප්‍රෝනයක්. මබ අමග ටක්ස්ස්කරි මිල්ඩ් උද්‍යානයට යන්න ම. එනාටා මහත්මයා."

"අදම එනාටා?"

"අදම නම් එන්න මට කිසිම විධියක් නෑ බොඩි මහත්මයා. නමුන් එන සහියේ මුලදී ම. ජොවැරදිම එන්නම්." මම කිවෙමි.

මෙයේ හිතමිනු චොට්ටා ප්‍රවීත්‍යා ඇති කරාවක සඳහන්, ග්‍රේමින්ස්ස්ටර් හි ආදිපාදවරයා පැටවී සිරි-ඇවුල, තිරාකරණය කිරීමේ කටයුත්තේ ඒ දිනවල මම යෙදී සිටියෙමි. එට අමතරව, තුරකියේ සූල්තාන්වරයා ඔහුගේ රැවී ඇතිවූ දේශපාලන අහිරහස්‍යක් වියදා දෙන ලෙස ද මගෙන් ඉල්ලා සිටියෙය. එය කල් දුම්වහොත් ඔහුට බරපතල දේශපාලන අර්ථුදායකට මුහුණ පැමට සිදුවිය හැකි බැවින් මම සහියම තුරකිය වෙනුවෙන් ගන කිරීමට මට සිදුවිය.

රිලය සහිය මුලදීම පෙමිය එම්, බොඩි මහතා සමග මම බෙඩිගැනීමෙන් බලා පිටත වි සියෙමි. මා කළින් සූදානම් කරගත්

පරිදි මගේ පරණ මිත්‍රයෙක් දී, මේ හමන්ද කුවුල්වීමට පූස්ටන් දුම්රිය පොලට පැමිණියෙයි. තම්මත් වියස්ගා පුද්ගලයෙකු වූ මහු, මුහුණෙන් කිසිදු හැඟීමක් පළ නොකළ යෝජනයන්ම නිහඩ තැනැත්තනි.

"ඉතින් බේඛා මහත්මයා, මේ මගේ පරණ මිත්‍රයෙක්. මේ මහත්මයා අප සමඟ එහි දායම් සාම්ඛර්වීට කිසිම ප්‍රයෝගනයක් නොලැබන්නත් පුරුවනි. බාග වේලාවීට මිහුගේ පැමිණීම අත්‍යවශය වෙන්නත් පුරුවනි. රජ වඩා ජේස්තර ම්. දානට ඔබට කියන්න බලාපොරුත්තුවක් නෑ." මල නිෂ්ප්‍රමි.

බේඛා මදක් පුදුමයට ටන්ටු නමුත් කිසිවක් විමසීමට තැන් නොකළේය. දුම්රියෙහු ගැඹුහු-පුදු, මම තවත් ප්‍රයෙන කිහිපයක් මහුව ඉදිරිපත් කළුම්.

"මත කිවිවා එඳා රාජී පැවති මිත්‍රයා ඡන්නලයේ විදුරුවට මුහුණ කියලා බලන කොට මත ප්‍රාග්ධන ඉහුණ පැහැදිලිවීම දුටුවා කියල. ඔබට නොදැම විශ්වාසා උ ගොඩියි කියලා?"

"මට කිසිම සැකකුයක් නෑ මහත්මයා, මිහුගේ නාසය විදුරුවට තදුවෙලයි කිවුණෙන් මගේ ලාභප්‍රභාවී ඇඟිය ප්‍රමිත්‍රණයෙන්ම මහුගේ මුහුණට වැරි කිවුණා."

"ඒ ගොඩියිගේ පෙනුම අති ගෙවන කෙතනක් වෙන්න බැ?"

"කොළඹාමටවත් වෙන්න බැ. උ මිහුමයි."

"නමුත් ඔබ කිවිවා, ප්‍රාග්ධන පෙනුමේ වෙනාසයක්."

"මට, මුහුණෙන් පාට ටම්පන්. මිහුගේ මුහුණ . . . . කොළඹාමද ම්. එක රිස්තර කරන්නා? ඔව්, මාත්‍රවෙශුගේ බඩුපැත්තෙන කිවුහ ප්‍රදාන වෙයේ සුදක් කිවිව ගැනී."

"හැමතැනාක්ම ග්‍රමප්‍රභ්‍රණයෙන්ම සුදුමැලිද?"

"එහෙමත් නෑ. ම්. පැහැදිලිවීම දුටුවා මහුගේ ඇඟිබුම. ඒවා ජනෙල් විදුරුවට තදුවෙලා කිවුණෙන්. ඒවා සාමාන්‍ය පාටට කිවුණා."

"ඔබ මිහුව කරා ගැලුද?"

"ඒ මාත්‍රාන් ම්. ගකාසිනාරම කිහිපයකට පත්වුණාද කිවිවාක් මට කරාකර ගන්න බැරිපුණා. එරු පස්සේ ම්. මහු පසුපස එළවාගෙන ගියා. නමුත් වැඩික් වූණෙන් නෑ."

ಬೆಂಗಳುವಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಯ ನಿಯತಿಹಾ ದ್ವಿತೀಯಪೊಲೆದ್ದಿ ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಪೊಲೆ ಎಡಿತ್ತು. ಈನ್ನಾನೆ ಸಿರಿ ರಿಚ್ ಡೆವಿಲ್ ಕ್ಲಾರಿಸ್ ಮನ್‌ಡೆರ್‌ಪಾಲ್ ಅವು ಕರಂತಾಯನೆ ತಿಯ ಗಮನಾರ್ಥ ಇ ಸ್ಯಾಹಿನಾ ವೆಲ್ಲಾವಿಷ್ಟೆ ಅನ್ನ ವಿಯ. ಅಖಾಲೆತಿನೆ ಮನ್‌ಡೆರ್‌ಪಾಲ್ ವೈನಿ ಶಿಕ್ಷಿ ದ್ಯುರ ವಿವಿಧ ಕರಣ ಲ್ಯಾಂಡ್ ವಿಷಯಗಳ ಯ್ಯಾಲೆನ್ ವಿಸಿಹಿ. ದ್ವಿತೀಯಪೊಲೆ ದ್ವಿತೀ ಅವು ಕರಂತಾಯ ಇಲ್ಲಿಪವಿ ಗಂತೆನೆ, ಥಿಫ್‌ನ ದ್ವಿತೀ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಶಿಕ್ಷಣವಿಂದ ಇವಿ ಆಗಿ ಬೈರಿ ಪರಿಷಾಳಿಸಿ. ಕರಂತಾಯವರ ರೀ, ಲಾ ಚಂಪಾ ಅಲಂಕಾ ಶೂರ್‌ ಶಿಕ್ಷಿ ಇ ದಿ ಸಿರಿನ ಮೆನೆ, ಅಪ ಸಂಗ ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಿ ಮಂಗ ಪ್ರಯೋಜಿತ ತಿಭ್ಯಾಯಾಗಣ ಮಂ ಉಲ್ಲಾ ಸಿರಿಯಾತಿ.

ಅಕ್ಕಬಿರಿ ವಿ ತಿ ಗಿರೆರೆಯನೆ ನೀಬ್ರಾ ಯ್ಯಾಲೆನ್ ಅಧ್ಯಾರ ವಿವಿಧ ಕಲೆಯ. ಮಿಶ್‌
ಹ್ಯಾದಿ ಸಿರಿಯೆ ರಧ್ಯ ಪ್ರಾಲ್‌ಪ್ರಾಲ್ ಗಾಣ ಪಾಲಕಾಯನೆ ಸಾಮಾಜಿಕಯನೆ ಹಳೆನಾ
ಕರೆ ಕಾಬಾಯ ಗಳ ಪ್ರಾದ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮದಿ. ಪಾಲಣೆ ಪಂಕ್ತಿ ವಿಷಯ
ಉಪನಾಯಕೆ ಅಪರ ದ್ಯುಕಿಯ ಹ್ಯಾಕಿ ವಿಯ. ಹಂತ ವಲಿನೆ ತಾನ್ನ ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಿ ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಿ
ಅಂತಾವಿರಣ ಪಾಲ್‌ಎಡ ಸಿರಿ ಮಿಶ್, ಅಪ ಪ್ರಾ ಗ್ಯಾಂಕೆನೆ ಶೇವಾ ಗಲ್ಲಾ, ಸಾಲಯೆ
ಮಿಂಡ್ಯಾಯನೆ ಮಂತ್ರ ದ್ವಿತೀಯಾತಿ.

ಮಂಗ ಸಿತಿವಿನೆ ವೆಂಬಿಯನೆ ತುಂಬ ಪರಿಸ್ಯಾ ಆಗಿ ಪರಿದಿ, ಇನ್ನಾ ಸಿಪ್ಪಿತ್ತು
ಒಂದೆಯಕೆ ವ್ಯಾಪಿತ್ತು ಕ್ಷಾತ್ರಾಂ ಇನ್‌ಡೆರೆಡ್‌ಪಾಲ್ ಹಬ್ಬಕರ ಗ್ಯಾನೀತಿ
ಅಂತಾಮಾಂತಾ ಸಂಪರ್ದಿತಾವಿಯನೆ ಮಾ ಸಾಂಪ್ರಾತಿಕ್ಯಾ. ಅಪ ಅಂತ ನಿವಿಯ ಆಗ್ನೇಯ
ಮಂದ್ಯದ್ದಿ ರ್ಯಾತಿ ಸಿಪ್ಪಿತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿ ಗ್ಯಾನ್‌ಗ್ಯಾನ್‌ನಿಯ ಮಂ ಹ್ಯಾಕಿಯ. ಪಾಲಣೆನೆ ಮಂಗ ಸಿಪ್ಪಿತ್ತು ಮಂ
ಇವಿನೆ ಕ್ಷಾತ್ರಾರ, ಪಾಲ ಅಂತ ಗೆನ್ನಾ ಸಾಲಯೆ ಅಂಡ್ಯಾಯ ಮಂ ತಾಬ್ರಿಯಾತಿ. ಶೇ
ಂಗಾರ ಹೆಚ್ಚಣಾಕಿನೆ ಸಿಪ್ಪಿತ್ತು ಮಂ ಮಂ ಪಾಲ್‌ಪಾಲ್ ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಿ. ಅನಾಗ್ನರ್ವಿ
ಪಾಲ ಅಂಗಾಲ ಗೆನ್ನಾ ಅಂತಾರಾಯನೆ ಮಿಂಡ್ಯಾ ದ್ಯುಪರ ಪಾಲನೆ ವ್ಯಾಪಣಿ. ಪ್ರಾ
ಯ್ಯಾಲೆಗೆ ದ್ಯುನಿನೆ ಇವಿನೆ ಕಲ ಅಂತಾವಿರಣ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿ ಅವಿಯನೆ ಪಾಲಣ
ಇಲ್ಲಾರ ಮಂಗ ಹಾಸಯ ಲಂ ಸಿರಿಯ ಮಂ ಹ್ಯಾಕಿಯ. ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಿ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿಯ
ನ್ಯಾಯಾಂತೆ ಅಂತಾವಿರಣ ವಿಲಿನೆ ಬ್ರಾ ಮಂ ಆವಿಷ್ಯಾದ ವಿಯ.

ಅಪ ನಿವಿಯ ಆಗ್ನೇಯ ಮಂದ್ಯದ್ದಿ ಕರಂಹಲ್ ಶಿಂಡ್ಯಾರನೆ ಚಿಪ್ಪಾಗೆ ಕಾನ್‌ತೆನ್‌ರ್‌
ಕಾಲಿರಾಯ ಅನ್ನಾದಿರಿಯೆಯ. ಯ್ಯಾಲೆನ್‌ಅಂತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿ ಪಾನ್‌ವಿವಿಯ ಲ್ಯಾಕ್‌ಷ್ಯಾ ವಿಯ,
ಕರಂಹಲ್ ಅಪ ಹಾಂಪಾರ ಪ್ರಾತ್ಯೇಕಾನ ಬ್ರಾ ಲ್ಯಾಪ್ ಹಾಂಪಾನ ನ್ಯಾಯಾಂತೆ ಅಬಿ ಗಂಧಿಯನೆ
ಅಪ ದ್ಯು ಗಂತಿತ್ತು. ಪಾ ಪಾಲಕ್ ಸಂಗ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾ ದ್ಯುರ ಪಿಯನೆ ಮಂಪರ ವಿಸಿಹಿ
ಹಿಯೆಯ. ಕರಂಹಲ್ ಶಿಂಡ್ಯಾರನೆ ಅಂತ ಕಾಮ್‌ಪಾಲ ಕಾಬಿ ಪ್ರಾನ್‌ನೆ ಕ್ಷಾತ್ರಾಯನೆ
ವಿಯರ್ ಪ್ರಾ ಅಪ್ಪಾರನೆ. ಅಪ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿ ಶ್ಯಾತಾನ್‌ನ್ಯಾತ ಕಾಬಿಯನೆ, ಅಪ ಇದ್ದಿರಿಯೆಮ
ಕ್ಷಾತ್ರಾಲ್ ಕ್ಷಾತ್ರಾಲ್ ಪಾಲ ಇವಿ ನ್ಯಾಯಾಂತೆ ಪಾಲಾಲ್ ಪಾಲ ಪಾಲಾಲ್ ಪಾಲ ಶಿಕ್ಷಣಾಯನೆ ಶೇ

"අනුත්ගේ දේවල් වලට ඇඟිල්හභාරා ආරා ප්‍රියස්‍යන තත්ත්වයි. මේ තමුසෙට කිවිවේ කැදු මිනින්දො මූල්‍ය විත්තන සතර මාධිමට එන්න එපා කියල? මේ උඩිට කිවිව ගෝදු මගේ ප්‍රියල් දේවල් වලට භාස්‍ය ආහ්න එන්න එපා කියල? එම රුලත සැරේ මෙහේට ආවොත් මේ උඩිට වෙයි තියනාම් යුතුයිම්පාට මේ උඩිට වෙයි තියන එක වෙයි තියනවාමයි!

මහත්තයෝ. ඒ විත කිවිවේ ඔහේටත එක්කයි." මහු පැවසුවේ මා දෙසට ද හැරමිනි.

"මහත්ගේ සින්දා සහයා රක්ෂාව ගැන මේ භාද්‍ර දැන්නවා. ඔහේගේ ඒ ද්‍රුෂ්‍යකම් විශ්‍රීත ප්‍රාග්‍රෘහ්‍යන ගන්න වෙන කොන් හරි කුනක් භායා ගන්නවා. මෙහේ ඒවාල් ඉවත් ඉඩක් ලැබෙන්නන නෑ." කරනල් එම්ස්වර්ත් තියුරුවේය.

"මහත්මයා, මා ප්‍රාග්‍රෘහ්‍යවලටත මෙත්තනි. යන්නන නෑ. ගොඩිගු අර ගෙදරට හිරවේලා ඉන්නන මධ්‍යාගේ තරුණන සරුණන වලට බයේ නෙමෙයි කියලා, මහුගේ කට්ටින් කියනා තුරු මේ මෙතනින් ගෙල්ලන්නන නෑ."

කරනල් එම්ස්වර්ත් සිනුව නාදු කොට ගැහ පාලකයා කැඳවීවේය.

"යළුන්, පොලීසියට වෙළිගෙන්න කරන්න. ඉන්ස්පේක්ටර්ට කියන්න, ගෙදරට ජෞරු කට්ටුවැදිල කියල, පොලීස් හටයන් දෙන්නනක් එවන්න කියලා."

"මට ඔබට කරාකරන්න එක මොනොනක් දෙන්න මහත්මයා." මම කිවෙමි.

"බොඩි මහත්මයා, මම දැන්නවා ඇති, පොලීසිය කැදුවලා අරව මෙම ගෙදරින් පිටම. කරන්න කරනල් එම්ස්වර්ත්ට අයිතිවායිකමක් ඇති බව. ඒ වියේම මහත්මයා මධ සේරුම් ගන යුතුයි, බොඩි මහත්මයා ස්ථියා කරන්නන් මහුගේ මිනුයාගේ යහුපත වෙනුවෙන් බව."

කරනල්, මට එක මිනින්සු පහක් මධ සම්ග කරාකරන්න ඉඩ දෙන්න. මට විශ්වාසයි. එව් පස්සුය බව මෙම ප්‍රෝනාය දිහා බලන්නේ වෙනාත් ආකාරයකින් බව . . ."

“.... ම. ඩී තාරම් ඉක්මනට වෙනස් වෙන මිනිහෙක් නොමෙයි. රෝර්, ම. කමුණුවට කිවිව වැඩි කරනවා. මොකද යක්සයා බලාගෙන ඉන්නා? වෙලිගොන් කරපා. අපාලිසියට!”

“ඩී සෙල්ලම් එරියන්නා නෑ.” මා පැවැසුයේ රෝර්ට නිවස තුළට යැම අවශ්‍ය වන පරිදි ගෙවා එකා එයට හේතුවෙනු වෙමිනි.

“පොලිසිය මෙකට අශ්‍රිතු ගෙන්නා ආවාත් සිද්ධ වෙන්නේ, මෙහේ එය තාරම් ප්‍රාග්ධනට පෙන්වා ඇත්තා අකමැති දෙය ප්‍රකිද්ධ වෙන එකයි.” මම පැවැසිමි.

අනුරුදුව මෙය සඳහන් පොත අත්‍ය ගෙන එහි එක් ව්‍යවහාරක් ලියා කරනාල්වරයාගේ දැයට ලැබුවෙමි.

“මෙන්න මෙකු නිසයි කරනාල් රුමියිවර්න් අපි මෙහාට ආවෙ.”

මා කඩායියේ සවහන් කළ විවිධ දෙය මහු බලා සිටියේ ඉමහත් පුදුමෙයිනි. මෙක්සියට පත් ලැකුණු ඔහුගේ මුහුණෙන් අනුරුදුන් විය.

“පෙ මොහාමද දානගන්නේ?” මහු පුදුවක් මතට ඇද වැළුණේ අරහසුවෙන් පූර්ම අල්පමිනි.

“රට දානගන්න එක තමයි මිශ්‍ර වෘත්තිය.”

පුදුව මත මද වේලාවික කළුපනා කරීන් සිටි මහු දැනු දෙපසට දිගු කළේ තමා පරාජය හාරුණ්‍යනා බුව භාවුමිනි.

“හරි. මෙහෙලට ගොඩිඹු බලන්න ද්‍රව්‍යනා නම සිං. බලන්න. ඒක මෙය කැමුත්තෙන් දෙනු අවසරයක් නම් නොමෙයි. මට තරුණය කරලා බෙලන් ලබා ගනිපු එකත් රුලුව් සිං. ගොඩිඹු මහන්තයටයි කෙන්වී මහන්තයටයි මියන්න අපි මිනින්දු පහතින් මුළුන් බලන්න එනවා තියලු.”

මිනින්දු පහකට පසු අප සිටියේ වන්නේ කෙකුවර, බොඩි මහනා කළුන් සඳහන් කළ නිවස අසැලුයි. රුමුලක් විවාගේ කුඩා මිනිහෙක් මදාර අවශ්‍ය වනාදේ සිටිගෙන සිටියේ වීමතියට පත් මුහුණෙනි.

“මොකද කරනාල් හදිසියේම මේ වෙත් තීරණයක් ගන්නේ? අමේ සැලසුම් මක්සාම අවුල්වනවා ලන්ද?”

"මට කරන්න ගෙයක් නෑ කෙකෙටුමහත්මයා. පිටුන් මේ දේව මාව නම්මා ගත්තේ බලුන්. ගොඩිගිව බලුන්න අපට පූජාත්වන්ද?"

"මට. මහු ඇතුම්ල සුදානමෙන් ඉන්නවා."

කෙන්වී මහතා ආප ඇතුළතා කාමරයට කැදිවාගෙන ගියේය. ශිනි උදුන අදසට මුහුණ ලාභගෙන, ආප මිවි දෙසට පිටුපස හරවා ගෙන කිසිවේක් එහි ටාචිටි ඩිටිජ්‍යු. ඒ දුටු විශයුම මගේ අනුග්‍රාහකයා ඉදිරියට පැහැන් ඉමහත් සාමාන්‍යයෙහි.

"ගොඩිගි! ගොඩිගි! මබ හමුවෙන් සෙකුවිවර . . . ."

නමුත් පෙනෙකා ගස්වා මහතාට අතින් සංඛා කළේ තමා දෙසට ලං නොවී ඇත්ත්වන ලෙසයි.

"ඒම්. මාව අඟලන්න එපා. එහෙම ඇතින් ඉන්න ජම. ඇය මබ පුදුමයට පත්වෙලා මං දියා බලුගෙන ඉන්නන? මබගේ කළඹාණ මිත්‍රයාට සිටි සංඛා බලකාශ්‍ය ලැංස්ස් ගොංපරල් එමිස්වරන්ගේ කඩ්ටිවයම් මුහුණ මට නැහුණ්දා?"

ඇත්තෙනන්ම මුහුණ් මුහුණ් නිඩුණෙන් ඉතාමත් අස්ථාහාවික පෙනුමකි. කළකට ගෙව මහු ඉතාමත් කාධිලිසුම් කරුණයෙකුව සිටි බවට උක්ෂණ තවමත් ඉතිරි වී තිබිණ. එහෙත් මහුගේ මුහුණ් තැන් කිහිපයක නිඩු දුමුරු රැහැයි පුල්ලි තිහිප්පන් හැරුණු විට අන් සැම ගැනක්ම අස්ථාහාවික මළය සුදු රැහැයකට හැරි, විරුද්ධ වී තිබිණි.

"මෙන්න මෙක තීක්ෂාමං දැනුත්තන් හමුවෙන්නේ නැත්තේ. මබ මාව දුටුවන්, මාව පිළිඳුල් කරන්නනා නැති බව මං දන්නව ජම. ඒ වුණන් තවත් කෙනෙක් මෙහෙන් කැදිවාගෙන ආවේ ඇයි? එකටත් මොකක් හරි වැදගත් ගෙනුමක් ඇති?"

"මට දූනගත්ත පිතායුණු ගොඩිගි, මබ මෙහෙම ඉන්නේ, අනුත්ගේ තරජන පිට හිරකාරයෙන් හැටියටද කියන එක. එදා මබ මගේ කාමරයේ ජනන්ලයෙන් එසිල්බලලා, රැන දිවිවට පස්සේ, මබ ගැන භෞයන එක ඇත්තැර දාන්න මට ගොංභාමටවන් හැකියාවක් නිඩුණෙන නෑ."

"රැල්ල මට කිවිවා මබැමෙන් ආව බව. මබට සොරන් බ්ලාගත්තන මට හරිම ආසාලක් ඇතිවුණා. මං හිතුව මබ මාව දකින එකක් නැහැ කියල. නමුත් බලාපොරොත්තු නොවුණු විධියට ඔබ

මාව දුටුවාම මං පැනාල දුටුවා. ඔබ ජමන්ලය-අරිනා බව මට තේරුණා. ඉතින් මං ඉක්මනාට දුටුවා ආචිව් මගේ ග්‍රහාවේ හැංගුණා."

"මමාකක්ද දෙවියන් ඔබට අම් වෙලා නියයන්නේ?"

"ඊක ඒ තම් දිග කපාවක් නොමැඹී ජ්‍රීම්. ප්‍රොටෝරියා විලට භුදුරින් නැගනායිර දුම්රිය මාර්ගය අසාල බැංල් ස්පාට් විල දරුණු සටන් ඇතිවුණා. එහිදී මට තුවාල සිදුවූ බව ඔබට අහන්න ලැබෙන්න ඇති?"

"මං. මට අහන්න ලැබුණා. නැමුත් විස්තාර් කිසි දෙයක් දැනගන්න ලැබුවෙන නෑ."

"අවෝදර වරුජ්ස්ගෙන අජ්ප්‍රාලුදාවට දැඩි ප්‍රානාරයක් එල්ල වුණා. අපි බුන් දෙනෙකුට භූමිභාවට අනෙක් අයට මග හැරුණා. ඒ බුන්දෙනා තමයි අර තටිට සිම්සන් නැමින් කුවුරුත් හදන්වපු සිම්සන්, ඇත්ත්විසන් සහ මම. ඔබට මතක ඇති මේ සුඩීමය තැනින් තැන කැඳු රෙදු කිවුණ්ක් තරමක් විවෘත ප්‍රාදේශීයක්. බෝයරුවරු හැම පැන්ගෙන්ම අපා විට්හර ගෙනයි සිටිමය. පදුරු අකුරු සැහැවුම්න් අපි පැනාගන්න උත්සාහ කළා. හැංමිලු ඉදුපු තැනින් පැනායන්න උත්සාහ කරදී උන් එල්ල කළ අලිචුවකින් ප්‍රානාරයකට අපි ගොදුරු වුණා. අනෙක් දෙනෙනාම ටෙඩ් පහරින් එකැනැදීම මියගියා. මගේ උත්සාහට බරපහාල තුවාල සිදුවුණා. මම ගකාභාම හරි අය්වියගෙ පිටෙ එල්ලිගෙනාම සිටියා. උඟ තැනික්ම ගණනාවක් මාව අරගෙනාම ගියා. අන්තිමට මම ක්ලුන්නා ඔවාලා අය්වයා පිටින් බිම ඇද වැටුණා.

මට සිහිය එනෑකාට ඇදිරි වැටිලා. තුවාලයෙන් ලේ ගලායාම ගියා මං. නැගිට ගන්මන් බොජාම අමාරුවෙන්. ඇගට හරිම අමාරුයි. මම විකක් ඉදිරියට ඇවිදාගෙන ගිලයි ත්‍රුලාන්න ගතියෙන් විගේ. ඔහාම යනෑකාට විකක් ඇත, වියාල ක්‍රිවයක් දකින්න ලැබිලා මං පුදුමයට පස්වුණා. එය ජනේල රාජියක් ඇති නිවසක් බව මට ඇතාම දකින්න ලැබුණා.

අ විගෙන එනා ගියා මට දැනුමෙන් මහ දරුණු සිතලක්. ඔබටන් මතක ඇති ඒ පැන්ජන්, මූල-ඇයම සිටිවැමෙන මාරාන්තික සිතල ගැනා. පැය ගණනාවක් එලිමහන් ගත කරලා. ලේ ගැලු තුවාලයකින් පිඩාවට පත්වෙලා සිටි අව, සිනාල මගේ ඇට මිදුරු විලට කාවැමදන හැටි දැනුණා.

මලග් එකම ගැලීවේම හිඛුමෙන් සැස්දායෝගව ලෙසාවේම මනයි. මම ගොඩනාම අංශරුජවන් විම ආදි ඇදි විෂ්ට එකාට ලෙසාවේන් අධි සිහියෙන්. මට යන්නම් ප්‍රජාතායි, තරජු නැගලා විවෘතව හිඛුණු දොරටන් විශාල කාමරුකාප ඇතුළු වෙනවා, ඒකේ ඇදෙන් පේලියක් හිඛෙන හැරි දැක්කාම යෝජුවූ සාහා හිඛා නිමහරන්න බැඳු. ඇදෙන් හොඳින් පිළියෙල කාරලා හිඛුමෙන් නැඳු. නමුත් මට ඒක ප්‍රශ්නයක් වුණෙන් නැඳු. මේ ගොඩනාම අංශරුජවන් ඇදෙනාට නැගලා, එහැන හිඛුණු පොරට්සය ඇදාලා උරගෙනා. මෙය් වෙවිලන පිරුර වසාගන්නා. මට මනක එව්වරයි; රට පස්සය් තදින්ම තින්ද හිඛා.

මට ඇහැරුමෙන් යෙදුම් රුපිවෙලා. නමුත් මට තන්රුණා මේ ඇවින් හියෙන්නේ මා, ඉදුණු ස්ථානයකට බව, සුදුණු ගාලා හිඛුණු විශාල ගාලාපිටි, ඇදෙන් රාමියක හිඛුණා. මේ ඉදිරියේ හිටගෙන හිටියේ ප්‍රමාණයෙන් ඇත් ඇඟාලුයි. මෙය විකාරී හාවයට පත් මෙහෙරේ දැන් සොලුවමින් එලැස්ද කාඩුලටන් මොනටාදා' අදායිවිවා. මෙය පිටපස්සන් තැවක්තියුන් හිඛුමෙන් අදාළකාස්ම යැස්වෙලා හිඛා. මවුන්ගේ ස්වභාවය දුටුවාම මෙය, සුදු ඇඟාව හිටිවැටිගෙන හිඛා. එහැන හිටි එක් සොලෙනාක්පත් ස්වභාවික පෙනුවක් හිඛු අය ගොමෙයි. ගරිරායේ නොයෙක් නොයෙක් තැන් ඉමිලා, ගෙවී වියේ දද්වල් භැඳිලා, අන්වල ඇඟිලි පොලුගි. නොයෙක් නොයෙක් විධියට විකාරී වුණු අය. මවුන්ගේ පිනා භාජින් මේ තරිමා හියකට පත්වුණා.

මවුන් හිඛුමෙනාදා ඉංග්‍රීසි පුරුෂින් බවත් පෙනුවෙන නෑ. මිලන්ද භාජාවන් කරා කළ මවුන් අනෙක්නේ එක් මිනිහෙක් ඉදිරියට ඇවින්, මෙහෙරේ විකාරී අයේ වැලින්මාව ඇඟාදෙන් ඉවත්කට තල්ල කළා. මා කුවාල වෙලා, මේ සොලෙනා හිටිලෙන්හෙක් බව විත් නොසළකා විලාප නගමින් මාව මෙහෙරේ ඇඟාදෙන් බ්ලේල තල්ල කරන්න හැඳුවේ යෙකක් වෙයේ. භවි විශාලා මා ඇඟින් මෙහෙර මොනටා සිදුවෙන්නේ ඉඩ හිඛුණාද මේ ද්න්ලනාතා, සොලෙනාම සුණක් ඒ කැළුයිම ඇඟිලා, ලත හිඛුණ කාමරුයක් ඇතුළු ඉදාලා වයසක සොලෙනාක් රුපියට ආවා. මෙහු අර මිනිහාට පොනාටාද් හියලා, මට ඇමද් ඉන්න ඉඩ හැඹියා.

"දෙදියෙන්! ඔබ එකාගොලද මෙහාට ආවෙ?" මෙහු ඇසුවා.

"මොනොහක් ඉන්න! මට පෙනීනාවා එබේ උරහිසේ බරපනාල කුවාලයක් ඇති බව, රේගේ මධ්‍ය දැඩිනාවේ මෙහෙයුම් පත්වෙලා ඇති බව, මට ගෙවදාවරයෙක්. මේ එබේ කුවාලයට ප්‍රතිකාර කරන්නම්.

දෙවියෙන් මෙ දැන් මූලුණ දිලා තියෙන්නේ යුද පිටියේ මූලුණ දුන්නාට වඩා දරුණු අනැතුරුකළ. මෙම ඇටින් තියෙන්නේ ලාදුරු රෝහලකට. මෙ නිදාගතන තියෙන්නේ ලාදුරු රෝහියකුගේ ඇංද්."

"මේ මටත නවත් මොනාවා කියන්නදා එම්? අර ගෙවදාවරයා නිරිවා භමන්ගේ ඇගේ ලාදුරු රෝහියට ප්‍රතිශ්ක්‍රීයක් ඇතියි කියලා ධමන් නිත්තා බව, නමුත් මේ කර ඇති දේ නම් මූලු වූණන් කරන්න හය බවත්, රේ ගෙවදාවරයා කුරුණාවන්න පුද්ගලයෙක්. මූලු මට වෙනාම කාමරයක් දිලා, මෙගේ කුවාලය කරමක් පුවුවූණාම මාව පිශෙකියා මා රෝහලට එවිටා.

මින්න එකයි මෙගේ මිනිදිරුණුක ඉරණම. මේ ආපහු ගෙදර ඇටිලා වින ද්‍රව්‍යක් ගත්වෙදි තාමයි මේ රෝහයේ ලක්ෂණ මෙගේ පිරිලේර පැනුවෙන්න පටන් ගත්තේ. මේ වෙනු මොනාවා කරන්නද? ඇපට විස්ථායවන්න සේවකයින් දෙදෙනෙක් ඉන්නාවා. වෙනම රිවිත්වෙන්න පුරුවන් කුඩා නිවියක් නිශ්චාලීයුතින් අමි සුදානම් කරගත්තා, ගලා වෙවුදාවරයුතු වන කක්නාට් මහතා මා සමඟ යේ සිටිම සඳහා ගෙන්වාගත්තා. එහෙම නොකළා නම් මට සිදුවන්නේ, මුට තිවිනායෙම සමාජයෙන් වෙන්වෙලා, ලාදුරු රෝහින්ට වෙන්වූණු රෝහලක නාඩින්න යන්නයි. එහෙම වූණාන් තිවිනාන්තය දක්වා මට ගැලුවීමක් නෑ, ඉතින් සම්පූර්ණ රුහුයෙනහාවය අවශ්‍යයි. මේ වෙගේ ගම්බද පාට පළාතා වූණන් රේන රහුයේ තියාගන්න සිදුවිණා. රේ යන්නමින් හෝ කවුරු කමි දිනාගත්තෙනුත්, මහජනයා පැමිණිලි කරන්න ඉඩ තියෙන තීපයි. මෙට නොකියා සියල්ල යංගන්න සිදුවුමෙන් අන්න රේකයි. මෙට මාව පෙන්වන්න තාත්තා එකය වූණ් ඇයිද කියලා මට තිකාගන්න බැඟැ."

කරනාල් එම්ස්වරත් මා දෙසට ඇංගිල් දිගු කළේය.

"ප්‍රතා, මට එම් අද් කරන්න සිදුවුමෙන්, මෙන්න මේ මහත්මයා තියයි. මූලු අර පාළත් 'ලාදුරු' යන වචනය ලිවිවා. මූලු රේ තරම දුරට කරුණු දැන්නාවා නෑම, හැම් දෙයක්ම දුනාගන්න අරින එක වඩා නොදි කියලා මට තිකාගන්න බැඟැ."

"මට මහත්මයා, කුවුද දැන්මෙහි? සූජාතාර විට ඒ නිසා ඔබ හිඹුවාට වඩා ජොදු ප්‍රතිර්ල අස්ථ්‍රපත්‍රාත් ඉඩ තිශ්චනවා, මට අහන්න ලැබුණු විධියට ගොන්ටි මහත්මයා පේනරයි තැවුන් මේ රෝගියා පරික්ෂා කරල තියෙන්නේ, මට සාමාජිවාන්න ම. මෙහෙම අහනවිට; ගොන්ටි මහත්මයා, මට සෑම පාදුවික යෙවිල වර්ම රෝග පිළිබඳ විශේෂයෙක්ද?"

"හැඟැ මහත්මයා, මම සාම්‍රාන්ෂ තෙවෙදුවරයෙක් පමණයි."

"මටම තෙවෙදු දැනුම සම්පූර්ණ උසාන් බවට මෙයි කිසිම යැකියෙක් නැඟැ. නෘත්‍ර මෙවුනි අවස්ථාවනු ත්වත් මෙවෙදුවරයෙකුහෙ මහයෙක් විමසා බැලීම ගොන්දි කියල මං විශ්වාස කරනවා. සමහර ඩීට මෙය අනිශ්චිත ඇඟිලතුව-තාතාගත යුතු නිසා, කරන්ල එම්ඩ්වරන් වෙනත් පෙවෙදුවරයෙකුට ඔබේ ප්‍රකාශ පෙන්වන්න නැඟැ?"

"මට, ඔබ ඩරි."

"මට නේරුණු, ඒ නිසා මං එක්ක ආචාර මලගේ විශ්වාස කටයුතු මිත්‍රයෙක්. වරක් මිහු පැනිපු ගැටුවුවකදී, මෙයි වාත්තිමය සේවය පෙනුව ලබාදීමට මට යැකිපූණා. ඒ නිසා මිහු මට සම්පූර්ණයෙන්ම සහකින වෙනවා මෙහි ප්‍රහාරයාවයි ආරක්ෂාකිරීමට. මිහු කැමතියි තෙවෙදු විශේෂයෙකු භැවියට පමණක් නොමයි, හිතිනිතුරෙනු භැවියටන් උපදෙස් ලබාදෙන්න. යිහුගේ නම සර එස්මිස යෝන්විරස්."

එම සඳහන් පැල පමණින්ම ගොන්ටි මිත්‍රයෙක් මුහුණ මිප පැවිති.

"මෙයි විරුද්ධයෙක් කුඩා මුළු දැමිණ පරෝගියා පරික්ෂා කරනවා නම් ඇත්තෙන්ම මට ගොරවයෙක්."

"එහෙම නම් මෙමුවු පැනිත්තන්ම. සර එස්මිස මා සමග ආවත්, දානට මුහු අශ්වා කරනායේ රඳුවුලු ඉන්නන්. මුහු පරෝගියා පරික්ෂා කරන තුරු, අප්පා-කුම්ඩා-කුරුනාල එම්ඩ්වරන්ගේ කන්තෙක්රා කාමරයේ විකත් ක්‍රිඩ්ස්-හරන්නා."

මෙයි හිතවන් | ලබාවයන් පාඨමිති අඩුපාඩුව මට ගොදුන්ම නේරන්නන් මෙවුනි අරස්ථරාලදුය. සියුම් ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කිරීම මගින්, මුහු පායකයාට තුරු-තුරු අවමත් කර දෙන්නන් ඉනා සියෛ ගන්නා අයුරෙනි. මෙයි කපාව, මා ඉදිරිපත් කරන විවිදී, එවැනි සියෙන්නා පුළු බවත් නොමැති බැවි මම පිළිගනිමි. මෙයි කරුණු

පැහැදිලි කිරීමට සවන්ගේම සඳහා, ලෙසා පිළිගියේ මව ද අප සමග එකතු වුවාය.

"මේ තරුණයා පියාගේ ආරක්ෂාවේ යටෙන් යැයැවි නො සයවලා බව දැනගත්තාම එයට ගෙනු ලෙස මට හිකාගන්න ප්‍රථිවන් වුණේ කාරණ තුනක් පමණයි.

පලමුවින්න මූල්‍යකාලීන් අත් දරුණු අපරාධයක් කර යැයැවි සිටිනවා යන්න. දදවුන්න මූල්‍යකාලීන් අපරාධයක් භාවිත පත්වීම නිසා, උත්ත්තකාගාරයකට ඔනායම්-බඩාගැනීමට සහභාගී ඉන්නවා යන්න. තුන්වුන්න සඳහා පෙන්වන්න තැබේය යුතු බෙරපතල බෝල්වන රෝගයකාවූ ඔරුගුරුවීම් නියා මෙසේ සහභාගී ඉන්නවා යන්න.

අපරාධයක් සිදුකිරීමේ සැකස් මඟ ඉත්තමනින්ම ඉවතා දුම්මට ගැනීමුණා. ඒ මොකද වියදාතෙන්න ප්‍රඛිතුණී අපරාධයක් මේ පලාතෙන් වාර්තා මෙලා නිශ්චිත නැහැ. පැහැදිලි කළකින්. ඒ ගැන මට හොඳවම විශ්වාසයි. තාවමන් මෙහිලි ඔනායු අපරාධයකා දියුල්වලා සියලු. එමහම නම් පවුලේ අය කරන්නන්, මූල්‍ය ගෙදර සහභාගී ඉන්නන් නැතුවි ගැනීමාරම ඉක්මනින් පිටරටකට යෙන් ඒකයි. ඉතින් රේක ඉවතා දුම්මට ගැනීමුණා.

ප්‍රාග්ධන නිතා බලන්න නිමුණෙක් උමතුවීම ගැනයි. මූල්‍ය භාරකරුවකු යටෙන් සිටිමන්, මූල්‍ය එදා රුහුලයේ දොර අතුරු දුම්මන් අප යොමු කළේ මේ පැන්තටයි. ඒහෙත් ගොඩිගි එදා රාත්‍රි යාද්‍රිවා බලන්න ඇවිත් ආපසු සියා. එමහම නම් උමතු බවක් විමට ඉඩිකඩි ඉනා අඩුයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ ගැඹාඩි මහන්මයා මං මිබෙන් අශ්‍රුවා, භාරකරුවා තියුණු පෙනුයේ ස්වභාවය. එස්-ලුන්ස්ට්-නම මෙවදා සහරාව නො ස්ථිතානා මෙවදා සහරාව වුණා නැම් රේක මට ලොකු පහසුවක් වෙන්න ඉඩ නිවුණා. උමතු රෝගියකු වුවන්, තියලිත ස්ථානවලට දැනුම දීමන් පසු මෙවදාවරුවයුතුයේ අඩික්ෂණය යටෙන් තියි ප්‍රතිකාර ලබාදෙනවා නම්. තිවිසේ රඳවාගැනීම නිති විරෝධී නැහැ. අනන් ගැඹාඩි මහතා දුෂ්‍ර මූල්‍යන් අස්ථාගුවික පූදු පැහැය. එවිට මට හිතා බලන්න ඉතුරු වුණේ එකම කරුණයි.

ඒ කමා ලාංඡරු රෝගය. ඔදිය දැකුණු අප්‍රිකාවේ ඒ කරම් දුරුලු රෝගයක් මනාමටයි. මොනවා හරි අවාසනාවක් නිසා මේ කරුණයාට

ලාදුරු රෝගය වැළඳීලා ඇති; එමනේ ප්‍රාණ නම් මොසුම්ගේ ප්‍රවීල් අයට ලබාදූ ප්‍රශ්නයක් මට්ටාපා. එ මොක්ද මහු ලාදුරු රෝගලකට යවන්න සිදුවෙන තියා* එයේ ගොනාකොට නිවෙස් තබාගන්නා නම් එ සඳහා අතිශය රහස්‍යගත භාවයක් අවශ්‍ය මට්ටාපා. එළුයට හොඳින් මුදල් ගෙවනාපිළිහාම්, යෝමියා හාර අරුගෙන පිහු ගැන සොයා බැලිමට මෙවැන් ටිද්‍යාවට කැපවුණු ඕනෑම අවධාරණයක් සොයා ගැනීම එ තරම් අපහසු වේත්තේන් නෑ. අනෙක් කරුණ දැදුරු වැළුණාට පස්සේ රෝමියා තිවාසි අධිස්ථිරයක් තබාගැනීම අවශ්‍ය වෙන්නන් නෑ. මේ ආම කරුණක්ම මාත්‍ර සොමු කළේ ලාදුරු රෝගය දදකටයි.

සම සම්පූර්ණ අයන් ඉ අස්වාසුවික ඉලය පුදු පහැ ගැන්වෙන එක මෙම රෝගමයි උරුවෙනයක්. ඉතින් ම්. තිරණය කළා මේ නිගමනය සම්පූර්ණ යෙන්ම ඔරුපු වුණු අපුරින්ම ක්‍රියා කරන්න.

මට පෙනුණා මාර්ගියා පෙනා කැම ගෙනියන රැල්ඩ්, අත්‍යාවරණ පළදින බව, එවාට විෂෘෂිත තායෝ දියර ආමේල්ප කරන බව, මෙය ආසුණු තුන්දියට භාජනා ගැනීමට තැකිවුණු. ඉතින් මෙයේ අන්තිම භැනුයන් ඉවත් වුණා, මෙම රහස එම්බැජලිටු බව පෙන්වීමට එක වෙනයක් ලියා පෙන්වීම ප්‍රමාණවත් වුණා, කරින් නොකියා, මා එ විවිනය මෙට පමණක් දැනිය ගැකි වින ගේ ලිපුවට ඔහු රහස මා යුකුගන්නා බව ඔරුපු කිරීමටයි.”

මා එම කරාන්තරය අවශ්‍යන් කරදී කන්නෙරු කාමයේ දොර විවාහ විය, රැල්ඩ් විසින් අතුළට කැදුවාගෙන එනු ලැබුමේ, සුපුසිද්ධ වර්ම රෝග විශේෂයා වන මෙයේ මිත්‍ර සර ඒම්සේ සොස්ස්චිරස් මහතාය. සාමාන්‍යයන් කිමිත්-සින්හමික්-ද්‍රාන්නට නොලැබෙන මේ නිහිත මිනියාගේ මුහුණේ අද ද්‍රාන්නට නිකුත්තේ ප්‍රිතිමය දිනාගවකි; දැඩි උදෙස්ගයකි. කර්කාල් එමස්වරත් මට්ට කෙළුන්ම ගිය මහු, කරනාල්ගේ පුරන ගෙන සැහැ සැහැයුනු ය කළේය.

“මට සාමාන්‍යයන් නම් කියන්න තියෙන්නේ තරක ආරංඩි පමණයි. හාඳු ආයෝගයක් කියන්න ලැබෙන්නේ බොහෝමන්ම

* දැන විරුද්ධ පිමින් සොයාරු දාදුරු; රෝගය නිවෙසාවට සුවිකාළ හැකි බව ගෙවදා විශේෂයෙන් මතයයි.

කලාතුරකින්, නමුත් අද මම පෙට කිසේක්දක් ඉතාම සුහ ආරංචයක්. එය ලාදුරු නොමෙයි!”

“මමානාවා?”

“මම්, මේක පෙනුමෙන් ලාදුරු විලට සමාන නමුත් සම්පූර්ණයෙන්ම රට වෙනස් ඉක්තියෙයියි නම් රෝගය. මට එය කිසිම සැකයක් නැතිව තද්දනාදූෂ්‍යකියි, ඒ විශේෂ මේක කිසිසේන් ගොරුවන රෝගයක් නොවේයි. අනෙක නිසි මෙවදා ප්‍රතිකාර වලින් මෙයින් උඩාජෙක් දුරට සුවයක් ලබා ගැනීම්පා භැංකියි.

මේක භරි අහම්මෙන් වුවු සිදුවීම්පා වුවු ලාදුරු රෝගීයෙනුගේ ඇමද් නිධාගැනීම්පා මේ ජෙත්ත්ව ගොදුරු විමන් සිදුයින් දෙකක්. එකිනෙක යම්බන්ධයෙන් හැකි සිදුයින් දෙකක්. නමුත් එකත් සිදුවුණාට පසු අනෙක සිදුවුණාම, මහු බිජට්‍යපත්‍රිකා සිහුට ලාදුරු වැළදිලා තියල, මේ වාචනියේ මා ලැබූ කිරීයක් මේ නම් එයින් මට සහතික ගෙන්නම්, මෙය සුව්‍යකාල භැංකි, ගොරුවන රෝගයක් . . .

. . . දෙවියනේ එමස්වරත් මහකමිය ක්‍රාන්ත වුණා අන්තර්ගතය ඉවයාගන්න බැරුවයි ඇය ක්‍රාන්ත වුවන්. සෙන්ට් මහත්මය පෙබේ අවධානය ඇය වේත බොම්බරන්න.”

Reading Purpose Only. Not For Print.

ରନ୍ ଅଟକ୍କାଳ

11 ।

රත් පදනමක්

මම කටුව හාස්‍යයෙන් පිරිපූඩු ප්‍රධාන්තයකැයි මත සමහර විට කිමට ඉඩ ඇත. එමගේ එය ගෝචුන්තියක් විමට ද බොහෝ දුරට ඉඩ කිවිය. කොසේ තවතුත් පිද්ධිය අවසන් චවදී එක් අයක් සිලිවිකල් වි උන්මත්තකදායකු බවට, පත්විය. වෙති පහරකට උක්මී තුවාල පියුවුවද මම් තේරිනය ගළවා ගනිමි. අනෙකුතු නීතියේ රුහුණට භූමිය. ප්‍රධාන්තයක්ද ගෝචුන්තියක්ද යන්න තීරණය කිරීම ඔබට හාර කරමි.

මම පිද්ධිය වුණු ආශ්‍ර්‍ය වින්දුව කුවස්දුයි මට ගොඳින් මතක ඇත. මෙය සිහිමිනා පර්ලුමේන්තුමයින්, රුප ප්‍රජාලන් පිරිනමන ලද නයිටි පදනම සිහු ප්‍රතික්ෂේප කළේ, දැමු මාසයේදීම විම එව සේවාවයි. එගලන්තයේ රුපවුල වෙනුවෙන් සිහුගෙන් ඉවුවුණු යම සේවාවක් අයය කිරීම විස් තෙම උක්මීම උක්මීම ගෞරට සම්මානය යුතු වෙන ප්‍රධානය කිරීමට තීරණය කෙරිණි. රහස්‍ය හාවය පුරුෂීම සඳහා හෝමියෝගීන් ඉවුවුණු සේවා තුමක්දුයි දානට මම හෙළු ගොකරමි. කොසේ පෙනාන් ඒ, දැකුණු අප්‍රිකාවේ බෝපර පුද්ධිය අවසන් වූ 1902 ජුනි මාසයේ අඟ හාගය බව මෙට සහායිය. පුද්ධිකුරු පිටුවක ලියුවුණු දිගු උපමින් කියවා, එහු උතු විරුදුවෙන් හෝමියි අනියියින් ප්‍රමෝදයට පත්වී සිලියේය.

“අවාරියන්, මලත් මිනුයා. මන්න සඳුලි විකක් ගොයාගන්න ගොද අවස්ථාවක්. ගො කටවාහැරි ඇහළ තියෙනාවද ගැරීමේද තියල නම්ක් තියෙන පකුදනක් ගැනී?”

“නැහැ, ඇයි?”

ගැරීමේද කියන තාමක්තියෙන කොනොක් ගොයාගන්නෙන් සැහෙන මුදලක් අපට න්‍යම්බකරුන්න පුළුවනි.”

“ඒ කොහොමද?”

"ඒක දැහැන්න දිග කටුවක් ජ්‍යා එම පුදුමාකාර එකක්. මේ වගේ අපුරු ගතිගුණ ඇති මිනිසුන් ගැන පරික්ෂණයකට, මිට කළින් අපට මූහුණ දෙන්න ලැබේලා නැ. මෙක ඒ තරම් පුවියෙෂ එකක්. මෙකට සම්බන්ධ පුද්ගලයා භාජ විකාශ මෙවලා යදි මෙහේට රේ. ආපට හියෙනවා මූහු එකක් තුරුසු ගාකවිතාවික්. ඒ සින්දා මේ ගැන මොසුන් යයට දුන් හියන්න දැන්නේ නැහැ. ඒ වුණ්න ආපට වුවමනා නම අරකායි."

මා අසලම වි මේ මුදුරුකාපන භාමාවලිය තිබේ. මෙය හිතමට පෙරලා බැඳුමේම්. මා පුදුමෙයට පත් කරමින්, ඒ අපුරු නම භාමාවලියේ සඳහා පිළිතු.

"හෝම්ස් මොන් පුදුරුයනවු සිඛ හොයන නම."

භාමාවලිය මෙහේ අධින් ගෙන හෝම්ස් එය හියවා බැඳුවේය.

"ගැරිඹෙබි. එන්. 36 උරුල් පුදුවලි විටිය, බටහිර ලන්වනය. රැකි බලාභාරෝත්තු සංඛ්‍යාතන්න පියුවීම ගැන කණ්ඩාවුයි වොටින්. නමුන් මේ නැනුළුතා තැපැල් මෙ ඇර දිග උපුම රුවූ එකකනා. ආපට එන් කරන්නේ ඒ නම. හියෙන වෙනත් කොන්නක්."

මේ මොහානේල තැංක්‍රිස් මහන්මේය බින්දේසියක තබාගත් භාගන්තුක පත්‍රයක් යෙහෙන ඇමේ එසින්න කාමරයට ඇතුළු වුවාය. මේ එය අතැට ගෙන හියවා බැලිම්

පේරින් ගැරිඹෙබි හිකි උපදේශක, මුවරි විල් කැන්සාස් ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය

"ඇය හෝම්ස් මේ ඉහ්මන් තවත් ගැරිඹෙබි කොනොක්! මේ එය එපුම රුවූ පුද්ගලයා ගොඳවයි." මම මහන් සභාවන් සිටෙම්.

"කණ්ඩාවුයි සිඟුන්න. තවත් සැරයක් උත්සාහ කරන්න වොටිසන්. මේ මහන්මයන් දානාටම මේ ක්‍රිජ්‍යාලෙට සම්බන්ධ වෙළඳී

දැන්නේ. ඒ වුණ් මේ වෙලාවේ එහු මාව හමුවෙන්න රේවි කියලුම ම. බලාපාගරාජු වුණ් නෑ. සක්‍රීභාම වුණ් අපට දිනයන්නා උච්චතා තොරතුරු රාඩියයෝම තියන්නා ඔහුට හැකිවේ.

අපේ විසින් ආමරයට ඇතුළු වූ නිති උපදෙශක ජේස් ගැරිඛිඩි මහතා, තරුණු පෙනුමෙන් නිවු, තරමක් තරබාරු, මිරිපුද්ගලයෙකු විය. සම්පූර්ණයෙන්ම යුතු ඕනෑම සිටි මුළු මුහුදෙන් නිවුමෙන් ලමා පෙනුමස් සියලු මට් සියිහි, මුහුදෙන් නිරතුරුවම දැක්නට ලැබුණු සිනාහව පියකරු විය. මුහුදු සුවියෙෂම උක්ෂය ලෙස මා දුටුවේ, සිංහා ආනිපුණු සැම හැඟීමක් සම්මත වලනය තු නොත් යුවුදි. ජේස් ගැරිඛිඩි මහතාගේ ඉංග්‍රීසි කතාබිජේ පැහැදිලිවම ඇමරිකන් උච්චාරණයන් නිවිති. එහෙත් එය අපට තේරුම ගැනීමට අපහසු තරම් පැටවුදි යාගතක නොවේ.

“පරිභාක් භෞතිස් මහත්මයා?” එහු පෙළුදුවේ අප දෙදෙනායේම මූහුණු දෙය පරිභාක් පෙන් බෙළෙනි

“ආ මටි! මෙත් ජායාරුජා පෙනුමහ් එබ පණිවින් ඉන්නවා වෙශේම නමයි. ම. වියුරාස මර්භාලා පෙන් එහුමක් ලැබෙන්න ඇති කියලා. ඒ මගේ පෙළුරන් නාලධැස් තිබෙන නේදීන ගැරිඛිඩි මහත්මයාගෙන්, එහෙම නේදී?”

“කරුණාකරු මමෙන් එයිවෙන්න මහත්මයා.” භෞතිස් නිය.

“අපට කතාබා කරන්න ප්‍රාග්‍යන් මේවල් තියෙනවා. මට ලැබුණු ලියුම් සඳහන් ජේස් ගැරිඛිඩි මබයි එහෙමති? ඔබ එංගලන්ත්‍රය පදිංචියට ඇවිත් දැන් සැහෙන කාලයක් ගක්වෙනවා විගෙයි?”

“අයි ඔබ එහෙම කියන්මතා?” දැවැනු මුළු භෞතිස් දෙය සෙරම් සැක සහිත බැඳීමෙන් බැඳීමෙන්.

“මෙම ඇපුම පැලදුම් සම්පූර්ණයෙන්ම එංගලන්ත්‍රය රේවා.” භෞතිස් පිදිතුරු දූන්මන්ය. ගැරිඛිඩි මහතා මූහුණට සිනාවක් නාගාගැනීමට උත්සාහ කළේය.

“භෞතිස් මහත්මයා. මටට ඇති මය යුවියෙෂ හැඟන්කම ගැන ම. සොත්ස් විල කියවිල තියෙනවා. ඒ වුණ් මට ද්විසක ම. ගැනන් ඒ විධියට කියාවේ කියල ම. කවදාවන් සිනුවේ නෑ, මය කියන කාරණය මට නිගමනය කළේ සකාහාමදී?”

"මති කඩායේ දුරකිස සහ දිස්ක්‍රූලල ඉදිරි කොටස නිසා. කඩාය මය ආකාරයට මහන්තින් එළලන්නයේ මිසක් ඇමරිකාවේ නොවෙයි. අනෙක සහතිතු කුට්ටමේ මෝස්කෝරය අනුව එය එළලන්නයේ එකක් නොයිපොත් ඇත්තෙන්ම මා දුරවලයි."

"හැබේ? මම හා මිශ්‍රාලුවී-ජාජා පිය තරම පැහැදිලිවම මට ඉංග්‍රීසි රාජිකයෙකුගේ පෙනුලක් ලැබේවි කියලු, මේ ව්‍යාපාර කටයුතු වලට මේ එළලන්නයට ඇටින් ඒකක් කළ වෙනවා. මබ කියන්න විශේ මගේ ඇදුම් පැදුම් සියලුම ලන්ධින්යෙන් මිලට ගනිපුවා. රේවා කොහොම වුණක් මට පෙනෙනාවා මිශ්‍රට කාලය ප්‍රාග්‍රාමීය විටින බව, යිබේ අනේ නිශ්චාරිය දියමතා ගැන අඟ්‍රේ කතාමහ පටන් ගැන්නෙන් හොඳයි ගැනී?"

හෙම්ස්ටේ නිරිත්ත්වයන් හා තිහිවියන් මගින් අපගේ අමුත්තා කළුයේමට පත්වු බැව මේ දුරවෙම් ඔහුගේ මුහුණේ නිඛු ප්‍රියමනාප බව ද මදක් අවුරි බිජාත්‍යායි මට කිතිනි.

"ඉවසන්න ගැරීපෙට්‍රි ජාත්‍යමයා ඉවසන්න! මේ මගේ හිතවත් ටොට්සන් දදාස්තර ප්‍රාන්තානා මෙම කියලු අද්වි, මේ ආකාරයට නිරිස්සෙන මගින් අප උඩාගන්නා ගැඹාරුවුරු සමහර වෙළාවට මුද් පරික්ෂණය සඳහාම විදුතාන් වෙන බව, කොහොම වුණක් ඇයි නේදාන් ගැරීමෙහි මහන්මයා එකත් එන්න ආමට නැත්තෙන්?" හෙම්ස්ටේ විමසිය.

"ඒ මිනිනා මොකටදු යෙහ මෙහට සම්බන්ධ කරගන්නේ?" අපේ අමුත්තා පැවසුවේ තරුණු ප්‍රායා ආපුරුණි.

"මහන්වරු දදාස්තාන් අතරේ අළුයි ව්‍යාපාර ගැනුදෙනුවක් නියෙනවා. එක්මකාලනාක් මෙමකාලිදා එකට රහස් පරික්ෂකයෙකුන් හුවුල් කරගන්නේ? මට නම් පත්රුම් ග්‍රන්න තුළමිහු මබව මෙකට පටුවා යන්නේ ඇයි කියලා. මාදා ලද ගිය ඔහුව හමුවෙන්න. එතකොටයි සිඹු මට කිවිවේ, වර්ත් නොයියාම මෙමක පර්ලාක් හෙම්ස්ටේ මහන්මයාට දැනුම් දුන් බව, ඒ නියාමිත මේ ආවේ. කොහොම වුණක් සිඹුගේ මේ ස්ථියාව මගේ පිහාට එවිටර හරි නෑ."

"ඒ මබ ගැන සැකයක් ඇතිවෙලා නොමෙයි ගැරීමෙහි මහන්මයා. මහු අදහස් කළේ එට දදානාවම වැදගත් මේ අරමුණ ඉජ්ට තර ගැනීමට මගෙන් ලදව් දුරාගන්න. මහු දන්නවා මට ලෝමක හැම පැත්තෙන්ම නොරඳුරු ලැබෙන බව, ඉතින් මේ ගැන මගෙන් විසාය සිටිමේ පුදුමයක් නැතැ."

බඩහවින් සකස් වී සිටි අරෝඛමුද්‍රාගාගේ ස්වභාවය ප්‍රමාදයන් යටු තත්ත්වයට පත්වේ.

"මහි, එහෙහම ඉතින් කමික් නැ. මා කුමැති නෑ අමත් පොදුගේ තෙවුමු විවෘත පොලිඩිය ආතිලි ගහනවිට. අපට උච්චිනා කරන මිනිහ ගොයාගඟ්නා මධ්‍ය උද්‍යිකාර්ජ්නා කුමැති නම් රේකො කිසි වැරදිදක් නැහැ."

"ඉතින් මහත්මියා මා තැවැන්හේවේ මිනුයිලි බැල්මක් නොවේ මෙන් තෙවුම් ඇහගන්නා. අනෙකු මෙතන ඉතින්හා මෙගේ මිනු දොස්තර වොටියන් එය ගැන කියීම නොරුරක් දැන්නෙ නැ."

ගැරිංචිඩ් මහතාමා එහ්තෙර්වේ මිනුයිලි බැල්මක් නොවේ.

"සු මෙන් තෙවුම් මෙහි දැන දැන්වන්න?" ගැරිංචිඩ් ඇයිය.

"අපි පදන්නා මේ රාජකාරිය කරන්නෙ එකට."

"අහාදයි, එහෙහම මා පුද්වන් තරම් පකටියන් මේ කරාව මෙට කියන්නම්. ඇමරිකා එකස්සේ රනපදුම්, කැන්සාස් පුද්ගලයේ කොන්කුට් නම් ඇමලක්ස්සිජ් ගුම්ල්වන් ගැරිංචිඩ් කියන්නෙ කවුද මියල අමුණුවන් කියන්න මිනෙ නැ. මිනු මිලින්ම කළේ නිවාස යා ඉවත් විනිශ්චිතී විභාගාරයක්, රට පසුසේ මූලු අතැහැවා විකාගෝල්වී කිරීගු නිෂ්පාදන විභාගාර විලට. එකකන් මුළු කියන්න බැරි තරම් විශාල ධනස්කන්ධියක් උපයා ගන්නා. එළුයට ඒ මුදල් එක්ස්කෝම ටික මුළු ආලයාරුකායාකලා ඉවත් මිලදී ගන්න. ඒ ඉවත් යායේ බැංකිර මායිම ගිඩාස් බැලුකොයුවූ. අරකන්සාස් ගෙයේ ඉවුර දිගේ සැනුප්‍රම් ගණනාවක් දිගට මහා යෝධ පුද්ගලයක් මුළු මිලට ගන්නා. ප්‍රමාණයන් බැලුවාක් ඒක ඉම් එංගලන්හායේ ප්‍රාන්තයක් කරම් විශාලයි. එකකන් සකාටියන් ගොවීම්ඩ දෙකටම විගා කළ ගැනී සුළු ඉඩිම්; සකාටියන් ණරඹුන් එවැන් ඇතිකරන්න යෝගා තැනැවීම්; තවත් සකාටියන් විවිනා දුවටරු වැවිනා වැසුණු කැලුවි; අනෙකු පුද්ගලය එක්ස්කාම විවිනා බිනිර ඉල්ලම් සහිත පොලොවාට. මේ වෙශ ඉඩිම් ඇයිනි කොන්කුට් සල්ලි ලැබෙන්නේ උල්පත්තින් විතුර උනන්න වෙශ කියලා අමුණුවන් කියන්න මිනෙ නැහැනේ.

හැබැයි මුළුට යුත්තින් නැඳු කිසි කොන්ක් කිරීයේ නැ. මුළුට තිබුණු මේ ගැරිංචිඩ් කියන අසාමාන්‍ය පෙළපත් නාමය ගැන මුළුගේ

හිතේ තිබුණෙක පුදුම සංකුට්ඨක, ආධිමිකරයක්. ඒකෙන් තමයි අපි දෙන්න හමුවුණේ. ඒ ද්‍රව්‍යස්ථල අ. ගෝල්ඩ්සා නාගරයේ නීතිය වෘත්තියේ යෙදිලා හිටියා. එක උච්චක හඳුනීමේ මේ වියසක මුළුස්සයා මාව මුණගැහැනා ආປා. මෙයේ නමත් ගැරිච්චි බව අහලා මිනිහට මූර්ගේන් පුදුම යෙන්සේයි. මුහුදේ විනෝදාංගය වෙලා තිබුණේ මොකක්ද දර්හනටද? ගැරිච්චිකියන පෙළපත් නාමය ඇති අය හෙටිම.

"ඉලන්දාරියා. අපේ පෙළපත් නාමය තියෙන කට එක මිනිහෙක මට භායල දෙනවා." එහු හිටිවා.

"මහත්මයා එහෙත් නොහෙතුක් භාය භාය මට රටපුරා ඇවේදින්න වෙලාවත් තුළුම්. නීතිඥයක්. ම. මෙයේ රැකියාව කළ යුතුයි."

"ඒක ප්‍රශ්නයක් (නැ. ම. පූලපුව් කරලා තියෙන විධියට හැමදේම සිදුවුණාය මඟ ඔය බැහැ කියන වැළඳී කරාවී, ඇමැත්තන්ම. ඒ ගැන ස්ථිර සැක්කයක් නැ.)

එහු මේ විධියට තිබ්වාම මුදානිතුවේ එහු විහිත කරනවා කියලුමයි. නමුත් ඒක සැයැරිලා තිබුණු සත්‍යය මට වැටුහුණේ පසුවයි.

මාව හමුවෙලා අපුරුදුක් ගන්වේදී එහු මියගියා. එහු අන්තිම කැමැති පත්‍රයක් උයලයි තිබුණේ. ම. ගිතන්තෙන් මුළු කැන්සාස් ජනපදයේ ඉමිහාසයේ (නැ. ඒ වෙශ්‍යාරුම පුදුම අන්තිම කැමැති පත්‍රයක්. එහුගේ මුළු දේශපාලම සොටස් තුනකට බෙදාලා තිබුණා. එයින් එක සොටස් උය තිබුණේ මූල්‍ය නමව්. ඒන් ඒ එක සොටස්දේසියක් උඩ. මට යාර්ලිවලා තිබුණා ගැරිච්චි කියන පෙළපත් නාමය ඇති තවත් දෙස්ථනක් භායාගැන්නා. එහෙම භායාගැනා, ඇපි තුන්දෙනාවම එකඟ් ඉදිරිපත් වෙන්නා ප්‍රතිඵලන් නම් එක්කෙනෙකුට ලැබෙන මුදල බේළරු උස්ස ප්‍රභායි.

මෙක තරියට පාර ගොජනක් භායා වාසි ලැබෙන වැඩක් බව ම. සේරුම් ගත්තා. නීතිඥ කාර්යාලය වහළ දාලා ම. ගැරිච්චි කෙනෙක් භායාලින් රටපුරා ඇවේදින්න පටන් ගත්තා. ම. මුළු ඇලරිකා එක්සන් ජනපදයේම. ආම ඒහාපදයකටම ගිහි. භායා බැඳුවා. සොටස්දේසි සිපුම ලෙස පිරාලා බැලුවන් එක ගැරිච්චි කෙනෙක්වන් භායාගැන්න බැරි මුණා.

ඡට පස්සේ මට හිතුණු එංගලුන්තූයට ඇවිත් මමගේ සෙයැඳි කරලා බලන්න. ඔහුන් ලත්බිනයේ දුරක්තාවන තාම්බලිය කිවිලා එක්සේන්නක් හමුවුණු. ඉතින් මේ මුදු හැඳුවෙන්න හිඹින් හැමදෙයක්ම මුදුව නෝරුම් කරලා දුන්නා. නමුත් මුදුක්, මා විශේ හනිකඩියෙක්; වියස්ගත කොන්නක්. ගැඹුනු-නුදුමින් කිරීදෙන්නක් ඉත්තාවාලු. ඒන් කියිල පිරිමියක් නෑ. අන්තිම කැමැති කැඹුල් කියලා කියෙන්නේ මේ නම කිබෙන වැඩිහිටි පිරිම් නුත්තදුනක කියලා. ඉතින් ඔබට පෙනෙනාවා නොදූ? ගැරිබෙබි කක්ෂනාතුව දැඩුවුරුවින් කියෙනාවා. හොයලා දුන්නාත් ඇම් සුදානම් ඔවානි ගාස්ඩුව ගෙවන්න."

"මේ කිවිව හේද බවාටුවන්." ග්‍රෑමිස් පැවතුවේ සිනාලුපු මුහුණකි.

"මේ කිවිව හේද මේක හරි පුද්ගාලාර කහන්දරයක් කියලා. මහන්මයා. මට සිහානාවා යුතු දාරයානා කියෙන පහසුම වැශයි, ප්‍රවිත්තවල 'පොදුහලික' කියන තිබුන් දුන්වීම් පළකරලා, හොයල බලන එක කියලා."

"මේ රේක නාලා තේම්පේ මෙයන්ම, 'තුළුන් කියිල ප්‍රතිච්ඡලයක් ලැබුණෙන් නෑ.'"

"හැබාය? මටත් විවේක කියෙන පේලාවලදී මේ විභාස් හොයල බලන්නාමිකා. එක ගොමමයි. මුළු ටෝරේකා තාගරයෙන් ආව කොන්නක් බව දුනාගේන් පැවිත්තා සතුවෙක්. මට නිනර ලිපුම එවන කොන්නක් හිරියා ටෝරේකා එලු. දැන් තාම් මුදු මියගිහින්. මබ සමහර විට දුන්නාවිත් ඇති. දෙශ්ඨර උධිඛූහ්ඩිස් සටාර්? 1890 දී පමණ මුදු ටෝරේකා විල තාගරයිපති තත්ත්වරන් දැරුවා."

"දෙශ්ඨර සටාර්? අනුමත් මුදුරිලු. ඕනෑම මනුස්සයා. හදිඳියේ මලේ. තවමත් මිනිස්ස් රේ ප්‍රදේශලයාලයු. තාමයට හරියට ගොරට කරනාවා. මහන්මයා.

ඉතින් ගොමද්දේමුන්මයා. අපට දැන් කරන්න පුද්වින්, ඇපේ වැඩිකටපුතු සකරියෙන යන ආකාරය ගැනා ඔබට දැනුම දීම පමණයි. මේ සිහන්නේ ද්‍රව්‍යක් දෙන්නක් යදි අපට තැකිවේටි අලුක් යමක් ඔබට දැනුම දෙන්න." එසේ පැවිසු අපේ ඇම්බිකානු මිනුයා සියනමා ආවාර පකාට පිටවී සිල්පියා.

"මට නම් හරිම පුදුමයි වෙශ්‍යාධින්. පුදුමෙනුත් පුදුමයි."

"ඒ ඇයි?"

"මේ මෙම කළුපනා තල්ලේමේ තුම එත්වපල් බොරු, වැළැවටාරම් භායයක්ම මේ මිනිහා ආදාශ්‍යන්නා ගෙෂාන අරමුණන්ද කියලා; මට එහුගෙන් රේක අභ්‍යන්තර සිතුණා. ඒ මොකදා සමහර වෙළාවට එය විශේ බොරුකාරයින් ප්‍රහුරුස්-ස්ලේඛරන්නා මිනා කෙලින්ම ප්‍රහුණවම. රට පස්සේ මට-ආය සිතුණා දෙනට මිනිහට දිනුම දෙන්න. එම් එහුගේ ලෝක බොරු එලුරුප්පූණා කියල සිතාගන්න අරිමු.

මත්න ඉන්නටා මිනිජීයා, රාගලන්සායේ මහපු සුටි එකක් ගැඳෙගන. වැළුමිට නා ඇතිස් එලින රිය ගේට්ටියොස්, රැලිවැටි ඇති ආකාරය අනුව මට කියන්නා ප්‍රවානි, අවුම විශයෙන් රේක අපුරුදුක්වන් ඇදුමු එකක්. නමුත් එහුගේ ප්‍රාග්ධනයෙන් විශාල උග්‍රහක් විශාල උග්‍රහක්. ප්‍රාග්ධනයෙන් විශාල උග්‍රහක්.

පුවත්තත්වල තුපාදැලිකා තීඟයේ එය කියන විධියේ කිසිම දැන්වීමක් මූත්‍ර කාලයේ නැඩි-නිඩුමක් නා. වොටසන්. රේක මට භාද්‍යම විශ්වාසයි. ඔබ දැන්නටුවන්නා. මිය කිරීමේ රැකුදාන්වීමක් අන් අරින්නේ නැති බව. මටා මෙනා නාගරයේ ගොඩිනා, උමිපුන්චර් ස්ටාර කියල කෙනෙක් මේ. ජ්විලන්ට් අභ්‍යන්තර නා. ඔහු ඒ ලැඹුවන් කුවා. මහු කට ඇරියෙන් කියන්නා බොරුප්පක්. මේ මිනින්නේ මිනිහා ඇත්තටම ඇමරිකන් ජාතිකමයක්. නමුත් කාලයක් තිස්සය ලන්වනයේ එවන්විලා තියන්නේ. ඇතුළුණුවූයි කතාබලන් ඇමරිකන් උවිචාරණය පවා දැන් පෙනාය වේලා!!"

"මොකන්ද මිනිහා දායෙන ගැන ගෙල්ලම? මිනිහා මොකාටද රේන්න ගැන්නෙන හෝමිය?"

"අන්න රේක තමයි ඇම් භායායන්න මිනා. මොහු මනාමිලර එමස් තක්කඩියක් බව නාම් මට සහයිකයි. නමුත් ඔහු අතිද්‍යක්ෂයයක් විගැයි, මට පෙනෙන්නෙ. භාද්‍ය කාමක් නා. අපි රිලායට භායල බලමු අම් අනෙක් ගාරිලඩ තබා මේ විශේ තක්කඩියක්ද කියල. මහුව දුරකථනයෙන් කුඩා කරන්න-වොටසන්."

දුරකථන නාමාවලියේ ගැන්දන් ගැරිඳිම යන නම යටෙන් වූ අංකයට මම ඇමුණුවෙමි. තෙනෙක් තක්කලවිටරන් මට අසන්නට ලැබුමෙන් දුරවල කටහඩකි.

"මට, මට, මහත්තුන් ගැරිවෙත් තැමයි-කරුකරන්නා. හෝමිස් මහත්මයා ඉන්නවද? . . . මේ කුමිනියි එහාමිස් මහත්මයාට විකක් කරුකරන්න."

මම රිසිවරය හෝමිස් අතට දැන්නෙම්.

"මට, මට, මූලිකීරි-ඇවිත් ගියා . . . මගත් මූලිව හරිහැටි ඇදුන්නා නැති බව මට අහත්තා ලැබූණා . . . කොට්ටර තලදී? ආ . . . දවිය් දෙකකිදී? . . . ඔව් ඔව් . . . මධ්‍යාමාම වාසිදායක ගනුදෙනුවිස් බව නම් ගැබැව. අද පැන්දාමේ එක යෙදර ඉන්නවද? . . . රේක හොඳයි . . . ඔව් . . . ඇමරිකන් ගැරිවෙත් මහත්මයා අර වෙලාවට සහේ ඉන්න එකක් නැතු නොදී? . . . අන්න හොඳයි. අද ගැන්දුමටම අපි එන්නම් කුමිව භමුවෙන්න. මූලි නැතිව මගත් එකක විකත් කරුකරන්න ඕ කුමිනියි. මාත්‍ර එකක දායාර වොටිසන් එන්නා, අපි ගැන්දුමට හය වෙදිදී ඔව්වේ එන්නම්. ඇමරිකන් නීතියායට අපි එන ඕව තියන්න එලා . . . ඔව් . . . රේක හොඳයි. ආපුවෙටින්."

වැය යන යැදි හිරුගේ ටැලියෙන් බෙවිසියලුන් බාලෝකමන් වේදිදී, අපි උවිල් රිඛිඛිර විවිධ සොයා ග්ලේන් ගන්මෙනුම්. එය එඩිජ්ලේයාර විවිධයන් ඇයුම්සු කුඩා පාලුමයි. එහි අංක 136 දෙන තිවිස, රෝක් රාජ සමයේ ඉදිනෙකරුණු පුරාණ තට්ටුව, මගාචනැයිල්ලකි. අපේ අනුග්‍රාහකයා තේවත් වුවයේ මෙහි බිම මහජේය. මූලුගේ නම සඳහන්ව තිබූ, දුරවරණ වූ පින්තල භාම-ප්‍රවිජු-මාවත හෝමිස් මගේ අවධානය යොමු කළදේ.

"සැහැන කාලයක් නිෂ්පේ මිනිහා මෙහේ ඉදාලා තියෙනවා වොටිසන්. කියි සැකයක් නැතුව මිනිහාල්ග, නම ඇත්ත වශයෙන්ම ගැරිවෙත්, රේක අපි මිනක තට්ටුපුතු විදුගන් කරුණක්."

මෙම පැරණි නිවියේ ඉහළ තට්ටුවල බොහෝ පදිංචිකරුවින් ව්‍යුහය කළ බව, නාමප්‍රවිජු-වලින් අපට දැක්ගත ගැනිවිය. මෙය පැවුල් පිටින් එවත් පු තට්ටු තිවිස සංකීරණයක් මනාව, අපිලිවෙලට ජ්වන්වූ අව්‍යාහාරයන්, මන්වාමිකම-සිමි-නිවහනයි. දාරව තට්ටු කළ විට එය විවෘත කරන ලදීදී අපේ අනුග්‍රාහකයා විසිනි.

"පරිභාස් හෝමිස් මහත්මයා සහ දායාර වොටිසන් මහත්මයා නෙදා? කරුණුකර එන්න ඇතුළට.

මට සමාවෙන්න, දදාර විවිධ සෘජු මත පිළිගැනීමට මගේ සේවකාව නොයිටීම ගුන. එවස භාර එච්න තකාට ඇගේ රාජකාරී වෙලාව අවසන්. ඒ නියා ඇය ගෙදුර යුතුවා."

නේදන් ගැරිබේකි මහතා වියයින් අපුරුදු ගැටුකටත් වැඩි, උස, මදක් කුද ගැසුණු ගිරිසක්-කිවූ නැඟැත්තියි. මහුගේ ගිරිය ඉතා කෙටිවු, දුරවල එකක් බව පෙනිණ. ව්‍යායාම්‍යයින් ගොරට, නිවස තුළටම වී කාලය ගා කිරීම තියුණු, මුළු සම පාඨ්‍ය පැහැති එකක් විය. සහ රාමුවි සහිත වියාල උපැංශ යුවලන්, නට්ට හිසන්, නිතාවේ එම යුවුන් නියා මහුව තිබුණේ තරමක් විකාර පෙනුමකි.

මහුගේ කාමරය ද පැදිංචිරුවා මෙන්ම විස්මය දනාවන එකක් විය. එය කුඩා ශොකාදාරයක් ලෙස විස්තර කිරීම වඩාත් නිවැරදි යයි සිතම්. කාමරය ව්‍යෙරෙම වූ විදුරු අල්මාරි වල, තටු පුරවා තිබුණේ භුගරහ විද්‍යාත්මක හා පෙවාදා විද්‍යාත්මක නිදරණක වලිනි. ප්‍රධාන දදාර දෙපසුවූ අල්මාරි-දකාන්, සංරක්ෂණය කළ සමනාලයින් රෝගක් විය. කාමරය ටයු තිබූ ආමිසය මත්, නොයෙක් විද්‍යාවන්ට අයන් නිදරණක හා සුන්මුන් ද, ප්‍රබල-කාව සහිත අන්වික්ෂණයක් ද විය. විවිධ අල්මාරිවල තැන්පත් ශොට-තිවූ, විවිධ සේනු වලට අයන් පොරාණික අදවිල දුටු මම විස්මයට රැඹිලි. මෙම පුද්ගලයා සේනු ගණනාවකම හසළ දැනුමක් ඇත්තෙකක් බව තිසිනුය. එන් විදුරු පෙට්ටියක සකස් ශොට තිබුණ්නේ, පොරාණික රන් රිදී හා ලෝකයි කායි රෝගි. රට එහායින් ආදි මානාවයින් හාවින කළ පාශාණමය මෙවලමය. තවත් වියාල විදුරු අල්මාරියක් පුරවා තිබුණේ ප්‍රාග එත්තිහාසික, රාජාණීගුත පත්තව්‍යින්ගේ ඇටුකැබලි සහ දත්තය. විවිත රාක්ක මත පැරිස් බදාම-පෙනු නිරමාණය ශොට තිබූ ආදි මානාවයන්ගේ සිය්කබල්-පේලියකි. එමාතියුන්විරතාල්, කුළුමුළුන්, හයිඩිල්බර්ග් ආදි විශයෙන් නම් ශොට තිබිණි. මහු, අන් තිබූ මැයි සම කැබැල්ලකින් පැරිණි කායියන් එහි දම්මින් පිටියේය.

"සියකියුසයන්ගේ සේවකාවක් පුළුයේ හාවින කළ කායියක්. මගේ අදහය නම් ඉවුන් බොහෝම උසස් රේඛන තත්ත්වයක සිටි අය. ඒන් සමහරු කියන්නා ආලෙක්සැන්ඩර් යුගලයේ රට වඩා හොඳ තත්ත්වයක් තිබුණා කියලු.

මිය ඉස්සරහින් තියෙන පුවුලවන් වාචිවෙන්න හෝමිස මහන්මයා. ආ . . . ඔහොම ඉන්න. මම ඒකෙ තියෙන අස්ථි තැබලි

වික අධින් කරන්නාම. වොටිසන් මැත්තම්දා... මබට කොහොද මං වාචිවෙන්න දෙන්නා... ආ මය තිශේෂන පුවුලට තබා ඇති ජපන් බදුන පැත්තකට තැලු කරලා වාචිවෙන්න. මහත්මයා මබට පෙනෙනාවා නෝදා මාව වට කරගෙන තිබෙන දද්වල්? මේ ම. මුද ණටිත කාලයක් තියෙන් එකතු කරගනිදු, ම. ආසා කරන දද්වල්. මට ප්‍රතිකාර කරන අදාශනර. මහත්මයා සියනාවා, ම. විකත් ඇවිදින්න යන්නා නැති එක ගෙරයට තැරකුළු. මගේ දින ඇද බැඳ තබාගන්න, මේ තරම දද්වල් තියෙදාදී ම. ඇවිදින්න යන්නා මොන එකකටද මහත්මයා? මම රික කැබිලෙනාටවුවික තියෙනා, බඩු ක්‍රමාභ්‍යකුලට සකස් කරලා, එවල විස්තර සඳහන් කරන්න මූට සම්පූර්ණ මාස තුනක් ගනවෙනාවා."

හෝමස් නිය කුරකුවම්න වර්තිව බැලුවේ මහත් උනන්දුවෙනි.

"මඟ තියන්නේ ඔබ කොයි වෙළුවකටත් මේ කාමරයෙන් එලියට බහින්නේ කා සියලදී?"

"පොරාභික දද්වල් අලුවි කරන සහ වෙන්දේසි කරන සදරුවේ හෝ ත්‍රියා ආයාන විලුව ම-ඉඥල-සිමල අස්ථි කරන්තයෙන් මිහින් එනවා. රේ ඇරුණුම ම. මම ගෙදුම්ත් ගකාඛුවටත් යන්නා නැති තරමයි. ම. රේ තරම ගක්ති සම්පත්නා ඕකනෙක් ලනමෙයි. මගේ රෝගීතා භරිම දින ඇදායන්නා පුදුයි. කාලය ගෙවී යනවා දුනෙන්නා නා. ඉතින් අර මහත්මයගේ කාකාව අහලා මගේ හිනේ ඇතිවුණු සන්නේත්ය, මබට හිතාගන්න පුත්වන් නොදා හෝමස් මහත්තායා? පුදුමාකාර, අදහාගන්න බැරි වාසනාවක්.

අපට එහා කරන්නා ගැරිජ්ඩ් නම් තියෙන තව එක්කනෙක් විනාරයි. එනාකාට සියල්ලම් සම්පූර්ණයි. ම. හිතන්නා නා තවත් ගැරියෙහි ඕකනෙක් ගෞයාගැනීම-ඒකත්ම අමාරු වෙටි සියල. මටත් සහන්දරමයෙන් සිටියා. එහු දත් මිය හිනින්. ම. මබට ලිපුමක් දැවිටේ, මහත් මහ අරුම පුදුම රාරික්ෂණ කරන ඕකනෙක් නො; රේකයි. නමුත් අර ඇමරිකන් මහත්මයා, මහුගෙන් අහන්නේ නැතුව මබට ලිපුමක් ගැටිවට, මට භරියට ගාස් සිටිවා. මට ඕහුගෙන් අහල ඉන්න හිමුණා. නමුත් මගේ අරමුණ ප්‍රුණෙන් මම වැඩ්ව මබෙන් උද්විත් ලබාගන්න."

"ම. හිතන්නා ඔබ හියා කරල තිබෙන ආකාරය ඉතාමත් නිවැරදි මහත්මයා. රේ ප්‍රුණන් මය ඇමරිකා එකසන් ජනපදයේ තිබෙන ඉඩකටම අන්පන් කරගන්න, ඔබ මය තරම් ආසද?"

"කොහොමවටවත් නෑ හෝමිස් මණ්ඩලයා. මං මේ රසකරලා තිබෙන පුරාවස්සු අන්තිර දාලා, කොම්බවත් යන්න මට කිසිම උච්චතාවක් නෑ. නමුන් මේ ඇමරිකන් මහත්මයා කියනවා, දේපල අපට හිමිවූ හැරියෙම, මට මුදල් ගෙවලා මගේ ඉඩකඩම් කොටස සික්කොම විභු මිලට යක්කවාදු එහු කිවිවා ඒ ඉඩම රිකට විභු බ්‍රිතාන්ත උජ්ජ්වලක් මධ්‍යතාම කියලා. විටිනාපුරාවස්සු කොහොම් විකුණ්නත්න කියනවා. එන් මැස් අන් ප්‍රවුම හාරපන්සියක් නැති නිසා, මට ඒවා අන්තිර කරගන්න කිසිම් කුමයක් නෑ. නිකං හිනත්නකා; බ්‍රිතාන්ත උජ්ජ්වලක් ලැබුණුත් කොහොමට හිටිවිද? මගේ පුරාවස්සු කොහොම් ගාරය එංගලන්තයේ අංක රිකට එනවා සිකුරුයි."

ඉටසාගත නොහැකි සභාට තීක්ෂා තන්දේ ගැරියෙහි මහතාගේ දෙනෙන් ප්‍රිතියෙන් බෙඳුන්නට එෂ. තම්ගේ පෙදපත් නාමය ඇත්තෙකු සෞයායුත්ම යදානා එහු මුළු දුෂ්කර ක්‍රියාවක යෙදීමට සුදානම් බව අපට පැහැදිලි විය.

"මං වොටසන් මූහ්යයක් එක්ක මෙස් ආවේ ඔබ භොඳින් හදුනාගන්නා අරමුණෙන්, ඔබට පර්ඡේප්පන් කටයුතු වලට බාධා කරන්න මගේ බලාපොරොයිසුවයි නෑ. රුමුණත් මං කැමැතියි මගෙන් උපදෙස් ඉල්ලන අය සම්පූර්ණ හදුනාගන්න. මං අර ඇමරිකන් මහත්තයගෙන් අධා දැනගත්තා, එක පහුව දැනහදුන ගන්නෙ මේ සතිය කියල. මෙවැනි ගොනාක් ඉන්නටිද කියල ඔබ මිට කළින දීන්නෙ නෑ?"

"කවදාවත් අහළවත් නෑ! විභු මුලින්ම මෙස් ආවේ, කිය අයහරුවාදා?"

"විභු බෙකර විටියේ අපේ තිව්වනාට ඇවිත් මා හමුවූ බව බවට දැනුම් දුන්නයි?"

"මිටි, එනති. විභු කෙකින්ම ආවේ මාව හමුවෙන්න. විභුට බොහොම සැරට ශේෂකි ගිහින් කිවුණා."

"මේ ගැන ගතයුතු යම් ක්‍රියාමාපනයක් ගැන මිහු බවට යෝජනා කළාද?"

"නැහැ." ॥ ॥

"මබගෙන් මුදලක් ලබාගන්නයි? නැත්තා ඉල්පුවයි?"

"හැහැ. සොජාමටටත් මුදල් ඉල්ලුවෙව නෑ."

"මබට හින්නාගේ තැදෑද මම සිද්ධිය ගැන මොකක් හරි යැකයක්? මහුමග් මලාකක් ඇරි යටි අරමුණක්?"

"මොකක් නෑ ගොංමිය මහන්තියා."

"මබ මහුම හිටිවදු, මෙහේදී මබට හමුවෙන්න දුරකථනයෙන් අට යැලැසුම් කරගන් බව?"

"මට ම. කිවවා."

බලාපොරුන්න කඩු ස්වභාවයක් හොංමියගේ මහුමෙන් දිස්වීය. මහු දැනින් දිගුවම කළුපනා කිරීමට පටින් ගත්තෙය. හොංමිය විශාල ගැටෙළුවකට ඇදිවියැනි ආකාරයක් මම දුටුවෙමි.

"ගැරිඩෙනි මහන්තියා, මබ මේ එකකු කර තිබෙන පුරාවන්න අතර තුළයක් වටිනා දෙදාවල කිසිවක තිබෙනවාද?"

"හැහැ මහන්තියා, එවුනි, දෙයක් එකකු කරගන්න තරම් ම. පොජායලතක් නොමෙයි. මේකාලාද එකකුවක් බව ඇත්තයි. ඒන් ඒ තරම් වටිනා එකක්-නොමෙයි."

"අභාරු මේ ගේ බිඳුලෙන ඇතුළුවට් කියලා මබට බයක් නෑ?"

"සොජාමටටත් නෑ."

"මබ මේ නිවිස් පදිංචිවලා පොශිතම් කාලයක් වෙනවද?"

"අපුරුදු පහක් පමණ."

හොංමියගේ හරස් ප්‍රස්න ඇසිලද බාධා කරමින්, කිසිවෙතු නොනවත්පා මදාරට කටිවූ කරනා ඡයික් ඇසිලි. අඟේ අනුග්‍රාහකයා දෙන විවෘත කළ වහාම මහු ඇතුළට කුඩා විදුලෙන්ය. ඒ ඇමරිකන් නිනි උපජ්‍යක ජෝන් ගැරිඩෙනිය.

"මන්න වැම්බ හරි!" මහු කැජැසුවට් පුවත්පනක් මසවා පෙන්වමිනි.

"ම. හිතුරා රු වෙන්න කළින් මබට හමුවෙන්න පුරුවන් වෙවි කියලා. නේදන් ගැරිඩෙස් මහන්තියා; මිලියන්න මගේ උණුසුම් සුභ පැතුම්! මබ දන් විශාල දිනවිතෙක්. අඟේ ගනුදෙනුව ඉතාම සභාවුදායක

විධියට කෙළවර වෙන බ්ලේ පෙනෙන්නේ, හෝමිස් මහත්මයා. ඔබට නම් කියන්න තියෙන්ගේ ආත්‍යත්වය ලෙස කරදර කරන්න සිදුවීම ගැන කණ්ඩාවූයි කියන එක විතරයි.”

මහු අජේ අනුග්‍රාහකයා වෙන ප්‍රවිත්පතා භාර දුන්නේය. එහි තිබු විශාල වෙළඳ දැනටිලක් රාජ්‍යාලියේ ඇද සලකුණු කොට තිබේයි. නෙශ්දෙන් ගැටුවෙනි ඒ දෙය ඇයිපිය ඉහායෙලා බ්ලා සිටියේ පුදුමයෙනි. අපි දෙදෙනා ද එම දුන්වීම දෙයට අවධානය යොමු කළේමු. එහි මෙසේ සඳහන් විය.

හෙළුවාඩි ගැටුවෙබේ

කාමිකාරමික යන්ත්‍ර නිෂ්පාදකයේ

කරල් කඟේ එම් බද්ධා යන්ත්‍ර, අයඹුන්හා මෙළන යන්ත්‍ර, ටාම්ප මැලයන් හා අමහන් හ්‍රියාකරවන නැගුල්, ගෙවුලෙවෙන යන්ත්‍ර, ගෙවුලෙපාල් පාවිචිරියට පුදු පාරත්තා ක්‍රියාත්මකයා ගැලී තැවත් සහ අමාත්‍යාංශ වියලුම කාම් උපකරණ. නැමු මිශ්‍රීල සඳහා ඇයුත්තම්න් යපයනු ගැමේ.

විමසන්න.

හෙළුවාඩි ගැටුවෙබේ

ග්‍රාම්පාර ගොඩනැගිල්ල.

ආයෝග්‍යා.

“අති විශිෂ්ටයි! එමහනම අජේ තුන්වෙති මිනින් භම්බවුණා.”
වයස්ගත ගැටුවෙනි මහතා පැවුසුයේ දුවි යන්නෙක්ශයෙනි.

“මං බරම්හැම ප්‍රජාත්‍යාමයන් විමසලා බැඳුවා.” ඇමරිකන් ජාතිකයා කරාව ඇරුණුවටය.

“එන් ඉන්නවා මගින් කියෙක්කායෙක්. මම දුන්වීම තියෙන පත්තාර මිනිනා මට එපැලු තිබුණා. අපි ඉක්මන් කරලා මම පුද්ගලයා මුණගැහිලා වැශේ මෙකුලටරක් කරන්න ඕනෑම. මං මහුව උපුමකින්

දැන්හුවා, හෙට හටුසට ගේදීන් ගැරිචේස්-මහත්මයා මහුව හමුවෙන්න මහතා කියල, මහුගේ කාරකාලයට."

"මෙ වැළඳීම මම නොයිහින් බැරිදා?"

"හෝමිස් මහත්මයා, ඔබ මොකද කියන්මන්? ඔබට හිමත්මන් නැදුද වඩාත් තුවණැති ත්‍රියාමාර්ගය එකඟ කියුලා? ම. මම පුදුමාකාර කරාවන් කියමින් ඇට්‍රින ආමරිකාන් රාජිකයෙක්. ඔහු මාව විශ්වාස කරාවිද? ඔබ, වැදගත්, රටට පිළිගැනීමක් ඇති ඉංග්‍රීසි රාජිකයෙක්. ඔබ හියන කරාමට යම්කිසි වැදුගත් කමක් ඇති බව ඔහු විශ්වාස කරාවි. ඔබට අවශ්‍ය නම් මටන් ඔබ සමඟ එන්න තිබුණා. නමුත් හෙට මට කාරක මහුල දිනයක්, ඔබට යම් විදියකින් ප්‍රශ්නයක් ඇතිවුලතාන් ම. උග්‍ර. දින්තම්." —

"ම. අපුරුද ගණනාවකින් පහු වෘෂ්මීර ගමනක් ගිහි. නැහැ මහත්මයා."

"මික මය තරම් අඩාරු එකත් ලබන්මක නෑ ගේදීන් මහත්මයා. ඔබට යන්න, එන්න හිමෙනා දුම්බිය පිටතේමක චවලාවල් ගැන ම. ගොයල බැලුවා. ඔබ ඔහට දවල් ආසුළුහරු මෙහෙන් පිටතේවලා දුම්බියේ යන්න, මාත් එන්නම් දුම්බියපොලට. දූල් අදක පහුවෙදී ඔබට බරමි.හැම් ප්‍රදේශයට ලකාංචින්හා ප්‍රශ්නවන් වෙටි. රේලයට හැන්දුවෙම ඔබට ආපහු එන්නන් ප්‍රශ්නවනි.

ඔබට කරන්න හිමයන්මෙ මෙව්චිරයි. හටුස හතරට මේ මහාචාරි ගැරිඹෙහි මහත්තායට හමුබෙවන්න. අඟේ කාරණය මහුට පහදාලා මදන්න. රේලයට සත්‍ය විස්මයන්ල් එහෙම සකනෙනක් තේවන්ව ඉන්න බවට මහුගෙන් දුවුරුම් පෙන්සමක් ලබාගන්න. දෙයියම්පා! ම. ඇමරිකන් මහජාවේයේ මැදි ඉදාල මේ තරම් දුරකතනරක් ගෙවාගෙන මෙහේ ආවා. ඔබට මේ ආනික්ම සියෙකුවීනර දුරක් ගිහිල්ලා කරන්න හිමයන්මෙ පූර් කොටසයි. ඒක සම්පුර්ණ කළාම වැළඳීන් ඉවරයි."

"සම්පුර්ණ ඇතිනා." හෝමිස් කිවේ එම අදහස අනුමත කරමිනි. "මෙ මහත්මයා හියනා කරාව හරියටම හරි."

නේදීන් ගැරිඹෙහි මහතා උරහිස් හැකිල්ලේ, වෙනත් විකල්පයක් නොමැති නම් කමා එම් රාජක්ෂාරිය අපහසුවෙන් වුවද භාරගන්නා බව හයවමිනි.

"මබ මග තරම් තදින්ම හියත්තානැංම් මේ යන්නම්. මගේ රේවිලනට මබ ලබාදුන්නු වාසනාපී ගැටුයට මේ කොළඹමද මෙක ප්‍රකික්ෂේප කරන්නේ?"

"ඒහෙනම් ඒක පිළියායි ජ්‍යෙෂ්ඨ? ඒ වැඩිකටපුතු ඉටර වෙලා. මට සම්පූර්ණ වාර්තාවක් එහැන්තා අම්තතාකරන්න එතා." හෝමිස් හිය.

"මේ ඒක මොවරදුවාම් ඉමු කරන්නම් හෝමිස් මහත්මයා." ඇමරිකන් රාජිකයා පාඨසුලේ තම ඔරුලුසුව් දදය බලුමිනි.

"මට වැඩිකටපුතු රාජිකයා නිශ්චානවා, ඒහෙනම් මම යන්නම්. ගැටුවෙනි මහත්මයා සිං බරමිංහුම් බදා පිටත්ව යන වෙලාවට මමන් දුම්රිය පොළුරු එන්නාම්."

හෝමිස් මහත්මයා "ජ්‍යෙන් මේ ගෙදර යන්නද තැයැවේ? යමු මාත් එකක් ..... ආ ..... මබ දැන්ම ඒන්නෙන නෑ? ඒහෙනම් ගුහ රාජියක්. හෝ යටු අම් භූම්‍රේන්ත්‍රකාට කුරා කරන්න හොඳ හොඳ දේවල් නියෝවී."

හෝමිස්ගේ කැලයී-නිමුණු මුහුණ යථාතනත්වයට පත්වූයේ ඇමරිකන් රාජිකයා නීවියින් පිටති-දියු පාඨවයි.

"ගැටුවෙනි මහත්මයා, සිංහි පොරායිනික දේවල් එකතුව නම් ඉතාම අනරු එකයි. මුළුන් මෙක විවේකිව බලාගත්ත ලැබෙනවා නම් කොයිනරම් වාසනාප්‍රස්ථ්? මගේ වෘත්තියේ හැටියට, හැම විධියකම දැනුම මට ඉතා ප්‍රයෝග්‍යවන් ලෙස මුළු මෙම කාමරය ඒ විධියේ දැනුම ගබඩාවක් නිවිව හැකි." හෝමිස් පැවතුවෙයි.

අමත් අනුග්‍රාහකයාගේ, මුහුණ සතුවින් එප වැටිනි.

"මබ ඉතා මුද්‍රිත දුරුලුණුයක් බව් මට නිරතුවම අහන්න ලැබෙනවා හෝමිස් මහත්මයා. ඔබට හැඳු දදයක්ම පෙන්වෙලා විස්තර කරල දෙන්න ලැබෙනවා නම් ඒක මට සතුවක්. ඔබට විවේකයක් නියෙනවා නම් මෙම දැන් මුහුන්-මට් එය කළ හැකියි."

"අවාසනාවකාට විශේ මට දැන් ඒ වැශේ වෙලාවක් නැහැ ගැටුවෙනි මහත්මයා. පාලුන් යිනි ලම් පුදුරුණ භාෂ්ච හැම එකක්ම ඉතාම හොඳින් වර්ගිකරණය ඇඟිලා. ඒවා පිළිබඳ විස්තර ලිපු පත්‍රිකා යටින් අලවලා නියෙනාට්. ඉතින් විස්තර කිරීමක් අවශ්‍ය නෑ. මෙව නියවලා මට හැමදදයක්ම ගන්න දැනුම් ගුරුම් ගුරුවනි. මට හෝ මෙ

පැත්තෙ එහේ ඉවත් ලැබුවෙන් ආවින් මෙවා බලාගත්තට ඔබ විරුද්ධියක් නැදද?"

"කියිම විරුද්ධියක් නැ. ඔබට පැමිණිම මට විශාල ගෞරවයක් හෝමිස් මහත්මයා. හැඳුයි මම අර ගමන යන නිසා, හෙට හටස් වරුවට ගේ වහළ තිශය්. දායුරු කිරීමෙන් සේන්ටරස් මහත්මිය අත්. ඇය හටස භාර් මෙහෙතුරු බිම් මහලේ රදි ඉන්නවා. ඇය ආගේ යුතුරෙන් මෙහෙතු මතට රිවාන කරල දෙවි."

"හෙට හටස නම් මට පිශ්චායි. ඔබාමේ ගැන සේන්ටරස් මහත්මියට කියල කිවිප්පාත් යිස්කාම යදි. එක නොමැයි මහත්මයා. මට මම නිවාස බදු ගුත්ත්තා මෙහෙතු වේලද සමාගමෙන්ද?"

"උඩිගේවියා මූරිජ්ස් භාවලුවේ සහ ජ්‍රේල් සමාගමෙන්. ඇය ඇඟැවිවේ?"

"ගෙවල් සම්බන්ධයෙන් ආරා තාරනකාට මෙන් පුරා විද්‍යායුයෙක් වෙශ්. ම. මේ කළුදානා කළු මේ ගාචිනැලිල්ල, ඇන් රේනාගේ කාල හදුන රකක්ද, මැර්ටි රඳ්‍රිත්‍යුවන්ගේ කාල හදුන රකක්ද කියලා?"

"නිසැකවම ජේස් පුගයේ."

"හැබැර? මට කිසුනෙන් ජ්‍රේන් තීක්ෂණ කළින හදුන රකක්ද කියලා. හාදි මතට ආපුලේවන්. හෙට ඔබ බ්‍රේමිංහැම යන ගමන සර්ව ප්‍රකාරයෙන්ම සාර්ථක මෙවා!"

නිවාය කුලියට දෙන සමාගම සෞයාගත්තන් ර බෝවී කිවු බැවින්, එය වසා කිවිණ. අප් ආරසු බෙකිර විටියේ අපේ නිව්‍යනට පැමිණියෙමු. හෝමිස් යළින් මොම්බාකාව ගැන කාරාව ඇරුණුවේ රාඛ් ආහාරයෙන් පසුවයි.

"අපර ප්‍රංචි ගැවපුව දී විසඳී අඩසාන වේගනයි එන්නේ. මේකට විසදුම මොකක්ද කියලා මතට දී තෙරිලා ඇති වොටසන්?" හෝමිස් ඇයිය.

"මට නම් මේකා අහක්, මුලක්, කියි දෙයක් තේරන්නේ නැ." "

"මුල තම පැහැදිලිවලු පෙනනාවා වොටසන්. අය හරිය බලාගත්ත පුරුහි මෙර වෙනකාට. අර පත්කලේ කිවුණු දීවීමේ මතට මොනුන් අමුත්තක් හේම පෙනුමෙන් නැදද?"

"මට පෙනුණා එක් මදයක්. අරාජාසුලුවලට එහි යොදා තිබුණු ඉංග්‍රීසි වචනයේ අක්ෂර විනාශකය වූයිදියි. PLOUGH යනුවෙන් යෙදිය පුතු වචනය එහි තිබුණ් ප්‍රේට් තිබුලා."

"මොනවා? ඔබ එයක් නිරිපෘෂණය කාලාද ටොටසන්? මබ දැන් එන්න එන්නම දියුණු උපනයා ඇම්. තාගුලට PLOW කියලා උවිවාම රේ එංගලන්තියෙදී කැඩිවිවූ ඉංග්‍රීසි. නමුත් ඇමරිකාවල තිවැරුදී ඉංග්‍රීසි. පුවත්පත් කාර්යාලය කරල තිශේෂන්නේ ප්‍රෝකාර දැන්මීම, ලැබුණු හැටියටම මුද්‍යය කරපු එකඟි. අර කරුන්නවලද යොදනා ලැබූ තාටුවට BUCK BOARD කියලා තිබුණ්. එකන් එංගලන්තියෙද නොමෙයි, ඇමරිකාවේ බහුලව ව්‍යුහාර වෙනා වචනයක්. අනික නාල ලිං ගැන සඳහන් කරල තිබුණු. නඳ ලිං වැඩිපුරුෂ යොදාගතන්නේ රේ ගොල්ල මිසක් අට නොමෙයි. එක තහිකරම ඇමරිකන් මාදිලියේ වෙළඳ දැන්වීමක්. නමුත් පෙන්වන්න උත්සාහ අරගෙනා තිබෙන්නේ එංගලන්තියෙද වෙළඳ සමාගමකින් ආලකාල එකත් හැටියට. එකෙන් ඔබ තේරුම ගන්නා මොකක්ද?"

"මට සිතෙන්නේ මමින අර ඇමරිකන්(තිනිදියගෙ) වැඩියි. නමුත් ඔහුගේ අරමුණ මොකක්ද කිස්සෑ එහා නැමුම මට තේරුම ගන්න වැ."

"එක නොයෙක් විධියට පැහැදිලි කෙන්න පුරුවනි. නමුත් අපට පැහැදිලිම පෙනෙන මේතුව නම් ඇමරිකන්කාරයට විනාශීලු, අර වයසක මනුස්සයාව ඇඟැකුව පිශ්චකරලා යවන්න. මහු යන්නේ තේරුමක් නැති ගමනක් කියන්න මගේ කටටන් ආවා. ආය මට හිතුණා ඔහු මෙනැතින් ඉඩුන්පෙළා ඉන්න එක විභාග් භෞදි කියලා. එකකාට වේදිකාව එහා විවිධයි; රගදක්වන නාලවන්ට වැඩිකටපුතු පහසුයි. ශේර් තමයි එවාටසන් - ඔව් හෙට සියල්ල කිරුණය වේවි."

පර්ලාක් මේමිස් පසුවදාලදාසනින්ම අවදි විය. ඔහු ඉක්මනින් සූදානම් වී තිවිසින් පිටවී ගියේය. මේමිස් ආපසු පැමිණියේ බොහෝ ප්‍රමාද වී දාවල් කැඳ වෙළාවයි. මහුගේ මහුවෙන් පිළිබිඳු වුයේ ඩින් කැලැසුණු ජ්වලාවයයි.

"මමින මං හිතුවත්ත්ටිබඩා බැංශපනාල බොහෝම දුරදිග යන වැඩිය ටොටසන්. ඔබට අන්තුරු ඇයටිමක් කරල තියෙනා එක සාධාරණයි.

මං මේ මතට ඇදගෙන යන්න හදන්නේ-ලොහාම අන්තරායදායක රාජකාරීයකට. ඒක සිංහ තබාතැනීම වැදගත්.”

“ඇය හෝමිස්, මිට ඉස්සරන් අපි තදන්න හවුලේ මේ වගේ දේවල් වලට සහායි වෙලා කියෙනවා නො. මේ පළවෙනි එක නොමැයි නේ. අපි හිනාම් ලේක-ඇන්නීම එකත් නොමැයි කියලා. ඒ වුණුන් මොකක්ද මේ සැලර් වෙනුදාට වඩා කිඳෙන අන්තරායදායක බව?”

“මේ සැලර් අපි මුහුණ දෙන්නේ ගොම්මර එකක් දරුණු අපරාධකාරයකුට. මං ඇදුන ගත්තා කිහි දුපදේශක ජේන් ගැරීයෙනි කියන්නේ ඇත්තටම කුවිදාකියලා. ඔහු තමයි මිනිමරු එවන්ස්.”

“මං, ඔහු ගැන මෙකුන්ම දක්නා නැ?”

“එක පුදුමයක් නැ. පහුමිය කාලයේ කිරී සූපුසිද්ධ අපරාධකාරුවන් ගැන සම්පූර්ණ වාර්තාවක් සිංහියේ තබාගැනීම ඔබේ වෘත්තියට අදාළ කැඳුවන්. මං ගියා අපේ මිනුයා ලෙසටුවේ හමුවෙන්න, ස්කොට්ලන්ධියාචිරහස් පෙළුදීයියට. මගේ කිහි විශ්වාසයක් කිවුණා, අපේ මිනු ජේන් ගැරීයෙනි ගැන නොරුරු එනැන උපිගොනු වල ආචාර් පිළියායා වෙලා ඇති කියලු.

ස්කොට්ලන්ධියාචි එකක් කියෙනවා නො තක්කයින් හා මිනිමරුවන්ගේ ජායාරූප, ස්ථීරව ප්‍රදරුණකායට තබා කිඳෙන කළා ගව්නක්.” කිතුවා වෙන්ම මෙන්න එක ඉන්නවා අපේ ඇමරිකන් මිනුයා, ලස්සනා හිනාවක දාමෙනා. ඔහුගේ ජායාරූපය යටින් සඳහන් කරල කියෙනවා; ගේමිස් වින්ටර් ඉහුවන් මේකුන්ටට හෙවත් මිනිමරු එවන්ස් කියලා, මිනිහාග උපිගොනුවන් කාරණා විකක් මං සටහන් කරගෙන ආවා.” හෝමිස් කටිරෝත් බුන්කුවන් එළියට ඇදුමදේ.

“වයස අවුරුදු භාෂිලිස් ජනරාඛී. උපන් බිම - විකාගෙට්ට්. එක්සන් ජනපදයේදී මිනිසුන් කිශේෂකකුට වෙඩිනාවා මරාදමා ඇති බවට වාර්තා වී ඇත. කිරෙන් කිදහස් තීමර් හැනිවුවයේ දේශපාලන බලපෑම් කියයි. 1893 දී ලන්ඩිනායට සංකුමණය විය. 1895 ජනවාරි මාසයේදී වෙටුපු පාලර රාජී සංඝාත-ංඝාලාවික, කාඩ් ක්‍රිඩාකරමින් සිංහ තැනැත්තකු සමග අනිවු ආරවුලක් නියා එවන්ස් විසින් ඔහුට වෙඩිනාවා මරා දමන ලදී. මියගිය පුද්ගලුයා විකාගෙට්ට් පැමිණි සූපුසිද්ධ හොර නොවුටු මුදුන කරුණවු වූ රාජර් ප්‍රේස්කොට් බව හඳුනා ගැනිණි.

කොළඹලය පටන්ගෙන, මුදින් සීනිංහවිය එල්ල කරන ලද්දේ පුරුෂෙකාටි විසින් බවත්, එවත්ස් බෙඩිනාත් ඇත්තේ ඉන්පසුව බවත් ඔප්පු විය. ඒ අනුව ඔහුට හිමිපු පස් අවුරුදු යිරදුඩුවම නිමවි 1901 දී මිනිමරු එවන්ස් හිරෙන් නිදහස් විය. ඔහු ජාලිය අධික්ෂණය යටතේ තේවන්වන අතර ඉන්පසු මේ දැක්වායි හිසිදු අපරාධයකට වෛද්‍යා ලබා නැතු. ඉතාම දරුණු අන්තරායකාටි උදාශලාභයකි. සාමාන්‍යයෙන් ඔහු ආපුද ලත තබාගෙන්නා ඇති, එහින් ක්‍රියාකාලය වෙති නැවීමට එවන්ස් හිසියෙන් තොපැකිලුයි.”

“මොකක්ද මිනින මේ පැශේර දාන්නා ඡ්‍යාන්තා සෙල්ලම්?”

“ඒකත් වින ටික පැණැදිලි ලේඛනයි එහෙනෙ. මං ශියා නේදන් ගැරිවෙති අර නිවස කුලියා ගනිපු හූමාගම්ව. ඔවුන්ගෙන් තොරතුරු වික්‍රී මට දානාගෙන්නා ලැබුණා. නේදන් ගැරිඳුවි මේක පදිංචියට ඇවින් අවුරුදු පහක් ගෙවෙන බව අයෙකායි. එව කලින් අවුරුදුක් විතර ඒ කොටස විශාල තිබුණු, ඇලියට ගෙනා හිසිකෙනෙක් තොහිරි නිසා, එවන් කලින් ඇලිපුව අර්ථනා ඉදාල තියෙන්නේ වෛද්‍යා හියල සෙවකයන්ට මතක තිබුණා. ඔහු එක්ස්පිශල අනුරුදත් වූණාලු. එවුතු ඔහු ගැන හිසිම ආර්ථියක් ලැබේ, නැතු. වෛද්‍යා තරමක් කළ පැහැති සමක් භා මුහුණ පුරා වැඩුණු රුවුක් තිබු උස පුද්ගලයක්ද. සෙකාටිලන්ඩ් බියාධි පොලියියෙයි තිබෙන තොරතුරු අනුව, එවන්ස්ගෙන් වෙඩිකාල මැරුණු පුරුෂකාවෙන් තිබුණා එම ස්වරුපයමයි. ඉතින් වෛද්‍යා හියන නමින් මේ ගෙයි පදිංචිව හිටියේ ඇමරිකන් ජාතික පුරුෂකාටිමයි හියල අපට කාර්කාලික උපකල්පනායකට එන්න පුරුෂනි. එහෙකාට ඔවුන් පෙනෙනාටා අන්ද ඒ කාරණා දෙක සම්බන්ධ සෙරෙන පුරුෂක් ඇති බව?”

“මොකක්ද ඒ පුරුෂක්?”

“ඒක අප ශිහින් බලන්න මිනා.” මෙය්මස් ලාව්‍යවක් විවෘත කොට රිවෝල්ටර දෙකක් අතට ගෙන එකත් මා අතට දුන්නේය.

“අම් මිහුයා ඔහුට පැබැදි තිබෙන භාම් පිළිවෙළටම ක්‍රියාකරන සෙරෙනක් භාම් අපිත් ඒකට සුදානමින් යන්න මිනා. මං ඔවා තිදාගෙන්න පැයක් මේන්න එවාටසන්. එහෙකාට අපට එවිල් රසිඩර විවිධ බලා පිටත්වෙන්න වෙළාව හරි.”

නොදුන් ගැටීවෙති මහතාගේ පැරණි නිවස වෙත අප ලෙසාවන වේ සවස හතර වී සිංහලි. අගාධිනැයිල්ල ගාරව සිටි සෝන්බරක් මහත්මිය එහැනින් පිටතට යාමට සූජානම්භා සිටියාය, ගෙහිමියා විසින් දැනුම දී හිඹු පරිදි, නිව්වයේ දදාර විවෘත කොට අපට එහි ඇතුළුවේමට ඇය ඉඩ යැලුපුවාය. පිටත යදු ලෙළරක්දින් වැඩිමෙන් අගුර නියිලෙස ව්‍යාත්මක වින බව ඇය පැවසුවාය. පුරාවිස්තු නරඩා අවසානයේ දදාර නියි පරිදි වසා යැමට තොම්ස් පොරුන්ද විය.

මිනින්දු කිහිපයකට පසු ඇශ ජන්ලය පසුකර විටටි යන අදුරු අම් දුළුවෙමු, නිව්වයේ පහත ලාලයේ ඉතිරි ව්‍යෙද අප අදමදනා පමණි. හෝමිස් ඉක්මනිහි නොදුන් ගැටීවෙතියේ කොතුකාගාරය පිරිස්සා බැලුවටිය, අදුරු මූල්‍යක් සම්පාද්‍ය පිටිටි එක් වියාල අල්මාරියක් වෙත මුහුණේ අඩ්‍යාන්ස් යොමු විය. රේඛනාව හිඹුවෙන් ඩින්නියට මදක් ඉදිරියෙනි. ඒ අනුව අල්මාරිය හා බින්නිය අතර අදුරු හිඛීයක් විය. සැහැරි සිටිම යදහා අම් එකැනු තොරු ගැනීමු. මීලුගට හෝමිස් තම සැලැස්ම සකඳිරිලි භායින් මට විස්තර සිටිමට පටන් ගන්නේය.

“එච් නිය්ස් මේ මිනා ප්‍රූණා මේ වයසක මුහුද්‍යසයව කොළඹාම හරිකාමරයෙන් පිටකරල හියන්න. ඒ-ඩික්-පැහැදිලියි. මම මුහුද්‍යසයා ලෙසායියෙන් මෙනැනින් පිටම්වලා යන්නේ නැහි හිසා, ඒක කරන්න එච් නිය්ස් ප්‍රූණා සැලැස්මක් අවශ්‍ය විණා. ගැටීවෙති කරාව මිනිහ නිෂ්පාදනය කළේ, ඒ අරමුණෙන්. කොළඹාම වූණන් මම වගේ සූක්ෂ්ම වැඩ පිළිවෙළක් සැලැස්ම කළ එකෙන්ම තෙරනවා, මිනිනා හරිදක්පයෙක්.”

“ඒන් මොනවද මුහුට එන් වෙලා හියෙන්නෙ?”

“අන්න ඒක තමයි අපටත් මුද්‍රණ්න. හියෙන්නෙ? ඒක අම් වයස්ගත අනුග්‍රාහකයාද අයිති දෙයක් නාම වෙන්න බැ. එච් නිය්ස්ට උව්‍යමනා තාරන්නා බොළඹාම වෙලාවට, මුහු අතින් මැරුම් කාපු ප්‍රේස්කොටට අයන්ව හිඹු දෙයක් එවන්න ප්‍රාථමික්. සමහර විට මුවන් දෙමදනා ගුවුල් කළ අපරාධයකට සම්බන්ධ දෙයක් වෙනනත් ප්‍රාථමික්. මොකක් වූණන් ඒ අහිරහස හියෙන්නා මේ කාමරය තුළමයි. මේ මුද්‍රින් හිඹුවේ මේ වයසක මුහුද්‍යසයා නොදැනුවන්වම, පුහුයක් විවිනා දෙයක් මුහුගේ කොතුකා දුළුණු එකුතුවේ ඇති සියලුයි. නමුත් රෝර් ප්‍රේස්කොටට මේකා ව්‍යාය කළා හියන්නේ, මෙනන එට වඩා

බොහෝම බරපතල කාමරණයක මුදලවිලූ ඇති. ඉතින් වොටසන් අපි තව වික වෙලාවක් ඉවසීමෙන් බලා ඉදිමි.

අපට එකරම් වෙලාවක් බලා සිටිමට සිදු නොවිය. ගාධිනැගිල්ලේ පිටත පදාර විවෘත වි, යැමි වැශන ගබඳය ඇයිනි. අපි ඉක්මනින් අදුරු මුදලල්දායා ආවුරුදු ලැබූ. මිශ්‍රයට අප සැශවි සිටි කොතුකාගාර කාමරයේ දොර ආගුලෙන් තිපුණු හඩක් නැගිනි. මොහොතැකින් ඇමරිකන් ජාතිකයා එහි ඇතුළුවිය. හඩක් නොහැරෙන සේ පිහු මදාර භාමින් වසා දුම්මෙය.

එක්වරක් කාමරය සියාය බැඳුමක් නෑරු මිහු, සියල්ල නිශ්චල බවට සැකහුර ගත්තෙය. මිශ්‍රයේ කම කඩාය ගලවා පසසකට දමා කාමරය මැද පිහිටි ප්‍රේස්‍යුලුවන තියෙහු, එය කාමරයේ එක් පසසකට ඇද්දේය. මිහු කියා කළේ තාමා කඩුනු මේ මේ යයි නොදින් දාන සිටි අයකු පරිදිමදති, අනුතුරුව මිහු බිම අනුරා තිබූ මුමුතුරුණ කළා, එය එක් පැන්තකට ගෙෂ්ලකර දුම්මෙය. ඉන්පසු තම යාක්තුවෙන් ඉස්කුරුප්ප තියනාක් භාෂාප්‍ර කිහිපයක් එලියට ගත් මිහු, කාමරය පොලුවට සවිනොට තිශ්‍රාලැලිපාල ඇතා ගැලුවීමට පටන් ගත්තෙය. මිනිනු කිහිපයකදී පැලි ඉවත්තන භාෂික් ඇයිනා. ස්වේච්ඡ වෙලාවකින් කාමරය මැද පොලුවට, විශ්‍රාක්ෂාර ව්‍යුත් නැගෙනාත් කුහරයක් අපි දුටුවෙමු. ඉටුපන්දුලක් ගෙනා එය දැඟුවූ ඇමරිකන් ජාතිකයා, තත්පර කිහිපයකින් එම් කුහරය තුළට බැඳ, අපේ දුරුණ පරියෙන් ඇත්තේය.

තියාකාරී වීමට මේ අපේ ආඩ්ප්‍රාවයි. හොමිස් සංදාවක් ලෙස මෙය අතට තටුවු කළේය. ඉතා ප්‍රාවිශ්‍රමන් සැශවි සිටි තැනින් එලියට පැමිණ, කාමරය මැද ඇ-විශ්‍රාක්ෂාර, ගබා නොහැරෙන සේ ගමන් කළෙමු. එහෙත් අපේ බටට, බිම අනුරා තිබූ පැලි විලින් ගබඳයක් තැගෙන්නාට ඇත. කුහරය තුළන් එලියට ආවේ කැලැකුණු මිහු රාක් යානින එවන්සේල් හිසයි. මහුවයේ මිහු ස්ථාන සකස්පයෙන් රක්ෂා අපුරු අපි දුටුවෙමු. තම සියට විස්තරාල දෙකක් එල්ල වි ඇයි බැඹු දුටු එවන්සේ මිහුවට සිනහවක් ආරුස් කරගන්නේය.

"හොදුයි. හොදුයි. හොමිස් මහත්මයා. මං පිශ්‍රීගන්නාවා බෙ මට වඩා දක්ෂයෙන් බව." එවන්සේ පැවසුවයේ විවරයෙන් එලියට පැමිණෙමිනි.

"මගේ වැඩ පිළිවෙළ කළ තියාම-මූහාගෙන, මුල ඉදාම මාව අල්ලන්න උගුලක් ඇටෙවිවා. මබ . . . !!"

එත් ක්ෂේපයකින් තම ආප්පා අදහිනාමහු රිවෝල්ටරයක් එළියට ඇද ගත්තේ විදුලි වේගයයි. ඇසිවිය ගෙළන සැකින් මිනිමරු එවන්ස් වෙඩි පහර දෙනාස්ථා තටින එල්ල කළේය.

මගේ කකුලේ කාලයා ප්‍රජාතා ඕනෑම යක්‍රියාත්මක යක්‍රියාත්මක ප්‍රජාතා දමනු ලැබුවාක් මෙන් ටේඛ්‍යායාට යන්විය. ඒ-සමගම විදුලි වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ හෝමිස්. රැඹ්ස්යාක් ඕනෑම පිසුව පිසුන්ස්ලයේ මිවෙන් දරුණු පහරක් එල්ල කළේය. ඕනෑම වූ තුළාලයෙන් මුහුණ පුරා ලද් පෙරාගෙන, මහු බිම ඇද වැශ්‍යාත්‍යාප්‍රාමාත්‍යන්තම් යන්තමින් දුටුවෙමි. ඉක්කිවිව මා බිම ඇද වැශ්‍යාත්‍යාප්‍රාමාත්‍යන් විය යුතුය. ජ්‍යෙෂ්ඨ මැණ්ඩ්‍යාන්නේ මා දුටුවෙමි හෝමිස් මා වන්තම කරගෙන දුටුවෙන භාත්සි ඇල අයුරුදි.

"මබට පෙනු ඇතුළයක් නෑ. නො ටොටියන්? දෙධියන්ගේ නාමන් කරා තරන්න! මබට බැරුපත්‍ර අමුරුවන් නැහැ නොදි? කරා කරන්න ටොටියන්? ගෙවියන්ගේ නාමන්න කරන්න! . . . ටොටියන්?"

ඇවාල සිදුවුවාට කම් නැත. එකක් ලොව මෙවැනි ඇවාල කිහිපයක් සිදුවුවා කම් නැත. ජරුදුක් භෞමිස්ගේ සින් මා වෙත තිබූ දැඩි හිශෙක්සාවය, අවංක සහෙයුදර ප්‍රෝමය මේ අවස්ථාවේදී ප්‍රකාශ විය.

මා වැටි සිරින ගැටි දැක, හෝමිස්ගේ සංස් විවෘත දැස් අධිවන් වූ අයුරුත්, කිසිවිටක නොයැමැන දෙනොල්, වෙවිලන අයුරුත් මම එක මොහොතාක දුටුවෙමි. බුහුගේ කරුණාබර හඳවන් හැඟීම් නොයැවා ප්‍රකාශ විනු-මා දුටු එකම් අවස්ථාව මෙයයි.

"එක පුරු දෙයක් හෝමිස්, මං සිතන්නේ මාංග පේකියකට උචින් පුරු ඇවාලයක් විනරදි."

සාක්ෂුවේ තිබූ පැන පිහිය ඉවත්ව ගත් මහු, මගේ කළිසම කැපුවේ ඇවාලය විවෘත වන අයුරුත්. අනතුරුව මහු එනෑන පරිස්ථා කළේය.

"මබ හරි. ගැනුරට් ඇවාල අවල නැ." මහු පැවසුවේ සැනසුම සහගතවයි.

මිලයට හෝමිස් රුවා බැඳුවේ අපහසුවෙන් බීම හිදගත් එවන්ස් දෙයයි.

"දෙයියමිපා! ඒ තුවාලය ගැඹුරට කොළඩ එක උඩවත් හොඳව සියා. උඩ වෛවිධයන්ට මැරුව නම් මේ කාමරයෙන් එළියට යන්නේ උඩ මුක්කද මියක් උස්-පැහැවින් නොමෙයි. දැන් මොනවද උඩට තිදිහසට කියන්න තියෙන්දා?"

එච් එවන්ස්ට ප්‍රකාශ කිරීමට කිසිවක් තොතිසිණි. පොලොව යටත තැනුණු කුරිය වෙත අභ්‍යමිස් රැඩි බැඳුදී, මිහුද්‍රි අතට වාරුව් මම ද එමදිය බැඳුවමි.

එය එවන්ස් දැඳුනු ඉටිපන්දමෙන් ඇලෝකමත් විය. එහි ලැබූ දෙළාරක් සාදා තිබුණෙක් අප්පාර වූ මිටෙක්. විවාහ කිරීමට පහසුවන අපුරුණු කුරිය අභ්‍යාශ්‍ය වූ මේ බැඳුණු යන්නේ පනතරණ රාකියකි. ඒ අසලම කඩිදායි මිටි සිංහපායන්, විටිය හැඩියේ හා වර්ණවල බෝනල් රාකියක් ද විය. තුවාම්පියක් මත කුඩා ප්‍රමාණයේ පාර්සල් කිහිපයක් තැන්පත් කොට තිබිණි.

"මුදෙන යන්ත්‍රාලයක්. හොර තොටුපු ආවිශ්‍ය ගහපා කොනොකුගේ යන්ත්‍ර සූත්‍ර." හෝමිස් සිය.

"මම මහන්මයා. ලන්ඩිනයේ සිටි අති විශිෂ්ටතම හොර තොටුපුකාරයාගේ මුදෙනාලය." එවන්ස් පැවුසුවේ අපහසුවෙන් නැහිව පුවුවක් මත හිදගනිමිනි.

"මේ තමයි ප්‍රෙසකොට්ටෙන් ප්‍රාදුණ යන්ත්‍ර. මෙය උඩ කුඩා පාර්සල් වශයක් තියෙනාට නේදු? මතකා තියෙනවා රඟුම සියේ හොරුපු දෙදාහක්. අපි පොඩි ගනුදෙනුවින් කරමු මහන්මයා. මටත කැමති තරමක් මිය තොටුපු-අර්ථන්තා ජ්‍රේ මෙතැනින් යන්න ඉඩ දෙන්න."

හෝමිස් සිනාසිමට පටන් යන්නේ මහ ඡඩිනි.

"අපි ඒ වශේ ගනුදෙනු කරන්නේ නැතු එවන්ස්. ඔහේ කරන අපරාධ විඵින් බෙරිදා යන්න, මේ රටේ කොළඹ මොකුන් නැතු. මම ප්‍රෙසකොට් තියෙන මිනින එටඹි තියලු මැරුවෙන තමුණය නේදු?"

"මම, මම තමයි, ජැඩියි මූලිකට එකට අවුරුදු පහක් සිලර ගැකරලයි ආවේ. උව මට වෙඩි තියන්න සිස්නොලය එල්ල කළා. ම. රට කලින කොකා ගැස්සුවා. එකට ආණ්ඩුවෙන් මාව යැවිවා අවුරුදු පහකට

හිරෝ. ගරි නම් මහත්මයා මං මේ රටුවෙනු සේවයට මට විශාල රුන් පදක්කමක් සූචී පිහානක් තරම් ලෙසෙ රුන් පදක්කමක් පිරිනාමන්නයි තිබුණේ.

මේ ලෙසෙ තේවත්වෙන කිසිම මිනිඡඟකුට බැං එංගලන්ත මහ බැංකුවේ පවුම නොවිටු, ප්‍රාග්ධනාටි අවුරු ගහපු පවුම නොවිටු වලින් වෙන්කරලා භදුනාගන්න. මං උරාට වෙබි නොතිබා නම්, මුද්‍රාන්තිනයේම ප්‍රාග්ධනාටි උපය ම්‍යාර නොවිටු උඩුරුවනවා, ගංවතුර ගලන ගණනට. උං එඩ් මුදුනුය කළේ මකුලත්ද කියලා දාන කිටී එකම මිනිඡ මමයි. ඉතින් මට මෙනහැර-එන්න මහ වුණේ ඇයි කියලා ඔබට හිතාගන්නාපුරින් නොදා. රුහුයට ඔබට හිතාගන්න පුරුවන්ද මගේ හිම් අදුෂ්‍ය ප්‍රාග්ධනාටියේ ප්‍රාග්ධනාටියේ මේ ඇමුණු නමක් කියෙන වයසක මිනිඡ එකක්.

ඒ යකා මේමක පැලවෙදා වශයේ, කොයි වෙලාවක වන් කාමරයෙන් එමුදයක් සියේ නා-මිනිඡට එවියට යවන්න මට පොයි ගැටුයක් ගෙන්න පිදු පුණා මු දාන් හිතානවා ප්‍රාග්ධනාටිට දිපු බෙඛනම මෙයාටත් දුජ්ජ-භාජ-ඳාජඩ් ඉටුරුයි නොදා කියලා. ඒ පුණ්න මං අනුකාමිපා සහගත භදුඩුවූ ඇති කොනෙක් ගෝමිස් මහත්මයා. අනිස් මිනිඡ අභ්‍යන්තරයක් නැතැත්. මගේ පියෙක්ලය පත්තු කරන්න මට හිඳාන්න නැ."

කොළඹාම වුණ්න මහෝමිස් මහත්මයා. මොකක්ද මං මෙනැන කරල තියෙන වැයදුන් මං අභ්‍යන්තර නොවිටු මුදුන යන්නා පාවිච්ච කළෙන් නැං, අර නාමි මනුස්සයට කරදරයක් හිරිහැරයක් කළෙන් නැං, මට කොළඹාමද මාව හිරෝ! ඇරින්නෙ?"

"මිනිමැරිමට තැයේ කිරිවෙටි. ඇස්මිස් පිළිනුරු දුන්නේය.

"නමුදෙය හිඳා ඇරින්න මිනා ගොන වෙද්දනාට උඩි කියන එක තිරණය කිරීම ආපද්‍ර රාජකාරියක් අනශමයි. දානට නම් අපට මිනා කරන්නන් ඉතා සූජ්දර තුම්භනාජ්ජයේ හිර්හාරයට ගැනීම පමණයි. වාචියන් ද්‍රෙකාටිලන්දියායි එකට දරකරන පණිවුඩෙක් දෙන්න."

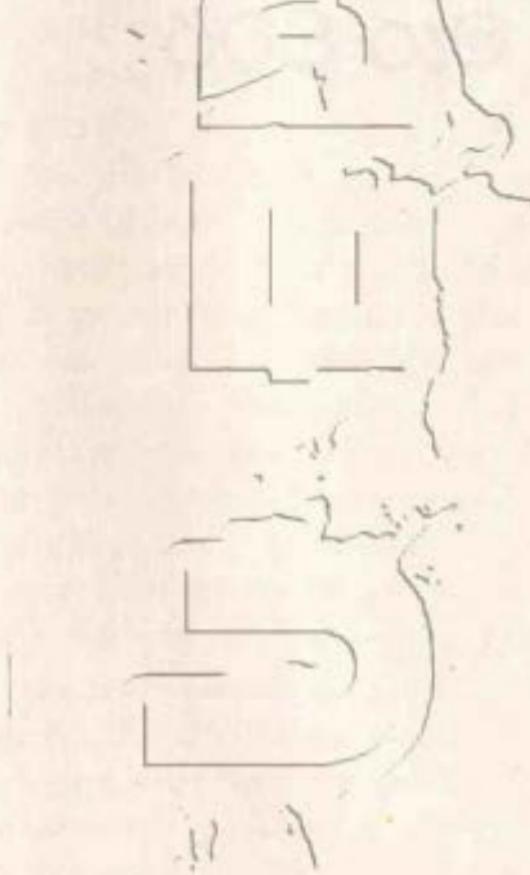
* * *

මිනිමරු එවන්ස් ස්ථා මහුමග් ගැරිඅධිවිවරු ඇන්දෙනා පිළිබඳ කරාව එයයි. වයස්ගත නොදා ගැරිවෙබි මහනා බ්‍රිතාන්ත උඩිය

පහතක් ගැන යුදු අභ්‍ය මාලිගය කුඩා වැට්ටීමෙන් සිහිකල්පනාව නරක් වී උමතු භාවයට අන්විය අන්තිම වරට අපට අසන්නට ලැබුණේ මහු ව්‍යික්ස්ච්වන්හි උන්මත්තකාගාරයක ප්‍රතිකාර ලබන බවයි.

ප්‍රෙස්කොට්ටෙන් හොර නොවූ මුද්‍රණාලය හමුවීම ගැන රහස් පොලිස් තිලධරයෝ බලපත්‍ර සහුවට පත්වූහ. ප්‍රෙස්කොට්ටෙන් මරණයෙන් පසු කිහිම අයුරකින් සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ මෙම යන්තු හමුවීම තමනට ආප්‍රමාණ ගැනකිලුකැයි උසස් තිලධරයෝ පැවසුහ.

මිනිමරු එවන්ස් රැලැඳීමට ආභාධවින් සිටි, සූජ් පියානක් කරම ලොඡු රන්පදන්කම ඔහුට පැලැද්වීමට තරම පොලිසිය සහුවෙන් සිටියන්, අධිකරණය දුරුලු වෙනත් අදහස්කි. මිනිමරු එවන්ස් යළින් වරක් මහයිනියල් නවාතැන් සෙවනුට යැවීම සුදුසු බව අධිකරණයේ තිරණය විය

Reading Purpose Only. Not For Print.

මැර පිටත

1895 වසර මෙය මිතු ජරුලොක් හෝමිස් මහතාට බොහෝ කාර්ය බහුල කාලයක් වූ ඇත මට් ගොඳකුටී මතකය. මේ අවදියේ දී බොහෝ සුපුසිද්ධ ප්‍රාග්මලඹල් තම ගුටුලු විසඳා ගැනීම සඳහා, හෝමිස් සෞයා බෙකර විවිධ අංශ නිවිහන තුළත ඇුදී ආහ. රහස් පරික්ෂණ වෘත්තියට ඇති දුචි ආයාව නියාම, එය රැකියාව ලෙස තෙක්රාගත් හෝමිස්, එහි යෙදුණු දේ කැපවීමෙනි. ඉතා කළාතුරකින් හැර අන් ගැම්වීමකම මහු තම අභ්‍යුග්‍රාමයන්ගෙන් අය කළේ සුත් ගාස්තුවකි. උමා පකාල්ලය පරික්ෂණයේදී හෝමිස්හාස්‍යාමිවරයාගෙන් නම්, ඔහු විශාල මුදලක් අය කළ බව ඔදානුත් කළුපුතුය.

වොය්කා නම් අග්‍රාධිරු ප්‍රසාදීන් වහන්සේ අද්දුන ලෙස මරණයට පත්වීම පිළිබුල විළාශ ප්‍රේක්ෂණයක් පැවැත්වීමට, හෝමිස් වනිකානුවට ගියේ ද මේ වසරේදිය. ඒ අදාළයේන්තම පාර් වහන්සේගේ ආරාධනයෙනි. නැගෙනහිර ලන්විනායුවල අපනිස්තියක් ගෙනා, විල්සන් නම් කුපුකට අපරාධකරුවා, හෝමිස් විසින් අත්අධිංශුවට ගැනුණේදී 1895 දීමය. වූවිමන්ස් ලි ගම්මානයේ විශු පිටර පක්ටිගේ අහිරහස් මරණය පිළිබඳව පරික්ෂණය ද ලැබුමිස්වූ භාරවුදේ මේ කාලයේ බව මෙය සටහන් පොන්-සදහන්ව ඇතුළු. මේම සිද්ධිය එංගලන්තයේ ඉමහත් ප්‍රසිද්ධියට අත්තු එකකි. ඒ පිළිබඳව මා සදහනක් නොක්කාලුන් ජරුලොක් හෝමිස්ගේ අහිරහස් පරික්ෂණ පිළිබඳ වාර්තා පොන් සියිලේස්-සම්පූර්ණ ගොපුනු ඇතුළු.

මෙය මිතුයා දැඩි මාසයේ මුල සතියේදී, දිනාකට පැය කිහිපයක්ම අංශ නිවහනෙන් බැහැරව සිටියේය. මේ අනර මැරවර, රස්නියාදුකාර පෙනුම ඇති පුද්ගලයේ නිවිශ්චය දෙනෙක්ම 'කපිතාන් බැඩිල්' ගැන විමසමින් අංශ නිවයට ඇම්මියා. හෝමිස් වෙනත් නමකින් පෙනී සිටිමින්, වෙස්වලාගෙන, යම්කියි පරික්ෂණයක යෙදෙන බව මම

නෙරුම් ගතිම්. ඔහුගේ ලවස්මාරු කරගැනීමේ කටයුතු සඳහා, තැන් පහකට නොඅදු යෙනෙක් ලන්බිනායේ තිබිණි.

එදා උදෑසන ආහාර පේල ද නොගෙන මගේ මිත්‍රයා නිවසින් පිටවී ගොඩිනි. මා උගේදී ආහාරය ගතිමින් සිටියදී ඔහු නිවසට ගොඩ වැදුමෙන් ඉතා අසාමාන්‍ය පෙනුමක් හිස් ආයුධයක් ද රෙගෙනයි. බරින් වැඩි, දිගු හෙල්ලක හැඩය ගත් එම ආයුධයයේ එක් කෙළවරක හිසු උලක් හා ඒ වටා තුබා උල් රාජියක් ද විය. මෙම ආයුධය කිහිල්ලේ රදවාගෙන හෝමිඩ් කාමරයට ඇතුළුවිය.

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙවිචාලේ! මොන්වා හෝමිඩ්? ඔබ ඔය ආයුධයක් ඔය විධියට ඇරුණෙනාද මේ ලන්බින් නගරය හරහා ඇවිදුගෙන ආවේ?"

"මං මස්කඩ සූරයා ප්‍රගත දිනි. ආවා"

"මස් කෙටිවා?"

"මට. ඒ වෙශ්‍ය මට දුක් ඇරි බඩිහිනාක් දෙනෙනවා. උදෑසන ආහාරයට කළින් ව්‍යායාම කුරුහිනා කියන උදෑසෙය ඉතාම විව්‍යා එකක්. මං මිනා මට්ටුවෙක් අල්ලන්නම් මා යොමු ව්‍යායාමය මොකක්ද කියල ඔවා කියන්න බැවි?"

"මට කිහාගෙන්න අමාරුයි."

හෝමිඩ් දිනාමුදු මුහුණින් කොට්ඨ පෝටිවියෙන් තම කොට්ඨයට එන්කර ගෙනෙනුයා

"වොටියන් ඔබ ඇල්බියිස්ගේ මස් කෙටි පිටුපස ඉස්සෙස්පු කැඳේලට ගිහි. බැවුව නම් බලාගෙන්න තිබුණා; වහලේ එල්පු මැරිවිව උගරකුට, එක් මහත්තයෙක් පිස්සුලේක් විගේ පහර දුන් හැරි. ඒ මහත්තයා මමයි වොටියන්.

මං රේඛකන් එකක් නෙරුම් ගත්තා, ඒ තමයි මං මොන තරම මහන්සියක් ගත්තාත්, උරුරාගේ ගරිරය විනිවිද ගිහි. උව බිත්තියට අමුනන්න තරම ජවය ඇති, ඇමුවම් බිඳ (හාසුන්) පහරක් යවත්ත මට හැකියාවක් නැති බව, වොටියන් මතක් කැමතිද උත්සාහ කරල බලන්න?"

"මම නම් කොඩියාමටවත් එක උත්සාහ කරල බලන්න කැමතින්. මොන කාරණාවක් නියාද හෝමිඩ් ඔය විගේ වැඩික යොදුමෙන්?"

133 "දෙයියන්ට ඔප්පු ඔවවාවේ! මොනවා හෝමස් ඔබ යය
ආපුදයන් අරගෙනන්ද . . ."

"ඒමා මොකටද දැන්හාවද? වුඩ්ලන්ස් උග් ගම්මානයේ සිදුවූතු අහිරහස් මරණයට සිය වැශෙහි යම් ආකාරයකින් සම්බන්ධයි කියල හිතන්න කරුණු තියෙනවා."

මෙම අවස්ථාවේ මිශ්‍රගේ කපාවට බාධා කරමින් කිසිවිතු අර්ථ වේදින්ත කාමරයට ඇතුළු ටිය. ඒ අර්ථ හිත මිතු, ස්නෑට්ලන්ඩියාච් රහස් පොලියියේ පරික්ෂක ජ්වල්ලි හොඳුකින්ස්ය.

".... ආ හොඳුකින්ස්. මඟ එතු විදුලි එක්වුතිය මට ඊයේ උග්‍රුණා. මග නොයි මොනොන් හෝ ණමහේ ඒම් ඒම් කියල ම. බලාගෙනයි තිවිශේ. කුවු කැම විතක ..."

"මොනොම ස්නෑට්ලියි ලන්මූල මහතමයා. ම. උදේ පාන්දින්ම කැම කාලයි ආමට. පොලිය කාර්යුලයට වාර්තා කරන්න තිබුණු තිසා, ම. ඊයම ලන්විනයට ආවා."

"මොනාවද ඔවට පාරනා කරන්න කිවුණෝ?"

"අලුත් කරුණු මොනුන් නැඹු මහතමයා. මෙම දක්වා පරික්ෂණය සම්පූර්ණයෙන්ම අයාරුණුයි."

"ඔවට අලුතෙන් කිසිම දෙයක් මොනාගුණන්න බැරි වුණාද?"

"මොනුන්ම හොයා ගන්න බැරුවුණා."

"අනේ ගැඩිවා! මටත් හිතයි මය සිද්ධිය ගැන විකක් හොයල බලන්න."

"මග මෙම පරික්ෂණයේ දී මට උදව් වෙන්න කැමැති වුණෙන්, ඒක දෙයියා බැලුව වෙන් වැඩික් මහාරිස් මහතමයා. ඒක අධික් ඉදිරියට තියන්න පිළිවෙළක් නැඹුවා. ඉ. සම්පූර්ණයෙන්ම එරිලයි ඉන්නේ. දෙයියන්ගේ කාමන් මලා රීකක් උදව් කරන්න හෝමස් මහතමයා. මෙම අහිරහස් විසඳුගෙන්න ලැබුණුන්න, ඒක මට රැකියාවෙන් උසස් වෙන්න ගොදු අවස්ථාවක්."

"හොඳුයි හොඳුයි. බලමුනෝ මොනාවද කරන්න ප්‍රථමන් කියල. මය සිද්ධිය ගැන ප්‍රව්‍යාපනත් තිබුණු විස්තර ම. කියෙවිවා. මරණ පරික්ෂණයේ දී තිබුණු දාක්මින් ම. කියෙවිවා. ඒක නොමෙයි. මරණය සිදුවූතු ගැන වැටිලා තිවිල හම්බවූතු දුම්කාල පසුමිනිය ගැන මග මොනාවද හොයා ගන්නේ? ඒකෙවත් නැදුද මොනුන් හෝ ඩිවාවක්?"

"ඒක මැරුණු මහුයිස්සයගේම පසුමිචිය. මහත්මයා. මහුගේ නමේ මුල් අකුරු 'P.C' කියල ජ්‍යෙෂ්ඨ සඳහන් එවරා තිබුණා. ඒ පසුමිචිය සිල් මත්ස්‍ය සමෙන් මැයු එකක්. මියගිය තැනැය්තාන් ඉස්සර සිල් සහ තල්මසුන් ද්‍රව්‍යම් කළ තැවක දේවය කළ කෙනෙක් නේ."

"මහු දුම්බොනා උපිස්පය යමුවුණු නැ?"

"අපට පයිච්චය තම භෞජාතන්හු බැරිවුණා. මහු ඒ තරම් තදින් දුමිචු කෙනෙක් මෙමලේඩ්ල් බාග වෙළුවට මහුගේ මිශ්‍රයින් සඳහා දුම්කොල රිකාක් ලෙස තියාගෙන ඉන්න ඇති."

"මට, එහෙම වෙතෙන් පුට්ටිනි. මූල්‍ය පරික්ෂණය කරනවා නම් ඒක පටන් ගණනී එනැතින්. ඒ තියායි ම. මිබෙන් ඒ ගැන ඇහැවිවේ. කොහොම් ප්‍රාක්තන් මෙමුල්ලේ මිශ්‍ර දොස්තර වොටසන්, මේ සිද්ධිය ගැන කිසිම් දෙයක් ද්‍රෝනා නැ. මේ සිද්ධිය ඇතිවුණු අනු පිශ්චවෙළින් ආය යුරුයක් අනාකෘත්තාත්මක මටත් ඒක ප්‍රයෝගන්වත් වේ. ඒ හිත්දා සිද්ධ යුතාන් මෙමාක්කාදා, තියලා අපට කෙටියෙන් කියන්න හොඳුකින්ද."

පොලිස් තිලඛරයා තම යායුත්තුවෙන් කඩ්දාසියක් එලියට ගත්තෙන්ය.

"මියගිය තැනැය්තාගේ එවිනාසිය විදුගත් කාල වකවානු මෙහි සඳහන් වෙළා තියායාවා. කාපිතාන් එවිරු තක්ටි උපත ලැබුවේ 1845 දී. මියයනා විට මහුගේ වියස අවුරුදු පනාහයි. මහු බොහෝම තිරහින, ඒ වශේම සාර්ථක සිල් සහ තල්මසුන් ද්‍රව්‍යම් කරන්නෙක්ව සිටියා. 1883 අවුරුදුමදි මහු 'පි පුහිංකුන්' නැං තල්මසුන් ද්‍රව්‍යම් කරන නොකාවේ කපිතාන් තනාතුර දුරුවා. මේ යාවාලවී මහු කළ ගමන් රාකියක්ම ඉතාම සාර්ථක පු එවා. එමුණු අවුරුදුමදී එනම 1884 දී මහු විෂාම ගත්තා. එට පස්සේ අවුරුදු කිමිචුක් එහෙ මෙහා සංවාරය කළ මහු, පසුව සැසක්ස් යුත්ත්තයේ තිවියක් මිශ්චට ගෙන එහි පදිංචි වුණා. පසුමිය අවුරුදු හාම මහු පදිංචි වෙළා තිවියේ වුත්තන්ස් ලි නම් මේ ගම්, මහුගේ තිවියේ. හරියටම සහියකට කළින් මහුගේ මරණය සිදුවුණෙන් එහි.

මේ පුද්ගලයා ගැන ණරිම පුවිලෝප කාරණ කිහිපයක් තිබෙනවා. සාමාන්‍ය ලිඛිතයේදී මහු බොහෝම නිශ්චාබිදා. ආයමට ගරු කළ නිහරම් බුම්මාගෙන ඉන්න කෙනෙක්. මහුගේ ගෙදර වාසය කරන්නේ සැවැරිගේ

වේරිද, අවුරුදු විස්තරක් වෘයැනි මහුන්ගේ දියුණිය, සහ සේවිකාවන් කිහිප දෙනෙක් පමණයි. මේ අන්තිමට කිවි සේවිකාවන් නම් නිතර නිතර රැකියාවන් අස්ථවිලා හියා; අප්‍රති සේවිකාවන් බඳවා ගන්න සිදුවූණා. එට සේතුවූණේ ඒ ගෙදර තිබුණු ඉවයන්න බැරි අප්‍රසන්න පරිසරය.

පිටර කේරී මත්පැනට ඇඟඩිකි වූ කෙනෙක්. මහු හැමදාම මත්පැන් පානය තොකළන්, කළ දාට තිරිසනෙක් විශේ හැසුරුණු කෙනෙක්. සිහි විකල්පනාතුරු තොනාවන්වූ මත්පැන් පානය කළ මහු, මහ රට පටා බිරිදින්, දියුණියන් ගෙදුරින් එලවා දුම්මා. මහු මවුන් එලෙවිමේ අය්වයින්ටු තෙනු කසයෙන් පහර දෙමින් බව ප්‍රකිද්ධ කරුණක්. මවුන් දෙගෙදනාට, ගෙයි දෙනාරකඩ ඉදාලා වන්නේ ගෙවීවුව ලැහට යනාතුරු කසයෙන් පහර දුන්නු බැව් ගම් හැමදදනාම ද්න්නවා. කාන්තාවන් දෙගෙදනා රාත්‍රි කාලය පුරා ලේදනාවෙන් නායන විලාපය ඒ අවට ගම්වායින්ටු සාමාන්‍ය දෙයෙක්.

මහුගේ මේ අයිජ්‍රේ හැසුරිම් ගැන අවවාද කරන අදහසින් ගමේ දෙවැනිතුමා, පිටර මක්රි හමුමෙන්න හියා. මේ වයස්ගත දෙවැනිතුමාවන් පිටර කේරී දරුණු මලය-ඡහර දුන්නා. ඒ වරදට මහුට උසාවයෙනුත් දුනුවම් උතුණා. කක්‍රියෙන් කියනවා නම් හෝමිස් මහන්මයා, මතට මක්රිට වටා බිජියුණු පුද්ගලයෙක් හොයාගන්න උවමනා නම් රටපුරා ලෙඛා රඩුමක් ඇවිදලා, මොයල බලන්න ටෙනාවා.

නැමේ කපිතාන් තනාතුර දරදීන් මහු මේ විශේම හයංකර පුද්ගලයෙක් බව මට අහන්න උතුණා. නාටික සෞනුයේ සයයන් අනර මහුට නැදින්වූණේ මැර පිටර නාමින්. ඒ නම මහුට උතුණූණේ මහුගේ මරුමුදු පෙනුම-නියාම තොමෙයි; අප්‍රේයෝසුවකු වැනි දරුණු ද්වහාවය නියා. මේ පළාතේ මහුගේ අයල්වායින් සහ ද්න්නා හදුනන හැම කෙනෙක්ම මක්රි-අන්තාසට-පිළිඹුල් කළා. මවුනට නැකි සැම වෙලාවකම මහුට මගහාරල හියා, මතට කියන්න හෝමිස් මහන්මයා, මහුගේ මේ අවාසනාවන්ත මරණය ගැනා, එක විව්‍යනයකින් හරි දුක්මවන කෙනෙක් තට්ට නම් මට හමුවූණේ නැහැ.

පිටර කේරී නමන්දේ නිව්‍යාපන් පිටත, ගෙවන්නේම, ලැයි විලින් කුඩා කුරියක් සාදවාගෙන තිබුණා. ඒක මහුටම වෙන්වූණු එකක්. 'කැඩින් කාමරය' නමින් මහු නැදින්වූ මේ කුරිය තිබෙන්නේ නිවසට

යාර දෙනුන් සියයක් දුරින්. හෝ නෑමදාඩු රට නිදාගත්තෙනත් එහිමයි. එය අඩි දහසයක් පමණ දිග අඩි දහසයක් එමණ පලල, තනිකාමරයේ එකක්. මහු එතැනින් පිටවෙලු පක්‍රෙන් හියන්, නෑමටෙවම එහි දාරයතුරු දමලා, යතුරු සාක්ෂුවේ දමාගෙනයි යියේ. මහු කිසිනොනෙකුට එකට ඇතුළු වෙන්න ඉඩ තුළුවට භාජා. එය පිරිසිදු තරගැනීම පවා තල් තමන්මයි.

මේ කුටියේ දෙපැන්තු ත්‍රේනි දෙකක් ජන්ල දෙකක් නිවුණන් එවා කවදාවන් විවාහ සංඛ්‍යා භාජා. ඒවා ආශ්‍යුදිතින් ජනෙල් තිර රේදී වලින් ආවරණය කරලදී තිබුණ්නේ. මෙයින් එකා ජන්ලයක් නිබෙන්නේ මහපාර පැන්තට. කුඩා තාම්රය ඇතුළු රාත්‍රියට පහන් දුල්වෙදදී, ඒ බව පාරේ යන උනා දායට හොඳවී පෙනෙනවා. ඒ වෙළාවට මිනිසුන් කනාවෙනාවූ පිටර් සෙකරි ඔමුනාවා කරනවද දන්නා භා කියලු. පය්චාන් මරණ පරිස්ථාපනය ටේලාව් අපට ලැබුණු සුළු සාක්ෂි නිනිපය ලැබුණෙන්, මෙන්න මේ ජ්‍යෙන්ලයෙන් දුටු දෙවල් තමයි.

මේ ගම් වැඩියෙන් විනා අංශුල්වර වෘත්තියෙන් පෙදුරුවෙක්. මහුගෙන් හොඳ සාක්ෂියක් ලැබුණා. මහු මිනිමැරුම සිදුවූ දාට දින දෙකකට කළින්, මධ්‍යම රාත්‍රියේ මේ ඇඟලදිය පැසුකරල ගමන් කරල නියෙනවා. මහු සාක්ෂියෙහි මෙහෙම නිවිවා.

"මං සෙකරිගේ භාරිය ඉටිරිට පාරේ ගමන් කරන විට වෙළාව පාන්දර එකට පමණ අුති. ඒ වෙළාවට නිකමට විශේ මං ඒ කුටි දිහා බැඳුවා. යාර පාන්දර තිවුණු ජනෙලයේ හතරයේ කොටුවක හැඳිව දිජිතිමන් ආංලංකයක් නිවුණා. ජනෙල් විදුරුව මතට මිනිස් හියන හෙවණැල්ක වැශිල නිවුණා. ඒ නාසය, නිකට ආදිය පෙනෙන සේ පැන්තට හැරුණු මුහුණක්. නැමැත් ඒ මහුන පිටර සෙකරිගේ හොවන බව මට දිවුරන්න පුරුවන්. ඒ මොකදාම, සෙකරිව හොඳින් හදුනනවා. මහුගේ හිසේ හැඩිය මිෂ් වඩා ප්‍රාගක් එව්නාස. මේ ඉදුසු පුද්ගලයන් මුහුණ පුරුම රුවුලක් විවුදු පක්‍රෙනායා. නැමැත් මහුගේ නිකමට නිවුණු රුවුල කෙරියි. එය ඉදිරිපත දික්වී නැම් නිවුණු බව, මං ජනෙල් විදුරුව මත වැශිල සෙවණැල්ලන් හොඳ ඡැටි දුටුවා. සෙකරිගේ නිවුණෙක් මිට විධා කුගක් දිග රුපුලක්. අනෙක එය පහතට දික්වුණු එකක්."

ස්ලේටර්ගේ සාක්ෂියෙන් එහෙම කියුවුණන් අපි අමතක හොකළ යුතු කරුණු දෙකක් නිබෙනවා. එකක්, මහු ගම් තැබුරුමේ

පැය දෙකක් පමණ ගතකරලදී මේ තවදාම වෙනෙකාට හිටියේ. ඒ නිසා මත්පැන් පානය කරලා ඉන්න ඇති. අනෙක මහපාරේ ඉදල මේ කියන ජන්ලයට තරමක් දුරයි. තවින් ප්‍රධාන කරුණක් නම් සඳේටර් මේ විස්තර කියන්නේ සඳුදා රාත්‍රි මහු යුතු දෙයක් ගැනයි. මරණය සිදුවූවන් බදාදා.

අගහරුවාදා ද්‍රව්‍ය පුරාම, පිටර කේරී ඉදල කියන්නේ අඩාහාම දරුණු ස්වභාවයකින්. ගොනාවත්වාම මත්පැන් පානය කර ඇති මහු, කිරිසන් යමනක් විශේ කෘෂිරෝගීන් සිටි බවයි මට අහන්න ලැබුමෙන්. මේ අපුරින් මහු නිව්‍ය තුළ කළබල කරදි, කේරී මහන්මිය දියුණිය සම්ග නිවෙසන් පැන ගිහින් කියෙනවා. කේරී මහුගේ කුරියට ගිහින් නිශ්චාන්නා හොඳවම හැන්දා වෙලා.

අගහරුවාදා දෑ - ඒ කියන්නා බදාදාට එලිවෙන්න පාන්දර දෙකට පමණ, කුරිය දෙසින් මහ විළාප හඩක් ඇතිල නියෙනවා. එය ඇසුන් මේ වෙනෙකාට ගෙදර ඇවිත් හිටි කේරීගේ දියුණියට. නාමුන් මත්පැන් බි ම්පරිඛවිලා, අස්ටරී මේ අපුරින් කැඟැසීම, විළාප නැගීම සාමාන්‍ය දෙයක් සිංහ-කුඩාන්-ල් ගැනීයැලකීමක් කළේ නැරඹේ හතට අවදි පු ග්‍රෑට්‍රිකාවක් දැක්වූ තෙක්වා, අසාමාන්‍ය ලෙස කුරියේ දාර විවාහව නිවෙනවා. නාමුනා කේරීගේ කුරිරු ගතිදුණ ගැන හොඳහාටි දන්නා නිසා, ඇය ඔහ් වෙනත් කිසිවෙන් මහු ගැන හොයා බලන්න ගියේ නැහැ. ඉරුමුදාන් වන වෙළාවටත් කුරිය දෙයින් කියිල ගබායක් නොනැගුණු නිසා, ග්‍රෑට්‍රිකාවක් ගිහි. විවාහව කිවුණු දාරන් කුරිය තුළට එක් බැඳුවා. දතින්න ලැබුණු දරුණනයෙන් අප්‍රමාණ ගිහියට පත්වෙලා ඇය ඇතා දිව්‍යාලු. පැයක් ඇතුළත එනැනට ලාභාවෙන්න මට හැකිවුණා.

හොඳු මහන්මයා එබ දන්නාවා ම්‍ය උල්හෙයියන් කම්පනායට පත්වෙන තාමල් කොන්ක් නොමෙයි. රුඩාහාම දරුණු මතිමැරුම් හා හඳුනි අනාතුරු, ම. දුකාල නිශ්චාන්වා. නාමුන් ඇත්තම කියන්නම්. ම. ඒ කුරිය තුළට උලුවාදුම්මාම නම් දැඩි තිගැස්සිමකට පත්වුණා.

කුරිය පිරිලා හිටි මැස්සන් හා තිලමැස්සන්ගෙන් නැගුණු නාදය නිසා එනැතින් නිශ්චත ප්‍රාග්‍රෑහිත ස්ථානයකාරී මි විද්‍යකින් නැග එන්නාක් වැනි ගබායක්. එහි පොශ්‍රාලාවක් ගිහිතියක් ලද් විශිෂ්ට වැකිලා කිවුණ්, හරියට ගව සාන්සාගාරයක විශේ. එය ඇතුළත හරියටම නැව්‍ය කැබින් කාමරයක් විශේ. ඇතුළත ගියාම අපට හිමතන්නේ නැවක්

ඇතුළත ඉන්නවා වගේ නැගිලියක්. නැවුවක්ද විධියට බිත්තියේ ඉහුලින් සවිකල ඇදක් එක් තැහැකා තවත් තැනැත්. මූලුද පෙට්ටිගම්, මූලුද ගමන් මාරුග දැක්වෙන යාගිජ සිනියම, 'සි යුතිකෙක්න' නම් මූලුගේ නැවෙ අලංකාර සිතුවිලක්. තවත් තැනැක ලොඳු රාක්කයක් පුරා ගොඩ ගහල තිබුණ් මැයියිල ආකිත්තා ලැබෙන ලොඳ පොත්. මේ නැත්ත හරියටම නැවුම කටිනාන් වර්දාල් ඇටිය වෙයෙයි. මේ පැම දායකටම මැදින් පෘථිවීන් වෙක් සිටියා. මූලුගේ මූලුක වේදනාවෙන් විරුදි වූ ගයකාර නැගිමි ප්‍රකාශ කළා. වානේ වලින් තැනුණු භාපුනය - තිසුණු උලක සහිත, බර, ගැලුව්ම බිඳිය, සකරිගේ පපුව මැදින් පසාකරගෙන ගොඩ තිබුණා. එය මූලුගේ ගිරිරය විනිවිද ගොඩ, පිටුපස ලැඳී තිරිතියේත් අහල් ගණනක් ඇතුළට සිදාබැය තිබුණා. සකරි තිත්තියා අප්පා තිරිණ් අල්ලන් පැවත්තාකින් කාමිපනකට සවිකල සමනාලයක් ප්‍රශ්නයි. මූලුගේ කට්ත්තා අර විලාපය පිටවු මොහොත්ම මූලු මියයන්හාර ඇති.

මෙයි පරික්ෂණ කුල ම, ගොදින් භදුරුල තියෙනාවෙන් හෝමිය මහන්මයා. ඒ තිසා සිසිල දෙපයක් තිබු තැන්වැලින් වෙනස් කිරීමට පෙර මගේ පරික්ෂණය ආරම්භ කළා. ඒ වෙත්ම බැඳුවා ඇතුළත භා පිටන බිමන්; කිසිම තැනැක කිසිම අඩි සට්හනක් නැ."

"මබ අදහය කරන්නාන් අඩි සට්හන් මබට දකින්න ලැබුණා නැ කියන එකදා?"

"මට සහතික කරලා තිපුන්නා-ප්‍රාච්ච්වෙන් හෝමිය මහන්මයා, එකි කිසිම අඩි සට්හනක් තිබුණා නැ."

"යාලවා. මං අපරාධ පරික්ෂණ විභාල ගණනක් කරල තියෙනවා. එන් අහසෙන් පියාණා ගෙනා-ආර-සැලුනාසු ක්ලේ අපරාධයක් තවත් මට දැකින්න ලැබේ නැ. අපරාධකාරයා ලෙපයින් යන කෙනෙනක් නම්, මහුගේ පාදයෙන් හෝ පාවියන් වලින් පොලොම්බ ඇතිවූ මොහොතා සවි ලකුණක්, පරදු විෂ්ලේෂණ සිරිවක් නැත්තාම බඩු එහා මෙහා වීමක් තිබිය යුතුයි. භැබැධි ඉතින් එක හොයාගන්න පිළිවෙන වෙන්නේ, එතැනා පූක්ස්ම ලෙස පරික්ෂාවට භාර්තාය කරන පරික්ෂකයෙකුට පමණයි. භැම අනාකටම ලේ විසිනුණු, මේ වෙත් කාමරයක, අපට උදව්වෙන්න පුර්වන් තිසිම ගැලුණක් නැ කියන එක, විශ්වාස ධර්තනත් බැඟැ. මරණ පරික්ෂණයේ සාක්ෂි වලින් මට නෙරුම

හියේ, එනැන තිබූ යම් සුවිශේෂ ප්‍රස්ථාන් කිහිපයක් මතටත් හමුවූණු බව?"

"හේමිස් මහත්මයා. ඒ වෙදාවට ඔබ එනැනට කැදවන්නේ නැතුව මේ කළේ ලාභ මෝධ කමක්. දැන් ඉතින් ඉතිරිණු කිරව අඩලා වැඩින් නෑ. විශේෂ-අවධානයක් යොමු කළ පුණු දේවල් කිහිපයක්ම හමුවූණු බව ඇත්තයි.

එයින් පළමුවෙනි එක තමා සේවී මියුදුම්ම සඳහා යොදාගත්ත භාපුනාය. මේක මුදින්ම කිවිලකියෙන් ලැඩි කුටියම බිත්තියට සවිකළ රාක්කයක. මේ විශේෂ තට්ටු භුපුනා දෙකක් රාක්කයේම ඉතිරිවෙලා තිබුණා. මෙම භාපුනායේ කදේ කැටයම් කරලා කියෙනවා. 'සී පුනිකෝන් නොකුව, බිජ්ඩි' යනුවෙන්.. මෙකන් අපට සිතාගත්ත පුරුවනි, මේ මිනිමැරුම් ස්ථානික ගක්කය තිසා කළ එකක් කියල. අපරාධකාරයාට සේන්ති ගියාම, ආනුව අනුමත්වන හරියේ මුහුට දකින්න ලැබූණු පළමුවනි ආපුධියම පැහැ-පුහැර්නායට ගන්නා.

ප්‍රාගට තට්ටු භායුනායක, ඇපරාධය පිදිය මුණේ එ දෙකටයි. නමුන් පිටපත ගෙවී භැඳු 'සිටියෝ-ර් නීතිදාර යුතාලකාට අදින ඇදුම් නොමෙයි. මුළු අමුන්තෙකු භමුණුවේ පැහැදුනුම වෙන විධියට සම්පූර්ණයෙන්ම භැඳු පැලැදුගෙනා සිටියා. ඒක තටුනාවත් මැපු වෙනවා; මේයය උඩ තිබුණා රම් බෝතලයක් සහ පාවිචි කළ විදුරු දෙකක්."

"මම, මෙය ඒ නිගමන-ඇදාකටම මටත් සම්පූර්ණයෙන්ම එකගෙවෙන්න පුරුවනි. කාමරුයේ තිබුණු එකම මත්පැන් විරශය රමද? තට්ටු වෙනත් මත්පැන් විරුදු මේනාවත් තිබුණාද?"

"මම, මුහුදු පෙට්ටගලක් තුළ විස්මිසු බිජ්ඩි පෙන් අඩංගු බෝතල් තිබුණා. නමුන් එවා විවිධ කරලටත් තිබුණේ තැහැ. ඒ තිසා ඒක රේනරම වැදුගත් කමක් මා දකින්නෙන් නෑ."

"විවිධ නොකුව තිබුණ්, එම මත්පැන් තිබුණු එකක් යම් වැදුගත් කමක් තිබෙනවා. කමක් නෑ. අපරාධයට සම්බන්ධ කමක් කියෙනවා කියල ඔවා දේවල්-ගැනා, මොනවාද ඔබ ගොයාගනිපු අනික් කරුණු?"

"අර දුම්කොල අසුරා තිබු පසුමිනිය මේයය උඩ තිබුණා."

"මෙය නොයේ නොයි හරියෙද?"

"මෙයය මැදුමදම. එය සිලු-ජස්ඩා-හමින් තැනු එකක්. එය ගැටගැසීමට හම පටියක් නිවුණා. පසුමිතිත් අකුලන ජ්‍යෙෂ්ඨ යනුවෙන් ලියා නිවුණා. නාවිකයන් පාටිචිචි කරන වර්ගයේ බොහෝම සැර දුම්කොල අවුන්ස හාගයක් පමණ පසුමිතිය ඇතුළේ නිවුණා."

"විසින්ටටි. නව ප්‍රාකාචුද?"

මිළයට ස්ටැන්ලි රාජ්‍යාධික්‍රීයේ තම සාක්ෂුවෙන් දූෂ්‍රි පැහැඩි සටහන් පොතක් එලියට ගත්තාය. එහි පිටතවරය බොහෝ සයධින් ගෙවි. පරදු වි නිවුණු ආර. අකුලන පිටු ද දුරවරණ වි නිවිණි.

එහි පළමුවැනි පිටුවේ J.H.N. 1883 යනුවෙන් සඳහන් විය. මෙම සටහන් පොත මේසයක් නිවුණු-භාවුම්ස්, මුහුටම සුවිශ්පේ වූ ආකාරයට එය පරික්ෂණයට ලක් තාප්ලය. හොජින්ස් සහ මම දෙපයින් බලා සිටියෙමු.

දෙවැනි පිටුවේ C.P.R යන අකුරු අහ රේලුග පිටු කිහිපයේම අංක රාජ්‍යක් සඳහන් විය. නවන් පිටුවේ 'ආලේන්ටිඩින්' යනුවෙන්ද, නවන් පිටුවල 'කොර්ස්පෙරින්' 'උන්ඩාපාවුල්' යනුවෙන් ද ලියා නිවිණි. ඒ යුතු ලියවිල්ලකටම යුතු, යම් රහස් ලකුණක් ද, අංක රාජ්‍යක් ද සඳහන් විය.

"මම සටහන් පොත ගැන හොජින්ස්ගේ අදහස මොකක්ද?"

"මට පෙනෙන යුතුයට මේක කොටස් වෙළදපොලේ, තැන්පතු සහතික වල උල්බනයක් J.H.N කියන්නෙන් කොටස් වෙළදපොලේ තැරවිකරුවෙකුගේ නැම්ම මුල් අකුර වෙන්න ඇති. C.P.R කියන්නේ මුහුරු අනුග්‍රහකය වෙන්න ඇති."

"C.P.R. කියන්නේ Canadian Pacific Railways - කුළෙන්වියන් පැයිරික් දුම්රිය සේවය තැබන්න බැරිදි?" හොජින්ස් ඇයිය.

දත්මිටි තැ හොජින්ස් තම දකුණු අඟන් මිට මොළවා, තම කළවටම පහරක් එල්ල කරගන්නෙයි.

"ම්. මහා මෝඩ්බයක්, ඒක මත්තුම් ගන්න බැරිවුණා නේ. මබේ විසඳීම නිවැරදිය හොජින්ස් මහන්මයා. එකකාට අපට විසද්න්න කියන්නේ J.H.N කියන අකුරු විතරයි.

මම කොටස් වෙළදපොලේ 1883 කාලයේ පරණ ලියකියවිලි වක්කොම පරික්ෂා කරලා බැලුවා. ඒන් මේ මුල් අකුරු වලින්

හැදින්වෙන විධියේ නමක් ඇති කොනෑක්මට හොයාගන්න බැබුවුණා. කොටස් වෙළඳපාලේ අංශන්තරව ඇලෙවිකරණයේ යයදුණු කැරිවිකරුවින්ගේ පමණක් මානාවටයි; පිටතින් සම්බන්ධ අයගේ නාම ලේඛනය පවා මා පරික්ෂා කරල බැඳුවා. ඒන් මෙටැනි නමක් ඇති කොනෑක් ගැන සෞජ්‍යප්‍රියාන් මට ලැබුවෙන නෑ. මට හිතෙන්නේ මේ මූල් අකුරා ඇති පුද්ගලයා වෙන්න ප්‍රථමින් අපරාධය සිදුවුණු අවස්ථාවේ මෙහැන හිටි අභාස් තැනැත්තා, හෝමිස් මහන්මයා මෙත් රේට එකාගෙවනවා ඇති.

අනිස් කාරණය, විගාල විරිනාක්ම්කින් පුත්, කොටස් වෙළඳපාලේ පුයුම් යුතු විශාල ගණනක ලේඛනයක් මෙහැනට ගෙන ඒමන්ම අපද්‍රව්‍යාගන්න පුද්විනි; මේ මිනිමැරුමට සේතුව කුමක්ද කියලා."

හොජ්‌කින්ස් මෙම කරුණු ඉදිරිපත් කළ විට පරිභාස් හෝමිස්ගේ මුදුණෙන් ද යම් හිඳුයිලික උස්‍යාවක් මම දුටුවෙමි.

"මට ඉදිරිපත් කාල කාරණා දෙකම ම. පිළිගන්නවා. මරණ පරික්ෂණයදී මේ සටහන් පෙනා පාසාමියා ඉදිරිපත් වෙලා නිවුණෙනැහැනේ. ඉතින් ඒ අනුව, අපරාජාධිපිතුවා මා හිතාගෙන හිටි දේවල් දැන සම්පූර්ණයෙක්ම පෙනයේ එවත්තා. මෙහි යදහන් ආයෝජන සුරුණුම් පත් හොයාගන්න මිත් උත්සාහයක් දුරුවිද?"

"අදාළ කාරණා විලින් ඒ ගැන ගොයා බලන්න අමි දැනටමත් ආරම්භ කරලදී හියෙන්නේ. අනුණු ආම්පිතානු කොටස් හිමිකරුවින්ගේ සම්පූර්ණ නාම ලේඛනය හියෙන්නේ දැකුණු ඇමරිකාවේ. ඒවා ගැන තොරතුරා ලැබෙන්න සහි ක්‍රියියෙක් ගනුවේ."

තම උත්තල කාවය අක්‍රමාන් ලෙස්මියේ, එය ආධාරයෙන් සටහන් පොන් කවරය පරික්ෂා කිරීමට පටන් ගැන්නයි.

"මම කවරයේ දුර්වරණ වූ පැල්ලවා හියෙනවා . . . ."

"මිට මහන්මයා-සේක ලේ පැල්ලවා. ම. මට කිවිවේ පොත ඇහිද ගන්නේ බිම වැට්ල හිබ්ල කියලා."

"ලේ පැල්ලම නිවුණෙන පොතට යටින්ද? එහෙමත් නැත්තම පොත උචිද?"

"පොත නිවුණෙන පැශ්චතා, ඩිස්තියේ උලි වලට සේතුව වෙලා. ලේ පැල්ලමකට උචින්."

"ඒකකන් ඔපු වේන්නේ පොත බිම වැට්ටෙල තිබෙන්නේ අපරාධය සිදුවූණාට පසුව බවයි."

"හරියටම හරි ගෝමිස් මහත්මයා. මං එය තේරුම ගන්නෙන් ඔය ආකාරයටමයි. මං වින්න්නේ ඔය සටහන් පොත බිම වැට්ටෙන්න ඇත්තේ, අපරාධකරුවා උපතිත්.. එම්මාකද එය තිබුණේ දාර අයල."

"මියගිය කේරි යනු උයනියටිලි අතර තිබිලා, මෙහි සඳහන් සුරෙකුම පන් මොනට් තම්බපුලෙක් නැදුදා?"

"නැහැ මහත්මයා."

"මෙය යම්කිසි ගදුපක් මංකාල්ල කැමෙ අරමුණෙන් සිදුකළ අපරාධක් කියල මුළු පිහාවදී?"

"නැහැ මහත්මහු, තියිම දෙයක් සයාරකම කළ බවට ලකුණක් වත් නැහැ."

"හැබැට? මේක තොළණම පින් ඇදගන්නා සුඟ සුවිශේෂ පරික්ෂණයක් නොවු? ප්‍රාතිරෝධී තිබි පිහියක් හමුවූණාලු, නේද?"

"මව, කොපුවක-දැමු පිහියක් මියගිය පුද්ගලයාගේ දෙපා ලග තිබි හමුවූණා. කේරි මහත්මිය භද්‍යනාගත්තා ඒ පිහිය ඇගේ දටාමිපුරුෂයා සඟු එකක් හැරියට."

හෝමිස් කිසින් නොයියා මද වේලාවක් කළුපනා කළේය.

"හොඳයි. මං වින්න්නේ මට මය දිද්ධිය වුණු තැනට ඇවිත් පරික්ෂා කරල බලන්න සිද්ධ වටයි."

හොඳින්ස්ස්ගේ සඟුට, නිම්නිම නැතිවිය.

"බොතොම සතුතියි-මහත්මයා! ලොකු උදිවක්. ඔබ පැමිණිමෙන් මගේ හිජුන් දාහෙනා බරක ඉවත් වෙනවා."

"සතියකට කළින් භම්-ඡොඩ තොතොම පුයෝරනවත් ගමනක් වෙන්න තිබූණා. නමුත්-දැන් .. . ? දැන් වූණක් මගේ ගමන තිශ්පිල එකක් වෙවි කියල මං කියන්නෙන නා, වොචිසන් විවේකයක් තියෙනවා නම් මෙන් එන්න. හොඳින්ස්ස් අය්වරන්තයකට කරා කරන්න. පැය කාලක් යදි අපි දෙන්න පුදානාම්."

කළුන් මහ වනයක්ට පැවැති. අමු ප්‍රදේශයයේ කද බෙඩුමක කපිතාන් පිටර් සේරිගේ ගාහය පිහිටා තිබේ. ගල් වලින් තැනු මිටි නිවසක් වූ එයට, ලෙසාවීම සඳහා පාර වැට් තිබුණෙන් ඇතුරු මැදිනි. වත්තෙන් එක කෙළවරක, පාරට සම්පූර්ණ ලැංඩ් වලින් තැනු ඇටිය පිහිටා තිබේ. එහි තුන් රැඹ්තාක් සම්පූර්ණ වූයේ මල් පදුරු කිහිපයකි. අනෙක් පැන්න ජන්න්ලයක් හා දොරක් සහිතව පාර ඇඟට මූහුණ ආ තිබේ. මිනිලැරුම සිදුවී ඇත්තෙන් මෙතාහැඳි.

සටුන්ලි හොජින්ස් මූලින්ල, අප ගල් වලින් තැනු නිවස වෙත කැඳවා ගෙන නියයේ. කෙරී මහත්මිය අප හමුවට පමුණුවන ලදී. වයස්ගත කාන්තාවක් වූ ඇඟ්, රැලිවුමුණ මූහුණෙන් පිළිබඳ වූයේ අවුරුදු ගණනාවක් තියුණු ඇතුළත් මූහුණ පැමුව සිදුවූ වධනිංසා සහ කරදර කමිකටෙස්ප්‍රේමි. ඇය සම්ගම ඇඟ් දියණිය ද එහි සිටියාය. රන්වන් පැහැනි කොස් කළුසික් නිවු ඒ ඇයුමැලි තාක්ෂණිය අපට පැවසුවේ, තම පියාගේ මරණය තැනු ඇය යෙහුපුරුණ බැඩි. පියා මරු දූ තැනැත්තා කවුරු හෝ වේචා, මහුව තමාශ් ආයිර්ප්‍රාදය තිමිවන බව කෙරී මෙහෙරිය තවදුරටත් තිබායි.

අපි එනැතින් ඉවත් වී අපරාදක්සිදුවූ ඇතුළුන් කාමරය පරික්ෂා කිරීම සඳහා ගියෙමු. එහි බිත්ති සියල්ල පැලි වලින් නිමෙනාට තිබේ. තම සාක්ෂුවේ නිවු යෙහුරක් ඉවතට ගක් ගොජින්ස්, දොර විවිභා කිරීමට පූදානම්ව, අදුල දෙයට තිය පහත් කළේය. මිළයට දොර විවිභා කිරීමේ කාර්යය පැවත්වූ මූහුදාතුරු කට දෙස තිහැවු බලා සිටියේ මහත් පුදුමයෙනි.

“කවුරු හරි හොර යෙහුරක් හෝ එවැනි මොකක් හරි දම්ල මේ දොර අරින්න තදාලා තියෙනාම්, මෙයුම්ස්-මිහත්මයා.”

එහි සිදු සැක්කයක් තොවිය. ඉදාලේ ආමල්ප කළ තින්න බෙහෙවින් පිරි තිබුණු අතර, යෙහුරු කට අවට ලැංල තැන් කැපී, පරදු වී තිබේ. හෝම්ස්-ජන්න්ලය ද පරික්ෂා කර බැලුවේය.

“කවුරු හරි මේ ජන්න්ලයන් කඩන්න උත්සාහ කරල තියෙනාවා. ඇතුළට රිංගන්න තදාලු ගොරා මොකක් වූණත් එයාගේ වැඩිසාර්ථක වෙලා නැහැ. මට පෙනෙනා භැවියට ගොවල් බිඳීම් කාර්යයේ බොහෝම අදක්ෂයයක් වෙගයි. හෝම්ස් කිය.

145 "හර පුද්මාකාර වැඩයේ නො. මට දිවුරන්න ප්‍රථමි. එය
හැන්දාවෙත් මට්ට බිජු කිසිවල් කිඩුකළු කාපු" <http://kappa.com>

"මෙක හරි පුදුමාකාර වැඩකා ගෙන්මධ දිවුරන්න පුරුවති, රිය හැන්දුවට, රොලර් මේ වග්‍ර සලකා සු කිහිවක් තිබුණෙන නෑ." හොජින්ස් තිය.

"ගම් කාට හරි ඇතුහුලයක් ආතිවුණාද දන්නෙන නෑ මෙක ඇතුළු තියෙන්නෙ මොනටදු පිශාල බිඳුන්න." මම සිවලමි.

"මං හිතන්නෙන නෑ. ගෙදුරුක් රැන්ලයක් කඩාගෙන ඇතුළට එනාටා තියා, මේ ගම් තියිලකෙන් කෙරීමැරුම කාපු තැහව ඒවි තියල, මේ භරම් ඉක්මිනට. මට ආමානාටදු මේ මැනා හිතන්නේ හෝමිස් මොන්මයා?"

"මං හිතන්නේ අපි හරි එස්සනාවන්තයි."

"මට හිතන්නේ මිහු ආමයමන් ජටි තියලදී?"

"බොනාම දුරට එමගම් අවින්න ගුව තියෙනවා. මිහු රිය ය උන්න ඇත්තෙන කුටිය දෙරා අදාළ දාල නැතුව ඇති කියන විස්වාසයෙන්, නාලුන් අදාළදාලා මුව දුටුවාම, එය කඩන්න උත්සාහ කළේ, ලය තිබුණ ඇඩාරුන පිශාල ආයුරුදුයන්. ඒක හරි ගියේ නෑ. ඉතින් රේඛට එහු මමුකක්ද කරුණුදන්."

"රේඛ රාජියේ එනාටා වඩාත් මොදු ආයුධ අරගෙනා."

"අන්න හරි, මිහුව පිළිගන්න අද රට අපි මෙහේ යදි නොයිටියෙන් ඒක අපේ වැයදීද. රට කළින් මං නැමිනිසි තැබින් කාම්ලර් ඇතුළන පරික්ෂා කරුණ බලන්න."

හොජින්ස් දියුවිමේ සුන්වුන් ඉවත්කර තිබිණ. එහෙත් එහිවැ දැඩි බැඩි හා අනෙකුත් උපකරණ, අභරාධය, සිදුහු දිනයේ තිබු අයුරින්ම තැබිමට හොජින්ස් තිස්ම කොට්ඨාසින්, හෝමිස් පැය දෙකක් තිස්සේ දැඩි අවධානයකින් මුර කුටියම පරික්ෂාවට ලක් කමළේය. එහි වු ලොකු ඇඩා දැම දෙයකම මොදින් අස්සේසි-තිරිමට මිහු අමතක නොකළේය. පරික්ෂණය ආනර මගින් තැවැන්ප්‍රියේ එක් අවස්ථාවක පමණි.

"හොජින්ස්, මේ බලන්න. මෙනෙන මේ රාක්කයේ, මෙන්න මෙතැන තිබුලා ඔබ මොනවා, හරි ඉවත් ගන්නද?"

"නෑ. මං කිසිම දැයුෂක් ඉඩිකට ගන්නෙන නෑ; එහා මොනා කළේ වන් නෑ."

"කුවුරු හරි, මොනාවා ඩර්ජන-ඛියෙනවා. රාක්කයේ අනෙක් තැන් වලට වඩා එනැන දුවිලි ක්‍රිඩාම අදුමි. ඒක පෙළතක් නැත්තම පෙටිරියක් වෙන්න පුරුෂනි. ඔහාදුමි කම්ක් නෑ. මට ඊට වඩා නම මොකුන් හොයාගන්න ඇමුරුයි.

වොටසන් අපි යුතු ඡ්‍යුල්දේසන ත්‍රහාරාදේ විකක් ඇවිදල එන්න. මේ කැලැමල් ටල, කුරුල්දෙන්ගේ සුන්දිරපත්වය බලුමින් අපට පැය කිපයක් ගත කරන්නා බැඳුවාත්තෙන නෑ. ඇ තැන්දුලට මෙනැනදීම අපි යැලින් හමුවෙමු ගොජිනායු. රිඛ ර ආපු මහන්තියට අද රට මුණ ගැහෙන්න පුරුහාදු යියලා බලමුණු."

පිටප සේරියෝගුවාක්සාලරය අසල අප සැහැලි ගත්තන් රාඩ් එකොළභවයි.

"අපි දෙළර් අදුර් ගොඟා, දෙළර් බාගෙල් ඇරල නියමුද හෝමිය මහන්මයා?" ගොජිනින්යා ඇමිය.

"නෑ නෑ. එහෙම මායා නැ. දිහුගේ හිඳෙන් සැකයක් ඇතිවෙන්න පුළුවනි. සාමාන්‍ය විධිවල අයුල්දාලා නියමු.

"මෙවි කැමැතිනක්."

"දෙළර් අදුල, අපින්න ජ්‍යාමිනාම පහසු එකක්. ගොඟා ශක්තිමත් පිහිනායක් හෝ නියනක් තාමයි ඒකට අවශ්‍ය. දීන් අපි කුවියෙන් පිටත හැංගිලා බලාගෙන ඉදිමු. අර නියෙන මල්පදුරු අනර සැයවුණාම, මහු ශකාභාමවිත්-අමත-ද්‍රිජ්‍යෙන නෑ. බලමු මහුගේ මේ රාඩ් ගමන් අරමුණ මොකක්ද කියලා."

රාඩ් යොළන පෙළාවක් අපට බලා සිටීමට සිදුවිය. දිය බිමට එන සැමතකු ද්‍රියම් කෘතිනීම ස්ථානා. දියකඩින්නක් අසල යක සිටිනා ද්‍රියන්කාරයන් මෙන් අපි බලා පිටියෙමු. අදුර් සැයවි අප වෙන එන පුද්ගලයා කඩුරයේදී? දිවි ගලුවා ගැනීම සඳහා අප සමග දරුණු ලෙස සටන් වැදුමට සූදානාම් ව්‍යාප්‍රයෙක්ද? එමයේන් නැත්තම සටන් කිරීමට යක්නියක් තැබි දුරවිල සිවිලෙක්ද?

තරමක් ඇතින් පිහිටි ගාම් පළුලුයේ ඔරුලුයේ ඔරුලුසුව්, පැය භාගයෙන් සායට නාදෙවන අයුරු, අපට්‍යාසන්නට ලැබිණි. රාඩ් ගෙටි යන අපුර පිළිබඳව අප දැනුවත්කාලේ ඇයයි. මධ්‍යම රාඩ් පසුවෙදී පොඟ වැස්සක් ඇද හැඳුන්නට පරන් ගත්තේය.

අපුයම දෙකයි තිසේ කණීසම්හාදු වෙදදී අවට පැවැතියේ දැඩි අන්ධකාරයකි. ගෙවිවුව මදයිත් සිහින් හඳුන් ඇඟිල්. අපි කන් දිගෙන සිටියෙමු. කිසිවෙතු ගෙවිවුවෙන් ඇතුළුවූවා විය පුතුය. යළින් පැවැතියේ මද නිහාවනාවයකි. මිළහට කිසිවෙතු ප්‍රවේශමෙන් අධි කානා ගබදය ද, ලෝහ අඩු විලින් කිකුත්වන 'කර කර' ගබදයක් ද ඇඟිල්. කුටියේ දාර අසල සිටුගෙන සිරි කිසිවෙතු, එහි අදාළ විවාහ කිරීමට උත්සාහ ගන්නා තේව අපි තෙරුම ගන්නාමු. මෙවර පහු විඛාන් නොද ආසුඩ ගොදාගැනීනා රේඛ පුතුය. පරන්රු වලින් නිකුත්වන ගබදය සමඟ දොර වේවානා වන හඩ ඇඟිල්. ගිනිකුරක් පත්තු ලකාට ඒ සමගම ඉටුපන්දමත් දුලුවන ලදී. කැබින් කාමරය කරමක් ආලෝකමත් විය. තුන් රහනල් රෙදාද තුළින් අපි ඒ දෙසට නොත් යොමු කළුම්.

රාත්‍රියේ පැමිණි අමුත්තා තරුණාලයකි. කෙටිවු දුරවල පුද්ගලයෙනු වූ ඔහුගේ වයස, තුවිලු විශ්වාසට වැඩි නොවිය. කළ පැහැති උපු රුපුල නිසා ඔහුගේ මුහුදෙන් පුදුමැලි බව විඛාන් කැපී පෙනියි. මිනිසෙකු මෙම ඇරුම් භය්‍රා පත්ව සිටිනා අපුරු මා කිසිදිනෙක දැක නැත. ඔහුගේ වෙවිලිම දැන් භූජදුපා බුදුට පමණක් පිමා වුයේ නැතැ; දත්තැදී පටා එකට ගැඹුදෙන් ගබදයක් නිකුත් කරමිනි. මහතමයෙනු ලෙස නොදින් භැඳ පැලැද සිරි ඔම තරුණයා කැජ් නොජියයක් පැලැද සිටියෙය. බිජපත් වූ දැකින් ඔහු තුටිය ඇතුළතා වෙටෙම පරික්ෂා කරන අපුරු අපි බලා සිටියෙමු.

මිළහට ඉටුපන්දම මෙසයේ කොනක සවිකළ ඔහු, අපේ ද්රැගන පර්යෙන් ඉටත් විය. අනැතුරුව යළින් මෙසය වෙත පැමිණියේ තරමක් විශාල පොතක් අතැනිවයි. 'රිය රාක්කයක අපුරා තිබූ නැවි විල සටහන් කැඩීමට ගේන්නාමලාග් පොතක් බව අපි දුටුවෙමු. අනැතුරුව, ඔහු එහි පිටු ඉක්මනින් පෙරලාගෙන ගියේය. තමාට අවශ්‍ය පිටුව පෙරරුණු වහාම මහත් අවධානයකින් ඔහු එය කියවාගෙන සියේය. එහි සඳහන්ව තිබූ අදිස්-මුහු තොරයට පත්වූවා නිසැකය. එක්වරම අන් මිට මෙම්බු ඔහු, බලාපොරුත්තු කඩ්බු අපුරින් එය වසා දම්මෙය. ලාග් පොහ-රාක්කයට දම් ඔහු ඉටුපන්දම නිවා දමා තුරියෙන් එමියට බැසිමට සුදානම විය.

තරුණයාට එක අධියක් එමියට තැබීමට අවසර නොලැබේ. සටුන්ලි නොජිත්තේ එකටරම තරුණයාගේ කම්ස කර ලැබීන් දැඩිව

අල්ලා ගත්තේය. සිනියට මෙන්ම දුස් තවිද්‍යාවටද ද, පත් හඩක් ඔහුගේ මුවෙන් පිටවිය.

ඉටිපත්දම යළින් දැඩිවන ලදී. තමා අපුවුයේ පොලිස් නිලධාරයකුගේ ග්‍රහණයට බලි දුටු කරුණයා, ක්‍රාන්ක වූවාක් මෙන් අභජ තිබූ මුහුදු පෙට්ටිණෝ-මහා සිද්‍යක්තේය.

"ඉලන්දාරියා! කියන්ව වෙනුන් තමුණු ක්‍රියා කුවද කියලා? මොනවද තමුණු මෙන් ගොයන්නා?" ගොජේකින්ස් ඇඟිය.

"මබ . . . මබ . . . දියලු දෙනා රහස්‍ය පරික්ෂකවරු වෙන්න ඇති මං සිහන්නා. එක සිඛාගෙන ඉත්තෙන නුමින් සෙවියේ මරණයට මාන් සම්බන්ධයි කියලා?" මා-ඹේට දුටුරා කියන්නාම. මගේ එව සම්බන්ධයක් නෑ. මිශ්‍ර දැක්වා පෙන්නේ."

"ඒව අපි පස්සය බලාගැමු. මූලින් කියනවා තමුණු මෙ මොකන්ද කියලා."

"පේන් ගොජේලි තෙලිගන්."

පර්ලුක් භාර්තිය දහ ගොජේකින්ස් මුහුන්ගේ මුහුණට මුහුණ බලාගන් අපුරු මම දුටුවටම්.

"තමුණු මොනවද ප්‍රමාණ සැරන්නා?"

"මට ඒක කියනා පුරුවනි. නමුත් ඒක රහස්‍ය හැටියට තබාගන්න පුරුවන්ද?"

"කොළංගාමටටින් බැ."

"එහෙම නම් මොන ගෙවුවක් නිසාද මං මෙව මබට කිව පුන්නා?"

"නොකිවිවෝස් අම මිනිමුරුම සම්බන්ධයෙන් ඔබට විරුද්ධව වෙයිදානා එල්ල වෙටි. එක පෙන් නාරකට හිටින්න පුරුවනි.

තරුණයා දිගුතුතුක් ගොජේවිය.

"ගොදු මං සියන්නාම. මෙ දේ මල හෙළිකළ යුතුම දදයක්. ඒ වුණන් මම අපකිරීමින් සිදුයි යළින් වරක් ප්‍රසිද්ධියට පත්වීම හිහට ලොකු කණ්ඩාපුවක්. මූස්චරුනි මබ අභ්‍ය තියෙනවද ඔබ්සන් සහ තෙලිගන් ගැනී?"

හොජේකින්ස් එව්‍යත්තක් කිසිදිගනක-අසා නැති බව මහුගේ මුහුණ දුටු මම සේරුම ගතිම් එහෙත් හෝමිස්ගේ මුහුණේ එක්වරම ඇති වූයේ දුඩී උනන්දුවති.

"මම කියන්මන් බැංගලන් එව්‍යත්තයේ පවත්වාගෙන ගිය අධ්‍යක්ෂ අනු නෙලියන් බැංකුව ගැනැදීමුන් රැන්පුම දෙලක්ෂයක තැන්පත් මුදල් සමග බංගකාලුව් වූණා. ඒකෙන් සක්න්විස්ල් ප්‍රාන්තයේ රුහාවගෙන් හාඡයක් පමණ සම්පූර්ණයෙන් අනාථ වූණා. එට පස්සේ නෙලියන් අඩුරුද්න් වූණා."

"හරියට හරි, ඒ නෙළියන් නමදි මගේ තාත්ත්ව, බැංකුවේ අනෙක් අධ්‍යක්ෂකවරයා මුහුණුවූහිස් ඒකුලු ලෙනකාට විශ්‍රාම අරගෙනයි කිරීයේ. ඒ තියා මේවිනාකුයේ සම්පූර්ණ වගකීම පැවරුණේ මගේ තාත්ත්වාගේ පිට."

එහකාට මට වියස අපුරුදා ඇතියයි. ඒ වූණාන් අප හැමදෙනාටම අත්වුණු ලැබේයාව, අව්‍යාමිතුව හොඳු තැබී ලත්තුම් ගැනීමට මට හැකියාව කිවූණා. රට පුරාම ප්‍රකිද්‍යීකර පර්පුල්ස්, මෙයේ තාත්ත්ව නැන්පත් මුදල් වංචාකරල, සුරුකුම් පත් ඕකෙකාමත් අරගෙන් රටින් පැනාල ගියා කියල. නමුත් දැන්ත ඒකා නෙමෙයි. තාත්ත්ව මුලාපෙළාරෝන්නු වූණා, මහුව පුරු කාලයක් ලැබුණෙන්, මුදල් තැන්පත් කළ හැමලේගෙම මුදල් සම්පූර්ණයෙන්ම ආපසු ගෙවන්න. තාත්ත්ව හිරහාරයට ගන්න වරෙන්තු තිකුත් වූණා. ඉතින් ඔහු තමන්සේම සුඩා යානුවට නැගා තොර්පෙවී රටට පැන යන්න තිරණය කාලා.

තාත්ත්ව, මගේ අම්මලගත් සම්පූර්ණ ඒ රාත්‍රිය මට තවමත් හොඳට මහකයි. ඔහු අරගෙන යන පුරුකුම් පත් විල සම්පූර්ණ උද්ධනයක් ඔහු අපට දුන්නා. තාත්ත්වයු, දුෂුරලා කිවිවේ, කළබලකාරී තත්ත්වය සංයිදුනාට පස්සේ ආපසු ඇවිත්, හැමදෙනාටම දියපුණු මුදල් ආපසු දෙනවා කියල. තාත්ත්ව එදා ය ගෙදින් ගියා ගියාමයි. එට පර්සය ඔහු ගැන කියීම ආරු. වියක් උගුෂු නැ. ඔහුන්, ඔහු ගමන්ගත යානුවන් සම්පූර්ණයෙන්ම අඩුරුද්න් වූණා. මාත්, අම්මත් අන්තිමට සිතාගත්තෙ නැවත් එක්කම තාත්ත්ව මුහුදුවන් වූණා කියලයි.

ව්‍යාපාරික කටයුතුවල හියැලෙන අපේ පවුලේ හිතවනෙක් ඉන්නවා. මැනකදී අපට ඔහුගෙන් එක් විශේෂ කාරණයක් දැනගත්ත ලැබුණා. ඒ නමදි දුන් වික කාලයක සිට, තාත්ත්ව එදා රාත්‍රි අරගෙන

151 එ අවාසනාවන්න හරැඳුයා ක්ලූන්න වූ අපුරක් මම දුටුවමි.
<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

හිය පුරුෂුම් පන්. යලින් විරක් ලැංචිනයුද් අමෙවි වන බව. මබට හිඹාගන්න පුරුෂින්ද මෙන්මයි, ඇත ඉකාමින්රම් පුදුමයකට පන් වුණාද කියල ඒක අහලා. මාස ගණනාක් නිස්සේ හොයල හොයලා, මට දානගැනීමට හැකිවූණා ප්‍රමුඛා උන්ඩනයේ අමෙවියට ආමට කාගෙන්ද කියල. ඒ කඩින් පිටපරිකෙකුටෙන්—

“මෙ මුළු ගැන ගොරුණුරු හොයල බහුවා. මුළු භාල්මසුන් දඩයම් කරන නැවත කිඩාන් ගැටියට් සේවය කුරලා විශාම ගත් අයෙකු බව මට අහන්න උපුණු. රුහු උප්පාර මුවියු අවට ආක්රීක මුහුණද ද්‍රියම් වාරිකාවක යෙදියා ආයතු එමගෙන්තායට යාත්‍රා කළ කාලයේම නමයි, මෙය් කාන්තා ගොරුණුව් බලා යාත්‍රා කළේ. මය කාලදේ බොහෝම දරුණු කුණායු හමුදා කාලයාන්. විශ්වේෂයෙන්ම දකුණෙන් ඉදාල උණුරු අදසට, වෙශ්වීන් පුද්ගලිකුල් භාෂු බව අයට අහන්න උපුණු. සමහර විට තාක්තා යාත්‍රා පාල රුවිල් නැත්, කුණාපුවට අඩුව්වා උණුරට ගොගෙන යන්න ඇති. මෙහුද එම පිටපර සෙක්රිගේ නැව මුහුට හමුවෙන්නාත් ඇති. ‘එපාල නැමි එමෙ රාම්පානට මොනදා වුණෙ?’ පුරුෂුම් පන් අමෙවියට ආයව ප්‍රාග්ධනාලිදී රුවික පිටපර සෙක්රිගෙන් දානගන්න පුරුෂින් වුණා නම, තාක්තාසුද්ධා කුවුවින් නොවුණු බව මට අහගන්න තිබුණු. එමෙකාද උපු රේවා අරගෙන යදිදී පොදුගලික උජ ප්‍රශේරනය සඳහා එවා විනිශ්චේම් අරමුණන් තිබුණෙන් නැහැ.

මෙ ගැන විස්තර හොයා ගන්න, කඩිනාන් සෙක්රි හමුවෙන අදහසින් මම මෙ සංයෝග් පුළාන්තායටදාතාතා. එනකාටම නමයි මෙ බෙදාරනක මරණය සිදුවුණෙ. මරණ පරික්ෂණය ගැන පුවත්පත්වල තිබුණු වාර්තාවල, සෙක්රිගේ මි කුටිය ගැන සඳහන් වෙලා තිබුණා. මහු යාත්‍රා පාල නැවුවල ලෙළුගේ පොන්, ප්‍රථා, ආරක්ෂිතව තිබෙන බව දක්වුණා.

එතෙකාට මට තිබුණෙන් ‘සි පුනිකෙන්’ යාත්‍රාව 1883 අගෝස්තු මාසයේ යෙදුණු මුහුදු ගමන ගැන කියෙප්පාත්, තාක්තාට අත්පුණු ඉරණම් ගැනන් දානගැනීමට හැකිවෙටි කියලයි. රේය ඇවින් අදාර අරින්න බැරිපුණු තිඟා මං අද ආවා, දුන් මම පරික්ෂා කරල බලන සෙකාට ලෙළුගේ පොන් එය විකවානුවට අදාළ පිටු වික කුවුරු හරි ඉරාගෙන.”

“පෙමණන්ද මබට තියන්න තියන්නා?” හොජින්ස් ඇඟිය.

"මහි රජමහායි."

"කියන්න වෙන මොක්කම නෑ?"

"නැහැ."

"මෙන් මුලින්ම පෙනෙනුව ආවෝ ඒය ය? එට කළින් මෙහේ ඇවිත් නෑ?"

"නැහැ."

"එමහනම් ගිඹා ගැන ගෙවට කියන්න කියන්නෙ මොනවද?"

J. H. N යයි මූලුකුරා පදනම්, ලේ පැල්ලම යහිත පටහන් පොන තොපේකින්ස් ඉදිරිපිට්සාල්ය.

ඒ අවාසනාව්තීන ඡ්‍යුණයා ස්ක්‍රාන්න්හි වූ අපුරක් මම දුටුවෙමි. දැනින් මුහුණ වසාර්තා ප්‍රහාරේ මුර පිරුරාම වෙවිලන්නට පටන ගත්තේය.

"කොම් නිධිලුද එටට රුකු ලැබුණේ? මේ හිතුවේ එක නැවතිලා ඉදුර භෝටලේදී මගේ ඇතින් නැතිවුණා කියලයි."

"හරි ඉලන්දාරියා, මිය කිවිව වියතර-ඇති. මෙට්ට කියන්න කියනා ඉතුරු හරිය උදාවියයි කියනිනා. දැන් යමු මාත් එක්ක පොලියියට.

ඉතින් පර්ලාස් භෝටලයේ මහත්මයා, මගේ උදව්විට ආවට, බෙට්ට මගේ මිනුයාටන් බොම්බාම ජ්‍යුතියි. දන් බලාගෙන පියාම මග මෙහි නොහිටියේ මේ පරික්ෂණය සාර්ථකව විසඳුන්න මට ගැනියාව නිබුණා. කොම්බාම වුණුන් මිබේ පැමිණීම ගැන මං කානාදා වෙනාවා. මග වෙනුවෙන් ක්‍රමර වෙන්කර කියනාවා මුළුමෙල්ටය භෝටලයේ. එමහනම් අයි යැතු.

"භෞදිය වෛම්පන් පෙර මොකක්ද මේ පරික්ෂණය ගැන හිතෙන්නෙ?

භෝමස් අයුරුව් පසුදා උදාගත අප ලන්ඩිනය බලා පිටත්ව එදුයි.

"මට නම් හිතෙන්මන් මෙය දියුකොරීගෙන යන ආකාරය ගැන මග කොම්බාමව් සැකිලකට පත්වෙලා නැති වියි."

"මට වොටසන්, මම දැනීමක් පෙන්වලා නැත්තේ සටුන්ලි හොරකින්ස් ගැනයි. ඔහු ඔම්බැන්දී එයාදාගන්න කුමයට මට කොහොම්වින් එකඟ පෙන්න බැවූ ඔහු මිට වඩා බුද්ධිමත් අපුරින් පරික්ෂණය කරා එම සියලු මං චලාභ්‍යාරෝන්තු වුණා. රහස්‍ය පරින්යකයෙක් ව්‍යුහම යිදියියා වෙනෙහි ප්‍රාග්ධන හැම පැජ්‍යනක් ගැනම කළේපනා කරන්න ඕනෑ. වෙනාන් විකල්ප ගැනනා සලකා බලන්න ඕනෑ. එවත් ඉඩ තියන්න ඕනෑ, අපරාධ එරික්ෂණයේ පළමුවෙනි මූලධර්මය රේකයි."

"මමානක්ද ඔය ඔබ කියන විකල්ප විස්තුම්?"

"මං දූනට ශ්‍රීයානාරුණා යන්නේ ඇන්න ඒ මාරුගයේ තමා. මට භරියටම තියන්න බැඳු අයාරුව විට රුහු ආයාරුව විමවත් ඉඩ තියනවා. ඒ වූන්නේ ලං රේක ඇන්තිම සකළවිර දැන්වාම හායල බලනවා."

අප බෙකර විදියේ තිබූනය ලැබා විට හෝමිස් නමට උපි කිහිපයක්ම ලැබූ තිබේකි. එමින් රේකයි විවිධ පාල හෝමිස්, මහ හඩින් සිහායීමට පටන් ගෙන්ස් මා විළ්තියට පත්කාරුමිනි.

"විඩිජරයි වොටසන් පන්න ආර විකල්ප මාරුගයේ පොඩි සාර්ථකත්වයක් ඇවේත්. ඔබ දිය විදුලී රැකිවුණු පෙර්ම තියනවද? මෙන්න මේ පැණිවුව වින ඉඩමනව උයායන්න."

"සම්නර්. නාවික තියෝරිනා. රටිකලින් මාවන.

හෙට උදේ දැනයට ගෙනැනා ලිනිපුන් තුන්දෙනෙහු රටින්න.

ඛැඹිල්.

"එක තමයි වරාය ප්‍රාදේශීල්‍යයේ පාඨ්ච්චිටි වෙන මගේ නම. එළු එක උයාගන්න.

"සටුන්ලි හොරකින්ස්, 46 ලොකි එමිය, ලිඛ්ච්වන්.

හෙට උදේ නවයාමාරට උදේ ආහාරය සඳහා පැමිණෙන්න. ඔබගේ පැමිණීම වැදගත්. අපහසු නම් විදුලී රැකිවුත්තියකින් දැන්වන්න.

ඡර්ලුක් හෝමිය.

පසුගිය ද්‍රව්‍ය දහාක් හිඳෙසේ ඇම්-ඇරික්සනය මගේ හිතට වඩුන්නා. දැන් ඉතින් ඒක මගේ මනයින් අයින් කරගන්න ප්‍රථමිනි. මේ සිතන්නේ හෝ වෙනාලකාට මෙක සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවරයක් කරල ඇත්තා ප්‍රථමිනි.

පසුවද උත් සම්පත් නෑමියයි තිහට පොලිස් පරික්ෂක හොජිකින්ස් අපේ නිපිහනාට ලැබාවිය. භාජියන් මහුන්මීය විසින් පිළිඳෙල නොට තිබූ, අනමි උදාසන ආස්ථාර වෙළඳා අනුහවයට අඩු සුදානම් වුණෙමු. පරික්ෂණයේදී තමා ලැබූ සුරුරුකා ප්‍රතිඵිල ගැන හොජිකින්ස් සිටියේ ඉමහත් සඟුවටති.

“මත හිතන්නේ ඉටුව වියදීම සම්පූර්ණයෙන්ම නිවැරදි වියලද?” හෝමස් ඇයියා

“මිට වඩා හොඳු සාක්ෂි සම්පූර්ණ ප්‍රිතු, තියිම පටලුවීල්ලක් නැති හඳුවක් මට කළදාවත් ලැබේල නැහු හෝමස් මහත්මයා.”

“මින මය තරුම් ප්‍රහැදිලි තලය එපසු වෙන බවක් මට නම පෙනුණෙන නා.”

“මොනවා අහනයාද හෝමස් මහත්මයා? මිට කාරණ රාඛියක්ම සෞයාගැනීමට හැකිවුණා.

මේ තොලිගන් ඉලුන්දාරියා, අපරාධය සිදුවුණු ද්‍රව්‍යෙක්ම රැහේ ඇවින් මැම්බල්ටයි හොඡලයේ නට්ටුකුන් තත්තා. මිශු කියල තිබුණේ ගොල්ග ක්‍රිඩා කරන්න ආචා කියලයි. මිශුට කාමරයක් ලැබී තිබුණේ පහළම තටුවෙලේ. ඒ කියන්ගේ රේ ද්‍රව්‍ය මින වෙළාවක, කාටවත් නොදුනී කාමරයෙන් පිටපරිලා අන්න මිශුට හැකියාව තිබුණා. එදා යම මිශු පිටර සේරී හමුවෙන්න වුමින්ස් ලි පෙමදයට සියා. කැබින් කාමරයේදී මිශු සේරීට හැඳුවනා. සුජ්ප්‍රිටිස්-ඇනිවුණා. ඒක කොළඹර වුණේ පිටර සේරී, තොලිගන්ගේ භාපුන් පහරන් මැරුම් කැමෙන්. සිදුවුණු දෙයින් සිනියට ප්‍රස්ථුතු මිශු පැහැල දිවිවා.

සුරක්ෂා පත් සඳහා කරල කිවුණු සටහන් පොන මිශු ගෙන්න ඇත්තෙ සේරීගන් ප්‍රයෙන කරන්නයි. නමුත් පැන දුවදී පොන කැබින් කාමරය කුළු පැවුණා. බල ද්‍රකින්න ඇති අර සමහර අංක ඉදිරියේ ලකුණක් දාලා තිබුණු හැරි. ලන්ධනයේදී හමුවුණු සහතික වල අංක තමා ඒ ලකුණු කරල කිවුණා. තොලිගන් කියන විධියටම මිශුට උව්‍යනාව තිබුණා ඉතුරු සහතික පත් වින ලබාගන්නා. මිශුගේ

අරමුණ වී තිබුණේ ආයෝගාග නමුවා ඇති කැළල මකා දමන්න. දින කිහිපයක් නොලිගන් ඇටියට එන්නෙ තැනිව සිටියන්, ආමයමන් ඔදාර අගුරු සඳහාගෙන ආවෙ ඒ පොරතුරු විසා හොයාගන්න. මේක බොහෝම සරලයි, පැහැදිලියි. එහෙම ඔවුන් උස්ස හෝමිස් මහන්මයා?"

හෝමිස්ගේ මුහුණේ සිහුහම් මතුවිය.

"මට නම් මකන එකම පුෂ්ඨයයි තියෙනු මකා පේකින්ස්. අර වශයෙන් වැඩි යාපුන් ගෙල්ලක, ගිරිරය විනිවිදු යවන්න ඔබ උත්සාහ කරල තියෙනුවද . . . . නැ? යා! මා! මහන්මයා මේ වශයෙන් රහස් පරික්ෂණ වල යෙදෙදි, සිපුම ග්‍රෑවල් ගැන ත්‍යාද අවධානයක් යොමු කරන්න මිනා. අනන්න මූල්‍ය යාච්චා, මවාවිසන් ගෙන්. මය ස්ථිබාව පුහුණු වෙන්න මං සම්පූර්ණ උදෑ විරුධික් ගත කළා. ඒක බොහෝම අමාරු වැවික්. ඒ සඳහා මතට අනුම මාණ පරිදි සියල්ලක්ම බොහෝම යක්තිමත් වෙන්න සිංහා. ඒ විහාරක් මෙහෙමයි මේ බර ආයුධය තිවැරදි රල්ලයට යවන්න නොදා පෙනුයුදුදේ තියෙන්නන් මිනා. පිටර කේරිට මරු කැඳවු හෙල්ල රාජුර නම් මාවාලාම වේගවත් එකක්. එනෙ සොයි තරම් ජවයක් තිබුණාද කිවිමෙන්! යාපුනාය පිටර කේරිගේ ගිරිරය විනිවිදු ගියා රුම්කක් නොමැඹි, එක් තැලයේ ඉදිරි සකාච් සම්පූර්ණයෙන්ම ලැයි විනිහිය ඇතුළට කිදා බැඳසා. ඔබ හිතනුවද මේ පාණ්ඩු රාට ඉලන්දාරියට ප්‍රාථිත කියල ඒ තරම් හැඳුනුමක් කරන්න?"

රූපගත ය දෙශගාමි-හඩි ජාමෙ-ංකරී එකක් ප්‍රවීමල රං පානය කළේ මේ තරුණයාද? මිනිමැරුමට දින දෙකකට කැලින් අර ග්ලේටර්ට ජෘනල් විදුරුලට අමුත්මනාකුල්ග මුහුණේ මෙවලණ්ලේ දකින්න ලැබිල තිබුණා. ඒ නොලිගන් කියල මුහුණාත්තුවදි? නෑ නෑ හොපේකින්ස්. ඒ වෙනත් උකානක්. මුහු කුවුරු වුණ්න බොහෝම විහිපුණු පුද්ගලයෙක්. අපි හොයාගන්න මිනා අන්න එයා."

පර්ලොස් හෝමිස් කරුණු ඉදිරිපත් කරදී පොලිස් නිලධාර්යාගේ මුහුණ ඇදුරු වී ගියේය. උසස්වීමෙක් පිළිබඳ සිහින මැයි මුහුගේ ලේඛකය කඩා බිඳු වැළවනා අයුරු මුහුට මැවි පෙනුණා නොඅනුමානය.

"ඒ වුණාට එදා ය කැඩින් කාමරය කුළට නොලිගන් ඇවින් කියන බව හොයාටම පැහැදිලියි. ඒක මටට නැහැ කියන්න බැ. අර සටහන් පොලෙන්න ඒ බව එප්ප වෙනවා. ඔබට මෙතැනා අඩුපාඩු

හොයාගන්න පුරුවන් බව ඇත්තායි. ජේජ් ජුද්. සහාවක් උත්තු ගන්වන්න පුමාණවත් සාක්ෂි මා ලුය තියෙනවා.

හෝමිස් මහත්මයා, අපරාධකාරයා බවට මං හිරණය කළ පුද්ගලයා මගේ හිරණරයට අරං ඉවරයි. එක කියන්මෙන මහ බිජියුලු පුද්ගලයෙක් ගැන . . . , ආක්‍රියා?"

"චයාද? මං හිකන්නේ එයු, මේ බෙලාවට අපේ තරජු පෙන නැගගෙන මේ කාලයේ දිනාට එකුට ඇති. මට්ටමියන් අර ලාවුවූ ඇතුළු තියෙන පියෙකාලය එමියට අරං, තිබු පෙනුවෙන් ගන්න පුරුවන් හරියෙන් හියායෙන්."

එසේ පැවසු-සැස්මිද්-පුම්පිවත් තැයිට, සිසිවක් ලියා තිබු කඩායියක් මෙය එක තැබිය.

"හරි. අපි පූදානම් දැන්."

අපේ තිවහයේ අඟල ඔදාරවුව අඟල ගොරෝසු කට්ටලයින් කිහිප දෙනෙනු යෙකා පීමයන භඩ ඇයිකි. මේගෙට දාර විවිධ කරගෙන ඇතුළුවූයේ හඩුයන්-මහත්මියයි.

"හෝමිස් මහත්මයා. මිනිස්සාක්ෂ්‍යාලදානන් ඇවිත් අහනවා කරිතාන් බැඩිල් ඉන්නේ මෙහෙදා කියලා?"

"ආ . . . හරි හරි. ණඩාන් මහත්මිය මුවුන් වරකට එක්කනා බැඕින් මෙහෙට එව්‍යාන්."

තරජුව නැග ඇටන ඔදාරවුවත් ඇතුළුවූයේ මුළුණ දෙපස යවුලක් වටාගත් ඩිනින් පුද්ගලයුයි. හෝමිස් තම සාක්ෂුවේ තිබු ලිපියක් අතට ගන්නේය.

"මොකක්ද මින්නාම?"

"ලේමිස් ලැන්කැස්ටර්."

"මට කණායුමි ලැන්කැස්ටර්. අපි රකියාවට කොනක් බද්ධාගෙන අවසන්. ඔවුන් කරදර මවන්න සිදුවුණාට මෙන්න මේ පවුම හායය හියාගන්න. කරුණාකරුල මය ලය කියෙන කාලරයට වෙලා මිනින්නා කිහිපයක් වායිවෙලා ඉන්න පුරුවන්ද?"

ලැන්කැස්ටර් කාලීදායට ඇතුරු වූ පසු, දෙවැන්නා තරජු පෙන නැග අපේ කාමරයට පැමිණියෙය. උක පුදුමැලි තැනැන්නෙකු වූ මූ

හිසු පැවත්ස් නමුත්තාකි. මිනුට ඇ ආවුම හායයක් හිමිවූ අතර, මිනින්ට කිහිපයක් යේ පිටිම පදනා කාමරුයට යැවිණි.

ඉන්වැන්නා දුටිපෙෂ පෙනුමක් හිමු ඇයකි. බුල්ඩින්ගේ විරගයේ පුනාධෙයුගේ වැනි පෙනුගේ දැනුම් මුහුණ, සාන රුවුලකින් වැඩි තිබිණි. සහව වැඩි හිමු ආගිරුම යටින් දිසුම්ගේ නිරහිත, හිසු දැයකි. උසින් අදී හයක් පමණ පු එහු ගක්කිමත් ගරිණෙක් හිමු අයකු බව අවශ්‍ය දුටුවෙමු. භාවිතයින් කරන අයුරින් ආවාර ගකාර, මහු සිරුවෙන් සිටගන්නේය.

"මෙති නම?"

"පැවතික් ගකායුන්ද."

"හාපුන් කරුවෙකදා?"

"මට මහන්මයා. මුහුදු ගමන් විසින්හිකට සහභාගි වෙලා වියෙනවා."

"ඩින්ඩි වලින් පිටත් ඇගමුන් ටෙන්කැටි?"

"මට මහන්මයා."

"පඩිය කියක් මිනනදා?"

"මායෝට පවුම් ඇටයි."

"හොඳයි. මබට එහාම ගේවියට බැඳෙන්න පුරුවන්දා?"

"මෙත් ඇදුම විඹ පුදානම් කරගෙන එන පමාව විනරයි."

"කෙසේ මෙති සහතික?"

මහු යාක්කුවට අත දීමා, දුරවරණ වූ, තෙල්, කුණු තැවරුණු කඩායි කිහිපයක් එලියට ගන්නේයා. ජ්‍යෙෂ්ඨ පෙරලා බැඳු හෝමිස ඉක්මනින් එය ආපසු දුන්නේය.

"මෙන් නමයි මට එන කරන නියම මිනිහා. අර මෙසය උඩ තියෙන්නා, අමඟේ රැකියාවට බැඳිම් හිටියුම. එකට අත්සන් කරන්න පුරුවන් නම් මබට එහාම රැකියාව ලැබේනවා."

කාමරය භරණ ගමන් යක් මහු ලියවිල්ල අත්සන් තිරිමට පැන අතට ගන්නේය.

"මං අත්සන් කරන්න මනීමෙනද මහන්මයා?" මහු විමසුවට මෙසය දෙසට පහත් වෙමිනි.

159 "මෙ අත්දත් කරන්න මින මෙහනද ලැබ්මයා?"

හෝමියි නැගිට එහු වෙත මොස්-ඕම්-නැභැත්තාගේ උරහිසට ඉහළින් එන් බැඳුවේය. අනෙකුරුව මහුගේ මෙල්ල දෙපැත්තෙන් තම දැනම යැවු හෝමියි.

"දැන් එක්සොම ණරි," යයි සිය.

මට මුලින් අසන්නප ලැබුමන්, රාජන් අගුලක් ස්‍රීයාත්මක වන ඊලින් හඩකි. එහි මොසාන් නොදැයෙන් වියරු වූ සොටියෙනු නෙහා ආකාරයේ මහා සර්තනා හඩක් ඇඟිණ. ඒසමගම මහු පර්ලාක් හෝමියිට බිම පෙරලා ගත්තෙයි. අදැනුහාම කාමරයේ බිම පෙරලෙමින් ප්‍රාර බැඳීමට පටන් ගත්ත.

නාවිකයා අප්‍රමූණ ක්‍රාය-කුතුහියකින් හෙබි පුද්ගලයෙකු විය. මහුගේ දැන් විලට ප්‍රායෝගිකාරීව විලැගු දුම්මට හෝමියි සමන් වූ බව සැබුය. එහෙන් මහු හෝමියි බිම පෙරලාභෙනු, වෙබි කු සොටියෙනු මෙන් සටන් කළේ මෙල්ල නිරිවා අපහසු/අපුරෙනි. හාජිකින්ස් හා මා නාවිකයාගේ නැලුවට පියාගැලු උල්ල නැඟ පසු තවදුරටත් සටන් කිරීම නිශ්චල බව සහු මොසායන්නේය. මහුගේ දෙපා, විහාම කැම වලින් බැඳ දුම්මට අපි පියාගැන්නාත්තා.

මෙම මෙල්ලට පොර සටනින් පැසු තැනි දැක්මින් අපි යලින් අසුන් යයේමෙමු.

"මට සමාවෙන්න හෝමින්ස්. හට්සන් මහන්මිය ඉතා ප්‍රාණීත පෙනුය සහය කළ බිත්තර බැඳුම දැන් සිංහල වෙලා ඇති. සොසාම වුණන් උදේ ආහාරයේ ඉතිරි-කොටස දැන් විඩාන් යනුටින් අනුහව කරන්න පුරුවනි. ඇයි එමඩි පරික්ෂණය ජ්‍යෙෂ්ඨ ලෙස අවසන් කළා නේ."

කිසිවක් කරාකර ගුණ තන්සුන්තිව මොස්කින්ස් පර්ලාක් හෝමියි දෙස බලා සිටියේ මහන් දුදුම්යෙනි.

"මට තේරන්නා-නැභැත්තා මොසාම ස්ථානි කරන්නද කියල හෝමියි මහන්මයා. මට පෙනනා විධියට ම. මුල ඉදාලම කටයුතු කරල නියෙන්නා පෝටියෙක් වෙගේ. මට දැන් තේරනාවා; ම. හොඳට සිංහබා ගනුපුතු විශේෂ කරුණක් නිබෙනවා. ඒ මිනුමා ගරුවරයා බවත්, ම. තවමත් මෙබි සිංහයා බවත්. ඒස් මට තවමත් තේරුම ගන්න බැරි, මෙම දේ ක්‍රෙල් සොසාමද? මෙක අපරාධයට සම්බන්ධ වෙන්නා සොසාමද සියලු?"

"කමත් නෑ හොඳුවින්ස්, කමත් නෑ. අපි සික්කොම මේ වගේ දෙවල් ඉගෙන ගන්නා අත්දුනීමෙන්. මේ පරික්ෂණයන් ඔබ උගෙ පුතු මුළුම පාඨම භාවිත හමයි, විකාල්ප විසඳුම්ක් තිබූමට ඉඩ ඇති බව අමතක නොකිරීම. ඔබ ආර තාරුණ නෙලිගෙන් ගැනම හිත හිතා හිටිය මිසක් පිටප ශක්රිගේ මිනිවරුවා පැවතියි ශක්යාන්ස් ගැන හිතන්හ මොයොතක් ගා කළේ නෑ."

අපේ කරාවට බාධා ක්රම්මන් මැතුවී ආවේ නාවිකයාගේ ගොරෝසු කටහඩයි.

"මේ බිලන්වා උන්නැහෙන්, තමුසෙලා මේ විධියට මාව ඇදලා හිරිහැර කිරීම ගැන මම ගෙවුද් තියන්නෙනා නෑ. ඒ වුණන් කොයි දේ සම්බන්ධයෙනුත් ඒසාම ගැඹුපෙන තියම/විවෘත පාරිවර්ත කළ පුතුයි. මෙහේ කියන්නෙන මූලිකි පිටප ශක්රිගේ මිනිවරුවා කියල; නමුන් ම. කියන්නෙන ම. ආත්මාරක්ෂාවට සව්‍යන් කරු මට ඔහුව මරා දුමන්හ සිදුවුණා කියල. අන්හා ජිකිය වෙනස්. මෙහේ හිතනව ඇති ම. මේ කියන්නෙන බවාරු කියල මුළුවන්ව ගොනාවා කියල."

"අපි එහෙම හිතන්නෙනා නෑ ලක්දාන්ස්, ඔබට කියන්න කියන පක්කොම අපට කියන්න. අපි කැමුණිකී-අහැගුන ඉන්න."

"මට ඒක දූන්ල කියල තිබුණු තරුමට භාදුයි. දෙවියන්ගේ නාමයෙන් ම. මේ කියන භැංශ දෙයක්ම ඇත්ත. මැර පිටප කියන්නෙන මොනා වගේ මිනිහැස්ද කියනා එක ම. භාදින් දා හිටියා මහන්මයා. මහු මාව මරන්න පිහිය ඇදලා ගත්තාම, ආත්මාරක්ෂාවට ම. ඔහුගේ හද්වනට භාපුනායක් යැවිවා. එහෙම භාකුලා නම් ඒ වෙළාවේ මැරුම් කන්නේ මම. කොහොම් වුණන් රේක වෙනයක් නෑ. මැර පිටපගේ පිහිය වෙනුවට අදාළ මුහුම් ගෙන් ගොණ්දිව මගේ බෙල්ල වට්ට හිරිවේ."

"මබ තොහොමිද ශක්යාන්ස් මේකට සම්බන්ධ වුණ්?" හෝමස් ඇඟය.

"ම. ඔබට මුලුදැදාලම කියන්නම්. මාව පොටිඩික් වාචිකරවන්න; එනළකාට මට කරා කරන්න පහසුයි.

මෙක සිද්ධ වුණ් 1883 අගෝස්තු මාසයදී, 'සි පුතිනොක්න' යානුවේ කපිතාන් පදවිය දරුණු පිටප ශක්රි. ම. භාවයි ඒහා භාපුන් කරු. උත්තර සාගරයේ කළුමසුන් දියම් කිරීම අවසන් කරු ආයිස්

කද වලින් බෙවිලා අම් ආපසු ගමිරවිල්-බලා යාත්‍රා කරමිනුයි හිටියේ. ඒ ද්‍රිජවල දකුණු දියාවෙන් මහා නාද ස්ක්‍රෑන්වුවක් භැඳුවා. මෙකට අපුවෙලා උතුරට ගසාගෙන ගිය සූඩා යාත්‍රාවක් අපට හමුවූණා. ඒනෙ හිටියේ එකම මිනිහෙක් විතරයි. මුළුන් නාවිකයෙක් නොමෙයි. මහු අපට කිවිවේ, රෑ මුහුලද් තුව ගිල්ලවී කියලා හය වෙලා, නාවිකයෙන් මුහුව අත්දැරුලා. ජිවිතාරක්ෂක රහුරක නොරෝධී වලට යාත්‍රා කළා කියලා. ම. හිත්ත්තෙන් මුළුන් එක්කාම මුහුදුන් වෙන්න ඇති.

ඉතින් අම් මේ පුද්ගලයා අමත් තැවට ගත්තා. මුළුගේ බඩු බාහිරාදිය වශයෙන් කිවුණෙන් එක් සූඩා යකඩ පෙවිටියක් පමණයි. කරිතාන්ගේ කැවින් ආමඟුව වෙලා ඔම්/තැනැත්තා පැය ගණනාවක් කරිතාන් එක්ක කඟුවහ කළා. අපට මුහුගේ නම වන් දැනගත්තා ලැබුණෙන් නෑ. අම් පුහුව/බේරාගෙන දෙවැනි ද්‍රිජස රාජිය, මුහු තැවෙන් අනුරුදුන් වූණා.

මුහු තැවෙන් මුහුදු පැනලා කිය දිවි නාසාගත්තා ඇති; රහෙමත් තැනැත්තාම් ප්‍රවාන්ච ස්ක්‍රෑන්වුව-නැව-ඡැංඩ්දේ මුහු මුහුදට වැවෙන්න ඇති කියලයි කනාව සියේ. නමුන් මේ පුද්ගලයාට අත්වූ ඉරණම මොකක්ද කියලා හරියටම ඇන හිටියේ එකම එක තැනැත්තයි. ඒ තමයි මම. එදා මධ්‍යම රාජියේදී පිටර කේරී මේ අහිංසක මනුස්සයාගේ කඩුල් දෙක කැස වලින් බැඳාලා, මුහුව මුහුදට විසිකරන හැරි මගේ දැස වලින්ම දැක්කා. ඒ, අම් විතානානාගේ උතුරු කෙළවරේ සෙටිලන්ස් දුපත් වල, පහන් කෘෂ්ඨී එලිය දැක්නා දින දෙකකට කළින්.

කොළඹාම වූණ්න් මේ කාරණාව ම. කාටවන් හෙලි කළේ නෑ. මොකක්ද වෙන්නා කියල මෙන් බලාශ්‍රාගනයි හිටියය. අම් ආපසු ඇතින් ස්ක්‍රෑන්විලන්නායට ගොඩ වැශයේ පස්ස, ඒ සිද්ධිය සම්පූර්ණයෙන්ම යට ගහන්න කේරීට ප්‍රථමන් වූණා. ඒ මොකද කාගෙන් වන් ප්‍රශ්නයක් මතු වූණ්න් නෑ. නාදුනාන කෙනෙන් තැවට ගොඩ තැනැත්තා, පස්සේ-තදිය අනතුරකින් මැරුණා. ඒකන් කාටවන් ප්‍රශ්නයක් ඇතිවුණ්නෑ. ඒ ඉක්මනින්ම පිටර කේරී නොකා කරිතාන් වරෙයුකු මලස රැකියාව කිරීමන් ඉවත් වූණා. මුහු පදිංචිව ඉන්නේ ගොළඹාද කියලා, ම. ගුවිරුදු-ගණනාවක් තිස්සේ හෙවිවා. එය පෙළරදා තමයි මට ඒක තොයාගෙන්න ප්‍රථමන් වූණා. කරිතන් කේරී අර දරුණු අපරාධය කළේ. අර තැනැත්තාගේ සූඩා යකඩ පෙවිටියේ

නිවුණු දෙවල් නිසා වෙන්න ඇති කියලුම් සැක කළා. බොහෝම ඉක්මනාට යකියාවෙන් ඉටින් වූ එමෙන් ඒ ගැනුදෙනුව සරුජාර වුණු නිසා වෙන්න ඇති. ඇතින් මත් කට විෂමගන නිශ්චලද්ව ඉන්නවට, මට හොඳ ගණනක් ගෙවන රේ මිශුගේ මුදුකමක්.

සෙර් පදිංචි සොජේදා කියුල මඟ දූහාගන්න ලැබුණු ලත්ධිනයේදී මට හමුවුණු නැවියෙකුගෙන්, ඉතින් මං සේරි හමුවෙන්න ආවේ ප්‍රිකට ගණනක් කරා කරගන්න අදාළයින්. පලමුවනි ද්‍රව්‍ය රාජිය පහු බොහෝම සාධාරණ විධියාට කරා කළා මුහුදු දුව්‍යිදින මේ ජ්‍යෙෂ්ඨ අත් ඇරදාන්නා ප්‍රථිතින් විධිය ගණනක් මටත් අදන්නා, මුහු කැමති වුණා. ද්‍රව්‍ය දෙමුවට පස්ස ඇතින් ඒ ගැනුදෙනුව ඉවිර කරන්න ඇපි එකගත්වයකාට ආවා.

අපි ඒ යොදා ග්‍රන්ත ද්‍රව්‍ය මා ගියා මහු හමුවෙන්න. මං යන්කාටත් ඩිඩු භොඳවුම බිඹා, සරි සේන්තියතින් හිටියේ. ඇපි එකට එයිවෙලා රඹුවින් සාම්පූහනාන් කනාඩා කළා; ඉස්සර කාල නැවිවා ගෙවූ ජ්‍යෙෂ්ඨ පැහැදි කතා කමල්. නමුන් තීමන්කම වැඩිවෙන්න, වැඩිවෙන්නා, මූහුගේ මූහුජ්‍යන් ප්‍රකාශ වුණු හැකිම මගේ හිතට සොහෝමටත් ඇල්පුඩුවා, මියිනියේ සවිකරල නිවුණු සාපුන් දිකාවෙන් මගේ ඇඟැ ටින් වර යියා. මේ ආයුධය මට එනෑ වේවිදෙන් කියල නැගිලස් මගේ හිතා ඇඟැට වුණා.

අන්තිමට මහු පටන් ගන්නේ ඇදිද යක්ෂයක් වෙත් සේන්තියෙන් මට කඩා ප්‍රකාශ බෙකින්න. එගේ මහුකට සොල ගෙලා මහු මට සාප කරන්න පටන් ගන්නා. මං දැන්කා මිශුගේ දැඟ කැකුලුමෙනා ගෙවරය. ඒ පෙවරුණ්නා මාං මරන්නා සුදානම් වෙනා ගැටී මට තෙරුණා. මොහොතුකින් මහු ආදාලා ගන්නා හම් සොපුවක දැමු මහ උල් පිහියක්. ඒක් මුහුට පිහිය සොපුවෙන් ඉවනට ගන්නා පැවුණෙනා; මං රට විඛා ඉක්මන් වුණා හාපුනාය මිශු හරහා ගමන් පෙන් පෙන් විදුලි වේගයෙන්.

දෙවියන්ට මහු ඒ වෙලාවට ටිලාඡ නැග හැටි. ඒ වෙලාව මිශුගේ මිශුන්! එදා ඉදාල මට එක මොහොතාක් සැනැපිල්ල නිදාගන්න ලැබුණෙනා. අවනාරයක වෙත මිශුගේ මිශුන් එන්නේ විලාඡ පාලමින්, එදා හාපුනාය වැදුණු ගෙන් ඇඟිය ගැමතිනාම උල් ගෙලා යියා. මම එහෙමම හිටියා, කිසි සොහොත් ආවේ නැ. වටපිට බලනාකාට මං දැක්කා අර කුඩා යක් පෙටිරිය. ටිරිර සේරිට වෙගේ මටත් ඒකේ

අයිතියක් නියන්තවා. මං ජේකන් අරණගෙන යන්න ගියා. මෙයිටයෙක් වගේ මං එදා මගේ දුම්ලකාලී පසුම්විය අමතක වෙලා දාලා ගියා.

දැන් මං ඔබට කියන්නාම් මේ කාරුවේ පුදුමාකාරම ගොටස. මං කැබින් කාමරයෙන් එලියට බැංසා විතරයි. මට ඇඟුණා ඒ පැන්තට කුවදේ එන අයි ගබිදයක්. මං ඉක්මනින්ම එනැනම පදුරු අස්සය හැඳුණා. කුවදේ පුද්ගලයක් ඇටින් කැබින් කාමරයට ඇතුළු වූණා. පිටර ලක්ඩ ජේක ඇතුළු හිටි හැටි දේකාම, අර මිනිහා යටිගිරියෙන් කැශැඹුවේ අවතාරයක් දුක්ක් එලෙ. රුහු දිහු ආපහු හැරිලා විදුලි වේගයෙන් පැනාල දිවිචා. මහු කුවදා, ආමට! මොකටද කියන්න මං දැන්නා නෑ. මං හැනාකම දායක් දුර පසින්ම ගිහි. වන්මුළ්ලේස් දුම්රියලාභන් දුම්රියට තැබා උන්වත්තයට ආවා.

ආපහු ඇටින් අර පෙටරිය තැරුලාභුමයි මං දැක්කන්, ජේක මුදල් කිසිවක් නිවුණෙ නෑ. ලියයියැලි වයයක නිවුණා. ඒව විභුණා මුදලක් ගොයාගන්න බලන්න-තරම මේ නිරිතින වුණෙ නෑ. මැර පිටර හය තරලා මට විශුක්-හදි ගොයාගන්න නිවුණු අවස්ථාවන් අතිම් වූණා. අමත් සිලිලක්-නාතාප-මාලන්ධිනැඩ් අතරම. වූණා. මට ජෙවන්දෙන්න නිවුණු එකම මග මැක්-දුයුම් විනරයි. තල්මසුන් දුඩුමේ යන නැවකට භාපුහ්සුරුලේ ඉල්ලු දැනැවීම දැකළා, අන්තිමට මෙහේ එන්න නිරීය කළා. පිටර ලක්ඩට මරණ දැඩුවම දීම ගැන ආන්දුවන් මට යුතිවන්න වෙන්න මිනා. මවුනට එල්ලුම් ගස් කොළඹුවකට යන මුදල තුළින් වූණා.”

“බොහෝම පැහැදිලි කට උත්තරයක්.” හෝමිස් පැවසුවේ පසිජ්පය දැල්වා ගනිමිනි.

“ගොජ්ඩින්ස්. මං හිභන්තන් ප්‍ර්‍රේල්ඩ් තරම් ඉක්මනාට ඔබ සිරකාරයට ආරක්ෂා සඩින තැනාකට ප්‍රධානයෙය කෙලාත් ගොදුයි. මේ විසින්න කාමරය භැංසියකට සිරමැදිරියක් හැටියට මොදාගන්න ප්‍රේල්වන් කාලට සකස්වලා-නෑ අපේ බුම්බුරුණෙන් විගාල කොටසක් පැටිරික් ශකයාන්ද එහුගේ පරිහරණය සඳහා වෙන් කරගෙන.”

“මං දැන්නා නෑ හෝමිස්මහන්මය වගේ කෘතායුතාවය ඔබට කොහොම පළකරන්නද තියලා? අනෙක ඔබ මේ තරම් විසිජ්ට ප්‍රතිඵල ලබාගන්න කොහොමද කියලා මට තවමත් තෙරුම් ගන්න බැ.”

"සරලව කියනවා නම්, ලබුණු මූල්‍යවාචන් මිස්සේස් මුල ඉදාලම නිවැරදිව පරික්ෂණයේ පෙදීමෙන්. සමඟුර විට අර සටහන් පොන මට ඒ වෙළාවෙ ලැබුණු නම්, මෙය තිගමන වැයදී මාරුගයක යන්නෙන් ඉඩ නිමුණු. නමුත් මට ආහන්න ලැබුණු භැම දෙයක්ම මාව එක් දියුවකටදී යොමු කළේ යුදාය යුතුවිටි තිරිමට අවශ්‍ය දැඩි යක්තිය, එය භාවිත කිරීමේදී දක්ඡා නිවැනු දක්ෂීයාවය, බිමට ගනිපු රම සහ විතුර, සිල් මන්සා සම්පූර්ණ තැන් දුම්ම්‍යාලු පසුම්ධිය, ඇර දුම්ම්‍යාලු, මේ සැම එකකින්ම පෙන්නුම් තැන් නාවිකයෙක්; ගොජාම දුරට නැල්මස් දැඩියමේ යෙදෙන්නනක.

පුදුම්බිජේ P. C නියුත ආකුරු පිටප නැක්රී කියන නම් වෙනුවෙන් නොවන බව මට මුදුදුම දුන්නා ගියා. ඒ මොකද නැක්රී දුම්බිජේවේ නැඹුම් තිබිල පැසිප්පායක් හාලුවුමෙන් නැඩා අපරාධයට වියකිව පුතු පුද්ගලයාගේ නම් මුල ආකුරුත් P. C විම රැක්ම්බෙන් මුළු දෙයක් බව මට වැටුපුණු.

මහත මහකද ම්. ගුයුහා පැවින් තාම්රයේ විස්ති සහ වියන්ඩ් නිමුණද කියලා? එවැනි ප්‍රසජාන් තිබියදී, රිවා අනාවි රම බොත්තෙන්, නාවිකයා හැරුණාල් කියෙන් කි-අදහාදී එකකන් මට තහවුරු වුණා අපරාධකාරයා නාවිනාගයක් බව."

"මත කොළඹාමද මුළු ජෞයා ගත්තනා?"

"හිනවන් මිතුයා, තාර්කානුකුලව කරුණු තිගමනය කරගෙන යදි ඒක බොත්තාම සරල එකක් එවනාටා, අපරාධකාරයා නාවිකයෙක් නම් මිතු නැක්රී සමඟ 'සි යුතිකෝන්' යුතුවේ ගිය කොනාක් විය යුතුයි. ඒ මොකද නැක්රී පෙනාත් යාත්‍යාචක ගමන් කළ බවක් මට අහන්න ලැබුණේ නැඩා ඉතිෂ්මේල්වයි තුනක් තිස්සේස් ධින්ඩ් නාගරයට විදුලි ප්‍රවිත් යැවිවා, රිශ්චන් මට ජෞයාග්‍රන්න ප්‍රථම්වන් වුණා 1883 දී 'සි යුතිකෝන්' යාත්‍යාච්‍රි කාර්ය මණ්ඩලයේ නම්. ඒ නම් අතර පැවිරික කොයාත්ස් කියන නම් හාලුවුණු රිශ්චගේ මුහුණේ රැකියාව හාප්‍රන්කරු බව දැනගත්තාම, මෙයේ පරික්ෂණය ගොජාම දුරට සම්පූර්ණ වුණු.

ම. හිනුවා ඔහු ලන්වින්වල සිටිමට සැහැන ඉඩක් ඇති කියලා. මෙහෙම අපරාධයක යයුණු දක්නාක් වික කාලයකට හරි රටෙන් පිටවෙලා ඉන්න බොත්තාම කැඳුළුයි. ඉතින් මම ලන්විනායේ නැවු කටයුතු නැගෙනා නැගෙනායිර නැකුවරට වෙවලා, ආක්රීක් සාරායේ

තල්මපුන් දිවයම කරන්න වාරිකාවක් ආවිධානය කළා. හැඩාන් බැඳිල් යටෙන් ඉහළ වැටුළකට නැමේ මස්වයට බදවා ගන්න භාපුන්කරුවන් හෙවිවා. පෙනවා ජන්ද ඉතිරිලය!

"පුදුමාකාරයි! විශිෂ්ටයි!" මොජකින්ස් කිය.

"හැකි ඉන්මනින අර තාරුණ්‍යා, අනාලිගන්ට් තිදුනස් කරන්න ඔහාජකින්ස්. මේ සින්න්න් ඔබ මූහුගෙන් සමාව අයදී සිටිය යුතුයි. අර යකචි පෙරිෂ පුරුෂුම් එන් අමුග කෙලිගන්ට ආරසු භාරදීය යුතුයි. පිටර සෝරි විකුණුපු රේඛ භාම ශියාගියාමයි. නැවු විභාගය සඳහා මධ්‍ය මා අවශ්‍ය ලෙනවා නම් . . . . අපේ උපිනය, නොරේවි රම්වී කොළේ හරි වේවි. ඇපි ඒකා මධ්‍ය පස්සේ පස්සේ දන්වා රෙන්නම්."

Reading Purposes Only. Not for Print.

ලේ සලකුණ

ලේ සැලකුණා

"අපරාධ පරික්ෂණ විශේෂයෙහි දාජ්‍රී කොළඹයෙන් බලන විට, දැන් ලන්බහාය හරිම ක්‍රමීමේදී, නිදහස තාරෙයක් වෙවා. ඒ මොකද දැන් ලන්බහාලයේ අපරාධයක් සිදු තෙවන් නැති තරමයි." හෝම්ස් සිය.

"ම්. හිතන්ගේ නෑ රටේ වැදුගත් පුරවැසියා වැඩිදෙනාක් ඔබේ මතයට එනෙකු, වේවි කියලු." ඔම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

අපි බෙකර විදියේ නිවිහනේන් උරදු ආහාරය ගනිමින් සිටියෙමු. මගේ බිඛිදැගේ හදිසි මරණ්යෙන් පැහැදිලි මෙවදා විනිත්සාගාරය විකුණා දුම්මට් මත හිරණය කළුම්. එය විකුණා දාමා, නාමා සම්ඟ බෙකර විවිධ තාක්ෂණයෙන් විසිමට පැමිලෙන මෙන් පර්ලාක් හෝමිස් ද මෙයෙන් ඉල්ලා සිටියෙය. කෙන්සිංහ් ප්‍රංශුයෙයේ නිඩු මගේ ගල්සාගාරය මිලට යෙන්නේ වර්නර් නම් කරුණ මෙවදාවරයෙහි. මා ඉල්ලා සිටි තරමක් ඉහළ මුදල, මහටතු සිටිමකින් මාර් පැකිලිමකින් තොරට මහු එක්වරම ගෙවිවේ මා පුදුමයට පත් කරමිනි. මට වාසිසහගත වූ එම් ගනුමදානුව පිළිබඳ සහා පසුවීම මට දානගැනීමට ලැබුණේ එර් අඩුරුදු සිහිපයකට පසුවයි. දාස්තර වර්නර් හෝමිස්ගේ දුර-ඡානියෙහි. මෙයේ ගල්සාගාරය මිලදී ගැනීම සඳහා තරුණ මෙවදාවරයාට මුදල ණ්‍රාඩ් ඇත්තේ මගේ මිතුයා විසිනි.

මා යැවුන් බෙකර විවිධ නිවිහනේන් පදිංචියට පැමිණි කාලයේ, රහස් පරික්ෂණ සිහිපයක්ම මගේ මිශ්‍රයාට හාර වී ඇති බව සහභාගි පරික්ෂා නිරිමෙදී පෙනී යයි. සිටුපු ජනාධිපති ජ්‍ර්‍යාන් මුරිලේ පිළිබඳ සිද්ධිය ඉන් එකකි. 'ප්‍රයිස්ලන්ඩ' නම් මිලන්ද තොකාව පිළිබඳ හයානාක පරික්ෂණයෙදී, අප දෙදෙනා මරණය පෙනී පෙනී අමර් රේඛින ගලවා ගන්නේ අනුහාවයෙහි.

මගේ මිත්‍රයා හාන්සි පුදුලොමිකුදායට සේන්තු වි උදායන ප්‍රවිත්තතා කියවීමෙන් සිටිමෙයය. වලාගෝරෝත්තු තොටු අප්‍රින් සිනුව දියින් දිගටම නාද වන්නට පාඨන් ගත්තේ, අප පුදුමයට පත් කරමිනි. මිලහට අපට අයන්නට ලැබුණෙන් කිසිවිඳු මහ හඳින් අඟේ දාරට තබාන හඩිය. දාර පිශිඩු වුණු වහාම ඔහු ගේ ආදූලට කඩා වැදුණු ගබදයත්, තරජපුර වෙශයෙන් නැඹාලාන හඩින් අයන්නට ලැබේණි. මොජාතකින් අපර විසින්න ක්‍රමරය තුළට කඩා වැදුණෙන් තරුණයෙකි. හතිදම්පිනා සිටි මේ තරුණයාගේ තිබුණෙන් සිහි විකල් වූ පෙනුමකි. අප හමුවට පැමිණි තම අසංවර පිළිබඳව යමාව අයදිය යුතු යයි, අපේ මුළුණු දුටු විගණ මිතුව තෙරුම යන්නට ඇත.

“මට සමාවෙනු ජාත්මය මහන්මයා” මහු උස හඩින් කිවේය.

“මට බනින්න එපු/මහන්මයා, මට බාගෙට පිස්සු. මං තමයි අර අවාසනාවන්ත ජේන් ජෙක්ටර් මැක්සාලේන්.”

මහු තම නම යධිනානා පැවසුවේ, මුහුගේ පැමිණීමට සේනුව තම නම්න් අපට තෙරුම් ගැනීමට භැංකිලවී ඇය විශ්වාසයෙන් විය යුතුය. එහෙත් මගේ මිත්‍රයාගේ මුහුගේ නම් තෙයඩ කිසිදු ප්‍රතිච්චාරයක් මම භුදුවෙම්.

“හිත සන්සුන් තර ගන්න මැක්සාලේන් මහන්මයා.” හෝමිය පැවසුවේ හාන්සි පුදුව තරුණයා වෙනට ලා කරමිනි.

“මෙනි මනය මහන් තැලැසීමකට පත්වී ඇති බව මට පෙනෙනවා. මගේ සිනමිනු දාස්තර විවිධන් නම් මේ තන්න්වය සඳහා මටට සනායු සන්සුන් කරන මූළුයයෙක් නියම කරනවා නොඅනුමානයි.

පහුගිය ද්‍රව්‍ය විනෝ තිබුණෙන් හරි ග්‍රීශමයක්. මහන කිබෙන ඕය පුවුලේ රිකක් වායිවෙන්න. කලුවල නැඹුව් හෙමින් සැරේ මට කියන්න මබ කවුද කියලා; මොජාවද ඔබට උවමනා කියලා. මබ මුදින්ම නම කිවිවේ මට සිබව ආදුනාගැනීමට භැංකිවෙටි කියල වෙන්න ඇති. නමුන් මබ අවිවාහකයෙක්, නිනිසුයයෙක්, සහ ආදුම රෝගයට නිතර ගොදුරු වෙන පුද්ගලයෙක් බේ ඇගෙන්න, වෙන කිසිම දායක් මං ඔබ ගැන ද්‍රව්‍යනා නැ.”

මගේ මිතුයාගේ නිරික්ෂණ හා හිදමනයන්ට එලැයිමේ කුමය අනුව මේ පද්ධල් වටහා ඇත් මලද පෙරුම ගත්තෙහි. තරුණයාගේ ආදුමවල අවිරියිදු හා අවුල් ස්විචාරිය නිසා මූල්‍ය අවිවාහකයෙකු බව දී, නිතියුයින් හා විනයට ගත්තා කවිදායි මිටිය නිසා වෘත්තිය දී, ආශ්වාස ප්‍රශ්නාස කිරීමේ දී දක්වා ප්‍රහසනාවය නිසා ඇදුම රෝගය ගැන ද පැවතිමට හෝමියට භැඩියාව ලැබුන්නට ඇත. කෙසේ වෙනත් මෙම නිගමන වෙළින් නැඹුණයා පිස්මයට පත්විය.

"ඒ අක්කොම හරියට භැං මැන්තමය. රිඛ අමතරව මං තමයි මේ මොනාගේ ලන්ඩිනායේ ඉන්න අවුකනාවන්තම පුද්ගලයා, දෙවියන්ගේ හා පෙරුමන් මූලිකාජ්න එහා හෝමිස් මහන්තමයා. මං මේ බෙට කියන්න ගැන ඇත්තා ඇත්තාව ඉපතු කරන්න කළින් මුවන් මෙතැනට ජෙවි; ඇවිත් මාව නිශ්චාර්යට ගත්තා ඇඟාරි. අන් එහෙම වුණෙකාය මට මගේ කරාව අවසන් කරන්න ඉඩක් ලබාදෙන්න. එනැකාට මට සම්පූර්ණ සනාථය ගැලීමාරන්න පුරුෂනි. ඕලුගට බඩ මා වෙනුවෙන් මේ ගැන හොයා බලන්න-හාරුගත්තොත්, මට සන්නොර්පයෙන් හිරකුඩාවට ගත්තා පුරුෂනි."

"මෙට කිරාරයට ගත්තා? ඒ ජ්‍යෙෂ්ඨ පිරි?"

"පහළ ගන්වුවිහි මඟාතායේ | මිල්ඩ්බ්‍රේකර මහතා මරා දුම්මම වෙර්දනාවට!"

මගේ මිතුයාගේ මුහුණේ මත ප්‍රියේ අනුකම්පා සහගත බැඳීමකි.

"දෙධියේ සාක්ති ගැටුපු සාහගත, පුක්ෂම මිනිමැරුම ලන්ඩින් නගරයෙන් තුරන්වෙලා විගෙයි-තියල, මගේ මිතු වොටසන්ට මං කිවිවා විනරදි."

තරුණයා ඉදිරියට නැමි, හෝමියෙගේ උකුල මත තිබු 'විවි වෙලිග්‍රාන' පුවත්පත අතට ගත්තෙයි. එහි මැද පිටුව යැරවූ මූල්‍ය:

"මම තියෙන්නා හෝමිස් මහන්තමයා. මං මෙහේ ආවට මොකටද කියලා, එබ මේ විකාකියෙවිවා-නම් දැනගත්තා තිබුණා. මං එය බෙට කියවන්නම. ඔත්තා අහගත්තා පිරස්තලය.

"පහළ හෝටුඩිගි අද්දුත කිදුවීමක්!"

සුප්‍රකිද්ධ ගොඩනැගිල් කිරීමාණකරු අතුරුදෙන් වෙයි!

මිනිමැරිමේ හා කඩානප්පල්කාරී කටපුත්තකට උත්සාහයක්?

අපරාධකරුවා පිළිබඳ හෝටුඩාවල් භූමිවේ."

මය හෝටුඩාව පසුපස කාලු මුවුන් මාව හොයාගෙන එන්නා හෝමයේ මහත්මයා. උත්තින් ආලම දුම්බිය ගොඥල් ඉදල මුවුන් මා පිටිපසයෙන් ආචාර මුවුන් ඉන්නෙන්මාජ් අන්ත්‍රික්‍රියාවට ගන්න වරෙන්තුව ලැබෙන නොක් බව මං දුන්නාවා. අන්ත් ඉම් වේදනාව උපුලුගන්න බැරුව මගේ අම්ම මුළුමේ අන්ත් දෙවියන් මගේ අම්ම මේ දුකා කොළුම ඉවියන්ේයුදා?" සිඹු පැවුසුවට් බලවත් කමිපාවති.

මිනිමරුවෙකු යයි වේදනා උපුතු මේ තරුණයා දෙය මම වෙමයිල්ලෙන් බැහුවෙමි. වයස අවුරුදු විසිපහක් පමණ වූ මහු කඩවයම කරුණයෙකි. තිල් රාජුනි දෙඟාස්, යුවුල දම්පුරණයන්ම මුවුකල මුහුණක්, හා රුහුලන් පැහුනි කියුණුකස් කිඩු පෙළුගන් දිස්ත්‍රියේ වැදගත් පවුලක් මහත්මයෙකුගේ පෙනුමකි.

"අපට අපමත් අරිජ්නා කාලයක් ජැංැ තුවුටියන්. මටත ප්‍රාථමික පුවුන්පතෙන් මය කියන ප්‍රව්‍යන්නීය කියවන්නා?"

මම පුවුන්පතෙන් එම ප්‍රධාන්තික කියවීමට පටන් ගතිමි.

"රියේ රාජි හෝ අද හිමිදිරි පාන්දර පහළ හෝටුඩිගි බිජිපුණු අපරාධයක් සිදුවූ බවට කරුණු හෙළිවී ඇත. ජෝනාස් මිල්ඩිර්කර මහනා, මෙම ප්‍රදේශයේ සුපුඩිද්ධ පුද්ගලයෙකි. ගොඩනැගිලි කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු ලෙස මහත් ප්‍රයිද්ධියක් උපුලන මහු, අවුරුදු ගණනාවක් තියෙනයේ එම වාන්නියේ යෙදී සිටියේය.

අවුරුදු පනාස දෙනුක් වියසැනි, අවිවාහකයෙක් වන මිල්ඩිර්කර මහනා, පදිංචිව සිටියේ සිමින්ඡාම්-කි දිජේන් මන්දිරයේය. මහු තරමක් අමුණු ගතිපැවුණුම ඇති-පුද්ගලයෙකු බව සමහරුන්ගේ මනයයි. තම වියන්නීයන් විශාල එනයක් උපයාගන් තිසා, මහු අවුරුදු විසිපයකට පෙර, ඉදිකිරීම් සෙසුනුයන් විශාල ගන්නේය. සෙසෙයේ වුවද මහුගේ තිවියට තුදුරන් තවමත් ද්‍රව පූබඩා කළ විශාල ලි මහුවක් පිහිටා, ඇත්. රියේ රාජි දෙනාකාට පමණ ද්‍රව මහුවට් අගාධියා කිඩු ලි ගොඩනැගිව ගිනි ඇවිලි අභ්‍යාධි පණිපුදියක්, ශිනිනිවන හමුදාව වෙත

ලැබී තිබේ. ඒ අනුව ගිනි නිවන යානු-ක්‍රමනින්ම මෙම ස්ථානයට පැමිණ ඇත. එමගත් ගිනි ආවිරුණු වියුලි ද්‍රව්‍ය, තිවා දුම්ම පහසු කටයුත්තක් වූයේ නැත. එම උග්‍ර සම්පූර්ණයෙන්ම දුවි විනාශයට පත්වීය.

මෙම දක්වාන් පෙනෙන්නට තිබුණු මෙම සිද්ධිය සාමාන්‍ය හැඳිය ගිනිගැනීමක් පමණක් බවයි. නමුත් දරුණු අපරාධයක් මෙනිනා යියුවේ ඇති බවට සාක්ෂි මතුවේම් පටන් ගෙන ඇත. මෙම තිව්‍ය හිමිකරුවා ගින්න සිදුවූ ස්ථානයෙන් අකුරුදුන් වි සිරීම කාලෝන් විමතියට කරුණක් විය. මහු පිළිබඳව සංසාධාරීම වහාම අරඹන ලදී. මිල්චිඩ්කර මහතා තිව්‍යය ගෝ අවට නීමිම තැනක නොයිටියේය.

අනෙකුරුව් ඔහුගේ කාලුරය පරිභාෂ්‍යවලද දක්කරන ලදී. එම රාජීයේ මහු ඇමද් තිදාගත් බ්‍රිත්‍ය සලකුණු කිකුවක් නොතිබේ. ලියවිලි හා මුදල තැන්පත් කරන යකට ගේපදුව විවෘතව තිබූ අතර, වැදගත් ලියතියටිලි කිහිපයක් කාමරයේ විසුරුවා දාමා තිබූ හැඳුවිය. එපමණක් නොව, මාරාන්තික පොරබැඳීමක් සලකුණු හා කුඩා ලද පැල්ලම් කිහිපයක් ද කාමරයේ දැකිය හැකි විය. කාමරුලයේ තිබූ හමුවූ සික් ලියෙන් තැනු සැරයටියේ මිටේ ද ලේඛනුණු කිහිපයක් විය. ජෙනාස් මිල්චිඩ්කර මහතා, එදින රාජීයේ නම කාමරයේද කිහිපයම් පුද්ගලයෙකු හමුවීමට පූදානම් කරගෙන තිබූ බව අපට දැනගන්නට ලැබේ. ජෙන් හෙක්ටර මැක්සාලේන් නම් මොයු. උන්ඩිජායේ නීතිඥවරයෙකි. සික් සැරයටිය ද මහුව අයත් එකත් බවට තදුනුගෙන ඇත.

ජෙන් හෙක්ටර මැක්සාලේන් මහතා මධ්‍යම තැගනීර ලන්ඩිනයේ, අංක 426 දරන තැන පිහිටි ගෞග්‍යාම ගාචිනාගිල්ල, මුහුම සහ මැක්සාලේන් නීතියු ආයතුනයේ කනිෂ්ඨ අධ්‍යක්ෂක වරයායි. මෙම අපරාධය සිදුකිරීමා ඡ්‍යුණුව් ලෙස සැලැකිය හැකි, වැදගත් සාක්ෂි කිහිපයක්ම සොයාගෙන ඇති බව පොලියිය පවසයි. කෙසේ වටහන් මහජනතාව-මිශ්මයට පත් කළ හැකි, තවත් ඔසායාගැනීම් කිරීමට ඉඩ ඇති බවට පොලියිය විශ්වාසය පළ කරයි. පසුව:

ජෙනාස් මිල්චිඩ්කර හෙතා සාන්නය කිරීම සම්බන්ධයෙන්, ජෙන් හෙක්ටර මැක්සාලේන් මහතා පිරිභාරයට ගෙන ඇතැයි, පහු මුද්‍රණයට යදි මේ දුන් අපට ලැබුණු ආර්ථිකින් පැවැස්. අවුම

වගයෙන් මහු සිරහාරයට ගැනීම්පාචෝත්තු පටා නිකුත් කොට අවසන් බව, පොලිස් ආරුවි මාරුග, යේරිරි කමළේය.

නොවුවේ සිද්ධිය පිළිබඳව දිග්ධම පැවැත්වෙන පරික්ෂණ වලින් තවත් කරුණු යායියන් සොයාගැනීමට පොලිසිය සමත් වී ඇත. ඒ අවාසනාවන්හා ගැඹු නිරමාණ ගිල්පියාගේ නිවෙස් පහත මාලයේ, අනාරක්ෂිත විශාල ජන්ල විවෘතව තිබුණු අතර, යම්කිසි බරින් වැඩි පොදියක්, ඒ කුලින් ලි මඩුව දක්වා ඇදගෙන යිය බවට සලකුණු හමුවි ඇත. මේ අමතාරව ද්‍රව පිළිස්සිමෙන් යුතුණු අයුරු අනරේ, දුටිය මනුෂය ගුරිරෙක කොටස් යයි සිතිය ගැනී, එහිදීය සුන්ඩුන් ද සොයාගනු ලැබේය.

මිල්ඩිරිකරු මහතා පූජුත්‍ර නිදහා කාවරයේදීම පොලුල්කින් පහර දී කුරිරු ලෙස සාහනුය කොට, මැලිසුර දී මඩුව වෙන ඇදගෙන ගොස්, එහි .දමා, පලකුණු සියල්ල මකා දමීමේ අරමුණෙන් හිනින්නෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස නොරේ. ප්‍රපරාධ පරික්ෂණයේ කටයුතු හාරේ ඇත්තේ, යොක්විල්න් මිශාචිරහාද පොලිසියේ ප්‍රවිණ නිලධාරෙකු වන ලෙස්වුව් මහතාවයි.

දැන්වල ඇඟිලි කුඩා එකට තත්ත්වීතක, දියුණු පියාගෙන, හෝමිස සියල්ල සාවධානාව අසා සිටිශ්වය.

"බොහෝම විදුගේ, යික් ඇදුන්නාසුරු කරුණු කිහිපයක් මේ සිද්ධියේ නිබෙනවා. මේ මුළුන්ම මැක්ඛාලේන් මහත්මයාගෙන් ද්‍රහානෙන්න කුමිකි, මෙන්න තම් හාරණයා. පෙවත සිරහාරයට ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නිවියදින්, මුබ කොහොමද මේ විධියට බෙරිලා ඉන්නෙ?"

"මහත්මයා, ම. මලේගේ අදුම්විටිස්නේ සමග තේවන්වෙන්නේ, බලැක්වීන් ප්‍රදේශයේ 'මටාරිංචන් ලෙස්' නම් නිවෙස්. රෝහාස මිල්ඩිරිකරු මහත්මයා සමග බොහෝම ර වෙනක් රාජකාරීයක යෙදෙන්න තිබුණු නිසු, මේ රැකියා තන්වුවිහි හෝවලයක නවාතාන් ගන්නා. එහේ ඉදාල ම. අද උදේ මෙය් රැකියාවට එන්නයි පිටත වුවේ."

ම. මේ කිසිම ලදයක් ද්‍රහාගෙන නිවිය නෑ. ප්‍රස්ථානක් අරගෙන දුම්රියෙදී ඒක කියවදුදි ම. සිද්ධිය ද්‍රහානෙන්. ම. මුහුණ දිල ඉන්නෙන් හයානක, අන්තරායදායක තන්ත්වයකට බව තෝරුම් ගියාම, මට

ඒක්වරම සිතුවන් මෙයි පිහිට එකක් ඇයි. ම. ගණදර සිටිය නම්, එහෙමත් නැත්තාම් කාර්යාලුකුගේ හිටිය නම් මෙලඟකට පොලිස් අත්අධිංශුවට පත්වේලා. ඒක සැකයක් නෑ. ලන්ඩන් පාලම ලෙ ඉදාලම ගොනෙක් මා, ප්‍රජාබැඳ එන බව මට් ගෝරුණා ..... දෙයියන්ට සිජපු වෙවිචාවේ! මොන්ත්දු මහකම්යා ඒ සටිදේ?"

“ඒ අපේ සිතුව නාද වූ ගබිදයයි. ඒ ආමහ වෙගයෙන් අඩි තබමින් අපේ ලැඩි තරජු පෙළ දිගේ උඩු මහලට නැති කියිවෙනුගේ බර බුටිජ සපන්තුවල ගබිදය අපන්නාට ලැබේයි. මොන්හාතමින් දාර අසල අප දුටුවේ අපේ පැරියි මිතුයකු- එන පොලිස් පරික්ෂක ලෙස්ට්‍රුවේය. මහු පිටුපැඩින් තිල ආදුමෙන් සැරසුණු පොලිස් හටයන් දෙමදනෙකු ද සිටිනු මෙ දුටුවේ.

“පේන් හෙසේටර් මැක්සාලුන් මහන්මයාද?” ලෙස්ට්‍රුවේ විමසුවේය.

ඇපේ අවායනීයින් ආනුග්‍රාහකයාගේ මුහුණ, අවනාරයක් දුටු අයෙනුගේ මෙන් පුදුමුදුවේය. මහු නිරායායයෙන්ම අසුනෙන් ඉහළට රැසවුමෙය.

“පහළ නොවුයිනි ජෝනාස් මිල්ඩ්‍රේකරු මහනා මරාදම් ගැන මා පෙන් අත්අධිංශුවට ගන්නවා.”

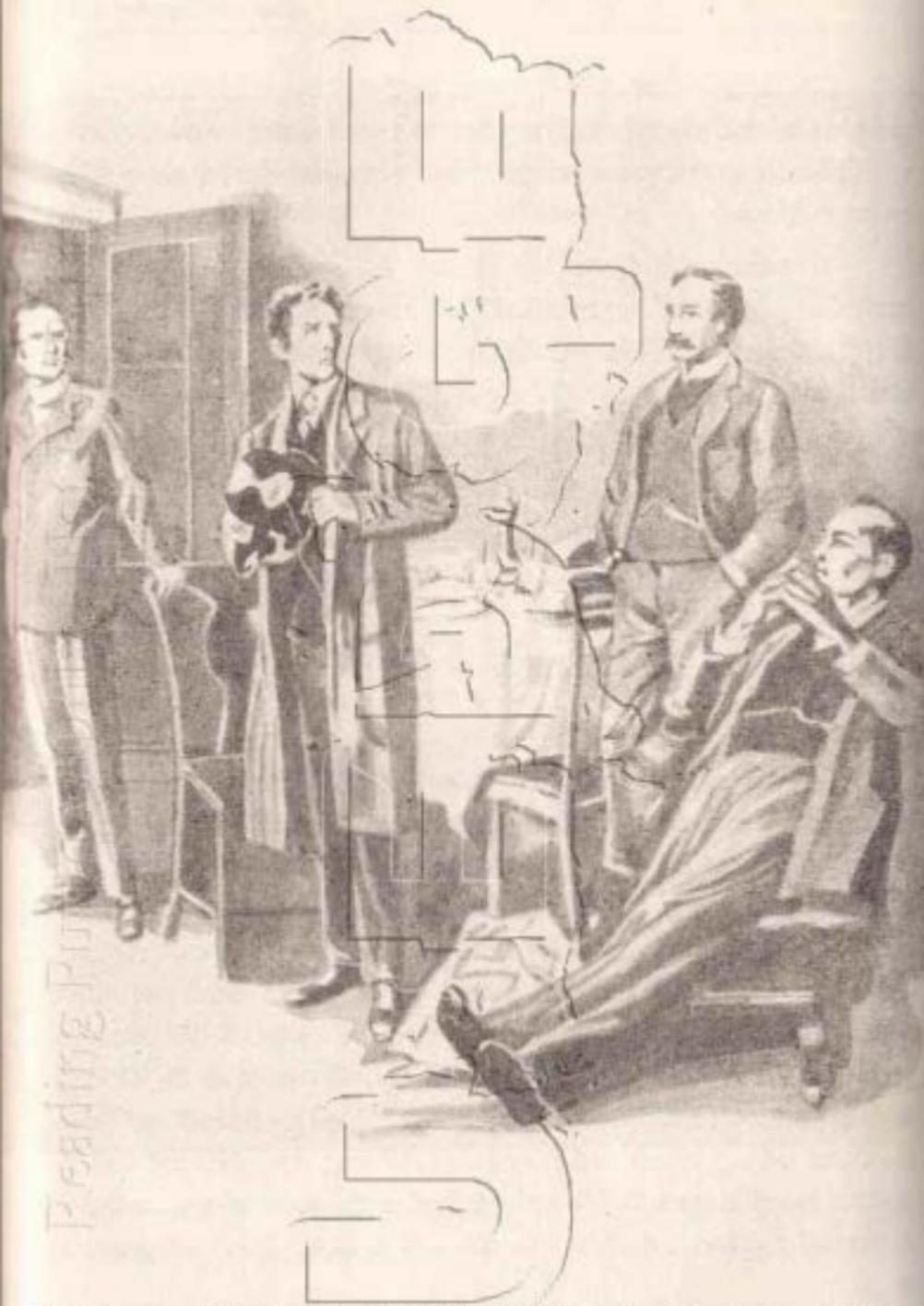
තමාගේ සියලු බලාපූරුතුන්නා කඩු බවක් තරුණයාගේ මුහුණ් පිළිනිමු විය. ක්ලාන්ත මුවාක් මෙන් මහු ආපසු පුටුව මතටම ඇද වැටියි.

“ලෙස්ට්‍රුවේ, මොන්හක් ඇත්තා.” ගෙවීමිස් මහුව බාධා කළේය.

“මොහු නිරහාරයට යැකිම් තව, පැද හාගයක් පමණ ප්‍රමාද ප්‍රශ්නයාන්, ඒකෙන් පෙන් අවායියක් වෙන්නේ නෑ. මේ මහන්මයා ප්‍රදානම් වුණ්, මේ පුදුමානාර සිද්ධිය සම්පූර්ණයෙන්ම අපට කියන්නයි. සමහර විට ගැටුවුව මිසදායුන්න මහුගේ කරාව උදි වෙනෙන් පිළිවන්.”

“ගැටුවුව විසදායුන්න නම් කියිම අමාරුවක් නෑ.” ලෙස්ට්‍රුවේ පිළිනුරු දුන්නේය.

“එන් කමක් නෑ එල්ස්ට්‍රුවේ. ඔබගෙන් අවසර ලැබනවා නම්, ම. නරිම කැමතියි මේ කරාව මහුගේ කටින්ම අනත්තා.”

175 "... ගේනායි මිල්ට්චිල්කරු මහකා මරාදුම්ම ගැන මේ ඔබට
අත්ස්ථිවීගුවට ගන්නායා."

"හෝමස් මහත්මයා. ඔබ එවැනි ඉලදිමක් කළාම මං කොහොමද ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ? ඔබ පූජිය කාලුයේ වරක් හෝ දෙවරක් පොලීසියට උදව් කරපු ලක්ෂණක්. ඉතින් කොහොමද මං යිනේ ඉලදිම අභක දාන්නේ?"

“එ කොහොම වුණක් මං දිගටම මෙයේ සිරකාරයා ලෘ යදී ඉන්නවා. ඒ විශේම ඉලන්දාරියා, ඔබ කියන මිනුම දෙයක් ඔබට විරුද්ධව සාක්ෂි හැරියට උසාරියට ඉදිරිපත් තරඟන ප්‍රථමින්. ඒ බව මතක් කරන්න මං කැමැතියි.” ලේඛ්පේරුවි කිදි.

“මං රට වඩා කුමැති දදයක් නැත්” මැක්කාලේන් පිළිතුරු දුන්නේය.

“මං ඔබට ආසාවන්ස් කර සිටිනවා, මං කියන දේ අභගන ඉදාලා, සත්‍යය කුමක්ද යන්න වටහු ගන්න තුළයා.”

“මං දෙන්නම් මෙන්ට-ඡායාරායක්.” ලේඛ්පේරුවි පැවසුවේ මුහුගේ මරලෝසුව් දෙය බල්මිනි.

කරුණයා කරා එම ප්‍රාරුතුවේයි.

“මං මුදින්ම කිරී ඇතුළුයි, මේ ග්‍රෑනායි මිල්චිල්කර එකක දාන හදුනානන තමක් මෙයේ තිබුණෙන් නැහැ; මුහු ගැන කිසිම නොරතුරක් මං දාන සිටියෙන් නැහැ. ඒ වුණක් මුහුගේ නම, මට අභලා පුරුෂුරුදු නමක්. එකට ගේතු වුවන් මෙයේ දදමටිසියන් බොහෝ කාලයකට පෙර, මුහුව නොදින් දාන භැඳින සිටි බව මං අභල තිබුණා. කළකට පෙර මුහු සම් යම් ආශ්‍රිතක තිබුණු බවත්, කුමක් හෝ ප්‍රශ්නයක් නියා ඒ යාචනම බිඳීල ගිහින්, තින් නොඹාද වූ බවත් මට අභන්න ලැබුණා. ඉතින් රියේ හටය තුන්ද පමණ මේ ජෝනාස් මිල්චිල්කර මාව හමුවෙන්න, මෙයේ කාර්යාලයට-ආවම මං හරි පුදුමයකට පත්වූණා. මං රටත් විඩා පුදුමයට පත් වුණෙන් මුහු එහි ආව කාරණය තිවිවාමයි. මුහුගේ අන් නොපැහැදිලි-අන් අකුරින් යමක් සටහන් කළ කඩායි කිහිපයක් තිබුණා. මෙන්න ඒවා මුහු මේ කඩායි මෙයේ මෙසය මත කැවුවා.

“මෙන්න මැක්කාලේන් මහත්මයා මෙයේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය. මං කැමතියි ඔබ ඒක සිත්‍යානුකුල ලියවිල්ලක් ලෙස සකස් කරනවා දකින්න. ඔබ ඒ රාජකාරීය කරන තුරු මං මෙහෙන් වායිවෙලා බලාගෙන ඉන්නම්.”

ඉතින් මම ඔහුගේ කාඩ්‍රයි විශ්වාසකරමින් ලියවිල්ල සකස කිරීම ඇරුමුවා. ඔබට නිභායන්ගා පුරුජන්ද එහෙත්වැනි, රැඳා සඳහන්ව තිබූ දේ දැක්කම මට ආක්‍රිතු පුදුමයේ එහි සඳහන්ව තිබුණේ, දේපාලෙන් ඉතාම පුරු නොටසයෙකු යැවරන්නවා. අනෙක් නිශචල, ව්‍යවල සම්පූර්ණ දේපාලුම් මෙයෙන්මට ලියා තිබුණු බවයි. එහු ගරීර ප්‍රමාණයෙන් සුඩා, උගුණුවක් වැනි කාරුණිකප්‍රත්‍යාගක් තිබූ ඇයක්.

“මට මෙක විෂ්වාස කරන්නාත් අමාරුදී, මිල්ධිඵේකර මහන්මයා, ඔබට මරණයෙන් පසු, තුම් දෙයුතුම මගේ සුමට ලිවිවට ඇයි? ඔබ මාව හඳුනන්නන්න නැතුණෙන්” මේ ඔහුට තිවිවා.

“මැක්ගාලේයේ එහෙකුමෙන් මාව හඳුනන්නන නැති බව ඇත්තේයි. නමුත් තරුණ කුම්පල ඉදෑලුම්, මිලධි මෙයෙන් පදන්දානාම හොඳින් හඳුනනාටා. යුතුනා කාලයෙන් එම් ප්‍රතින් ආගුර කළා. රුළුණට මට අහන්න ලැබුණා, ගි බෝලහාම උස්සාහෙයෙන් දියුණු වෙන්න භූතා, හොඳ ගනිගුණී ඇති තාරුණ නිශ්චිතයෙන් බව, මට ක්‍රියාවලිය නැතුළු. මේ අව්‍යාහකයි; දූහම ඇශ්‍රින් තිස්වෙන් නැතුළු. ඉතින් මේ තිරණය කළා මට දේපාලු එසට තාමරලියන්නා. මේ මැරුණු කාලෙක පුදුසු පුද්ගලයෙක්ගේ ගෙවා මෙයෙන් ඇතුළුවනාව නම් රේක මගේ තිතට සතුවක්.” ඔහු තිවිවා.

“හොඳයි . . . භාජුයි . . . ඔබේ දැමුවුළුස්සක්. මේ ඔබට සතුයි කරනවා. රේ ඇඟුන්න මේ පෙනා ලොනාදා කරන්නාද?” මම ගොනා ගෙමින් අමාරුවෙන් කිරීමා.

අන්තිම කුමැති පෙළුය දියිමේ වැඩ කටපුතු අවසන් වුණ. තියිරිදී රේකට අත්සන් යේදුවා, සාක්ෂියට අත්සන් කළේ මගේ ලිපිකරුවා. මේ තියෙන්නෙහි රේම ලැයිඩිල්සු පැශ්චායිම සඳහා මා පිළියෙළ කළ දැන කෙටුමිපතා.

“මෙන්න ඕල්ඩිජිජිර මහන්මයා, මිලධි ඉල්ලීම පරිදී මා අන්තිම කුමැති පෙළුය සකස් කළා.”

“බොහෝම සතුතියි.” එහු තිවිවා.

“ඒක තෙමෙයි. ඔබට ඇඟුන්වා. තිනි උපදෙස් ගන්න සින කරන ලියවිලි රාමියන් ඇඟ් ගොඳ තිබෙනවා; පය ගොවිනැඹිලි බද මත්පු, ඉඩම් මිජ්පු, දේපාල ගැසට තියාපු උස්සේ පර්පු, එය විගේ

නීතියෙහෙවිට පමණක් කියවලා ජේරුම්ගන්න පුරවන් ලියකියටිලි. ඔබ මෙව හැම එකක්ම කියවිලා, මට ගේරුම් කරල දෙන්න මිනො. ඒ වැඩිහින් ඉටරයක් සාරන තුරු මගේ හිතට සැහැයිමක් නැහැ. ඉතින් මැක්ගාලේන් මහන්මයා, අද රාජියට පෙට මගේ කිවසට එන්න පුරවන් නම්, රේක මට සැරන දැඳු උද්ධිවන්. අන්තිම කැමුති පහුයන් ඒ එනශකාව අරගෙන එන්න. එහෙනම් ග්‍රැනැංඩ්‍රදාලාම අද හැන්දාලට නෙසුම්වල අපේ නිවසට එන්න. එම ඔබ එනාතුරු බලාගෙන ඉන්නවා."

හැඳුමි එක වැශයන් කරුණෙක් මිතක, කියාගන්න මිනැ. මේ ගැන එක ව්‍යනයක් වන් පෙනී අම්මට හෝ නාත්තාට කියන්න එපා. දැන්නවන් ව්‍යයක් ආයුරු හැඳි. පොඩි දේවත් කළබල වෙනවා. මැපු ලියන කටයුතු තක්දාලාම කරල අවසන් වෙලා, අපි මෙක මෙය අම්මටන් තාත්තාටන් දැනුම් ඇතුළු. එකෙනු අපි මෙවන් එකටම පුදුමයට පත්කරමු."

"හොඳයි. ඔබේ ඉල්ලීමෙනාපියම මා අද යට එන්නම්. කියවද මේ එන්න මිනො?"

"මබ රේ නවය වෙනශකාව ඇප් ශේරට ආවම හොඳටම ඇති. අපි මෙවන් එක්ක රේ කැම සුදුනාජ පැවැතිවා. ඉතින් රේ කැම ගන්න මේ ඔබ එනාතුරු බලාගෙන දැන්නවා."

මබ රට කළින් එන්න එපා. වේනාන් වැඩකටයුතු රාජියකන් යෙදෙන්න කියන නිසා, මට නිව්‍යසන් පිටත යන්න සිදුවෙටි, හොඳයි එහෙනම් මෙතක කියාගන්න. වේ ගැන එක ව්‍යනයක්වන් අම්මල තාත්තලට කියනව හේමූ නොමෙයි."

එහු රේ ගැන මාව පොරුණ්ද තුවල-ගන්නා. ඔබට ගේරනව තෙදා හෝමිය මහන්මයා, මේ පන්ලේල් තිබී තාත්ත්වය. මේ මකාහාමද ඒ වෙලාවට එහුගේ ඉල්ලීම සියිලදායක් ප්‍රතික්ෂේප කරන්න. මේ වේනුවෙන් වියාල පරිභාසයක් කරනා මේ පුද්ගලයාගේ සුරු ඉල්ලීමක් ඉවුකිරීම මගේ පුනුකම තෙදා?"

"ඉතින් ඔබ මොකද කෙලේ?" හෝමිය ඇඟිය.

"මේ ගෙදරට විදුලි පණ්ඩියයක් යැවිවා. මගේ ව්‍යාපාරයේ රාජිකාරි කටයුත්තක් කියා ගෙදුර ඇටින් යන්න වෙලාවක් නැහැ; වැඩකටයුතු ඉටර මෙදද පුරු මගේ වෙන්න ඉඩ කියනවා. මේ

සොයිනරම් ය වේද කියලු දැන්ම කියන්නෙක් බහු කියල දෙමට වියන්ට දැන්නුවා.

ඉතින් එය හිටය මිමි ගොස්වූවිල මිල්චිජේකරගේ නිවස හොයාගෙන පිටත්වේලු යියා. නිවස හොයාගැනීම තරමක් අමාරු යුණා. ඒ හින්දා නිවයපායනානිට ගැන්වාගැනීමාර විතර වෙන්න ඇති. මිශ්‍ර . . .”

“. . . මෙක කියන්න. කුවුද ගෙදුරු ගෙදුරු ඇරියය?” හෝමිස් ප්‍රශ්න කෙලේය.

“මැදි වයස් කාජ්‍යාපිත්. මං හින්නෙන් ගැහැ පාලිකාව වෙන්න ඇති.”

“අය මත් නිම. යුදාන් නොවූ ඔබව ඇමුණුවද?”

“අන්නන්ම ප්‍රවීත්.”

“හොඳයි. කපුව දිග්‍රී තියුන්න.”

“මේ කාන්නාව මාව පිළින්න කාමරයට කැදූවාගෙන යියා. එහි අඩු වියදමතින් පිළියෙගු නැඳු ඇත් හොර්න්ඩාය් සුදානම්ව නිවුණා. එට පස්සේ ජෝනාස් මිල්චිජේකර ඉහැමසා මාව මිශ්‍රයේ තිද්‍ය කාමරයට කැඳුවිවා. එහි නිවුණා එර් ස්කෑප්-ඩේප්පුරිස්. මිශ්‍ර ඒ තුළින් ලියකියටදී රාභියට එලියපාග්‍රැස්. රේඛා පොම්බාමයක් අපි දෙන්නා කියවුමින් පරික්ෂා කර බැඳුවා. මේ වැඩ කටයුතු අවසන් වෙනකාට රාඛී එකා ලැහැත් ඔදාලුන් ඇතර ඇති.

“මේ වෙළාව වෙනකොට මගේ ගාහ පාලිකාව නින්දාව නිනි. ඇයට නිකරුණෙන් කරදර තුරන්නා උවම්නා නැහු. මං ඔබට නිවෙසන් එළියට යාමට ඉහැ සල්භවන්නම.” මිල්චිජේකර නිවිතා.

මිශ්‍රයේ කාමරයේ ජන්ලි මිශ්‍ර්යින් විවෘතවයි නිවුණෙන්. මෙවා ප්‍රංශ මෙර්ස්නරයේ ජන්ලි භාවිත්සුද්‍යන්වන, ඉනා උස දාරවල් වගේ ජන්ලි. යකඩිකුරු හෝ යකඩි තිළ හොමැඩි මේ ජන්ලියක් හරහා කෙනෙකුට යහෙළවන් නිවෙසන් පිටතට යා හැකියි. මිශ්‍ර භමන්ගේ කාමරයේ ජන්ලියෙන් මට එළියට යන්න ඉඩකයි සැලුසුවා.

“ජන්ලය ආප්රණය කළන නිරය මේ වෙළාවට පහත දමලද නිවුණෙන්?”

“මට භරියට මනක් නැ. මං හින්නෙන් බාගෙට වගේ පහත දමල කියෙන්න ඇති. ඔව්. ඔව්. මට දැන් මනකයි. මිශ්‍ර නිර රෙදුද නිවුණා ඇති. ඔව්. ඔව්. මට දැන් මනකයි. මිශ්‍ර නිර රෙදුද

ඒසුවිටා, ජන්ලය විවිධ කිරීම්-සංඛ්‍යා මං යන්න පිටතේවලා බලන නොව මගේ සැරයටිය තිබුණෙන නෑ. ම. ඒක හොයන විට ඔහු කිවිවා:

“මිත හොයන්න දැන් මහන්දි වෙශ්නා එපා පුතා. දැන් ඉතින් මිට පස්සේ නිනරම වගේ සෙවුමට මාලුණා ගැමෙවි. සැරයටිය හමුවූණාම මං ඒක පරෝර්යම් කරලා අරන් තියන්නාම්. ඔහු රිළයට මමගේ ආචාර ද්‍රවයට ඒක දෙන්නාම්”

මහු එහෙම කිවිවාම මෙම පැරවන් ඒක හොයන්න උත්සාහ කළේ නැහු. ඉතින් ම. මහුගෙන් සමුජ්‍යාන්. ම. එනෑභාවන් යකාධි සේරපුව විවාහව තිබුණා. උයටිල එක්ස්තාම වගේ එකියට ඇදුම් ගමන් මේය උඩ හිඹුණා.

පුතුක් රු බෙසුරු නිඛා මය ආසුනු තිලැක්හින් විලට යන්න විලාවන් තිබුණෙන නෑ. ඉතින්-ල ආනාලී ආමිස් නම් තානායම් නාහරවූණා. එකැනින් එහාට ම. මෙමැඹුන් දහානා නෑ, අද උමද් පුවත්හා බලනාතුරු.”

හෝමස් මහන්මයා. ඔබට පුහුන්න ප්‍රයෝග එහෙම මොකුන් තියෙනවදී?” ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇයිය.

හෝමස් මහන්මයා ප්‍රයෝග දිඟිතා සිටියේ වරක් හෝ දෙවරක් දෙකුම ඉහළට පසටා භාම විස්මය පළකරීමි.

“දැනට මයෙන් යෝජුනු ප්‍රයෝග නැහු. ම. චිලුක්හින් විලට නිහි. ආවට පස්ස ප්‍රයෝග ඉදිරිපත් තැවන්නාම්.” හෝමස් පිළිතුරු දුන්නන් ලෙස්ට්‍රේඩ්ටියි.

“මබ අදහස් කරන්න අයුරුදා දැන්දුවි?” ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇයිය.

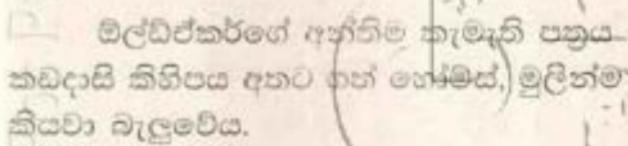
“ආ . . . මට මට් . . . ඒක තමයි-ම. අදහස් කලේ” හෝමස් පැවැසුම් මට තෙරුම් ගැනීමට ආපහසු පු සිහාවන් ද සමගේ.

තමාට කියිසේ-අවබෝධී කරගැනීමට දුෂ්කර දේ වටා ගැනීමට හෝමස්ගේ මෙන් කියුණු මුදියට හැකි බව ලෙස්ට්‍රේඩ් දා සිටියේය. එය ආස්දුකීමෙන් දා සිටියන් ඒ බව ප්‍රකිදියේ පිළිගැනීමට ලෙස්ට්‍රේඩ් මැලි බ්ලාක් දැක්විය.

“පරිභාක් හෝමස් මහන්මයා. මටන් ඔබ එක්ක වටන කිහිපයක් කරා කරන්න තියෙනවා. ආ . . . මැක්සාලේන් මහන්මයා. මගේ

පොලිස් හටයන් දදුමුහාත් මිය අදාවූව් ලග ඉන්නවා. ලොකු අයේ කරන්නයකුන් මධ්‍ය සඳහා සුදාහාමෙන් තියෙන්නා . . . .”

කළකිරීමට පත් බලුමක් අප දැක යෙරු තරුණයා, කාමරයෙන් පිටවී යාමට සුදාහාම් විය. රෝලිස් හටයන් මුහු කුලී රථයට නශ්ච්චවා ගන්නා අපුරු අපි බලු සිටියෙමු. ලෙස්ට්‍රේචි කවුරට් අප සමග යදි සිටිමෙයි.

“මිල්ධිජේකරගේ ග්‍රැන්ටි කැමුනි ප්‍රාය සැකසීමට උදවිකරගත් සංඛ්‍යායි තිහිපය අතර ගත් ජ්‍යෙෂ්ඨය්) මුදින්මාසය දැඩි අවධානයකින් තියවා බැඳුවටිය.

“මෙ ලියවිලුලු එදාන්ලක්ස්ක් සංඛ්‍යා භූමිකරක් හඳුනාගන්න පිළිවන්. බෙන්න ලෙස්ට්‍රේචි ප්‍රාග්ධන ග්‍රැන්ට් කේයාලු.”

හෝමිස් පැට්ටුයේ රිය ලෙස්ට්‍රේචි තැක්වට දිගු කරමිනි. එහෙත් රිය නියමු පොලිස් නිරුධියා නැඹුල යි කරගන්නේ ගැටුවික පැට්ටුණු අයකු ලෙසයි.

“මට පෙනුමටති මෙම සිංහල තියුවන්න පුව්වනි හෝමිස් මහන්මයා. දෙවැනි පිරුවට එදා භූජ්ජ්‍යායිකුන්න පුව්වනි. ඒ වගේම ග්‍රැන්ටිමට තිබෙන පේරු මැඟ ඇතා ඇතා. එම් නම් අවුරු අපුරු වගේ පහැදිලියි. ඒ අකරුප උයල තියෙන් රුප නම් භාද්‍යම නොපැහැදිලි අත්අභුරු. ඇන්පොලක් විනාර තියෙනාපා. මට සොහොමටවත් සියවුන්න බැ.”

“මොකක්ද ඔබ රේඛන් පත්තරුම් ගන්නේ?”

“මට මොකුන් තේරුම්. ගන්නා බැහැ හෝමිස් මහන්මයා. මධ්‍ය?”

“ලෙස්ට්‍රේචි. මෙක ලියලා කියෙන්නේ දුම්රියක ගමන් කරදිදි. යොද පැහැදිලි අකුණෙක් ලියල තියෙන්ව ගන්ද? ඒ හරිය දුම්රිය පොලක දුම්රිය නවන්වා තියෙදි ඉතාම අපැහැදිලි අත්අභුරු - දුම්රිය ගැස්සයමින් ඉතා එවියායෙන් ගමන් කරදිදි. මම ලිවිම කරල තියෙන්නේ, අගනුවරට තාදාසජ්න මාරුගයක ගමන් කළ දුම්රියකදී තියල, විද්‍යාඝ්‍යාකුලට මෙය වියේල්ස්සය කරන විද්‍යාඝ්‍යායකුට තියන්න පිළිවන්. එහෙම නැභුප මම තායි ඉක්මන්වට නැවතුම් පොල රාජියක් තිබෙන්නා සොහොමද අස්ථ්‍යාවට තුළුරුව මිසක්? මෙම ග්‍රැන්ටි කැමුනි පනුයේ දළ කෙටුම්පත සකස් කරන්න මුළු දුම්රිය ගමනාම ගන කළා

කියල අට උපකල්පනය කරමු. දුම්බිංගිලුයාම් එකක් නම්, හෝවුඩි හා ලන්ඛන් පාලම අතර . . . ."

"හොමිස් මහත්මයා, මඟ එය හිද්ධාක්න ඉදිරිපත් කරන්න පටන් ගේභාම, මට නම් රේවා කිසිදේක අභ්‍යන්තරීය තෙරුම ගන්න බැවි, සික අකාශාමද මේ අපරාධයට යුතු ප්‍රතිඵ්‍යාපනයේ මෙන්නෙන?"

"අයි රේකන් මේ පරුණුයුතුගේ ටැංක් බව මත්පු වෙනවා, ඒ කියන්නේ මූල්‍යඩීජර දැන්නාතුම් යිහුගේ අන්තිම කැමැළු ප්‍රත්‍යා සකස් කරලා කියයන්නේ එසේ දුම්බිංගිලුන් ගමන් කරදී! හරිම පුදුමියි ගන්ද?"

වොලාම වැදුණෙන් උසටිල්ලක් වනු තමන්ගේ අන්තිම කැමැළු ප්‍රත්‍යා ලිවිම, හොඳුලක්ලිමන් කුළුව; දුම්බිංගිල් යනාත්‍රා ගමන් කරන්නේ මොන මිනිජදු? රේකට ප්‍රත්‍යා ගම්යායි. මූල්‍යඩීජර දාහිටියා මේ අන්තිම කැමැළු ප්‍රත්‍යා සකසා-ප්‍රාගධනාම රේ කරම් ප්‍රායෝගනයකට ගැනෙන එකක් අනුවතා බව.

"අකාශාම වුණායා, ඒ ගමන්ම යුතු ඇතුළුගේ මරණ වෙරන්නුව ලියාගන්නා දුම්බිංගිල්දී?" ලෙස්ට්‍රෙට් ක්‍රියා

"මටත කිෂේකන්නේ එහෙමද ලෙස්ට්‍රෙට්?

"අයි ඔබට එහෙම කිෂේකන්නේ තැයැදු?"

"වට්. ඒක වෙන්නත් පිළිවන්. නමුත් මේ සිද්ධිය මට තවමන් පැහැදිලි නැහැ . . ." ගොම්ස් පිළිනුරු දුන්නෙය.

"පැහැදිලි නැ? මේකන් පැහැදිලි නැත්නාම මොකක්ද හොමිස් මහත්මයා ඔබට පැහැදිලි?"

ඉලන්දාරියක් දැන්නවා. ඕසුම් දැන්නේ ලැබෙනවා යම්කිසි වයස්ගත පුද්ගලයක් සියලිය ව්‍යාම, මොට විශාල ධන්සක්හේයක් උරුමලෙන බව. තරුණා-මොකදානාරන්නේ? යුතු කාට්ටින් කියන්නේ නැතුව, මොනවා හේ-ඡේතුවක් ගොනලා, මේ වයසක මුළුස්සයා හමුවෙන්න පූදානාම් කරගන්නවා. කටයුතුවද? එදාම රාත්‍රී කාලයේදී. ගෙදර ඉන්නන තවත් එකම තැනැත්තායි. ඒ ගැහ පාලිකාව. ඇය නින්දට යනුතු මුළු ඉටිසනවා.

ප්‍රායෝග සිල්ච්ඩීජර්ලේ කාලරේදී කාගෙන්වත් අවසිරයක් නැතුව, මුළුව මරා දමනවා. මෙයිරුර ලි මුවවට ඇදාගෙන ගිහිං, එය සිනිබන්

කරලා තරුණයා පැනල් යනවා. සූජු-කිතිං මහෝච්චලයක නවාතැන් ගන්නවා. මිල්ඩ්රීකරගේ නිදහා කාමරයේ ස්කු සුරයටියේ ලේ අලකුණු නිබෙන්නේ ඉහාම පුත් වශයෙන්. අපරාධකාරයා කළුපනා කරන්න ඇති, මූෂ කළ මිනිමැරුමෙනා ලේ ගලා ගියේ ඉහා යට්ඨ්ප වශයෙන් කියලා. මූෂ ව්‍යාපාරාප්‍රායෝගික මට්ස්‍ය ඇති, මළයිරුර ද්‍රව්‍ය විනාශ කළුයා, මූෂගේ අපරාධයේ පියලුම පැලකුණු මකාදමන්න පුරවන් කියලා. මේ වික ඔබට පැහැදුළු-ඡැඳිදි?"

"මගේ හිතවන් මූෂයා." මහෝච්ච කරාඩ ඇරුණුවේය.

"ප්‍රශ්නය ටේලා තියයන්නේ ගේස්ට්‍රේචි, මෙක විකක් උවමනාවට වඩා ප්‍රෘතිඵිලි ඔබ එක් මොහොතාකට හිතන්න ඔබ මේ තරුණයාගේ ප්‍රශ්නයාට පක්මුවලා. හිටිය කියල. ඔබට මහා බිනාස්ථන්යෙන් හිමියා දදනා ඇත්තිම කුමනි-ප්‍රායන් ඔබම දියනවා. එය එසු ද්‍රව්‍ය ප්‍රශ්නයා රාජිය ඔබ මෙයුග්‍රහන්නවාද ඒ වියයේගේ පුද්ගලයා මරාදමන්න? ඔබට පෙනෙන්නෙනානැදි, ඒක මොහොම ඇත්තරායදායක පියවරක් කියල? එමුහු මුහුරා-අප්‍රාය කරන්න ඔබ තොරාගන්නවද, ඔබ නිවෙසේ ඉන්න මෙහේ ත්‍රිප්‍රායුරු-ජරි ජ්‍යෙෂ්ඨීන් දන්නා වේලාවක්. ඇයි ඔබට නිවෙසට අ-ක්‍රියාල්පින්න ඡැංස්-ආරුදු දුන්නේ සේවිකාවක්. එමුහුට ඔබ මිනිමරුවා බව | පැපු වෙන් ඔබට සුරයටිය නිවෙසේ දමලා යදිදි, මළයිරුර විනාශකර දැන්නා ඔබ ඔය තරම් උත්සාහයක් ගන්නවද? ඔබට අවශ්‍ය භාෂිත හැඳුකාරන්න ලෙස්ට්‍රේචි. මේ ආකාරයට දෙවල් පිද්ධවන්න ප්‍රායන්ද?"

"සුරයටිය ගැන කියනවා නම් හෝච්ච මහන්මයා, ඔබ දන්නවා, කළබලයට පන්වෙන අපරාධකාරයින් ඇතින් කොනෙකුන් ඔවුනි අතරසුවීම සිදුවෙනවා. සූයෝයියේ අමෙනා-වේලා නිවෙසන් එලියට ආ මූෂ, ඒක ගන්න ආපසු යන්න හයුෂිතා. ඒක එහෙම නොමෙයි කියන්න මොකක්ද මහෝච්ච මහන්මයා ඔබ ඉදිරිපත් කරන උපකල්පනය?"

"ම්. දෙන්නම් උපකල්පන දුසිම හායයක්. උදාහරණයක් වශයෙන් මෙන්න මෙහා මොහො දුරට සිදුවිය හැකි එකක්. වයසක මනුස්සයා වැඩත් එයටිලි වික තරුණයාට පෙන්වමින් ඉන්නවා. නිවෙස අසලින් යන දුෂ්පත් රයිනි-ආදුකාර මැරට්ටයෙක්, ජනනල් විදුරුව ඇඩින් මෙය දකිනවා. ඇයි ජනනල් කිරිය වහලා කියන්නේ බාගේට.

තරුණයා නිව්‍යාදන් පිටිවේලා තියාත්‍යාමු ඇතුළු වෙනවා. කුවුද? අර රස්තියාදුකාර මැරවිරයා. මූල්‍ය මාල්‍යායේ දකින්න ලැබෙන අර සැරයටිය අරගෙන වියසක මහුදසයාට රැකන් පහරදී මරා දමනවා. රේඛට පහු මළයිරුර මින්නන් විනාශ කාර දමලා පැන යනවා."

"රස්තියාදුකාරයා මොකටදා එම දිරුර මිනි තියලා විනාශ කරන්නේ?"

"එහෙම මැක්ගාල්ජේ මොකටදා මළයිරුර මිනි තියලා විනාශ කරන්නේ?"

"සාක්ෂි මකා දමන්නා."

"එහෙම නම් රස්තියාදුකාරයාම්ත මිනෙනවා මමතැන මිනිමරුමක් සිදුවෙනු තේයනවා කිඳා තුරුණ යහවන්නා."

"එනැකාට රස්තියාදුකාරයා නියිලදුනය් අරං අනායිය ඇයි?"

"ඊ මොකද පහුව ඉ ලේඛවිලි පෙනියි. වැට්ත නෑ. ඒවිතුනාගන්න බැවි."

ලෙසටුවි අවිනිශ්චිතව හිඟුදාපලවිවය.

"හොඳයි. එහෙම නම් පර්මලාභ පෝලිස් මහන්මයා; ඔබ මෙම රස්තියාදුකාර මැරවිරයාට ගොයන්නා. අපි අප් මිනිහාට හිරහාරම් තබාගන්නවා. ඉදිරිඳයිදී අපට බලන්න යුතුති කුවුද නිවැරදි තියලා.

මෙන්න මම වැදගත් කුයුතුකාන් යාම් හිතට ගන්න හෝමය් මිහින්මයා. අප දත්තා තරමින් පිළිවිරෝක් සඟාව නිඩු ලියවිලි කිසිම ගෙදයක් අනුරුදුන් වෙලා නෑ, ඇයි? රේවා ආනුරුදුන් කරන්න කැමති නැති, ලෙසෙ ඉන්න එකම ප්‍රදානුයා භාවා මැක්ගාල්ජේන් තරුණයා. ඇයි, මිල්ධිරෝකරග දහස සියලුල් තීනියන් මූල්‍ය අධිතිවේදී. අර ලියවිලි සියලුල් මූල්‍ය අවශ්‍ය වෙනවා. මම ලියවිලි නිසා දේමෝල පහසුවන්ම මූල්‍ය කිමිවෙනවා.

මම ප්‍රකාශනයන් මගේ මිනුයා දුරුම් වූ බව පෙනිය.

"ලෙසටුවි. සාක්ෂි නැම එකක්ම යොමු වෙලා තියන්නා, ඔබ ඉදිරිපත් කරන කළුපිනයට පදනාම වෙන ආකාරයට බව මම පිළිගන්නවා; මං ගබඳ තියන්නා මෙනැනා, තවත් වෙනස් විධියෙක් ප්‍රාග්ධන විමර් ඉඩ ඇතියි තියලයි. ඔබ තියන්න වගේ ඉදිරි

කාලයේදී එක්කෙමාම නිභ්‍යා රේවි. මහුව-ඡූ-ද්‍රව්‍යක් අද ද්‍රව්‍ය ආසුනාම. මේ තොටුවේ වලට ඇවිත මෙතේ ගපන්කම බ්ලන්ත උත්සාහ කරන්නම කො."}

පොලියේ තිලඩරයා ඇපන් සමුගෙනැවීත්ව ගියේය. අපුනෙන් නැහි සිටි හෝමියේ, ද්‍රව්‍යය සිරිමුව. තියෙමින් වැඩි කටයුතු සඳහා පූදානම් විය. මුහුණෙන් දිස්පූලයේ ප්‍රියමනාප රාජ්‍යාධියකා ගෙදීමට පූදානම් වන පුද්ගලයකුගේ තොටුවයිල්ලකි.

"වොට්ටිසන් ම. නලිනි කිවිඩා වගේ මූලින්ම යන්න මිනා බලක්කින් වලට."

"ඇයි තොටුවයිලා අත්‍යතිශ්‍ය තැහැව යන්න නැත්තේ?"

"මොකද දැන්තැබේ?" මෙතැනා ජටිම සුවිශේෂ සිදුවීම් දෙකක් රෙක ලංගින්ම සිදුවෙලා නිශ්චිතවා; එකක් පිළුප්‍රස රෙකක්. පොලියිය මවුන්ගේ සම්පූර්ණ අවසානය මොඟ කරන්නේ දදවැනි සිදුවීමට. ඒ මොකද එනැනා තාමයි අපරාධයක් සිදුවුණු බව එහැදිවම පෙනෙන්නේ. නමුත් ඔවුන් ඔවුන් භාවිතයා කරකානුකූලව අප පටන්යන පුත්තන් අංශ එකෙන්. ඒ ත්‍රිපූත්තේ තොළඹාම කළඹලදේට සැලසුම් කරපු අන්තිම කැමුති රාජ්‍යයට සහා එවැන්නක් ලබන්න තියියේත් වායනාවක් පෙනායිපු. නමුත් ගැඹුමියේ එවැන්නක උරුමකාරය යුතු පුද්ගලයාගෙන්." ගොමුයේ ඉවුරුපුවාද ගනිමෙනි.

"මමන් එන්නාම ඔබ සමඟ බිලුප්පිත්තායන ගමනාව?" මම ඇයිමි.

"නෑ මිනුයා. ම. පිහාන්නේ නෑ, මේ මෙත් උදවු අවශ්‍ය වෙවි කියලු."

"මිත්‍ර පරෙස්සම කොළඹාමද ඇඟිල්දා?"

"නෑ වොට්ටිසන්. ම. පිතන්නෙනා නෑ. මට අනුතුරක් එල්ල විය සැකි, හයානාක තන්ත්වයක් තියෙවි කියල. එහෙම බිජියුණු තන්ත්වයකට මුහුණ අදාළ රුධික් නිශ්චිතවා නම්, මග්‍ර දාලා තනියෙන් යන්න මුළු පිතනායි. වන් පිතනාවාද?"

අද ගැන්දාවෙම ආවැශ්‍ය එන්න ම. බලාප්‍රාගාරාන්තු වෙනවා. එට කැඳින්, මෙතන් ආධාර ගැල්ලාගෙන ආපු මේ අඩායනාවන්න කරුණයා වෙනුවෙන් යම්ක් කරන්න ගැකිවෙවි කියල ම. විශ්වාස කරනවා."

මගේ මිනුයා ආපසු පැමිණනා-දිඟ බොහෝ රේ වී තිබේ. ඔහුගේ මුහුමණන් මට දෙකින්නට ලැබුවෙන්, අතියයින් කැඳුවීමට පත්වූ. බලාපොරාත්තු කඩ්චු ලකුණුයි. කම්පනායට පත් තම ස්නායු සහ්පුන් කරගැනීමේ අටියෙන් දේ, හෝමයිස් පැයක් තිස්සේස් වයලිනය වාදනය කළේය, ගමන් තොරතුරු මා සමඟ නිලවී ඒ සියලුල අවසන් කළ පසුයි.

“හැම මදයක්ම සිද්ධ වෙන්ලා වැයි පිළිවෙළට වොටිසන්. මේ ලෙසටුවීව මගේ නියම ගුයිලි පෙන්නුමේ නෑ. නමුත් නිවින් පෙළුවෙනි වනාවට මට නිශ්චතනවා, මේ ඇළුට් නම් ලෙසටුවී හරි, අපි වැයදියි කියලා. මගේ නිකුත් නම් දිගින් දිග්‍රීම නියන්ලන මැක්ගාලේන් නිවැරදි කාරයෙක් තියුණු, නමුත් සාක්ෂි හැමමදයක්ම මතුවෙළා නියෙන්නා, ඔහු වැළැදි කාරයෙක් රුස මිශ්පු වෙන ආකාරයට. බ්‍රිතාන්තයේ ජුරි සහාවල් ලෙසටුවී ඉදිරිපත් කරන පැහැදිලි සාක්ෂි පිළිගන්නවා මිසකු. මේ ඉදිරිපත් බැරන උපකල්පනයන් පිළිගන්න කරම් මුද්‍රිතිමත් නෑ.”

“මත බැලැක්සින් එලට ගියාදා?”

“මති වොටිසන්. මේ මැක්ගාලේනැලුගේ නිවිසට ගියා. තරුණයාගේ පියා ගිහින් තම පුහාව ගොයාගෙන. තරුණයාගේ මට ගෙදර නිටියා. මට බොහෝම ඉක්මනාටම ඇශේන් දැනගන්න ලැබුණා මිල්චිල්කර ගැන තොරතුරු.”

“මතානවද ඇය නිවිල්?”

“වයස්ගත මැක්ගාලේන් එහන්මිය, තිල් පැහැති දැස් ඇති කරුණාවන්න කාන්තාවක්. නමුත් අයාධුරණ විධියට පුතා මෙන්නට පැටවීම ගැන ඇය යයටින්, කොරෝන් පත්වෙළා නිටියේ. තරුණ මැක්ගාලේන් අතින් මේ අපරාධය සිදුවන්න ඇති කියලා ඇය නොහොම්වන් පිළිගන්නා නෑ.”

“එ වගේම සිල්චිල්කර මේ විධියට තුවරු හරි අතින් සානනය වීම ගැන ඇය පුදුම වින්නෙන්න නෑ. ඔහුගේ මරණය ගැන ඇශේන් නින් කිසි කණ්ඩාවුවකුන් නෑ. ඇත්තටම නියන්ව නම්, මැක්ගාලේන් මහන්මිය සිල්චිල්කර ගැනා මට සිවිව දේවල් ලෙසටුවීව ඇළුණා නම්, ඇශේන් පුහාට විරුද්ධ වෙශ්දනාවට මුහු තවත් නිරවෙනවා. ඇය

කිවි කරුණු ඇමග ප්‍රතුයා දැනගත්තා නම් ඔහුගේ හිතේ මිල්ධිඹකර ගැන ලොකු තෙක්සයන් ඇති අවශ්‍යවිටි.

"හෝමිද් මහත්මයා, මිල්ධිඹකර කියත්තේ කපටිකමේ අන්තයට යිය, කිවියන් ගනිගුණ ඇති අධ්‍යාපකයෙක්. තරුණ කාලයේ ඉද්දන්ම ඔහුගේ ස්වභාවය ජේකයි. තවිමත් එහෙමතියි."

මැක්ගාලේන් මහත්මිය මූහුව විස්තර කළේ ඒ විධියට.

"මබ එහෙනම් මිල්ධිඹකර මහත්මයාට තරුණ කාල සිටම ගදුනහනවා ඇති?" ම. ඩැජුවා.

"ම. මහු ගැන ගොදුන් දැනගතා කිවියා මහත්මයා, ඇත්තම කියනවා නම් තරුණ කාලදී මූහු සමඟ මගේ ආදර සම්බන්ධයක් නිවුණු, නමුත් අදවියන්පා-පි.ඩියුල්පෙන්තා ම. මහුව අත්හැර දැම්මා, රේඛකට මහුව වඩා ගොඥාප දුර්ජන්, ඒත් ගුණුයාග්‍රහකන් මනුස්සයයෙක්ව කයාද බැඳෙනු.

ම. ජොනාස් මිල්ධිඹකර සමග විවාහවෙන්න, විවාහ කිවියගෙනයි සිටියේ ගොම්ද මහත්මයා, මහු ඉතාම අධ්‍යම, නිවාස පුද්ගලයක්. ඇංල්ජන් රාජියක් ඇතින්හා වියාල කුවුවකට මහු නපුරු බලලෙක් දුම් හැටි ගැන මට වරක් අහැස්නා පැසුණු. මහුගේ කෘෂි ස්වභාවය ගැන ම. ගොඩිජාරම් ආයට පත්වුණාද කිවිවාත්, මහු සමග කිවුණු සම්බන්ධයාට ම. අම්පුරුණයෙන්ම අත්හැර දැම්මා, දැන් බලන්න මෙන්න මෙක."

මැක්ගාලේන් මහත්මිය ලාචුපුරුජ් විවාහ ගොට, එහි නිවුණු ජායාරූපයක් ඉවත්ව ගෙන මධ්‍ය පෙන්වුවා. ඒක කාන්තාවකගේ ජායාරූපයක්. කියිවකු ඒක-පිහියකින් කපා, ගොටා, මූහුණ විරුපි වෙන විධියට සමහර තුන්කටු දේප්පා-දමා නිවුණු.

"මේ මගේ ජායාරූපය හෝමිද් මහත්මයා. මෙන්න මේ විධියට ඒක කපා, ගොටා, විකාශි-කරලු, මට ඒක එව්‍යල නිවුණේ මගේ විවාහ ම.ගලුවය ද්‍රව්‍යෙලදේ."

"ගොඥාප ජුනත් මහු දැන් ඒ තරහ සම්පුරුණයෙන්ම අලනක කරල දැම්ම ඇති. මහු සඟ සම්පුරුණ දේපාපාලම මිල්ධිඹකර මබේ ප්‍රකාශ නමව උයල තිබුණ්නා."

"මටවත් මගින් ප්‍රතාවත් ජොනාස් මිල්ධිඹකරගෙන් කඩ කායියක දෙයක් එපා එපාමයි. මහු පත් පිටින් හෝ මැරිල හෝ

188 "ಎ ಮಹಿಳೆ ಕುಮಾರ್ತಳದ ಹೆಚ್ಚಿನದ ಮಹಾತ್ಮೆಯ"

॥ ४

නිසිම දදයක් අපට එතා. මදවියන් ව්‍යෙශ්‍යන්සේට මේ භැං දදයක්ම පෙනෙනාවා මග්‍යීම්ස් මහත්ත්වයා. සූරිරු ඇත්ත පුද්ගලයාට උන්වහන්සේ දඩුවම් කළා වෙශේම, මිල්චිජිකරගේ ගල් මෙය පුතාගේ අත්වල ගැටිලා නැති බව උන්වහන්සේ ලුණාකයට පෙන්පා දේවි. ” ආය කිවිවා.

දැනින් වොටියන් ජ්‍යෙෂ්ඨ මැසියා තොතුවේ වලට. මිල්චිජිකරගේ ඩිජ්ඩීන් මන්දිරය, පොකු-පෙවින්තස් මැදදෙද කිවිනා, පොකු නවින පත්තනයේ බංගලාවක්, කිවිය ඉත්තිරූපි ලස්සා මේවැද වලින් අලංකාර කරල තියෙනාවා. මේ මෙයේ එම්හන් ප්‍රජාතන්, තිබෙන්නේ, පෙවින්තස් කා කිවියක් දැන සටහනා ගෙයින් දැකුණු පැන්නට වෙන්න, ඒ වියේම පාලර ඉදින් තාරමක් දුරින් තමයි අර ලි මඟුව තියෙන්නේ. ගින්න ඇතිවෙලා කිවින්නේ රුහුවායි. වම්ඩාත්තෙ කිවිනා ජලන්ලය කමා මිල්චිජිකරගේ කාම්පූල් පෙන්ලය. එමර ඉදානගන බැඳුවාම, මේ ජලන්ලය හරහා කාම්පූය ආසුඳා වෙන්න පුත්තිනි. මට අද සොයාගැනීමට භැඳුවා එකම සැකැසිලිපූයක කරුණ උකයි.

ලෙස් වරුවෙම අපුන් පාරලා කියෝගී වැඩුව ගිහි. කිවිය නැ, නාමුන් ටුනුගේ ප්‍රධාන කොස්තාපල්වරයා, පරිජායා ඇති කොටස පවත්වා. ඔවුනට මිනා නිධානයක් එමන් වියෙනායුයායි යයක් මතුවෙලා.

ලද් වරුවෙම අපුන් පාරලා කියෝගීන්නා, ලි මඩුවෙ දැවිහිය කැන සූන්ඛුන් දියුම පැලුය පරික්ෂා කිවියි. ලි ආසුරු නැ අප අන්තර කිවිලා මුදින් මඩුහනට හඳුවැන්, දැවිහිය එහුම මේ සහ්ත්ව ගේරයක සූන්ඛුන් විකක්. එට අමතුවා දැ දුෂ්චිර එ වාචකාර ලෝග කැබේ කිහිපයක් හැමවෙලා කිවිනාවා. ම් රේඛා හොඳින් පරික්ෂා කරල බැඳුවා. කිසිම සැකයක් නැ, එ නැලියෙනා බොත්තාම්. එයින් එක බොත්තාමක ‘හයාමිය’ කියන් නම් සැදුදුය් කර කිවිනා බව මට පදනා ගැනීමට භැඳිවුණු. ඔවුන් කමරාල්චිජිකරගේ ඇඳුම් මහන්නේ.

පළුවට මම ගෙදෙ මිදුල සහ උදෙනුය පරික්ෂා කරල බැඳුවා. පහුණිය දවිස්වල කිවුණු තියෙන්නා, පොලොව යකඩ තහඹුවයි වෙයේ වියලිලා. අමි යටහන් තියෙන්නා යුතු යිනිදි පොදුයක් මේ කිරුරක් ලි ගොඩ දිහාට ඇදානු ගිය බවට ඇතිවි කිවුණු සඳහාණු භැරෙන්න, වෙනා කිසිදෙයක් නැ. ම් පැයයක පමණ මහන්සි වෙලා, හැමනැනය්ම දැඩි පරික්ෂාවට ලක් කළා රේඛා නියිදිදෙයක් හොයාගැන්න බැරිවුණු.

එට පස්සේ මම නිදහ කාමරයට ගිහි, රිය ආසුඳා පරික්ෂා කළා. මය කියන ගල් පැලේලම් කිවුංත්, ඔවානොම සුර් එගෙයන්.

යන්නමින් ලද තැවරීම් කියල කියන්න පූද්ගලි. නමුත් ඒවා අදුන් ලද පැල්ලම් බව නම් ඇත්තයි. සුරයටියෙන් ලද තිබුණේ ඉතාම උච්ච්‍ය වගයෙන්. සුරයටිය අයන් මැක්ගාල්ඩ්ට බව මහු පිළිගෙන්නවා. මුළුනුරුණ මත වැදු ඇති පා සටහන් මත පරිස්ථා කර බැඳුවා. එකි තිබුණේ මිල්ඩ්බිකරුගේ යා මැක්සාල්ඩ් තරුණයාගේ පා සටහන් පමණයි. ඒකන් ලෙස ලෙස පැවත්තා ඇත්තර ලකුණක්. මවුනට දිගින් දිගටම ලකුණු වැවදදී, අපට පැක්ස්ව කිසිදෙයක් ලැබුණෙන නෑ.

යන්නමින් හෝ බිලාපාලාත්තුවක් ඇතිහාර ගත ගැකි එකම අදායයි ගමුවුණේ. ඒකත් ඒ තැවි වැදගත්. කියන්න බැහැ. යකඩ සේප්පුවේ තිබුණු යා එයින් එම්බියට ගනිපු උයවිලි මට පරිස්ථා කරන්න ලැබුණා. ඒ ලියවිලි හැම එකකම විශ්‍රේ කවර ඇතුළට දමලා ලාකඩවලින් මුදා භාවුලයි තිබුණේ. මැලාලිය එයින් එකක් දෙකක් විවෘත කරල තිබුණා. මට පෙනුණු භැවියට ඒවා ඒ තරම් විභාල වටිනාකමක් තිබුණු දේවා නොමැති. මිල්ඩ්බිකරුග බැංකු මිනුම් පොන් වත් මය කියන තරම් මහ විභාල චිනයක් තැන්පත් බවක් සඳහන්ව ගැහැ.

කොළඹාම වුණන් මක්සකාම උයතියවිලි නම් එකුන නොතිබුණු බව මට වැටුහුණා. සම්හර වටිනා දේපල මිප්පු ගැන සඳහන් කර තිබු කධිඩායි මට භාවුහුණා. ඒන් රම මිප්පු කිහිවක් තිබුණේ නැහැ. ඒවා මැක්ගාල්ඩ්න් භාරකම් කරගෙන තියා කියල සිනන්න පුර්වන්ද? නමන්ට බොහෝම ඉත්තානට තිනියෙන්ම උරුම වෙන්න තිබෙන දෙයක් භාරකම් තිරිමට මොන මිනිහද පෙනුයෙන්නා? අපට මෙන්න මේ කාරණය මිප්පු කරගන්න පුර්වන් නම් ඒක ලෙසටුවිලට අවශ්‍ය වෙන එකක්.

වෙන මොන්ම මට භායාගැනීන බැරුවුණාම මං ගැහපාලිකාව එකක කරා කරල බැඳුවා. ඇය ලෙක්සිංහ් මහත්මිය. මිටි, බොහෝම නිශ්චයිද කාන්නාවක්. මා දිනා බැඳුවෙක්, කරා කමළන් බොහෝම සැකුයෙන් වශ්‍ය. ඇයට උවමනාවය තිබුණා නම්, අපට ගෙනිකල යුතු කරුණු බොහෝයයක් ඇය දැන්නා බව මට වැටුහුණා. ඒක මට භාද්‍යම විශ්වායයි. නමුත් ඇ කිසිදෙයක් කියන්නෙන් නෑ. ඉටුරුපයක් වශ්‍ය නිහිත්වම ඉන්නවා,

"ලෙක්සිංහ් මහත්මිය මධ්‍ය, මැක්ගාල්ඩ් මහන්මයාව දාර විවෘත කරල ඇතුළට ගත්තෙන්?" මං අභුවා.

"මහත්මයා, භරියට ය නැව්‍යකමාරවයි ඒ. මූෂු වෙනුවෙන් මදාර අරින්න කළින් මගේ ඇත් පණනුයි වුණා නම, ගොයිනරම රිකස්ද දෙවියන්!"

"මබ තිදාගන්න ගියේ ගොයි වෙළුවෙද?"

"ර දහයහමාරව විතර." —

"මේ මිල්ඩීජිකර මහත්මයාග කාමරයෙන්, මොනවද මගේ කාමරයට අඡුණු ගබාද?"

"මට කිසිම ගබදුක් අප්‍රේතණ් නැහැ මින්න්මයා. මගේ කාමරය විවෙන්නේ ගයි අනෙක් පැත්තන් ගොලුවරේ."

"මැක්ගාල්න් සුළුලේ උරුයටිය දමා ගිය බව ඔබ දුටුවේ ගොහොමද?"

"මූෂු තොප්පිය සහ පැරයටිය් ඉස්සන්ප්පාලේ දාලා ගිහින් තිබුණා."

"මෙවැනි විෂාල් සියුම් ප්‍රාගිකව මබ ද්‍රාගත්නේ ගොයි වෙළාවෙද?"

"ගින්නක් ගින්නක් තියල ආසුදු ආශ්‍යාහන ගොයි මට ඇඟිරුණේ. අන් දෙවියන් අපේ එහි සක මහත්තයාව මරා දමලා!"

අය භවිත්තා පටන් ගෙතා.

"මිල්ඩීජිකර මහත්මයාට තරහකාරයා එහෙම හිටියද?"

"තරහකාරයා නැත්තේ—කාරද මහත්මයා? ඒ වුණ්න අපේ මහත්මයා තමන්ගේ පාඩුවටම සිටියා මියක්, අනෙක් අය එක්ක ආශ්‍යකට ගියේ නෑ. ව්‍යාපාර, සම්බන්ධයෙන් මිනිස්සු එක්ක කකාබහ කළා මියක් ආශ්‍යකට ගියේ—නෑ."

"පොලිස් තිලයිරයෙන්ට ලි ගොඩැඳා අපේ අකරේ තිබේ භූමිප්‍රාග්‍ය බොත්තම් ගැන මබට මොනවද කියන්න තියෙන්නා?"

"ලේක කිසිම සැකයක් නෑ. අපේ මහත්මයා රට අදින ඇදුම්වල බොත්තම් ජේ."

"මබට යන්නම්පෙන් ගතිදයක් ඇශේෂන්නේ නැතුව, ලි ගොඩ සම්පූර්ණයෙන්ම ගිනි ඇවිල්ලා ගොහොමද?"

"ලි දඩු ඔක්කාම හොඳවුම වියලි ගිහින් තිබුණේ. අපට මාස ගණනාකින් වැයෝගක් තිබුණා නෑ. මහත්මයා, වේලුණු මිදුරු ගොඩක්

වගේ පක්කාම ගිනිගත්තා. මං රුහුභාබ යනාකාට කිසිදෙයක් පෙනුමෙන් නැතු. එකම ගිනි ජාලාවක් විවරයි මං දුටුවේ."

"මබ මහත්මයත් ගිනිනට අභ්‍යන්තා කියල සිඛ කොහොමද දැනාගත්තෙන්?"

"ගිනි ඇවිත්තු තැනින් මස පිළිස්සෙන පුරුව ගඳත් ආවා. ගිනිනිවන හමුදාවේ අයට තමයින් ඒ දද මූලින්ම් ආවා. පස්සේ මටත් දැනුණා."

"ලිල්චිරේකර මහත්මයා අනිමිම කැමුණි පත්‍රයක් ලිවීම ගැන, මහුමගේ යකඩ යේපපුවේ තිබුණු පපුපු අදිය ගැන, ඔබට මොනවද කියන්න පුරුවන්?"

"ලේ ලියවිලි ගැන නම ම. මෙහෙනු දන්නෙන නැ මහත්මයා. මහුමගේ පොදුගලික දේවල ගැන එට කිසිදෙයක් කියලන් නැ. මං උහන්න ගියන් නැ." අශ්‍ය කටුප්පාපයන් තෙලු.

එන්න ටොටිඳන් මෙය ප්‍රේක්ෂණයේ අසාර්ථකත්වය පිළිබඳ වාර්තාව. ඒ පුණ්... එමුණ්... ගෙස්සය මුළුම් දැන් මිට මෙළවීමට පටන් ගත්තේ, යමක් නිරිමට තමා තුළුණු දැඩි අධිජ්‍යානය පෙන්නුම් කරමිනි.

"මං දන්නාවා මෙනැත් මොකක් හෝ වැරද්දක් සිදුවෙලා සිලෙනාවා. මට ඒක භාඥාවම විශ්වාසයි. මෙය ටොටුප්පේ ඒක භාඥාවම වැළැඳෙනාවා. මොකක් සහි-මැදුග්‍රන්-කාරණයක් එහියට ආව නැහැ. අර ගාහපාලිකාව; ඒ ගැනී ඒක භාඥාවම දන්නාවා. ඇමග දැස්වල තිබුණා භාර බැඳෙමක්. ඒකත් තෙශරෙන්නෙන මොකක් හරි වැරදි වැඩින් ගැන ඇය දන්නාවා. නැමුප්පාහැලුකරන්නේ නැහැ කියන එකයි. තමුන් දන් ඉතින් ඒ ගැන කරාකරල වැඩියි නැ. අපේ වාසනාවට මොකක් හරි පොටක් පැදුණෙන් නැත්තාම්. මේක එකතුවෙන්නෙන අපේ අසාර්ථක පු පරික්ෂණ ගෞඩව."

"මැක්ගාලේන් තරුණයායේ අභිජන පෙනුම තිසා ජ්‍රීරියන් යම් සහනයක් ලැබේයිද?"

"ඒක මහා අන්තරායදායා තර්කයක් වොටිසන්. ඔබට මතකද 87 අවුරුදුදේ, ඔහුව අත්‍යාදෙන්න කියල අප ලෙසට ආව බරවි දෙපෙන්ද? ඉරිදාට ප්‍රේක්ෂණය දහම් පායමල්, ආගම ධර්මය උගන්වන

අහිංසක තරුණයා; නමුත් ඒ වගේ දරුණු ඕනෑමරුවෙක් අපට කවදාවත් හමුවූතුදු?"

"ඒක හැබුව."

"මම ගැටුවට මෙනත් විකල්ප විසඳුමක් අප ගොයා නොගත්තොත්, මම තරුණයා තුවරයි. මූල්‍ය විරැදුෂ්‍ය ඉදිරිපත් වෙන සාන්සිජ්‍ය වල කිසිම අඩුවාපුවක් ප්‍රත්දික්ෂා නැ. පරික්ෂණය ඉදිරියට ගෙන යදී, ඒවා තවත් ගක්නිමත් වෙන බල-නිසැකයි.

ආ . . . . ඒක මොම් පොටියන්. නවත් පොටි කාරණවක් මං ගොයාගත්තා. අපර් ඉදිරි පරික්ෂණය අරුණින්න යුදුසු තැනක්. මං මිල්විජකරගේ බැංකු ඩිනම ගෙන කැදත්තන් පොත් පරික්ෂා කළා. ඩිනම ඉතුරු වෙලා කියෙන්නේ සුඩ මුදලයි. ඒකට සේතුව, මම ප්‍රාග්ධන අවුරුද්ද මුල්‍යලේලේම එහු කොරෝන්ලියයා-නම් මහන්මයෙකුට විශාල වශයෙන් මුදල ගෙවිල නියෙනාරා. ඉදිනිරිම් මැස්සුයෙන් විශ්‍රාම ගනිපු මිල්විජකර, කොරෝන්ලියයා නම දුදුගලයාට විශාල ගණන්වල වෙන් ලිපුවට ඇයි කියල, අවි ගොයාගත්තා මින. කුමුද මම කොරෝන්ලියයා? මූල්‍ය සමහරවිට තැයැවිකාරයක් වෙන්නත් ප්‍රථමති. නමුත් ගුමකටද මූල්‍ය මුදල ගෙවිපි? ඒ අපුරින් රිහාලා-විශියන් මුදල ගෙවන්න සේ ගැනක් ලියවිලි වැනි මට ගොයාගත්තා ඇරිවූණා. අගනක් ගැමදෙයක්ම අයාර්ථක වුණත්, මං බැංකුවට ඩිනි. ගොයන්න මින, මම වෙතපත් මාරුකර ගනිපු කොරෝන්ලියයා එනත්ම කුමුද කියලා. ඒ වුණත් මලේ හිනේ ලෙඛු සැකයක් නියෙනාවා පොටියන්; මම ගැටුවට අවසන් වෙන්න ලෙස්සේ උපරි දැන් අනුග්‍රහකයාව චල්ලම් ගස යැවීමෙන්. ඒක දෙකාවිලන්චිසාඩ් එකඟවාකු ජයග්‍රහණයක් වේවි.

රිදින රාත්‍රියේ ප්‍රාලාක් හෝමයිඩ. කොතරම් හොඳින් නින්ද යියාදයි මම නොදැනීම්. එහෙත් පසුදා උදෑසන, මූල්‍ය සුදුමැලි වි බලවත් කළකිරීමකට පත්ව සිටි අපුරු මම දැකින්නට ලැබේණි. මා උදේ ආහාරය සඳහා පැමිණි විට, මූල්‍ය දැස් වටා අදුරු පැහැ ගැන්වී තිබුණු අතර, ප්‍රවිත්තන් කිහිපයකම් අපුරුම් මූල්‍ය මුළු තැබුණු මත වැටි තිබේ. විවින් කළ විදුලි පණිවුතයක් මෙය විය.

"මෙන්න බලන්න ටොටියන්." මූල්‍ය විදුලි පණිවුතය මා වෙනට විසි කළේය. එය හෝටුඩ් සිට එවන උදාක් වට මල දුටුවෙමි.

"අදුන්, ඉතා වැදගත් සාක්ෂියන් අපට ලැබුණු. මැත්තාලේන් අපරාධකරු බව යොරීයි. එහි පරිස්ථිතය අන්තුර දමන්නා.

ලෙසෙලුවේ."

"මේ කියන හැටියට තත්ත්වය නොහැම බරපතලයි වගේ."
මම කිවෙමි.

"ලේ තමයි ලෙසෙලුවේ මහුණ් පයුග්‍රහණයේ ගිතය ගායනා කරන හැටි. ඒ වුණන් පරිස්ථිතය ආන්තුර දමන්නා මුවමනාවක් නෑ. ඒ වැශයෙන් තව කළ තියෙනවා."

අප්‍රත්‍යාව එකුම්පූජ්‍යාක්ෂි කියන රේවා දෙපැත්ත කැපෙන ආසුද වගෙයි වොටින්. එය ලෙසෙලුවේ හිතන දිකාවකට වඩා වෙනත් දිකාවකටත් කැපුම් පෙන් ගෙන්න පුළුවනි. ඉක්මන් කරල ඔවෙන් කැම කැම කන්න. අපි දෙන්නම සිහි බලමු, මොනාවද අපට කරන්න පුළුවන් කියලා. මට හිතෙනාටා ඇද නම් මට මෙන් සහයෝගය අවශ්‍යමයි කියලා."

මගේ මිනුය උරද් ආහාරය ගැනීමෙන් වැළැකි පිටියේය. මහුගේ මෙම අපුරුව ගනි පැවතුම ගැන මම දාන පිටියේම්. රහස් පරිස්ථිතයක උවිජම අවස්ථාවට පැමිණි කළ මහු ආහාර ප්‍රතික්ෂෙප කළේය. තම ගරිරයේ යැයුවේ තිබුණු ආත්ම සක්තිය ගැන හෝමිස් දැඩි විශ්වාසයක් තැබුවේය. ගරිරයට ආහාර නොලැබීම නිසා, ක්ලාන්ත වී බීම ඇද වැශෙන තුරුම මහු කිසිවිෂ්ක ආහාරයට ගන්නේ නැතා.

මගේ මෙවදා විද්‍යාත්මක කරක ඉදිරිපත් කරමින් මම කිහිප වාරයක්ම මෙයට විශේෂය ප්‍රාග්ධන කළ තෙවෙමි. එහෙත් ඒ සැම්මුවකම මහු පැවසුවේ.

"මගේ මොලය හා ස්නායු වෙශයෙන් ස්ථියාකරවීම සඳහා රුධිරය අවශ්‍යයි. කැම දිරීම සහ අවශ්‍යාක්ෂිතය සඳහා රුධිරයෙන් තකාවසක් යවන්න මට පුළුවන් කමක් නෑ." මෙම උදාහන ද මහුගේ උරද් කැම පියානට අතවත් නොතැබීම ගැන මම පුදුමයට පත් නොවීම්.

අප නොවුමිහි ඩිප්පින් මන්දිරය වෙන ලාභාවවිදි මිනිලැරුමේ සුලමුල ද්‍රානගැනීමේ රිසිඥයන් අයල්වා සිහු කිහිප දෙනෙක් ගේවුව අසල රේඛ් පිටියෙහි. ලෙසෙලුවේ අප ඉදිරියට ආම්ව ජයග්‍රාහි උලාවෙනි.

"ඉතින් හෝමස් මහත්මයා, මත්ත නැතිවුණාද අප වැරදියි කියල ඔප්පු කරන්න? කො අර මග අභායමින් සිටි රස්තියාදුකාර මැරවරයා, තන්නඩියා හමබවුණාද?"

"මේ මොකක්පිත් අවසන් තීරණයකට ඇවින් නෑ." හෝමස් පිළිනුරු දුන්නේය.

"ඒ වූණට අපි නම් රියෙම ණවසන් තීරණයකට ආවා. ඒ තීරණය නිවැරදි බව ඔප්පුවෙනා සාන්සි ඔහ්න - අදත් තම්බලා තියෙනවා. මේ යැමරි නම් අප එබර වඩා උරුහෙන්න ඉදිරිමයන් කියලා, පිළිගන්න සිද්ධවෙනවා නේද ශෝමස් මහත්මයා?"

"ලෙස්ට්‍රේච්, එස්-මොන්ට්‍රෝ පුවිලයේ හොයාගැනීමක් කරල වෙයි, මේ තරම් ප්‍රාග්ධනීයන්කාටු කරන්නේ?"

ලෙස්ට්‍රේච් මහ ගැඹුන් සිනාසුලෙස්ය.

"අප වශේම තාමයි එබත්. පරායය වූණුම ඒක භාරගන්න නැමති නෑ. කොයි මිනිහට පුණුන් ගැමුදාමන් දිනාන්න බැඳු; එහෙම නේද වොටසන් මහත්මයා?"

කරුණාකරල ගේ රැඟ්නෙන් මා සොග ඡ්‍යෙන්න මහත්වරුනි. මේ මෙට පෙන්වන්නම්, අපරාධකාරයා පෙන්න් මැක්ගාලේන් බවට මට යහනික වෙන්න් ප්‍රථ්‍යාපන් බව."

මිහු බරාදාය මැදින් අපට කැදුවාගෙන ගියේ අදුරු ඉස්සන්ප්‍රව දෙසටයි.

"අපරාධය කළායින් පස්සය, මැක්ගාලේන් තමන්ගේ සියවැස්ම යන්න එන්න ඇෂ්න් මෙතැනැබූ ඔහ්නු බලන්න . . . මේ!" මිහු එක්වරම ගිනිකුරක් දෝජුයේ ප්‍රේක්ෂකයන් මටිනයට පත් තිරිමට කැස්කරන ඉන්දුජාලිකාණු මෙති.

ගිනිකුර ආලෝකයෙන් පුදුහුණු ගෑ බිත්තියියේ තිබූ ලද සලකුණක් අපට පැහැදිලිව දාහා යැකි විය. ලෙස්ට්‍රේච් තම දාලුවෙන ගිනිකුර එයට තවත් ලු කළේය. එය ලද සලකුණක් පමණක් නොව ලද තැවරුණු මහපටැහිල්ලක සලකුණක් බව අපි දුටුවෙමු!

"මෙබි අර කුඩා දැවියාල් තරල බලන කාවය අරගෙන මේකන් බලන්න හෝමස් මහත්මයා."

"මට. මම රීකෙන් බලන්න කාමයි මම සූදානම් වෙන්නේ." හෝමිස් පිළිතුරු දැන්නේය.

"මබ අහල ඇකි දෙදෙශනාස්ථ ආගිලි සලකුණු එක සමාන නැති බව?"

"මට මම අහල තියෙන්පා."

"හොඳයි එමහම නම්, මමුම්ගේ ලුෂ තිබෙන ආගිලි සලකුණු සටහන එක්ක, එක සංස්දහය කරල බලන්න. මෙක මැක්සාලේන්ගේ ආගිලි සලකුණු සටහන, අද උර්දු රුකුල ඉඩීමෙනම ලබාගන්නා මගේ නියමයෙන්."

ඉටි මනට ගෙන තිබූ සලකුණා, බේත්තියේ වූ ලේ සලකුණට ලැංකාව, ආලෝකය හොඳින් දැල්වා, පළි යුතින් පරිශ්ඨා කරන ලදී. සලකුණු දෙකම එකම ආගිල්ලන් ආගිප්‍රසාදෙහන් බව උත්තල කාවය නොමැතිව වුවද පැහැදිලිව දක්නා ගැනී විය. අපේ අවාසනාවන්ත අනුග්‍රාහකයාගේ අවසානය එය බ්‍රුව මම එවා ගනිමි.

"මින්න රීකෙන් අවසන් තිබුණු ලැබුණු." ලෙස්ට්‍රේචි තිබේ ජයග්‍රාහී හඳවනි.

"මට රීකෙන් එක්කාම තිබැඳුයි."

හෝමිස් පැවතිය, මූෂ එසේ තියදි කටහමේ ස්වරය යන්තමින් වෙනස් වූ අපුරු මගේ කනට හැඳුනා ගැනීමට හැකිවිය. මම ආපසු හැරී හෝමිස් දෙය බැලිමි. ඔහුගේ මුළු සැන් දිස්වුයේ පාලනය කරගැනීමට ඔහු දැඩි උත්සාහයක් දුරු අප්‍රේණ සතුවකි. මගේ මිනුයාගේ දැස් බෙලන්නට පටන් ගන්දන් තාරකා විලුමින් යයි මට සිතිණ.

"අන් දෙවියන් මෙම එකු ගැඳුන් හිතාගන්න කාවද පුරුවන්? අර ඉලන්දාරියා බැඳු බැඳුමට කායිකරම අහිංසකයෙක් වගේද පෙළනාන්නා. මතුපිටින් පෙළනානා දැඩිවාම කාරණයක් විශ්වාසයට ගන්න එපා කියලු. රීකෙන් අප්‍රේම්ද පාඩිමක් උගන්වනවා. හොඳයි නැදු ලෙස්ට්‍රේචි?"

එව මට, අපේ සමාජ මිනිස්සු විකක් දැනගන්නාම හිතනවා, මක්කාම දන්නවා, අන්තායටම් දන්නවා කියල."

උඩා පිළාවෙන් ලෙස්ට්‍රේචි දැන් පිළිතුලේ ගැබා විඛුණ් හිසුණු උපහායයකි. එහෙත් අපට එට කළ ගැක්කක් නොවිය.

197 එය, මල් නැවරුණ් මහපට්ටිලේලක යලකුණක් බව අපි දුටුවෙමු.

"බලන්න ලෙස්ට්‍රේච්, මැක්ගාල්ඩ්-ඉලන්දාරියා, රාක්කයේ තිබුණු තොප්පිය ගන්න යිනි. ලද ගැඹුණු මහපටිතිල්ල බිත්තියට වද්දපු එක හරියට දේව් භාස්කමකින් වූණු දෙයක් වගෙදී හොඳි නැදී? ඒ ගැන හිතන සොටයි අපට ප්‍රෝරෝන්නෙන. මොන තරම් ස්වාභාවිකව සිදුවූණු ක්‍රියාවක්ද?"

හෝමිස් පැවසුවේය. පිටතින් ටිබුගේ යාන්ත දාන්ත බවත් පෙනුණෙන්, හිත ආතුලෙන් නම් තිබුණෙන් තොඳවසිලිවන්ත බවත් බව මම තිරික්ෂණය කළුම්.

"එක තොමමයි ලෙස්ට්‍රේච්. වට්හාකම කියල තිමකරන්න බැරි, මේ සොයාගැනීම කළේ කුවුදා?"

"ගැහපාලිකාවිතමයි-රිය දැකුණු කියෙන්නෙන. රාත්‍රි මුර සේවයට හිටි පොලිස් හටයට ඇය එය පෙන්වලා දුන්නා." "

"ඇයි පොලිස් හෘයා ගොජ්දා ඒවෙළාවේ හිටියේ?"

"මහු අපරාධය සිදුවූ කාඩරය ආතුජත මුරකළා. ආතුජත තිබු දේවල් කාටවත් එහෙ පෙනෙන කුරුන්න බැරි ඡ්‍රේජ්නායි මහු මුර කළේ?"

"මේ ලද සලකුණ ඇයි පොලියිය රේඛ දක්නෙක නැත්තෙ?"

"දුස්නොර්පුව සියුම් පරික්ෂණයකට ලක්කරන්න තරම් වියේ ජේනුවක් අපට තිබුණෙන නෑ. ඒ අදුරු ඔබට පෙනන්නෙන නැදී, මෙනැන මහ අදුරු තැනාක් නේ."

"එන හැඩුව. ම. තිනන්ඩ්-සිසිම සැකයක් නැතුව පෙරදා රුදුලම මේ ලද සලකුණ මෙනැන මේ විධියට තියෙන්න ඇති . . . ?"

ලෙස්ට්‍රේච් හෝමිස් දෙය හෙරවේ, "මහේට පිසුදා?" යන ආකාරයේ බැඳුමකි.

හෝමිස් එම ප්‍රාග්නයෙන් අද්‍යත් කළේ කුමක්ද යන්න ඇත්තෙන්ම මට ද තෝරුව ගැනීමට තොඳුකි විය. ලෙස්ට්‍රේච් සිනේ ඇතිවූ දැඩි සොයාය-සිඟුවකටදුරටත් ඉවසාගැනීමට තොඳුකි වූ බව, ටිබුගේ උපහායාත්මක කියමන්න් මම සේරුම් ගතිම්.

"ම. ද්නේනා නෑ ඔහෝමිස් මහත්මයා; සාමහර විට මැක්ගාල්ඩ් එයේ මහ රු හිමරුන් රුහාල ආපිදුද්නේන නෑ, මෙනැන ලද සලකුණක් කියල යන්න, මහුව විරැදුදාව සාක්ෂි තවත් සක්තිමත් කරන්න. ම. ලැභාස්කියි ලෙස්ක එනැම ඇසිලි සලකුණු වියේදායෙකුට මෙනැනට

ඇටින් මම ඇයිලි සටහන් පරිස්ථාපනයා බලන්න කියන්න. මෙක මැක්ගාලේන්ගේ මහපටියිල්ලේ සලකුණු, නැදු කියලා."

"කියිම යැකයක් නෑ, මෙක මුළුගේ මහපටියිල්ලේ සලකුණක් නමා."

"මය කියන්නේ, ඒ මදයි?" ලෙස්මූඩ් වහා පිළිතුරු දුන්නේය.

"මං බොලහාම ප්‍රායෝගික තිබියට වැඩි කරන නොහොත් භාව්මස් මහන්මයා. පැහැදිලි සාක්ෂි තියෙනවා, නම් මං වහාම නිගමනයකට රෙනවා. දුන් ඉතින් මං මෙයේ රාස්තාව උදාහැන්න යිනා. ඔබට තවත් කිවුපුතු දෙයක් තියෙනවා නම්, එන්න අරිවියින්න කාමරඳයේ මෙයය ලැයට." පැවුසු ලෙස්මූඩ් තාම රාජකාරිය සඳහා එනැනට ගියේය.

"අුත්ත වශයෙන්ම මෙක හරිම්කණ්ගාටුදායක සොයාගැනීමක් නේද වොටියන්?" එමහම වුණන් අපේ අනුග්‍රහකයා ගැන බලාභාරාත්තු තුවාගතා ගැනී, ශ්‍රීමියේ කරුණන් දෙනක් මෙහි නැත්තෙන් නෑ."

"ඒක අහන්නන් සහන්නෙක්දයි. ම්. ගිනුමට් මැක්ගාලේන්ගේ අවසානය තින්දුවුණා කියල." මම කිඳුවම්.

"එමහම තින්දුවක් දෙන්න මම තම ඉක්මන් වෙන්න නෑ වොටිසන්. ප්‍රශනය තියෙන්නේ, බොහෝම වැදගත් සාක්ෂියක් කියලා අපේ මිශ්‍රයා හඳුන්වන මේ ලද සලකුමෙන්, ලොකු අපුලාඩුවක් තියෙනවා!"

"හැබැව? ඒ මොකක්ද?"

"මෙන්න මෙකයි. රිය මං මේ ඉස්තෝප්පුව නොදින් පරිස්ථාවට භාජනය කළා. එන්තකුව මේ ලද සලකුණ කිවුමෙන් නෑ. අපි විකක් එමියට බැහැලා ඉර අවිව වැළෙන පැත්තට ගිහි. එම වොටිසන්."

කියිම දෙයක් ගෙරුම ගැනීමට තොහැකි අයුරින් මෙයේ මොලය අවුල් වි ඇත. නොමේ වුවද යෙින් යමිකිසි බලාභාරාත්තු ඇතිකර ගත හැකි අයුරක් පෙනී යයි. තිවිය වටා කිවුණු ගෙදෙයන් සිර නාරඹින්, අපි ඇටිද ගියෙමු.

මිල්චිල්කරගේ තිවිය සැමහන තාරම විශාල මන්දිරයකි. මෙ තිවිය දෙක හේමිස් යැම දිගාවක සිටම බලායිවිදේ දැඩි

අවධානයකිනි. ඉන්පසු නිව්‍යට ඇතුළු මහු, ගොඩනැගිල්ලේ බීම මහලේ සිට උච්ච තාවකුවට ඉහළින් විශිෂ්ට සෞද්‍යරය දක්වා සැම අස්සක් මුල්ලක් නැරම පරිස්ථා පර බැලුවෙය. සමහර කාමරවල කිසිදු ලි බුදුවක් නොහිතියි. එහෙත් හෝමිස් එය නොතකා, සැම තැනකම තියුණු ලෙස පරිස්ථාවට ලුක් කළේය. අවසන් වියයෙන් මහු ගමන් කළේ ඉහළ මාලයේ දිගු බරාද්‍යාත්‍යාක්‍රමයි. එය වැට් නිමුණෙන් කිසිවකු ලැබුම් නොයන් සිස් තීදූත් කාමර තුනක් ඉදිරියෙනි. යෝත් මහු සතුවින් ඉපිලි යන ආකාරය ම්‍යා දුටුවෙලු.

"අපට මිට කළින් කිසිම පරිස්ථාවයකා දැකින්න ලැබුණෙනැති, ඉතාම පුවිශේෂ ලක්ෂණ මේ පුරිස්ථාවය තිබෙනවා වෛවිසන්. ලෙස මෙවුම් මෙවුට මෙවු අපට තිනාපුණු බව ඇත්තෙයි. ඒ වුණන් දීන් ඉතින් අප හොඟාත්තිපු සත්‍ය තැවත්වය මිනිහට හෙළිකලාත් හොඳයි කියලයි මට නිශ්චත්තෙනා. මේ මේ ගැටුවෙන් තෙරුම් අරගෙන විසඳන හැටි නිවැරදි නම්, ආපට් පුත්‍රන් වේවි ලෙස මෙවුම් සිනාවෙන්නා. අප මේ පුත්‍රය වියදීම අර්ථන්න සින හැටි මට මැවි පෙනෙනවා වෛවිසන්."

"අප විසින්න කාමරයට ඇතුළුපුළුයාමු රේ වනවිටන් පොලිස් නිලධාරයා මහුගේ වාර්තාව ලියමින් සිටිල්පිය.

"මං නින්නෙන් මිති මේ අපරාධ පරිස්ථාවය පිළිබඳ පොලිස් වාර්තාව ලියනවා විවත්තන ඇති?" හෝමිස් බාධා කළේය.

"මට, ඒක තමයි මේ ලියන්නා.

"මට නිතන්නා නැදු, මාර්තාව දියන්න ඔය හැටි ඉක්මන් විවත්තන හොඳ නෑ කියල. මං නින්නා මිත්‍ය සාක්ෂි දියල්ලම සම්පූර්ණ නැහැ."

පර්‍යාලුක් හෝමිස් මෙවුන්නක් ප්‍රකාශ කරන්නා දැඩි වගකිලකින් යුතුව බව ලෙස මෙවුම් දුනා සිටිලද්ද. පැහැ පෙසකට දුම් මහු හෝමිස් අදාය බැලුවෙ පුදුමඟනි.

"මොකක්ද හෝමිස් මහත්මියා එමට කරාවට තෙරුම?"

"තෙරුම? තෙරුම නම් ලබාගාම වැදගත් සාක්ෂිකාරයක් ඉන්නවා. මට මහුගෙන් |ආක්ෂණී විමසුවෙ නැහැනෙ?"

"මට පුරුවන්ද මහුව ඉදිරිපත් කරන්න?"

"මං හිතන්නේ මට පුරුපන ඇවිති."

"ඒහෙම නම් ඉදිරිපත් කරන්න හෝමිස් මහන්මයා."

"මගේ සම්පූර්ණ උත්සාහය ගෙවාදා බිලන්නාම්. එබැඟ පෙළිස් හටයන් කිමෙන්නෙක් ඉත්ත්වාද?"

"කඩා කරන්න පුරුපනීදුර ප්‍රමාණයේ ඉන්නේ තුන් දෙනයි."

"අනාර්ථයි! එයාදා මහාදා සට්‍රිජ්‍යාතිය තිබෙන මහ හඳුන් මැහැන්නා පුරුපන් ඇයු?"

"තම්. ඒ ගැන නාම සැකයක් නෑ.. නැමුත් එගාල්ලන්ගේ කට්ටුවක් තරම සොජාම්ද මෙතනාට සම්බන්ධ වේන්නා?"

"බාග වෙලාවා මට තැකිවෙවි ලෙසට්‍රේඩ් පෙටර රේක පෙන්වල දෙන්න. ඒ විතරක් ගොජම්ද තටත්කිජුණු දකු තුනාකුන් පෙන්වල දෙන්න. කරුණාකරල මෙට හටයන් මෙහි කැඳවන්න."

මිනින්දූ පහස් ගත්වදී පෙළිස් හටයක් කිමෙනා ඉස්සන්ස්පුව වෙන පැමිණියන.

"අර එලියේ තිබෙන පැවත්‍ර පිදුරු එයයක් තිබුණා. මිනුවරුනි කරුණාකරලා මඩුවෙන් පිදුරු මිශ්‍රාඡුන්දා ආර්ගන එන්න. මගේ යාක්ෂි කාරයා ඉදිරිපත් කරන්න. පිදුරු පොෂණාම ප්‍රයෝගනාවත් වේවි."

හෝමිස්ගේ ඉල්ලම පරිදි පෙළිස් හටයක් පිදුරු මිටි දෙකක් යෙනා ආවේය.

"අන්න හාදයි. ගොජමා දේශීතියි. දැන් අපි තරඹු පෙළ දිගේ උඩ තටුවට යමු. එන්න, එන්න. මක්සොම එන්න. මේ සිය කාමර තුන ඉදිරිපිට තියෙන. බරුදයට තාමයි අපි එන්න යිනෙ.

හරි. දැන් පිය පිදුරු වින් තිබුණි විල් නොගැවන විධියට මැද භරිමයන් දමන්න."

පරෙලාක් හෝමිස් බරුදයේ එක් කොළඹරක සිටෙනා සිටියේ විශේෂ රහස්‍යවාචකව සූදානම ඇඳුවැනුදුම් කරවුණ මෙනි. මේ හිසිවක තෙරුම ගැනීමට නොහැකි ලෙසට්‍රේඩ් මගේ මිනුය දෙස බලා සිටිය ඉමහත් පුදුමයට පත් ඇයුවති.

"ලෙසට්‍රේඩ් කරුණාකරු මෙත් හටයක් පහළට යවන්න පුරුපන්ද විනුර බාලදී දක්කන් ගෙන්නා? . . . ආ හරි . . . විනුර බාලදී ඔහාම තියන්න. දැන් අපි සූදානම්."

පෙරේරා ඉවසාගෙන තොංගැකිවූ අලස්ට්‍රේච් වේදිගේ මූහුණ රතු පැහැයට භැඳීමි.

"මට නම් පෙරේරාන්නා නෑ, ඡර්ලුක් හෝමිස් මහත්මයා, ඔබ මේ අධිත් එක්ක කරන්න ගදන සෙල්ලම් මොකක්ද කියලා? ඔබ යමක් දැන්නටා නම් මේ පිස්සු මිනාල නැතුව ඒක අපට කියලා දෙන්න."

"ලස්ට්‍රේච්, ම. මේ කරන්න නැමැලුදායක්ම කරන්නන් යම්කිසි සේතුවන් ඇතුවයි. ම. ඒ ගැන ලුවට යහානික වෙන්නම්. මනකද දැන පැය කිපයකට ඉස්සරාවලා ඔබ ආච් උපසාසයට ලක් කළා? දැන් මගේ වාරය, විකක් ඉවසා බලාගෙන ඉන්න.

වොටසන් ලබා ලැයිතියෙන්, අන්ද ගිනිපරවිය? ඔය එක ජන්ලයක් අරින්න. දැන් ගිනිකුරක් පත්තු කරලා මේ පිදුරු ගොඩිට දුමන්න."

මූහු නියම සැල ආකාරයට ගිනිකුරක් දැල්වා මම වියලි පිදුරු ගොඩිට දුමුවෙමි. විවෘත කළ ජ්‍යෙෂ්ඨයෙන් ආ පූලම් පහරන් සම්ගම වියලි පිදුරු මිටියට ඉක්මනින් ගිනි ආරීපාත්‍යාමුව බරාදායම දුමුන් පිරි ගියේය.

"ලස්ට්‍රේච්, දැන් අපි බළම්, ආර මැඩ වැදගත් සාක්ෂිකාරයා කැදිවන්න ප්‍රාථමික කියලා. මහත්පිරුනි. අපි ඕනෑම එකතු වෙලා, ම. එකයි, දෙකයි තුනයි කියන පොර ගින්නක් කියලා මහ හඳුයෙන් කැඳහන්න මිනෙ, භරිදු මින්න මොනම්, එකයි, ... දෙකයි ... තුනයි."

"ගින්නක්!" අපි සියලුදින්ම හෙහෙවින් කැශැසුවෙමු.

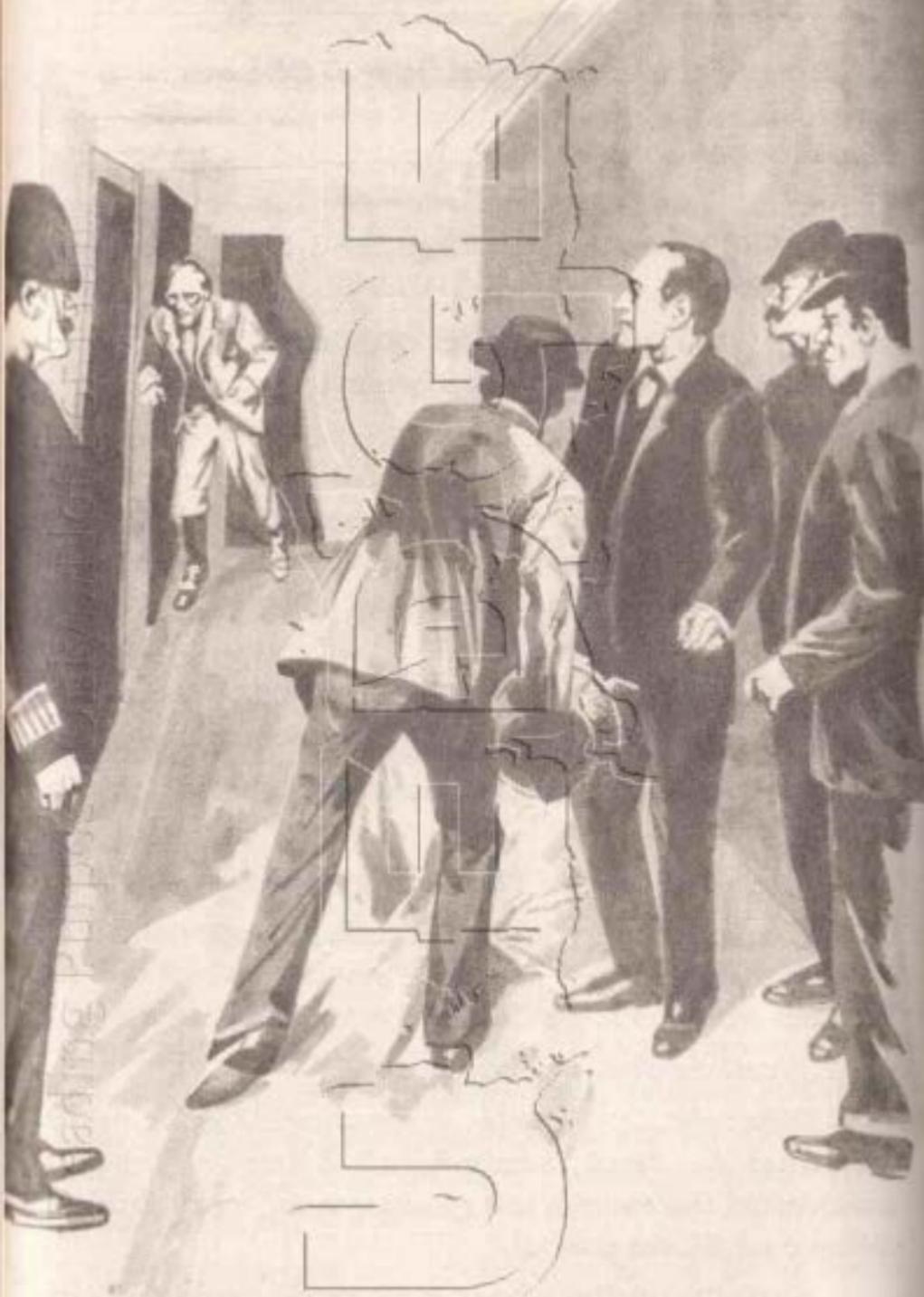
"දැනුගිය මහත්වරුනි. තමන් ගුරුත්වී කැසයම්. එකයි, දෙකයි ... තුනයි."

"ගින්නක්!"

"තවන් එක සැරුණන් මහත්පිරුනි. මැඩ උපරිම ගබායෙන් ..."

"ගින්නක්!!!" අපේ මතා පස්සාවේ හඩ මුළු මන්වුඩි ප්‍රදේශය දෙදරවීන් ඇසෙන්නට ඇත.

එ සම්ගම මහත් ප්‍රදුමාකාර දෙයක් සිදුවිය. බරාදා ශෙළවර තිබූ බේත්තිය මැදින්, මෙනෙන් අප නොදුව මදාරවුවක් එක්වරම විවෘත

203 "මෙයක්ද මතිලා මේ වැඩි නොරුම?"

විය. මෙතැන බිත්තියක් මිස දොරස් හිඹුවට කිසිදු සලකුණක් වන් නොතිබේ. ගුහාවේ සිට සැළවී සිට එලියට එන භාවිත මෙන් දොරටුවෙන් එලියට පැන්නේ මිටි, සේවුරි වි ගිය පෙනුමක් ඇති මිනියකි.

"විශිෂ්ටවයි" වොටිසන් මිය වැඩුර බාලදී වලින් ගින්න තිවා දමන්න. අන්න භරි.

ලෙස්වේ. මෙන්න මෙකකන් යෙළු ආක්ෂි දෙන්න එන්න බැරිවූ සාක්ෂි කාරයා; අම්ජ්ං පිළිගන්නා රෝහාස් මිල්චිජිකර මහත්මයා!"

පොලිස් නිලධාරි පෙන්නාහර පැමිණි පුද්ගලයා දෙය බලා සිටියේ බලවත් විම්හිජයන් මේ ප්‍රෘථිලුයා අදුරි තැනැක සිට එලියට පැමිණීම නිසා, ආලේඛයට දෙනෙක පුරුෂ කරගැනීමට උත්සාහ දරමින් සිටියේය. ගේ ප්‍රමාණයෙන් ක්‍රිඩා වුවත් ලුවට සිඩුමෙන් ගෙකරාරික, එමෙන්ම දුෂ්චර පෙනුමකි.

"මොහඳු මිනියා මේ වැශිඛි පත්රුමූලි මෙව්වර ද්‍රව්‍ය මෙකට වෙලා තමුසේ මෝහවා කළාද?" ලෙස්වේ පත්සයෙන් සිඟුරුවේය.

නිලධාරියාගේ රතු පු මුහුණ මගහරමින් මිල්චිජිකර උත්සාහ දුරුවේ සිභායිමටයි.

"මං කාවච්ච මොහුත් සිරිහැරයක් කළේ නෑ."

"සිරිහැරයක් කළේ නෑ? තම-පොඩිබෙන් තමුසේ අඩි-යක මිනියක්ව එල්ලුම ගෙන් යවනවා. මේනා ඉන්න මේ හෝමිස මහත්මයා නොමවන්න, තව විශ්කන් ඒ අපරාධය කරන්නා මමයි."

"මහත්මයා මෙක පෙෂී-විශිෂ්ටවක්".

"විශිෂ්ටවක්? . . . හැබැට . . . එම් හොඳයි විශිෂ්ටව!! හැබැයි උන්නෑජේ මං එකක් කියන්නම්. මේ විශිෂ්ටවන් තමුසේට පොඩිබෙක්වන් හිනාහවෙන්න නම් ලැබෙන්නා නෑ. ගෙනියනවා මේ මිනිහා පහළ විසින්න කාමරයට."

ලෙස්වේදී පොලිස් ජට්ටාට නියම කළේය. පොලිස් භටයන් මිල්චිජිකර සමය පිටත්ව ගිය පසු ලෙස්වේදී මගේ මිත්‍රයා ඇමතුවේය.

"මං මෙට කොයනාපල්වරුන් ඉන්න තැන කියන්න කැමති නෑ. වොටිසන් මහත්මයා ඉදිරිපිට කිවිවට කමක් නෑ. හෝමිස මහත්මයා.

මෙක තමයි ඔබ විසැදු විභිජටහම පරීක්ෂණය. ඒ වුණත් ඔබ මෙක පෙන්වා නොහොමද? මට ඒක නම් පවතින අනිරහසන්. ඔබතුමා අහිංසක මනුස්සයයෙකුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ බෙදාගත්තා. ස්ථානාවලන්වියාධි පොලිසිය මහා අපකිරිතියකට පත්වෙන්න කළුන් පොලිසිය බෙදාගත්තා. ඒ භාවිතම වඩා පොලිස් ස්විලය් මා යත්මේන්න තිබුණු විනාශයන් මාව බෙදාගත්තා."

හෝමිස් ලෙසටුවේ උරුතියට තට්ටු කෙලේය.

"දැන් ඔබ අපකිරිතියට පස්ටේනචියා නොමෙයි මිනුයා, විභිජට හිරුතියට පත්වෙනවා. ආර පොලිස් වාර්තාවේ පොයි වෙනස්කම් විකස් කරන්න. එනුදකාරු යොලිස් ලදාක්සේ තෙරුම් ගනිවි, ලෙසටුවේ කියන්නේ ගුළුහයිපෙන් නොමැත යවන්න පුරුවන් පුද්ගලයක් නොමෙයි කියල."

"මොනචිය? මෙම ප්‍රවාහනයෙහිද මූල්‍ය නම වන් මේ වාර්තාවට ඇතුළත් කරන්න?"

"කොහොමටවත් මිනෙන් නා. මෙම අනිරහස සාර්ථකව විසඳුමෙන් මා ලැබූ තාලිනියම මට ඇතුළු. මෙයේ රහස් පරීක්ෂණ පිළිබඳ කරා ලියන වාර්තාකාරයා මේ ගැනීන දියුණුවාක්, සමහර විට ඉදිරි කාලයදී මටත් කිරුතියක් ඇත්වේ! ඒක නොමෙයි අපි ගිහින් බලම් මේ තක්කවිය හැංගිලා හිටිය සොහේදු කියල."

බරාදය කොළඹපෙළ ඩිට් අඩි තයක් යම්ණ දිග ඇටියක් සැදෙන සේ බිජිනිය හරහා ලැයි වලින් ලෙන්නොට, එහි පිටපැත්ත යුතු බදාම යොදා කපරාරු කොට, ඩිජ්නා ආල්ප කිරීමෙන්, මෙම රහස් ඇටිය සාදා තිබිණු. එයට ඇතුළුවනු දෙළර, පිටතින් භදුනායන නොහැකි වන සේ සකස්කර කිවුණෙන් ඉතා සුස්ස්ම් මළයයි. වහළට කිවුවෙන් කුඩා කුවුරු තැබීමෙන් එය ඇතුළුවට ආමුණුකාය හා වාකාගුර සැපයිණි. ඇදක්, භාන්සි පුවුවක්, අභ්‍යාර්ථාවය ද පොත් හා පුවත්තන් කිහිපයක් ද එහි කිබෙනු අපි කුමෙලමු.

"මන්න බලන්න ගොඩනැගිලි ඉදිකරන්නොක් වුණාම තිබෙන වාසිය, කියිම කොනෑකුර නොදුනොන විධියට තමන්ට භැංගත්තා තැනක් යිනු සාදා ගත්තා, මුහුදේ වටිනා ගහාපාලිකාව පමණයි මෙක දාන ගිටියේ. වැඩි පමාවක් නැතුව ඇයන් මෙධි කිර්ණාරයට පත්විය යුතුයි ලෙසටුවේ."

"මගින් උපමදය මා පිළිගන්නාචා... එම වූණන් හෝමිය් මහත්මයා ඔබ සොහොමද මෙහෙම තැනක් තියෙන් බව දානගත්තේ?"

"මම මිනිහා හැඳිලා ඉජ්ජෙන් මේ නිවිස ඇතුළුමයි යන්න මට අවබෝධ වූණ. ගෙ ඇතුළේ හැමතින්නම ආවිදලා බලන සොට. පහළ තටුවෙවි බරාදයට එකු, ඒ-ඕක්කින්ම ඉහළ තටුවෙවි බරාදය අඩි හයක් දිගෙන් අඩුයි. සිඟ ඉන්නේ සොහොමද කියල රේකන් පැහැදිලි වූණ."

ගින්නක් ගිහ්නක්! කියල අඩි සැංගහදී සිඟ හොඳවම හයමවලා, එළියට දුවෙගන එනා බව මං දිනයිවියා, එපට පිළන නම් තිබුණා ගිහ්න මදාරට ගහලා මිනිසව එළියට ගන්නාක්. නමුන් මට තිකමට හිතුණා එළියට ඇවිත් ඔහුන් පිටිනු වැශ්‍ය එයා ලටාම කරවන්න."

"ඒ වූණන් මහත්මයා ඔහු මේ ගෙදර රදී ඉන්න බවක් ඔබ සොහොමද දානගත්තේ?"

"අර ලද සලකුමෙන් ලෙස මුදුවේ, ඔබ තිවිවානෙ රේකන් අවසන් තින්දුව ලැබෙනවා කියල. රේකන් නමා අවසන් තින්දුව ලැබුමෙන, නමුන් වෙනත් ආකාරයකට, කුලින් ද්‍රව්‍යය මිය සලකුණ බිජ්‍යායියේ හොතිවුණු බව මම දිනයිවියා. ඔය ප්‍රේන් දියුම් දෙර මං දැඩි අවධානයක් යොමු කරන බව ඔබ දින්නටානා. කුලින් ද්‍රව්‍යයේ මම මුදු ඉස්සන්සේපුවම තියුණු ලෙස ප්‍රේක්ෂා තර බැඳුවා. මට හොඳවම විශ්වාසය පිහාම දෙයක් බිජ්‍යායියේ හොතිවුණු බවට, ඒ කියන්නේ සලකුණ කරලා තියෙන්න ජ්‍යෙයාර්."

"නමුන් සොහොමද ඔහු දේක කමදා?"

"බොහෝම සරලයි. අර දියවිලි පැකට කරලා මුදා කඩන ඇතරදී, මිල්ඩ්‍රේකර, මැක්ස්ගාලේන්ගොල්හැටුරිලි සලකුණ උණුසුම් පැකට මතට ලබාගත්තා රේක සැකයක් තෝරාගිනෙන විධියට බොහෝම ඉක්මනින් කරන්න ඇති. මං හිතුන්නේ නැ මැක්ස්ගාලේන්ට මතක ඇති කියල, එහෙම දෙයක් දියුණුණාද විත් කියල. සමහර විට රේක අභ්‍යම්බන් වූණ දියුවිමක් වෙන්නන් පිළිවින්.

අර ගුහාවට ගෙවා කළේපනා කර කර ඉන්න විට මිල්ඩ්‍රේකර දැකින්න ඇති, නැත්තාම වූණට එනක් වෙන්න ඇති, පැකට මත වැදුණු තරුණයාගේ ඇතිලි සලකුණ ගැනී. තරුණයාට ගෙල්ලෙන්ම සිරවෙන විධියේ බලගතු සාක්ෂියක් මෙකන් හදන්න පුරුවන් කියල

මිල්චිරිකරගේ කරවී මොළයට වැටුපූඩා. ඔහු උතුසුම් ඉටි ස්වල්පයකින් ලාකඩ මත වූ ඇගිලි සටහන් මුදාව් ගත්තා. රේඛට ඇගිල්ල අල්පෙනෙන්නාකින් සිදුරු කරලා ලේ රික්ක් අරගෙන, ඉටි මුදාව් නවරා බිත්තියේ සලකුණු කළා. එ පුණු වෙලාවේ එක්කා මෙය මුළු තනියම කරන්න ආති-කැත්තා-අරකාන්නාව ඔහුට උදව් කරන්න ඇති. ම. මින ඔවුන් අල්ලන්නම්. ඔහු ඇරුකුටිය අනුමත තබාගන් උයටිලි පරික්ෂා කරල බැඳුවාස්, එකට දික්න්න ලැබේවි, තරුණයාගේ ලාකඩ මත වැදුණු ඇගිලි සටහන්.

"අති විශිෂ්ටයි භාර්මයේ මහන්මයා, අති විශිෂ්ටයි. ගෙ රේක තෙරුම කරදි අපට ගොඥවම පැහැදිලි මෙහාවා. ඒ ප්‍රිණත් මොකක්ද මේ දුෂ්ච ක්‍රියාවේ අරමුණු?"

"ම. හිතන්නෙ නෑ රේක තෙරුම් කරන්න ඒ හැරි අමාරුයි කියල. මිල්චිරිකර කියන්නෙ මෙටර කරන්න පටන් ගත්තාම, ඒ වෙරය පැසවා පැසවා හිශේ තබාගනා, අවස්ථාවක් ලැබුණු විභාම කාසර ලෙස පැවත්තනා දුෂ්චප්‍රේක්. ඔවා දන්නවාද බොහෝ කළකට පෙර මැක්කාලේන් තරුණයාකා-මල-නැණු කාලදී ඇගේ අතගන්න බලාපාරෙන්නුවෙන් මිල්චිරිකර කිමි-ඕඩ් ප්‍රාගාට ආය ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කළ බව?"

"ම. රේක දහ හිටියෙ ඇ." |

"අයි ලෙස්මුවි ම. මතට කිවිව් මුදින් බිලක්හික් වලට ගිහි.., නොවුමි ගමන පසකේ-සන්න කියලා. මේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම නියා ඇයගෙන් දරුණු ලෙස පැවත්තනා අවස්ථාවක් ඔහු භාය හොය හිටියේ. අවුරුදු ගණනාවක් ඔහුට එවැන්නක් ලැබුණෙන නෑ."

පහුදිය අවුරුදුදෙහි අවුරුදු-දක්කකදී මිල්චිරිකරගේ විභාපාර බොහෝම බංකාලෝන් විගෙන ගිණින් නියෙනවා. ඔහු විභාල වියයෙන් ගෙය අරගෙන-නියෙනවා. ඒ ගෙය නොගෙවා වංචාපක් කරල, ගෙය කාරයින්-ගෙ-ගුහනයෙන් සාදහටම ගැලවෙන්න ඔහු තිරෙන කළා. මෙන්න මේ අදාළයින් තමයි ඔහු ඇර විභාල මුදල ගණන් වලට වෙක්පන් ලියලා කිරීයන්-සන්-කොරුන්-ලියද් කියල මහන්මයකුටේ. මට තවමත් ඒ වෙක්පන් ගුන භායාල බලන්න බැරිවුණ. නාමුත් මට හොඳවම විශ්වාසයි එම් කොරුන්-ලියද් කියන්නෙ මිල්චිරිකරමයි. ඔහු කොහො හරි වෙනත් පළාතක බැංකුවක, කොරුන්-ලියද් නමින්

හිතුමක් ඇරලා, මුදල් හැන්පත් කැලා මූලාපාරාත්තු වෙන්න ඇත්තේ නොවුවේ වලින් අතුරුදෑන් වෙල් නමත් වෙනස් කරගෙන, වෙන තැනකට මේ මුදල් විකත් පක්‍රා කරගෙන පැනල යන්න. සිහින් කොහො හරි වෙනස් කෙනෙක් විධියට අප්‍රතික්‍රියක් අරඹන්න."

"මට ඒක මොහොම දුරට වෙන්න ප්‍රමුණ්."

"මුහුගේ සූක්ෂ්ම ප්‍රයෝගකාරී මොහොම ක්‍රියාත්මක නොවෙන ඇති එක ගලෙන් කුරුල්ලෙන් දෙන්නෙක් වර්තන්න." මුහුර් හිතුණු තමන්ගේ පරණ පෙම්වතියෙන් පැලිගැනීමට මේක හාද අවස්ථාවක් කියලා. ඇශේ එකම දරුවු තම්බුම් දුම්මා කියල පෙන්වුවාන්, අර අහිංසක තරුණයා අඩුලුම් ගස් යන්වා, තමන්ගේ පැලිගැනීමත් ඉතා සූක්ෂ්ම මෙහෙ ක්‍රියාත්මක වෙනවා. අන්තිම කැමැති ප්‍රතියක් ලිවිමේ අදහස වුණේ රේ මිනිමැරුම සැලුසුම් කිරීම. දෙමුවියන්ට එක වෙනයක්වන් නොකියන්නට අනු දිඳා තමන්ගේ ගෙදරට මහ රාත්‍රියේ කැදවීම, සැරයටිය තමා ලුණ රදවා ගැනීම, ගේ යළුණු තබා, සතෙක් සහ තමාගේ පරණ කාලීසමක් පිළිගිරි දුම්ලා කිනි ගැනීම; මේ මෙක්කාම දරුණු ගෙනරාටිකයෙකුම්සූන්ස්ම උපාවම. මේ දෙල් හිරුවානාම, පණ මධිරායන්න | කිසිම තුම්ස්ක් නිවෙන බවක් මට නම පෙනුමෙන නෑ, දන් පැය කිහිපයකට කාලීන් තමයි එහෙම හැකියාවන් යන්නාමට ඇති බව මට වැටුවුණෙන. ආකෘතාම වුණන් මුහු ඕල්පිය ඇානයේ පරිපුරණ පුද්ගලයෙක් නොමෙයි | මහු දානාගෙන හිරියේ නෑ නොගැනීද තමන් නැවතිමේ ලකුණ නැතිය යුතු සිමාව කියලා. මුහුට මිනාවුණා අර අහිංසක තරුණයක් බෙලුල වෙටි වැටුණු නොක්වුව කළ තවත් කිර කරන්න. එහෙම හිනින් මුහු වැශි අවුල් කරගන්නා. අපි පහළ කටුවුවට බහිමූලයේ වෙසි. එප් කිම්සනවා මහුගෙන් ඇසිමට ප්‍රශ්නයක් දෙකක්."

ප්‍රයෝගකාර තකකඩියා පොලිස් හටයන් දෙදෙනෙකුට මැදිවී වාචිටි සිටියේය. අප දුටු විභාම එතු කරා කිරීමට පටන් ගන්නෙය.

"එක ලලාකු විහිජ්වක් මහක්මියා. විහිජ්වක්. වෙන මොක්කය් නොමෙයි විහිජ්වක්. මට මිනා වුණා බලාගන්න මං අතුරුදෑන් වුණෙන් ඇතිවිනා ප්‍රහිජ්ලය මූශකක්ද කියලා. අර අහිංසක මැක්ගාල්ලන් තරුණයාට හිරිහැරයක් කරන්න තරම් මං දුෂ්චර මිනිහෙක් කියල මඟ

හිතනවද? ම. මග්‍ර සහතික වෙනතාම ඇඳේ නම් එමගම අරමුණක් හිමුවෙන නැ."

"ඒක උසාවීයදී ශිරෝය කරුන්නා පුරි සහාචක් මගින්. අපි එමග්‍ර නැඩු පවරනවා මිනිමුරිමට තැබුනිවිල උධි. නැඩුනාම මිනිමුරිමට ගැලුසුම් හා ගුමන්තුකා යිනිව උධි. "අදායුවේ හිය.

"අයි ප්‍රාග්‍රහ එන්ට දිනිත්තා උදුවිට එමග්ග ගෙකාරයා අර කොරන්ලියස් මහත්මයාගේ බැංකු මිනුමෙන් එමග්ට යල්ලි ගන්න බැරිවෙන විදියට තහනම නියෝගිත් අරගෙන හියලා." ගෝමිස් හිය.

මිල්චිර්කර සාම්ජ උදාක්ෂලා සිටියේ කොපලයන් දැවමිනි.

"ම. වෙනුමටත් ප්‍රාග්‍රහ බොනොට මහත්මි මුණා ගැන්ද? මග්‍ර පුරුවන් වුණු ද්‍රව්‍යක එමග්ග ඇස් යෙවැනමිනා." මිල්චිර්කර දුෂ්චර අපුරින් පැවැසුම් මහිලිස් ගැඹු රට බලමිනි.

එමහන් හෝම්සර් උරුර්ඛාය විහිත්තිස් වූ බව පෙනිය. මූල්‍ය රට පිළිනුරු දුන්නා සින්සුමෙනි.

"හැබුව? ම. ශින්ත්මන ඒක්පිළුමෙනු අවුරුදු ගණනාචක් බලාගෙන ඉන්න එවිට සිල්චිර්කර මූල්‍යයා. අනනා ඉඩින් ඒ කාලදී එමග්ට කරන්න බරපතල වැඩු එහැමත් ගියවේ.

ඒක හෙමෙයි එමග්ග අර රරණ දැලියමන් එකක ලි ගොඩි දුම්මම මොඩසක්ද? මැරිරෝ-මල්ටලක්ද? හාවා සිපදෙඳහාසක්ද? මොඩසක්ද? . . . මොනාවා? ඔබ ඒක මට්ටියන්න කැමති නැ? අන් භැංකුව ඒක මට නොකියන්න-කරම් එමග් එය තරම් අකරුණාවන්නාද? ගොදුයි ගොදුයි. හියන්න ඕස්-කරුව දැක්වා නම් කමන් නැ. නැවරි හිමුණු ලද් ප්‍රමාණයේ හැටියටයි, පිළිසියි හිමුණු සන්න්වි ගොට්ස් වල හැටියටයි යාවුන් හිට දෙනෙක් වෙන්න ඇති. වොටසන් පිහිටුම් ගැන කරාචක් දියනවා නැඩු ගාවුන් හියල ලියාගන්නාකා."

മനിമരൈവാ നിട്ടല്ലേ

මතිමරටා නිදුල්ලේ

"මෙහින්නේ පවාවියක් මට් යන්න 'සිදුවෙටි.'

හෝමිස් පැවසුමඟ අප දෙදෙනා දැන් ආහාරයට සූදානමට මෙසයට හිඳගනිදියි.

"යන්න? කොහුණටදී?"

"බාචුමුවර වලට, කරුනල් ගාස්තේ අය්වයින් ප්‍රජාත්‍යුකිරීමේ මධ්‍යස්ථානයට."

එම ප්‍රකාශයෙන් ලම පුදුමයට පත් නොවිමි. ඇත්තෙන්ම පුදුමයට කරුණ මුදේ මෙමෙරම් දිනක් එම කළබැංශීයට මගේ මිනුයා පටුලුවුමෙන් තැනි එකයි. මූර්ඡුගලුන්තය පුරාම ඒ දිනවිල තනාබහට මාත්‍යකා මුළු ද පම සිදුයියයි. මිහුගේ පයිත්පය සඳහා යැර දුම්කාල භාවිත කළමින්, හෝමිස් ද්‍රව්‍ය තිස්සේම පයිත්පය උරුමින් කළේපනා කළේය; තැවත යැමි කරගෙන, හිස පහතට නමාගෙන කළේපනා කළේය; මා සිදු දෙයට, ආයු ප්‍රශ්නවලට පිළිනුරු නොදී ගොට්ටු රකිතින් කළේපනා කළේය. සැම ප්‍රවත්තනකම අලුත්ම මුදුණ, ප්‍රවත්තන් අලුවි නියෝගීතායා එනාකිඩ්ම අප වෙත සැපයුවේය. ඒ හැම එකක්ම යන්නාමින් 'සියඩා බැඳු මිහු, ප්‍රවත්තන් කාමරයේ මූල්‍යකට විසිකළේ නොසනුවෙනි.'

මිහු මේ ලකුවුමෙන් තුළක් යුතු යුතු දැඩි මම නොදින් දන පිටියම්, ඒ, වෙසසක්ස් මහා තුරුග තරගාවලියේ ජයග්‍රාහකයා වන බෙවා කාගේන් විය්වාසය දිනා පිටි අය්වයා, අකුරුදුන් විමන්, උරේ ප්‍රජාත්‍යුකරුවා වෙදුන්නක ලෙස මරාදුම්මන් පිළිබඳවයි. එංග්‍රීස්, සිදුයිය මු තැන පරිත්‍යා කර බැලීම සඳහා යාමට නමා, තිරණය කළ බව හෝමිස් පැවසු විට, එය එහි පුදුමයක් නොවිය.

"මගේ පැමිණීම ඔබට අවහිරයක් නොවෙයි නම්, මාත් පැමිණීම ඔබ එක්ක ඒ ගමනාට සහභාගි වෙන්න."

"මගේ හිතවත් වොටියන්, එකාංශාජ්‍යාච්‍රී රේක මට කරන ලදාකු උපකාරයක්. මට හිතෙහාවා අම ගමන කාලය අපමත් යැවීමක් වෙන එකක් නැහැ කියලා. අප කළ අනෙක් රෝගීයාණ හැම එකකටම වධා පුවිලෝග එකක් වියහැකි ලක්ෂණ මෙමත දිනීන් පුළුවනි. පැඩිංච් දුම්රිය පොලොන් පිටත්හි දුම්රිය ඇල්දාන්න අපට වික වෙලාවයි කියෙන්නෙ. ඒ නිසා මේ සිද්ධිය ගැන වැයිදුරුණාකාරියා අපි දුම්රියේදී කරමු. අදා පැහැදිලිව බලාගත්ක් පුළුවන් ඔවේ අනරු දෙනෙනිය අරගෙන එනීන් පුළුවන් නම් රේක මූලි පුදෙක්පෙනාවන් වෙවිට වොටියන්."

පැයකට පමණ අසු, ඉතා පේරාගයන් එක්සිටර් දෙසට ගමන කරන දුම්රියක පළමුවන ඇතියේ මැදිරියක අපි අසුන්ගෙන සිටියමු. පැඩිංච් දුම්රියපොලොලදී සුළුව ගත් ආලුත් පුවිත්පත් ගොන්න හෝමිස් දුඩී අවධානයට ලක්ෂුණම්න සිටියයි. පැහැදිලි ආන්කිම පුවිත්පත් ද කියවා අවසන් සොට, සියල්ල ආයනය යටත දැක්න විට අපි රිඩිං පුද්ගලය පසුකරම්න සිටියමු. එහු තම පුරුරුණු ඇසුරු පසුම්බිය මට දිගුගොට ක්‍රිඩාභාග පටන් ගත්තේය.

"අපි බොලාම ග්‍රේටජ්‍යෙන් ගෙන්න් කුරුඹිවා, ගෙන්ද වොටියන්? දුනාට අඟේ වෙශය පැයට සැහපුම් මැන්ස්ට්‍රුජුහුමාරක් වෙනවා."

හෝමිස් පැවසුම් දුම්රිය කුඩා පුවිත්වන් එහි බලා, තමාගේ මරලෝසුවද පරීක්ෂා කරමිනි.

"සැහපුම් කාල්ල කුණු මට නම දිනීන්න ලැබුණෙන් නැ?" මඟ සිටෙමි.

"මටන් දිනීන්න ලැබුණ්නේ නැ. ඒ ප්‍රුණන් මේ දුම්රිය මාර්ගය අයිතෙන් තිබෙන, දුරකථන යෙහුන් සට්‍රිජාලුකාණු දෙකක් අතර පරනරය යාර හැටයි. ඒ නිසා ගණනය තිරිම් ඉතා රහස්‍යයි. මට හිතෙහාවා වොටියන්, සිල්ව විලේඛ් අශ්වයාගේ ආනුමැදුන්වීම හා පෙන් දෙවුනක් මරා දුම්ම ගැන සොරණුරු සියල්ලුකම ඔබ දිනීනවා ඇති සියලා?"

"වෙලිගුරා හා ගොනිකල් පුවිත්පත්වල තිබුණු ප්‍රචාරක නම් ම කියෙවිවා."

"මේ පරීක්ෂණයේ තිබෙන්න කළාතුරකින් දිනීන්න ලැබෙන විධියේ අවස්ථා පෙළුත් දිම්ක්, මෙතැනදී අපරාධ පරීක්ෂකයාගේ තිරික්ෂණ යා එයින් තිගමනයන්ට එලුම්මේ හැකියාව, වැදගත් බව

අුත්තා. එය යොදාගත යුත්තේ, අපට ලැබෙන මොරතුරු හා කිරීක්ෂණ රාජියකින්, වැදගත් හා ආතාච්චියන උච්චා පෙරා බෙරා ගැනීම යදහායි. මේ බෙදවාවකය ඉතාම කළුතුරකින් සිදුවූවන ආකාරයේ අසාමාන්‍ය රිකත්. ඒ විශේෂ පුද්ගලයින් ඉතා විශාල ගණනකට ලෙඛු බලපෑමක් ඇති කරන එකත්. එකිනෙකුම අප වෙත ගලා එන මොරතුරු, උපක්ලුපන, සැක පහද කිරීම්, අනුමාන කිරීම්, ප්‍රමාණය අයිතිවායි. ඒ නිසා අපට මෙහැදි මූල්‍ය තුන්න සිදුවාකටා ලෙඛු ගැටුවකට. ඒ තමයි නිවැරදි, සහා පරුදු විශිෂ්ට නැඹුණු අරමුව බෙරා ගැනීම. කාගෙන්ද? කුමකින්ද? උපක්ලුපන ඉදිරිපත් කරන්නාන්ගෙන් හා වාර්තාකාරයින්ගේ අපද්‍රව්‍ය එලින්. මෙන්න මේ කරුණ මාදින් හිමින් කාඩාගෙන, අපි බලු ප්‍රාග්ධනීන් පුරුවන නිගමන මොනවද කියලා. අශ්වයා අයිතිකරු ක්‍රිජල ගෝස් තෙත් සහ මේ පරීක්ෂණය භාර පොලිස් පරීක්ෂක ප්‍රාග්ධනීගෙන් අයුරුදා හැන්දුවෙයි මට විදුලි පණිවුවය ලැබුමන්. එමුන් එගෙනු ඉල්ලා සිටිනවා මේ ගැටුව විසඳුමට උද්විශ්චන්න කියලා.”

“අයහුවාදා ගැප්දුවේවි? දැන් අද මූල්‍යපතින්දා උද්ද නේ. ඇයි මිට එය යන්නා මොනිතුවේවු මම ඇතුළුම්.

“එක මගේ අනින් සිදුවුණු ලෙඛු වැයැදුමක් වොටසන්. රැංගලන්නයේ ඉන්න ප්‍රාග්ධනී අශ්වයා වන සිල්වර බිලේස්, බාවිලුවර වැනි ජනාධන ප්‍රමාදයක, මේ තරම් ද්‍රව්‍යක් යෙවාලා නියන්න කිසිවෙතුට ගැකිවෙමි කියලා, ම් හිතුවේ නෑ. එය ද්‍රව්‍ය පුරාම ම් හිතුවා, අශ්වයා භාවාගන්නා නියනා ආර්ථිය, කොයි මොහොම් හෝ අහන්න ලැබෙමි කියලා. ඒ විශේෂ උප පැහැර ගෙන ගිය, ජේන් ස්ට්‍රේකර මරා දූම් අපරාධකාරයා ගැන ද්‍රව්‍යන්න ලැබෙමි කියලා. ඒ වුණන් අද්විතීය උපදාන නැවැත් ගිවිස්රෝයි සිම්සන් නම් තරුණයා නිර්හාරයට ගැනීම ඇරෙන්න කිසිම දෙයක් සිදුවෙලා නැහැ. ඒ නිසා ම් හිරණය කළු මැවිට බැහින්න. කොහොම් මුණන් එය ද්‍රව්‍ය අපරාද නායිකි මුණ කිස්ලා ම් හිනන්න නැ.”

“එමහනම් මෙ මොනවා හරි උපක්ලුපනයක් ගොඩ නගන්න ඇති?”

“අඩුම යණාන් උප සිදුවූමට සම්බන්ධ මුද්‍රා කරුණු වික ගුහණය කරගන්න වන් මට භැංකිවුණා. ම් එවා එකින් එක මටට පහදලා දදන්නම්. මේ විශේෂ කාරණ පැවැලී ගිය වෙලාවක, එවා

තවන් කොහොකුට විස්තර කරලා දීමත් එස්, තමන්ට පැහැදිලි කරගන්න නොදු කුමයක්. අනෙක අප මූහුණ දෙන්නේ කුමකටද, පටන් ගන්නේ සොයනින්ද කියල නොකියා, මං කොහොමද ඔබන් උදව්වක් බලාපාරාන්ත්‍රු වෙන්නා?

'සිල්ව බිලේස්' සියන්නේ ජායාමාම් පැරිනිරියේ අය්වයක්. උගේ මි මූස්කා රේ කාලයේ තරග දිනින් දිගටම ජයග්‍රහණය කළා. රේ වගේම සිල්ව බිලේස්, වාර්කා ප්‍රේමිවපු, ජය පිට ජය ලබා ගනිපු අය්වයක්. වයස අවුරුදු රුහන් ටෙන මේ අභ්‍යනා, ප්‍රාග්ධිය කාලයේ උගේ වායනාවන්න හිමිකරුවා වන කරන්නේ රෝසට් විශාල ධන සමඟාරයක් උපයා දුන්නා. මේ අවායනාවන්න සිද්ධිය වූ ද්‍රව්‍ය ලයාවදීදී, උ චෙශයක්ද කුසලානු තරගයේ ජයග්‍රහකයා වේ යයි කාලයේ විශ්වාසය දිනාශගන හිමියා. සිල්ව බිලේස් ජයග්‍රහණය කරන බවට මේ වන විට අල්ලා ඇති මට්ටු ප්‍රමාණය, අනෙක් අය්වයින්ට අල්ලා ඇති තටුවල රිකතුව මෙන්නුන්ගුණයක්. උ කටයුත් තුරග තරග ලේලින් අතර ජනප්‍රියයි. කටයුත්තේ සිවුන්ගේ බලාපාරාන්ත්‍රු කඩ කළේ නෑ. විශාල මූදල ඩම්ජාරයක් දකුටම උ වෙනුවෙන් මට්ටු අල්ලා හියනවා. රේ නිධාම ලුබිනා අයුරුදුවාදා තරග ආරම්භ වෙදදී සිල්ව බිලේස් එයට සහනායි නොවෙනා දැකින්න කැමැති අයගේ ගණනාන් පූජාපාටු නෑ.

මේ කාරණාව තර්හාල් රෝස්ගේ අය්වයින් ප්‍රාග්‍රැනුකිරීමේ ඔයෙය්පානායේ අයන් මෙහුදින් දෙ සිටියා. රේ නිසා අය්වයාගේ ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් ගන්න ප්‍රාග්‍රැන් හැම පියවරක්ම මවුන් ගෙන තිබුණා. අය්වයින් ප්‍රාග්‍රැනරු ජෙත් ස්ටේකර කළින් අය්වාරෝහකයෙක්. මූහු කරන්නාල් රෝස්ගුණ් විරෝධ යටතෙන් සැහැන කාලයක් අය්වයින් මෙහෙයවු නොඳන්න. ගිරිරයේ බර වැඩිවෙදී මූහු අසුපිට යාමෙන් ඉවත්වෙලා ප්‍රාග්‍රැනරුවක් බවට පත්වුණා. මහු කරන්නා යටතෙන් අවුරුදු පැහැශ් අය්වාරෝහකයෙක් හැටියටත්, අවුරුදු එතක් ප්‍රාග්‍රැනරුවෙක් හැටියටත් සේවය කළා. මූහු ස්ට්‍රිලියාගේ දියුණුව් වෙනුවෙන් තම ප්‍රාග්‍රැනම් සොය නොපිරිහෙළා ඉටුකළ අවකාශ සේවකයෙක්.

ජෙත් ස්ටේකරු යටතේ අස්ථලේ සේවයට තරුණයන් තුන්දෙනාක් සිටියා, මේ ආයතනායේ සිටි අය්වයන් ගණන හතරක් නිසා එහි සේවක සංඛ්‍යාවන් ඉතා විශාල වූ නෑ. තරුණයින්

215

"දවස පුරාම මං හිතුවා ස්මේලිකර් මරාදූලී අපරාධකාරයා ගැන දාගන්න ලැබේටි කියලා."

ඉන්දෙනාගෙන් එක් අයෙක් භැල්දාම-ඖුණිය පුරු අවධියෙන් සිටි අතර, අනාක් අදමදනා ඉස්කාලයේ ඉන්ල කටටුවට තිබුණ්නා. ඒ ඉන්දෙනාම මධ්‍යාම හොඳ විටින ඇති අය, මෙන් ස්ටෝකර විවාහකයෙක්. මූලගේ නිවාස නිලධාන්ලන් ඉස්කාලයට ආර දෙසීයක් පමණ දුරින්, ස්ටෝකර මෙහෙම සහ මෙහෙම මියට දරුවන් භාගැ. ගෙදර වැවට ඉන්නේ එක් සේවිකාවක් පමණයි. ජුන්නා ගැහියයක් හොඳිබුණු, වින්දාලාභන්කම් ඇති අය.]-1]

ඉස්කාලය අවට ප්‍රාදේශීල් මධ්‍යාම ආරයි. නමුන් එනැඟට හැඳුක්ම භාගයක් පමණ උඩුපරින් ගෙවුලේ කිහිපයක් තනා ඇති අධ්‍යිකාරී නිලධානවා. වැට්ටුවෙක්හි වෙශ්‍යාච්‍රකරුවිසු විනින් තනා නිලධාන මේ නිවාස බොද්‍යාමයක්ම, ආස්ථාධින අයට වෙන්කරුණු බවා. අනෙක් ගෙවුලු, බාවිමුවර විල්ලුවේ, පිරිසිදු වාතායේ සිසිල විදාහැනිමට කුමති අයට කුලියට ගැනීම සඳහා. මෙනැනින් බවහිරව සැතපුම් දෙකක් රමණ යියාම ආයට පැවිසෙන්නාක් ප්‍රාදේශීලය හමුවෙනවා. බාවිමුවර විල්ලුමට ඇඟාක් භැංකාරී තැවත් සැතපුම් දෙකක් යියාම හමුවෙනවා. මේවලුවන් අවුවින් පුහුණු තිරිණු මධ්‍යස්ථානය. මේක ඉකා විශාල බයංක්‍රාසයක්. එහි අධික්‍රාජුවු මැක්ස්ලෙන් සාම්වරය. ආයතනයේ භාරකාර ප්‍රධානීය, සයිලය මුදුන්. විල්ලුවේ අනෙක් හැම පැන්තක්ම තෙකුලවර වෙන්නේ වන ලැහැබෙන්. එහි රේඛ්‍යවෙන්නේ තැනින් තැනා ඇවිදින අභිජාලයික මිනිසුන් පමණයි. මේ ඇභාසනාවන්න යිදිනිය වුණු සඳහා ගැනීය වනවිට, ඒ රැන්නේ භාන්ත්වය ඔහානා පිශාමයි.

එදා තැන්දාවෙන් වෙනඳු සිශ්‍රාරණ පරිදි සේවකයින් අංශයෙන්ට ව්‍යායාම කරවා, ව්‍යුර මධ්‍යාම තීලා, රාජ්‍ය තාවයට පමණ ඉස්කාලය පියා ඇදුර් දුම්මා. සේවක-භරුණයාන්තේන් ම්දදෙනනකු රාජ්‍ය ආභාරය සඳහා ස්ටෝකර නිවාසට ඇවිද් යිය අනුප්‍රාප්‍තායි හන්විර නම් තරුණයා ඉස්කාලයේ යදි සිටියා. නිවාසට-හිඹ සේවකයින් කුස්සියෙන් සිදුගෙන රාජ්‍ය කැම ගත්තා, මේ-අභාර, එනම්-රාජ්‍ය තාවයට මිනින්තු කිහිපයකට පසු, රඩින් බැන්ස්ට්‍රේනාම සේවිකාව හන්විර තරුණයාලගේ රාජ්‍ය කැම පිකාන ගෙන ආවා. රාජ්‍ය කැමර තිබුණෙන් එම්මස් ගොදා යැදු ව්‍යාංචනයක්. ඇය එසුටි තීම්බ් ව්‍යාංචනයක් ගෙන සියේ නෑ. ඒ මොන්ද ඉස්කාලයේ රල කරාමයක් නිලධානවා. සේවකයාන්ට පනවා, තිබු නිනියක් ගැන මෙහිදි සිහිපත් තිරිම වැදගත්. රාජ්‍ය සේවයට ඉන්නා,

නරුණයාට රාජීයට බිමට අවසර තිබුණෙක් එතුර පමණයි. මත්පැන් සියිව්ච් බිම තහනම්.

සේවකාවට ගමන් කිරීමට සිදුවේ තිබුණෙන් පාඨ විශ්වාස්‍ය මැදින් නිසායේ, එහි තිබූ සහ ඉදුර නිසායේ ඇය ලන්තැරුමක් ගෙන තියා. ඉස්සාලයට යාර නිහාස් ප්‍රමාණ කිනියාදී තැදියියේම බැක්ස්ටර් ඉදිරියට ඉදුර මැදින් මිනිහෙක් ආරා. එහු ඇුයට නවතින්න අණ කළා. මූල්‍යගේ උවහාවය ලන්තැරුම් එලියෙන් ඇයට දුකාග්‍රහනට ලැබුණා. වැදගත් මහන්මයෙකුගේ පෙනුමික් තිබුමිහු, ඇථපාට බිවිඩි ඇදුම් කටටලයක් ගැඳු, රෙදි කුඩ් තොටුයෙක් පැලැදී සිටියා! දණ්ඩ් ලගාවම කකුල් ආවරණය සොරුනා මුට්‍රික් පැලැදී සිටි මූල්‍යගේ අන්, කොළඹට මළාකු ගැටුයක් ඔහිය මුදුරක තිබුණා. එමහන් ඔහු සිටියේ පුදුමැලිවලා, බොහෝම් කැලැසීමට ඡන්වෙලා. ඒ පෙනුම ඇයට සැනැසිමට කරුණක් වුණා. පූංග්‍රේ විසය ප්‍රවිරුදු තිහෙකට වැඩි මිසක් අඩු නැතැයි රැඩින් බැක්ස්ටර් පෙශනාවා.

"මතට කියන්න ප්‍රථමින්ද ම්. මේ ඉතුළා සොරුනා පොන්ද කියලා. සොයි පැත්තාට යන්නාදු කියලා පිනාගන්න බුරුව, ම. මේ විශ්වාස්‍ය මැදිලද තිදාගන්න හිතුවූ විනාරදි. එනැමැත්තුවටිම්. මෙම ලන්තැරුමේ එලිය දැක්වනා."

"මහන්මයා මහ ඉහ්මන් කර්ඩල් රෙෂ්ටර් අයන් කිංස් පිලන්ටි අශ්වයින් පූංග්‍රේ කිරීමේ මධ්‍යයේපානය කිරුවා." ඇය කිවිවා.

"අනෙකු ගැබුවම්? එහෙනාම මම හරි වාසනාවන්නයි. ම. ද්න්නවා හැමදාම යට ඉලන්දාරියෙක් ඉස්සාලයේ නතියම මුරට සිටින බව. බාග වෙලාවට මහ මේ අරගෙන යන්නෙන් මූල්‍යගේ ර කුම්විල වෙන්න ඇති. ම. ද්න්නවා මෙම පූංග්‍රේ ආසිම්බර සොරුනාක් වෙන්න බැවුම ඇලුමක් මිලදී ගත්ත, මුදුලක් උපයාගන්න තිබෙන අවස්ථාවක් මහ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නා නැහැ ගන්ද?"

මෙමහම කිරීමූ ඇතුළු කොළඹ සාක්ෂුවෙන් නැමු පූංග්‍රේ කඩියා එහෙනා.

"මෙන්න මේ ලියුම ඒ ඉලන්දාරියාට ඇද යේ ම ද්න්නාසො. එකට ගාස්තුව වශයෙන් එහිට පැමුවනා, සාර්පුවට තිබෙන ලස්සනම ගුවම මිලදී ගැනීමට, මුදල."

මහු මෙහෙම කියදි ඇය කිලොලු-ප්‍රාණා. මහු එය තදින්ම පැවුණු ආකාරයට ඇය හෙයුවුණා. මහු පසුකර දමා ඇය ඉස්තාලය වෙත දිවියියා.

යෙටික තරුණයාගේ කුම පිශාන ජන්ලයෙන් මහුට දීමටයි ඇය පුරුදුව යිටියේ. ඇය රැකැතට ධන විටන් ජන්ලය විවිධව නිවුණා. ඒ අසල තිබුණු කුඩා මේසය ලූ ගන්ටර් වායිටි යිටියා. ඇය මුහුණ දුන් සිද්ධිය මහුට විස්තර කරන්න ඇටන් ගත්තා පමණයි. ගන්න අර නාදුනාන මිනිහා රෙකුනාපත් ආවා.

"පුහ සන්ධ්‍යාවක්" මහු යිටිවේ ජන්ලයෙන් ඇතුළට එබෙමින්.

"මට තියෙනවා සුතා රක්ෂා එවනායක් දෙකක් කට්‍යා කරන්න." —

අමුන්නා මෙහෙම කියදි මහුගේ මීට මෙමළවූ අන් පැත්තාතින්, අර කුඩා කවිදායි පැකැටුවෙම් කොළඹරකා රැලියට පෙනෙන්න තිබුණු බව එවිත් බැංක්සට්ටර ගොදුවල විශ්වාසයි. ඇය ඒ ගැන දුටුරනවා.

"තමුදෙ මොන්වද මෙහෙළු කරන්න?" ඉලන්දාරියා ඇපුවා.

"ම්. මෙහෙ කරන වැළඳින්, සුමෙහ්ගේ...සුක්කුවටත් කියක් හරි දාගන්න පුරුවනි මිශ්‍රයා. ම්. ද්න්නව් මෙහෙයුක් ගැසලානට ඕහෙල අත්තයින් දෙදෙනෙක්, සිල්ව බිල්ලේස් හා ඔවායි ඉදිරිපත් කරන බව. දෙන්නනා තියම "රිප්" එකක්. සුමෙහ්වා ගොදුව වායි උග්‍රාධිනවා. පර්ලාං පහේ රෙස් රෙසක්ද බෙයාමිට යාරු කියක් ඉදිරියෙන් දිනන්න පුරුවන් බව තියන්නෙන ඇශ්‍රාදා?" —

"ආ. . . . තමුදයක් ඇරු, "රිප්" ගොයාගෙන එන රෙස මත්ත්තුකාරයයක්ද? ඔය රාහිලය මිනිස්පුන්ට ඇපි මෙහෙ සලකන යැරි ම්. පෙන්වන්නම්." එහෙම තුළුප්‍රාන්ටර, ඉක්මනින් බුඟ කුඩාව වෙත තියේ බල්ලා අතහරින අරමුණෙක්.

සේවිකාව ආපහු ගෙදර දුවිගෙන ආවා. එහෙම එදි ඇය ආපසු භැරි බැලුවා. ඇය යුවුලා අර අමුන්නා ඉස්තාලයේ ජනනල් කටුවෙන් ඇතුළට එමිගෙන ඉන්න යැරි. භමුන් රට මිනින්තුවකට පස්සේ හන්ටර බල්ලා-ලිජාගෙන-එනාගෙන, අර මිනිහා පැන ගිහින්. මහු කොළඹට ගියාද කියන්න ග්‍රන්ටර දුවෙම් නෑ. ගන්ටර බල්ලාත් රැගෙන ගොඩනැගිල්ල එවිට් ගියත්. අර පුද්ගලයා ගැන තිසිදු සලකුණක් දැකෙගන්න බැරුවුණා."

219 "മഹුමේ අන්ත ලොකු ගැඹයක් සහිත මුදුරක් තිබුණා."

"මමාහොතක් ඉන්න." මම කිෂේපයි.

"බල්ලා සමග එමුදය ඇවුත්තාව හොයදී, තරුණයා ඉස්තාලයේ දොර අගුර දමා මිලයේ නැදුදා?"

"විභිජ්ටයි වෛවිසන්! ඉතාම විභිජ්ටයි!" හොමය කිවිය.

"මබ කිවි මේ කරුණ ඉතාම වැදුණු උකක්, ඒක කොයිනරම වැදගත්ද කියලා මට අවබෝධ වුණාද කිවිවාන්, ම. ඒක ගැනම අහලා විශේෂ විදුලි රැකිවුධයක් රැක් ගැටිවා, ඩාටුවර වලට. අර ඉලන්දාරියා ඉස්තාලයේ දොර හොඳින් අනුරු දමා වහලයි බුදු කුවුව වෙන ගිහින් තියෙන්නෙ. අර කුවුජ්ජා කුඩා රැකක්දු. මිනිහෙකුට අනුර වෙන්න තරමි-කා ප්‍රාග්‍රැන්ට් නැති බවයි කියන්නෙ.

අනෙක් සේවක තරුණයන් මැදමදනා ආපසු රැහැරු භන්වර බලාගෙන සිටියා. ප්‍රාග්‍රැන් මුවන් ආච මානුම සිද්ධිය ගැන කියලා මූලු අශ්වයින් ප්‍රුෂුජුකරු, ස්ටේකරු රැකිවුවයක් ගැටිවා. ඒ විස්තරය අහලා ස්ටේකර බොහෝම කළබලයට භන්වුණාදු, නමුන් මෙම අමුන්නාගේ පැමිහිම වැදගත් එළන්නන් කුමුදා ආකාරයටද කියලා ස්ටේකර හේරුම ගනිපු බවක් පෙනෙන්නෙන් නැහැ. මෙම සිදුවීම නිසා මූලු මහත් කැලුණීමට පත්ව සිටි බවට් නම් ගැනයක් නැහැ.

රාත්‍රී රැකට අවදුවුණු ස්ටේකර මහත්මිය දුටුවා, තම සැමියා ගැද පැලදේ ගන්නා යැවි. ආය ඒ ගැන ප්‍රාග්‍රැන් කළාම මූලු කියලා තිබෙනවා, අශ්වයින්ගේ ප්‍රමුඛම ගැන පහුගේ හිතට භය බවන්, ඒ නිසා මූලුට නිදාගැනීමට අපහසු බවන්. මොකුත් ප්‍රාග්‍රැනයක් නැතිවි, ඉස්තාලයේ තත්ත්වය සියල්ල අනුවුදායක්ද කියලා හොයල එන්න, මූලුට එහි යන්න උවමනා බව කිවිවදු. ඒ වෙළාවේ තනියම අශ්වයින් ගැන හොයන්න නොයුන ලැසුව-ස්ක්‍රේනර මහත්මිය සැමියාට බැගැපත්ව ආයවනය කර සිටියාද. ඔම්, වෙළාවේ මහ වැස්සක් කුඩා වැළෙන්න වැහිඟායාද වැළවන ගධිය ආයට අහිල තිබෙනවා. නමුන් ආයගේ ඉල්ලීම ගණනකට කොගන් මූලු වැහිකඩායක් ගැදමගෙන ගෙදරින් පිටවී ගෙයදු.

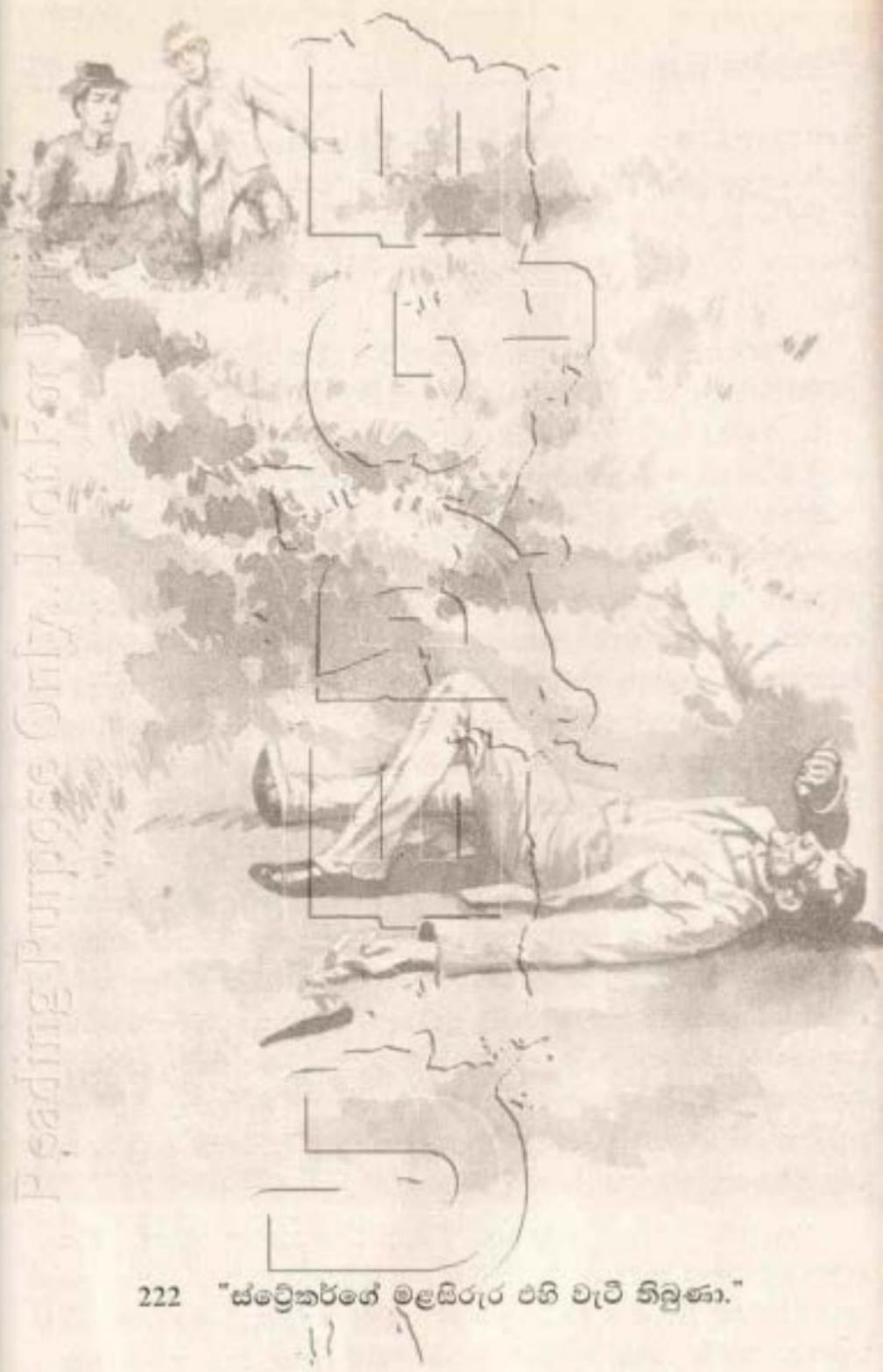
ස්ටේකර මහත්මිය-අවදුවුණ් උදේ භතටයි. තම සැමියා තවමන් ආපසු ඇවින් නැති බව ආයට දකින්න ලැබුණා. ඉක්මනින් ගැද පැලදෙන් ආය, සේවකුව ද සැද්ධාගෙන ස්ටේකර මහනා ගැන හොයා බලන්න තිවියින් පිටතට ආචා. ආයට දකින්න ලැබුණ්

ඉස්ථාලයේ ඔදාර සම්පූර්ණයෙන්ම එමුණුක කර දමලා ඇති බව. අය්වයා ප්‍රමේණම් කරන්න සිටි හත්තුර, පුද්ගලික් මත වැනිරිලා සිටියේ සම්පූර්ණයෙන්ම මහවි සිහිකල්පනාවක් දහාමැතිවයි. සිල්ව බිලේස් අය්වයා සිටි ඉස්ථාලය හිය. ප්‍රහුණුකරුණී ගැන සිසිම සලකුණක් තැ.

ඉස්ථාලයේ උධි මහලේ තිදා සිටි සේවක තරුණයන් දදදෙනා අවදිකරනු ලැබුවා. මවුනට රාජ්‍යීය තිසිල ගවිදයක් අහන්න ලැබේ නැහැ. ගොඟාමටන් මවුන් ගොඟාම තැදින් නින්ද යන අයදු. තන්ටර් කොයිතරම තැදින් මත්වෙලා විටියද තිවිවෙන්, මහුව නින්දෙන් අවදිකරවා ගැනීම ඉතා ආපහසු බව මවුනට පෙනිලා තියෙනවා. පැහැදිලිවම මහු මොනාවා පාරි ප්‍රවලු මාර්ගයෙන් මත්කාලා වෙන්න ඇති. මහුවී නිදායන්න තැබුලා. තරුණයන් දදදෙනාන් කාන්තාවන් දදදෙනාන් අය්වයා සහ්ප්‍රහුණුකරු සයටිමේ අරමුණෙන් දිවිගාස් තිබෙනවා. සීඩ තැසල් කුඩා කදු ගැටයට නැගුහාම විල්පුවේ සැහෙන තාම දුට දැකිය හැකියිල. සිල්ව බිලේස් අය්වයාගේ සලකුණක්වන් මවුනට ප්‍රාග්ධනී තුරිවූණා. ණමුන් බෙදවාවකයක් පිළිබඳ අනුතුරු ඇගපීමක් නම් මවුනාප්‍රදින්න ලැබුණා.

ඉස්ථාලයේ සිට සැහැපුම කාලක් එමක දීරින් පදුරක පැටවී තිබුණු ජේන් ස්ටේකර්ස් පිටපතාය දැඟුගට සයලුවෙන ආකාරය මවුන් දුටුවා. මවුන් විභාම එනැනැට ශියා එනැනැට විකාස් එහායින් විල්පුවේ පොලෙහාටර පහත මට්ටමනින් එහි, බෙසමක තැබිය ගත් තරමක් ලෙඛ ව්‍යුත් මවුනට දැකින්න ලැබුණා. අවායනාවන්න ප්‍රහුණුකරු ස්ටේකර්ස් මුළයිරුද එහි වැෂ් තිබුණා. බර ආපුදයකින් එල්ල කළ එවිටවන් පහරකින් මහුගේ තිසුව දරුණු තුවාල දියුවි ඇති හැටි මවුන් දුටුවා. එමෙන්ම මහුගේ කළම් මුවහන් ආපුදයකින් කළ දිරිස කැපුම් තුවාලයක් ද තිබුණා.

කොමස වෙනත් සතුරන්ට පිරුද්ධය ජේන් ස්ටේකර එඩිනර ලෙස සටන්කර ඇති බව පැහැදිලියි. ඒ මොකද මහුගේ දකුණු අන් කුඩා සිහියක් තිබුණා. පිහිනාය මිට දක්වාම සම්පූර්ණයෙන්ම වැඩි තිබුණෙ කැරිගැසුණු ලෙසින්. පහුගේ වම් අන් රුද සහ කඹ පාට සේද කර ලේන්පුවක් තිබුණා. මෙය, කලින් දා රාජ්‍යීය පැමිණී අමුන්නා පැලැද සිටි කිර ලේන්සුව බව සයටිකාවට හදුනාගත හැකිවූණා. මන් වු තිදාවෙන් අවදී වු පසු හන්ටර් ද එම කරුණ

222 "සලුකරගේ මළයිරු එහි වැට් නිව්නා."

නිවැරදි බව සහතික කළා. තමාණේ රාත්‍රී ආහාරය වූ එත්මස් ව්‍යාජනයට, ජන්ලයන් නිදාකාරක ඩිජ්ඡයක් මිශ්‍ර කිරීමෙන් ඒ පුද්ගලයා විසින් කරන්නට ඇති බව හන්දරට විශ්වාසයි. ඒ මගින් මුරකාරයා සිහිමුර්ජාකර අශ්වයා මොරක්ම කිරීම හැඳුනු ඇරමුණ වෙන්න ඇති.

මෙ සිරුර තිබු ව්‍යුහ මධ්‍ය යහිනා පස් මත, අනුරුද්‍යන්ට අශ්වයාගේ කුර ඩළකුණු සැහෙන්න නිවුණා. අරගලය ඇතිවෙදී අශ්වයා රැකැන හිටි බවට කිසිල සැකයන් නැහැ. නමුත් පසුදිනට එම්වෙදී උ රැකැනින් අනුරුද්‍යන් පවතා. ධාචුවුවර් විල්ලුව පෙදෙස වෛටටම අහිගුණයිකයන්ට දැනුම තිබා ප්‍රාග්ධනය ගැන සෙවිල්ලෙන් හිටියා. අශ්වයා ගැන හරි ආරුවිදුන් දෙනා සකඳානකුට විශාල කානායෙක් දෙනා බවට ප්‍රයිදි කළා. නමුත් උ ගැන කිසිම ආරුවියක් නැහැ. රැඳා ඉස්කාලයේ සේවක ලමයාට ලැබේ තිබුණු රාත්‍රී ආහාරයෙන් ඉතුරු වූ ස්වල්පයක් විශ්වලුණුය කර හිටෙනවා. එහි සැහෙන තරම් අවිං මිශ්‍රව තිබු බව පිශ්චැයින්ට සොයාගැනීමට හැකිවුණා. නමුත් එම එත්මස් ව්‍යායෝගම ආහාරයට නැත් ස්වේච්ඡර නිව්ස් අයට කිසිම ආකාධයකට මුහුණ දීමියා සිදුවුණු නැහැ.

මෙ පරික්ෂණය ගම්බන්ධි ප්‍රධාන කරුණු තමයි මම මෙ සඳහන් කළේ. මෙය හාරවී නිලධා පොලිස් පරික්ෂක ගෞරි බොහෝම දක්ෂ නිලධාරයෙක්. සියුවුම මුණු ආකාරය පිළිබඳව වින්නරුපයක් සින් මවාගැනීමට තරම් මුහුට හැකියාවන් ඇත්තාම්, රැකියාවේ ඉහළටම මුහුට උසස්වීමට හැකි බවට සැකයක් නැ.

පා) පරික්ෂණ සඳහා පැමිණි ගුෂ්ගර සැකයට හාරුයා වූ මිනිහාව සොයාගෙන, ඔහුට ඉස්මතින් උස්ස්ඩ්ඩ්ඩ්ග්‍රැව් ගන්නා. මුහු සොයාගැනීම එනරම් අපහසු වුණේ නැතැ. ඒ මොකද මුහු ලැගුම්ගෙන හිටියේ අර ම. ඔබට කළින් කිරී, ආකාධිකයන් ව්‍යායය කළ තිව්‍ය විලට සම්පූ කුලියට ගත් තිව්‍යයක, ඔහුගේ ණම . තිව්‍යරෝයි සිමිසන්. මුහු බොහෝම හොඳ ඉහළ පෙළේ පවුලක උපක ලබලා. හොඳ අධ්‍යාපනයක් ලැබූ අමයක්. නමුත් රැස ඔවුනු ඇල්ලීමට සිහින් මොධනයිකන්යියක් අපරාදේ පිහාය කළ කෙනෙක්. දැන් ඔහු අමාරුවෙන් තිව්‍යෙන්වෙන්නේ, ලන්ඩ්ඩ්ඩ් සුපසිදිය රැස මට්ටු සමාගම්වලට අශ්වයින් පිළිබඳව උහාස් ඔවුනු දැපයීමෙන්. ඔහු මට්ටු හාරුගනිපු පොන පරික්ෂා කර බලා නියෙනවා. ඒක සඳහන්ව නිලධාරී

අනුරුදුන් වූ පිළිව බිලේස් ජයග්‍රහණයෙහාරන බවට රන්පෙළුම් පන් දහසක මුදලකට ආලේඛ ඔවුනු ගැනී. අත්ත්ත්වා ගැනීම්, සිය කැමුත්තෙන්ම තිපු ප්‍රකාශයක් තර තිබෙනවා.

තිපු වාචිමුවර ප්‍රංශයට ඇවිස් තිමියන්ගේ කරනාල් රෝස්ගේ ඇඟවයින් සහ මේපල්පෑන් ඉස්තාලුයෙන් වෙසෙක්ස් කුසලානට ඉදිරිපත් වෙන මධ්‍යාම්පියා නාම ඇඟවයා ගැනී අපුන්ම නොරුරු සපයාගන්නා අදහසින්දු. මේ තේඩ්ස්පෑරු පිළිව බිලේස් ව මාදු තරගයක් දෙයි කියා විශ්වාස කුරා අනෙකු වෙශවත්ම ඇඟවයා. කළින් ද්‍රව්‍යය සිමියන්ගේ ගැසිරිම විශ්වාස තෙම්ප්‍රේ කරුණු තියිවක තිපු ප්‍රතික්ෂේප කළේ ගුහු, නැමුන් එහු කියා පිටියා කිසියම් අපරාධයක් තිරිම් ටෙන්තුවක් ගැනී අලුයිමක් මැපුව නොතිබුණු බව, මැපුව අවශ්‍යව තිබුණ්, අංවිසින් පිළිවෙදව තිබුරදී නොරුරු ඉස්තාලුයෙන්ම 'ලංඡු උජුවල්' ලබාගැනීම බව. මැපුගේ නැගිටු කර ලේන්සුව ඉදිරිපත් කුලාම සිමියන් බොහෝම පුදුමැලි වුණා. එපමිණක් තොටියි, මියගිය තැනැත්තායේ අතට එය ලැබුණ් සොහොමද යන්න ගැන තියිවක තිශ්වර එහුට ගැනීම් තිබුණ් නෑ. ගිවිස්ගෙරයි සිමියන්ගේ ඇදුම් නොම් තිබුණා. එයින් තෙරුම ගැනීමට ගැනීවුණ් මැපු කළින් දා ගැනීයේ වැශ්‍යයට හසුවි ඇති බවයි. එට අමතරව මැපුගේ සැරයටය මෙහිදී ඉහාම වැදුගත් වෙනවා. එය 'පිනාං තිනිඹු සැරයට්' නමින් හැඳුන්වන වර්ගය, මේ ගැලට එයම් පුරවා සඳු බර මුදුරක්. මියගිය තැනැත්තා ලබා ඇති තුවාල දින බලන විට එවා මෙවැනි බර මුදුරකින් නොනාවන්වා පහාර දිමෙන් කළ ගැනී එවා, අනෙක් අතට සිමියන්ට තියිමු කුවාලයක් සිදුවි තිබුණ් නැහැ. සැලුකරගේ පිහියේ තිබුණු ලේ ප්‍රමාණය අනුව, මැපුගේ සැතුරුන්ගෙන් අඩුම වශයෙන් එක් අයෙකුවන් ගැනීම් ලබා සිටිය යුතුයි. මන්න වොටසන් කරුණු සියලුම ප්‍රකාශන් එහෙත් නොඅඩුව පැවැසුවා. මේ ගැටුලුව විසදීමට යම් අදහසක් දියාගැනී නම් මං මෙට කෙශයේ වෙනවා."

හෝමිස් තම දිරිස කරාන්තරය එයේ පවත්දී මම එයට දැඩි උනන්දුමටත් සවන් දිජානා සිරියෙම්. මැපුව සුපුරුදු පැහැදිලි මෙයලියෙන් ඉදිරිපත් කළ මේ තුරුණු බොහෝමයක් මා ප්‍රවිත්තාන් තියවා තිබු එවා විය. එහෙත් එකිනීවක් එකිනෙකට සම්බන්ධ වන ආකාරය නො එවායේ වැදුගත්කම මම වටහාගෙන නොයිවෙයි.

"මෙහෙම වෙන්න බැරිද හෝමස් අමහර විට අර සැවේකරගේ කළවයේ තිබූණු ඇවාලය යුතුයේම පිහිත්යන සිදුවූ එකක් වෙන්න බැරිද?"

"අමහර විට ගැනම්පි ටොටිසන්, බොහෝ දුරට ඒ විධියට සිදුවානා වෙන්න පුරුපිනි. රෙහෙම මුළුණාත් විත්තිකාර සිමියන්ගේ වාසියට තිබෙන එක් යැක්සීයක් ඉවත්වෙනවා. නමුත් තවමන් මට හිතාගන්න අමාරුදී, පොලියිඩ් මේ පැලිබඳ දරන මතය කුමක් වේවිද කියල.

අප ඉදිරිපත් කරන උපකළුපනය කුමක් වුවත්, එට විරෝධා මතුවෙන්න පුරුපින් කිහිපා මට හිතානවා ටොටිසන්. මට දැනගන්න ලැබූණු හැරියට පොලියිඩ් මතය ගෙමිකයි.

මත්වෙන් යෙහි බැම ඉස්තාලුද් ඉලන්දාරියාට කන්න සලස්වලා, සිමියන් භාවන් පෙන තිබූ අමුතර යහුරකින් ඉස්තාලයේ දොර ඇරශනෙනවා. පුහු අයවායා දුවිතාව ගන්නේ පැහැරගෙන යාම් ඇදහසින්. නමුත් අයවායාස්කරිස්ලියාට දමා තිබුණේ නැහැ. සිමියන් එයන් අයවායාට දමාගන්නා ඇති. එසෙම කරලා ඉස්තාලයේ දොර විවාහව තිබියදී සිමියන්, සිල්ව බිල්ලැස්ඡංගනා පිටවී යනවා. එක්සෙස් පුහුණුකරු සැවේකරුව, සිමියන් සහ ආයච්‍ය මගදී හමුවූණා. නැතිනම් පුහුණුකරු මවුන් පසුවත රැලවාගෙන ගිහින් අල්ලාගන්නවා. එනැනදී සන්ඩුවක් අනිවූණු එසේ පුදුමයක් නෑ. සැවේකරගේ පිහිපාරෙන් ගෙරිලා, මුහුට දරුණු සාමයයේ පහර කිහිපයක් එල්ල කිරීමට සිමියන් සමන් වෙනවා. එට පසුගස් එහු අයවායා දරුගෙන ගිහි. රහස් නැහැ සහගත්වන්න ඇති. එසෙමත් නැත්තාම් මේ සඟ්ඩුව වෙන අනරේ අයවායා පැන ගිහින්, තවමත් මේ පිල්ලුවටම කොළඹ හරි ඉන්නවා වෙන්නත් පුරුවනි. පොලියිඩ් මානා එයයි. එමය සිදුවිය නොහැකි එකක් බව බැඳුවැඳුවටම පෙනෙනවා. නමුත් එඹාන් පැහැදිලි කිරීම මේ කරමටවත් සිදුවිය ගැනී රෝ මානාවේයි. කොහොම වුණන් අදාළ ස්ථානයට ගියාට පසුගස් මේ. මේ හැම දෙයක්ම හොඳින් සෝදියි කරලා බලනවා. එසෙක් මේ සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුර යමක් කිමට හැකියාවක් මට නම් නැතු.

වැටියටොන් නාම් ගාමලාකාය වෙන අප උගාවන විට සන්ධියා කාලය එලැංශී තිබූණා. විශාල කටයක් ලෙස පිශිවී බාවුවර විල්පුලේ මැද වැටියටොන් ගම්මානය පිහිටා තිබුණේ විශාල පැහැංක් මැද

උවට නොරා ආ කොටස විළයිනි. අපතලාභයාරුන්ගේ මහත්වරු අදමදෙනාත් දුම්රිය ප්‍රභාවනි යදි පිටියය. සිංහාමයකුගේ කේර වැනි කොළඩියක් ද, මූහුණ පුරා වැඩුණු යවුලත් ද තිබූ පුද්ගලයා ප්‍රාලිජ් පරික්ෂක ගෞගිරිය. සියලුම ඇදුම පැලදුම් සම්පූර්ණ වී, උපැසක් පැඳුද යිටි, ඇති සිරුරක් තිබූ අනෙකු කරනාල් රෝසය. මූහු රෝස සඳහා අශ්වයින් යෙදවීම පිළිබඳව ඉම්හින් ප්‍රසිද්ධියක් උබාසිටි ගැනැත්තෙකි.

"මබේ පැමිණීම ගැන මට උබාහොම්, සන්නොයායි, හෝමිස් මහත්මයා. මේ පරික්ෂක ගෞගිරි මහත්මයා ක්‍රුල යුතුයි තියල තිනෙන හැම දෙයක්ම කළා. ඒ විශ්වාස් ප්‍රතිඵලිකර මරා දැමු පුද්ගලයාට නිසි දැමුවම උබාදීමටත්, මෙය නැතිවූ අශ්වයා යොයා ගැනීමටත් කළ යැකි විනෑම දෙපුක්ම සිරිමට මේ පැසුවට වෙන්න නෑ."

"මබාහාවද අප්පෙන් දූනුගත්තා උම්බිල තියෙන අනාරකුරු?"

"තියන්නාත් කෙශගාවුයි මහත්මයා, ආප උම්බිල පුරානියක් නම් නෑ. විවාහ අශ්ව කරන්නයින් රැඳියේ සුදාකුම්න් තියෙනවා. ඇදිරි වැශ්වන්නා තැනින් එම පුද්ගලය පරින්යා කරන්න එක තැම්බැත්තෙන් ඇති. ඒ නියා අපි යන ගමන් තත්ත්වයි?"

මිනින්තුවන් ගෙවදී මවින්හියර් පුද්ගලය හරහා ඇපි අශ්ව කරන්නයෙන් ගමන් කරමින් සිටියෙමු.

ගෞගිරි මෙම අපරාධය පිළිබඳව තම අදහස විස්තර කළේය. එය සම්පූර්ණයෙන්ම හෝමිස් දුම්රියදී පැවසු දෙයම විය. හෝමිස් වරින් වර ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කළ අනර, කරනාල් රෝස සියල්ලටම සාචිවානව සවන්දීමගෙන සිටියෙයු.

"සිටියරායි සිම්සන් උබාහොම් යුරට දන් දළේ හිරවෙලා අවසන්. මේ විස්වාය කරනවා ආප ගස්සෙන අපරාධ කාරයා මූහුයි තියල. මූහුට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂි ගැන තියෙනවා නම්, ඒවා කොළඹ්ම මහු වරදට හසු නොකළත්, අනියම් ආකාරයට මූහු වරදකරුවා බව ඔප්පු කරන ඒවා."

"ස්වේච්ඡරගේ පිහිය ගැනු නොයල බැඳුවද?"

"ඒක ගැන අපි අවශ්‍ය නිශ්චලනයකට ආවා. ස්වේච්ඡරට තුවාලය සිදුවී ඇත්තේ, මහු ඇද වැශ්වදී තමාගේම පිහියෙන්."

227 "මෙව පැමිණිල ගැන මට බොහෝම සන්නෙයායි."

"මගේ මිතු දෙශීයකර වොල්සිනූත් අප එදිදී දුම්බියේදී එය මතයම ප්‍රකාශ කළා. ඒක එළඟම කම් සිම්හන්ට විරැදුබව සාක්ෂිය කවන් ගැනීම් වෙනාවා."

"ඇක්ෂණන්ම මිටි. සිම්හන් ලෙ පිළියක් වන්, තුවාලයක් වන් නැහැ. මහුට විරැදුබව ඉකාමාප්‍රමාදාසාක්ම් තියෙනවා. සිල්ව බිලද්ස අශ්වයා අනුරුදුන්ටිම මහුට ලලාකු වාසියක්. ඉස්තාලයේ සේවකයාගේ කුමට විෂ මත්තෙන් එම්ම ගැන්න් මහු වෙන ඇක්ක යොමු වෙනාවා. වැස්ස වෙලාවේ මහු එලිය ගැමන් කර ඇති බවට කිසිම සැකයක් නැ. එමගට මහු ලෙ ඇති බර සැරයටියා සහ මියමිය තැනැන්නා අමත් තිබූ කර ලේනසුම් ගැන්න් අපට අමතක කරන්න බැ. මං හිතන්නේ දුරි සහාවක සැලුමට පත්කරන්න ප්‍රමාණවත් කරම සාක්ෂි අප ලෙ තියෙනවා."

එයට එකඟ නොවන බව තුළුව්න් උහැමිස් පිස සෙලෙවිටිය.

"දක්ෂ තිතියුලයකුට ප්‍රථම් එය සාක්ෂි නැම එකක්ම කැබේ කැබේලිවලට කඩා දමනා. මහු මොකටද දුශ්ච්වයා ඉස්තාලයන් ඉවතට අරගහන යන්නා? මහුගේ අරමුණ අශ්වයාට තුවාල සිදුකිරීම නම්, ඒක ඉස්තාලය තුළදීම කළ නැතියි. මහු තුළ අශ්වයාගේ කුමුවේ දාර විවාහ කළ නැති දමකර යුතුරක් තිබූණාද? මහුට අවිභුතු රිකුණුවේ තුමන මාඡය වෙළුන්දාද? ඒ වික්නෝටම වඩා, මේ පළාතට අමුන්නේක් එන සිම්හන්, කොජේද අශ්වයක්ට ගැන්න්නා? වෙන එකක් නොවේයි, සිල්ව චිඛුද්-විජ් දුපුසිද්ධ. කැඳි පෙනනා අශ්වයක්? අර සේවකාට අන් ඉස්තාලයේ ඉලන්දාරියාට යවන්න නැදු උයමන ගැන සිම්හන් ඉමාකාද කිවිටි?"

"මහු කියෙනවා ඒක ප්‍රාමාදුයේ තැන්ටුවක්ද. මහුගේ මුදල පසුම්වියේ කිනි පවුම් දූෂයේ නැශ්විටුවිණාම හම්බවුණා. නමුන් බබ පැවසු අර දුෂ්කරනාවල නම් එය කියන තරම් බරපතල නැහැ.

මහු මේ පළාතට අමුන්නේක් නොවේයි. මහු දෙවතාවක්ම ශ්‍රීජම සාහුවේදී වැවිස්ටොන් තිවාසවල ලැඹුම්ගෙන ඉදාලා තියෙනවා. අවිභුත නම් මහු ලන්ඩ්හැයන් මිලදී ගෙනා, අරගහන එන්න ඇති. අර අමතර යුතුගරන් ගතපුතු ප්‍රයෝගනාය ඇත්තාට පස්සේ කොජට හර විඩිතලා වෙන්න ප්‍රථමි. ඒ වෘත්තම අශ්වයා මේ පළාතේ ලේඛ ඉල්ලම හාරන ගැමුරු පතලක අධියේ වෙන්න ඇති.

"කරලේන්පුව ගැන මූළු මෙහෙමඟා කියන්නේ?"

"මූළු පිළිගන්නාවා එක මූළු සංඛ්‍යාලයක් කියල. සිමිසන් කියන්නේ රේක මූළු අනින් නැතිපුණා වියලයි. නමුත් දීන් පරිශ්‍යාලයට තවත් තරුණු කිහිපයක් එකාකුවෙලා තියනාවා. එයින් අපට හිඹාගන්න පුරවනි. මූළු අශ්වයාට ඉස්සාලුවයන් එමියට දක්කාගෙන ගියේ ඇය කියලා."

මෙ නොරඳුරු පෙන ගෙවීම්යෙන් ඔද්‍යවන් යොමුවේයි. ගුරි කරුව පටන් ගත්තේය.

"මෙ මිනිමරුම පිළිවුණු තැන ඉදිලා සැතුපුමක් ඇතුළා, සඳහා රාජියේ අනිදුෂ්‍යාධිකාරීවූරු බැඳුගෙන හිටි තැනක ලකුණු අපට දකින්න ලැබූණා. නාමුත් අයුතරුවාදා වෙනමකාට මුවන් රැනුනින් පිටවෙලා හියින්. සිමිසන් භා අනිදුෂ්‍යාධිකායන් අතර යම් රහස් හිටිපුමක් ගෝ සඳහාව්‍යාම් හිටුණා කියලා හිතාමු. එහෙම නම්, සැවුකරට සිමිසන් ආහාරණී මූළු අශ්වයාට අනිදුෂ්‍යාධිකායන් වෙත දක්කාගෙන යදි සහිත්තා තැබිරිද? දැනුට පිළිව විලෝච මුවන් ලය ඉන්නවා වෙන්නස් පිළිවන්."

"මට ඇත්තෙන්ම එහෙම ඔද්‍යක් මිලනීන් පුරවනි."

"අනිදුෂ්‍යාධිකායන් අසායන්න ටීල්ලුව් ප්‍රංශු සම්පූර්ණයන්ම පිරා බලන්න අපි පටන් ගරුණනා. වැට්ටිස්ටෙන් ප්‍රංශු යේ සහ මෙහි සිට සැකපුම දහයක අරුධ විශ්කම්හායන. බැම ඉස්සාලයන්ම අශ්ව මුළුවක්ම ම. පරිශ්‍යාලට ලක්ෂාවා?"

"මෙසේට තිරුවාම තැවත් අශ්වයින් ප්‍රංශු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් තිබෙන බව තුපට අන්න ලැබූණා?"

"ඒක ඇත්තා. ඒ ඩරුණු අඩු මින්නාස්ලකා හරින එක වැරදියි. මුවන්ගේ අශ්වයා වන ප්‍රස්ථාරී, සිල්ව බිලෝච එක්ක දුවදී දෙවැනි තැනට පත්වෙන බවයි කාරුණිකා ඇති. එතැන් ප්‍රයාන ප්‍රංශුකරුවා යයිලය මුවන්. මූළු ඩෙස්බෙර් දිනන බවට විගාල මුදල් ප්‍රමාණයක් ඔවුන් අල්ලා ඇති බව අපට ද්‍රායන්න ලැබූණා. ඒ වෙශ්‍යාල මූළු ජේන් සැවුකර එක්ක එවිවර ගින ගුණාද නා. අපි මුවන්ගේ ඉස්සාලයන් පරිශ්‍යා කරල බැලුවා. නාමුත් මේ පිදියට යයිලය මුවන් ගම්බන්ධ යයි සිතිය හැකි කිසිම ලකුණක් එහි හිටුවන් නැහැ."

"මම පුද්ගලයා සිමිසන්, මේපළුමෙන් ඉස්ථාලය හා සම්බන්ධ කොරන තරුණක මිටුව හැඳුවෙන් නැදු?"

"ඒත් නැහැ."

කතාවහා රෝනින් අවසන් විය. මිනින්ගේ කිහිපයකට පසු රියුදුරා රෝය නැවුම්විය. ඒ රතු රැකැශී ගෙධාලුන් තහා තිබූ තුරුමුහුරි ඇඩා නිවසක් අසලයි. අශ්වයින්, පුහුණු කිරීම සඳහා සකස් කළ බාවහා පරියක් සහිත ප්‍රමදයක් දී ඉදිරියෙන් පිහිටා තිබිණි. රෝන් රෝනා පැත්තෙන් තරමු ආහ, උස් එස්විලි කැඳ දිගු පොචිල්ලක් අපි දුටුවෙමු.

ඊට අමතරව මැයිස්ලිම්ස් අදයින්, තුරග තරග වලදී අශ්වයින් මුළුණ දෙන, පැනීම පුහුණුවේ දෙනු මලුවාට හා දියකාවිති ද, ගෙවල් කිහිපයක් ලෙස මේපළුවින් ඉස්ථාලය දැනුමිය නැකිවිය. ඒ හැරුණු වේ සැම දෙසකින්ම ද්‍රෘහව ලැබුවෙන ගුල්කඩ රැහැනි බාවිමුවර විල්පුවයි. අපි කුවරුත් අශ්ව රිමයන් සිමරු බැඳීමු. රෝහන් හෝමිස් රමණක් අපුන් පුවිපහසු ලෙඟු වායිවි, ආහ අහස දෙස තෙන් සොමුකරගෙන, කළුපනාවේ තෙලු සිටිතයි, මුළු ප්‍රාග්ධනයේ අතට තටුව කළුමි. නමා සිටියේ මකානිද යත්තින් ප්‍රවාහුව වි, මුළු ඉක්මනින් රිමයන් විමට බැස්සේය. කප්පනල් ගරුස් හෝමිස් දෙස බලායිවියේ මහන් පුදුමයෙනි.

"සමාවෙහේ මෙයෙමයා. මම මේ දැවැල් හිනයක් දැනීමින් සිටියේ." හෝමිස් පිළිනුරු දුන්නේය.

රියෙන් බැය ආ මගේ මිනු ආගේ ඇඟනාත් දිජ්නියෙන් බඛුන ආකාරයන්, මුළු සංඛ්‍යාවන් ඉපිලෙන යවහාවයන් මට තෙරුම් ගන හැකිවිය. ගැටුපුව විසදුම පිළිසැසු යුතුව මගට මුළු සාර්ථක ලෙස පිටිසි ඇති බවට අංශුවයි මේ. යහුද, මේ හෝස්ට්‍රාව ලැබුවෙන් නොතැනැකි දැයි මට සිතාගෙන නොහැක.

"හෝමිස් මැසක්මයා, ඉස්සුර පෙළුම අපරාධය සිදුවූ තැනව ගිහි. රත්න මිත කුමැති ඇති?" ගුගරි/ඇයිය.

"නෑ. ම. වැඩිය කැමතියි වික වෙළාවක් මමණ් ඉදලා නොපැහැදිලි තැන් කිහිපයක්, තුළ්නායක් දෙකක් මාරගයෙන් පැහැදිලි කරගන්න. ස්ටේකරුගේ මුදුයිරුර ආරසු ගෙන්න ඇති කියලා මම විශ්වාස තරනවා?"

"මට. මතිය උඩාවටුවේ. හැඳිස්-මණ පරික්ෂණය පැවැත්වෙන්නේ හෙට."

"මගේ සේවකයෙක් එලඟ ඇඟු දැන් සැඹහන කාලයක සිට තටපුතු කළා ගෙදා තැබ්හාල් රෙඛ?"

"මට. මහු ඉකාම හොඳ තැබ්වකයෙක් බව මට සැම විටකම පෙනීමියා."

"මහුගේ මරණය යිදුවෙන තෙලුරුවේ ස්ථූතිකරගේ සාක්ෂුවේ නිකුත්තු උව්‍ය වල නාමයුතුවනායක එක්වීමියෙදු කරන්න ඇති ගුරුගේ?"

"එම දේවල් හැම එකක්ම එකතුකරලා විසින්ත කාමරයේ තැනක මම තැන්පත් කර තුළුපා. මෙට අවශ්‍යතාම බලන්න පුරුවනි."

"එය දකින්න ලුළුමෙනාවා නම් ඔවුන් ලදාකු සකුටක්." හෝමේ පිළිතුරු දුන්නේය.

අප මෙය රිපා, යුයේ බලාක්ෂියදී ප්‍රාලිජ් පරික්ෂක ගුරුගේ, හතුයේ ලදා පෙරටිවු-නිකුත්තු දේවල් මෙය මහම තැබ්වෙය. හිනිපෙරටිවියක්, අයල් පදාකාක් රමණ දිගු ඉටුපන්දම කැඩිල්ලක්, මුයර ලියෙන් තැනු දුම් පමිච්පයක්, පසුම්බිජක් ආපිරි පමිච්පයට දමන දුම්සොල අවුන්ද ගායයක්, රන්දම්වැලක් සහිත රිදී මරමලුපුවක්, රන්පවුමේ කායි රැකක්, ඇලුමිනියම් බැඳුන්දල් පෙරටියක්, උප හිනිපයක්, සහ උන්ඩනායි විසින් සමාග්‍රම තැනු ඇත්දත් මිටක් සමාය ඉනා මූලිජත්, රැඹුන් නොනැවුමින ප්‍රාග්‍රහයක් සහිත පිහියක් දැරියි විය.

"මෙක හරිම ආවිශ්‍ය පිහියක්." හෝමේ පැවැසුවේ එය සියලුම ලෙස පරික්ෂණයට ලක් තැවැනි.

"මෙහි දක්නට ලැබෙන ලද පැල්ලම් නියා මට හිනෙනාවා මියගිය තැනැන්නා ගාජ් නිකු පිහිය මෙක වෙන්න ඇති කියලා. වොටසන් මෙක නම් එමත් ස්ථේතුයේ හාරින කරන ආපුධියක් බවට සැක තැ?"

"මෙකට නම් ඇම කියන්නෙන් Cataract knife - අස්ථි ගැන්කම් පිහිය කියලා."

"මං දුනගන්නා, ගොඥාම් සියලුම සැත්තම සඳහා යොදාගන්නා සියලුම තැලයක් සහිත පිහියක්. රාත්‍රියේ ගෙදරින් එමියට බැජාලා

අන්තරායදායක ගලවීමෙන් කටයුත්තිකළ යන කොනොකු මෙවැනි ආපුධයක් මගන යැමත් පුද්මයක් විශේෂයෙන්ම මේකා තලය ආරක්ෂා යිනිව ආවරණය කරගතා යැමුව ක්‍රමයක් නැති නිසා..”

“පිහිනලයේ තුව ආවරණය කිරීමට ගොඳාගත් කුඩා කිරුල මුළු කැඳුල්ලක් මළයිරුර අයල තිබි අපට හමුවනා.” පොලිස් නිලධාරයා කිය.

“මහුගේ බිරිදි කියනවා මේක කන්නාඩි මේයය උඩිලු තබා තිබුණේ. කාමරයෙන් පිටපෘතියේදී මහු මූය අතට ගත් බවයි පෙනෙන්නේ. මේක ආපුධයක් තැබියට, බොහෝම දුරවල එකක් බව ඇත්තා. නැමුත් ඒ වෙළාවට මහුට සොයාගැනීමට තිබුණු හොඳම ආපුධය මේක වෙනෙන ඇති.”

“මට බොහෝ මිට එහෙම බෙනාත් ඇති. ලිපි ගැන මොනවද කියන්න පුත්වන්?”

“එයින් ලිපි ඇත්තේ අයට ගාලුට පිදුරු සපයන්නන්ගේ බිල්පත් සහ ගනුදෙනු වාර්තා. එකක් කරුනල් එවාතිනිබුණු උපදෙස් අව්‍ය ලිපියක්. අනෙක බොහෝ විරියේ ලෙසුරියර තම් කාන්තා ඇදුම් හා හිස්වැසුම් අලඹි කරන් ආයතනයනින් හිඛිත්කාල අයකිරීම් පතන්. පවුම තිස්හතයි. පැන්ස අහළුවකට එම අයපත තිකුත්කර තිබෙන්නේ විලියම් බිරුනියාර නැඟුත්තෙනුට. විලියම් බිරුනියර කියන්නේ ඇගේ ස්වාමියාගේ මිනුරෝඩු බව යොරුකර මහත්මිය අපට පැවසුවා. මහුට යැවිය පුතු මිපුම් ඉදින් ඇගේ ස්වාමියාගේ නමට හරවා එවනාවෙළු.”

හෝමියේ එම අයපත සහිත ලිපිය පරික්ෂා කර බැඳුවේය.

“විලියම් බිරුනියරගේ තොකාජ්ම බොහෝම මිල අධික දේවල අදින පළදින කොනොක් වගෙයි. එක් හිස්වැසුමකට හිනි විසි දෙකක්? ඒ කියන්නේ බොහෝම මිල වැඩි වර්ගයේ එකක්. කොහෝම වුණත් මෙවැමින් දුනගැනීම්ව වෙනාන් කිසිවක් නැති බවයි පෙනෙන්නේ. අමි යමු අපරාධය සිදුවූ තැනට.”

විසින්න කාමරයෙන් අප එදායට බිසින්ම බරාදැයේ රදි සිටි කාන්තාවක් ඉදිරියට ආවුළය. මහුගරුමට සිදුවූ විහිපුණු සිදුවීම් නිසා ගෝකුරයන් ඇලලි හිඛ ලකුණු ඇගේ මහුණ් දිස්රිය. පොලිස් නිලධාරයාගේ කමිස අනෙක් අල්ලා නැවැත්වූ ඇය, මහු ඇමතුවාය.

233 "මබර භැතිපුණාද මවුන්ට ගොයාගන්න?"

"අහුපූණාද මවුන්ව්? මබට හැකි ප්‍රිභාද මවුන්ව හොයාගත්තා?"

"තවමත් අපට එට හැකියාවක් ලැබුමෙන් නැහැ ස්ථේරිකර තෙත්තා. මේ පරිභාස් මහෝමස් මහත්මයාන් ලන්ඩ්නයෙන් ඇවින් ඉත්තා අපට උදව් කරන්න. යොදන්න පුළුවන් හැම උත්සාහයක්ම අපි යොදනාවා."

"සමාවෙන්න ස්ථේරිකර මූත්‍රීය, එක කිලකට ඉස්සර ජලිමන් නගරයේ උදාහාන සම්හාෂණයකදී ඔබ මට හමුවූණා නෙදා?" මහෝමස් එක්වරම ඇයිය.

"නැහැ මහත්මයා මබට වැරදිමක්?"

"අනේ හැඳුවා? මට දිවුරන්න පුළුවනි. මබ එදා ඇද හිටියේ දිජිමිලත් අර පැහැඳු ජයද ගවුමක. ඒක පැස්බර පිහාපු විලින් වැඩුමා තිබුණා."

"මය කියන ඕයින් ගවුමක් න්‍යම මත කවදාවන් තිබුමෙන් නැ." කාන්තාව පිළිතුරු දුන්න්හාය.

"ආ එහෙනම් එහෙම තෙන්න ඇති." පැවසු මහෝමස් තම වැරදිම ගැන ඇගෙන් ඩමාව අයදු සිටියේය.

අපි තිවයින් පිටතට ගියෙමු. නෙවි දුරක් විළ්ලවේ ඇවිද ගිය ඇපි, මෙසිරුර හමුවූ විශාල ආචාරයකා වැනි වළ පිහිටි තැනට ලකාවූයෙමු. කඩාය එල්ලා තිබූ පදුර පිහිටිය ඒ අසල තැනිනලා බිම මතුවිටි.

"එදා රාත්‍රි තදින් පුලා හැඳු බවක් අහන්න ලැබුමෙන් නැදීද?" මහෝමස් ඇයිය.

"නැහැ. නමුත් පාරානිපාන එරේෂුවක් වැශැල තියෙනවා."

"ඊ කියන්නේ පිටු කඩාය පුලා. පැහැරට ගහගෙනා සිඟින් පදුර පැවුල්ණා නොවේයි; ගිනාමනාම පදුර මත තැබා තියෙනවා?"

"මට. එය පදුර හරහා දම්ලයි තිබුමෙන්."

"ඔබ පටයන කරුණු කරීම දිනගත්තා පුළුයි. මට පෙනෙන හැටියට පොලොලාවි හැමනැනුක්ම බොහෝම පැහිලා, හැරිලා, මධ්‍යවලා. සඳදා රාත්‍රියේ පිදුවේමන් පස්සේ, බොහෝම මදනෙක් මෙනැන ගැටුපෙන්න ඇති?"

"නැහු මහත්මයා, මෙනෑනා ඔමත්නා මේ පැත්තේ අධිකාව වෙන්න අපි ලඟු පැදු යුතු දූෂීලවටතා, පැමිණි කටුරුත් සිටියේ එය මනයි."

"ඉතාම විසින්දුයි."

"හෝමස් මහත්මයා මෙනෑනා මේ මැලුල් තිබෙනවා හිටියරෝදි සිම්සන්ගේ බුටි සපන්තුවන්, ජෝන් ස්මෝකර් එදා පැලැද සිටි බුටි සපන්තුවක් සහ සිල්ව ත්ලේස් සඳහා ව්‍යත්තු ආල අශ්වි ලාඩිමක්."

"මයේ හිතටින පුරුහරි මකන්මයා, මුළුනාම අති දක්ෂයෙක්!" පැවුසු හෝමස්, මැලුල් ඇතින ගෙන විල තුළට බැස්සයි. එහි එක කොළඹරුන තිබු ලඟු ආදුරු ඡරම්ක් මැදුර ගෙන ආ මුළු, එහි දිගා මුළුන්ය. අනෙකුරුව දුන්පිල් වැළමිවී පැදුර මත තාබාගෙන, විහිදු දදාන්ල මහ මුහුණ තාබාගෙන තම කාර්යය ඇරුණුවේය. මුළු පරික්ෂා කළේ ඉදිරියෙන් තිබු පැමි, හැරුණු මධි ඇහින පොලොවයි.

"මිහේ! මේ පෙන්නයේදු?" මුළු එක්වරම පැවුසිය. එය අධික දැලීම් තිවි ගිහිතුරුයි. එය මත්වලින් ග්‍යුළුපමණ වැයි තිබුණාද යන බැඳු බැල්මට පෙනුයෙන්, ලි පතුරු කැඳුලුක් ලෙසයි.

"ඒක මට මහ ආරුණෝ කොහොමද කියලු මට හිතාගන්නවත් බැවු."

පොලිස් තිලුධිරයා පැවුසුවේ නොසන්සුන් ස්වරයෙනි.

"ඒක එදියට පෙනු ඇත්තු නැතු මිලේ සටභවලයි තිබුන්. ම. රේක දුටුවෙන් ම, රේක ගැටිව තිසා."

"මොන්ට්‍රා! එය රානුන තිබෙන බව මහ දා හිටියදී?"

"මං හිත්‍රා එමහම ඇයෙක් නිවිම් ඉඩා ඉඩා තියලා."

ඊළඟට හෝමස් මැලුල් තුළ තිබු සපන්තු එළියට ගන්නෙය. මෙහි සලකුණු වී තිබා ලාජනා සමඟ සපන්තු විල අඩි සයදා බලුවෙන් මුළු සටන්තු එක තිරික්ෂණය කළේය. ඉන්පසු වෙළන් උඩිව පැමිණි හෝමස් එහි ඉවුර දිග එහිටි මිවණ භා වල් පදුරු අතර ද්‍රාගාමන්, ඒප්පා ද සුක්ෂම ගැලුක පරික්ෂා කළේය.

"මං හිතන්නෙන ආ වෙතුත් මොන්ට්‍රා අඩි සටන්නක් ඇති කියලා. මෙනෙන ඉදා සුළු දිගාවකටම, යාර සියයක් දුරට මං හැඳින් පරික්ෂා කරල බැඳුවා." පුරුහරි පැවුසුවේය.

"හැබේමයි! ඔබ රේකා කිවිවට පස්සෙ, ඒවිවනය විශ්වාස නොකර ම. පොලුව යෝදේයි කිරීම වැයදුයි. රේවුණත් ම. කුමානියි ඇදිරි වැටෙන්න ඉස්සර වෙලා, විල්පුව දිහා විකස් ඇවිදාලා එන්න. එනෙකාට හෝට, මට මේ ප්‍රදේශය පරික්ෂා කරන එක වඩාත් පහසු මවිට. ඒ ගමනට වාසන්ව ප්‍රාරුපක් කරමින් මේ අශ්ව ලාඩම මගේ සාක්ෂුවට ද්‍රා ගන්නම්."

මගේ මිනුයාගේ කුමානුකුල්, නිහිඩ පරික්ෂණය කිරීමේ ආකාර ගැන කරනල් රෝස් එතරම් පැහැදිම්පූ පත්වී යිටි අපුරක් නොපෙනිණ. තරමක් නොඉවසිල්ලෙහි සිටි මහු, පොලිස් තිලයිරයා ඇමතුවටිය.

"මෙහෙරි මහන්මයා ඕඩ මාන් එක්ක ආපසු යන්න ආවෙශන් හොඳයි. කාරණා කිසිපයක් ගැන මට මෙඩි උපදේශ අවශ්‍ය මවනවා. විශේෂයෙන්ම ම. මුල්බන් අහන්නයි කිවියේ, වෙශයක්ද කුසලාන කරගයෙන් අපේ අශ්වයාමය නම් ඉවත් කරගත්තෙන් හොඳයි නේද? එක මහජනයා වෙනුවෙන් අපෙන් ඉටුවිය යුතු යුතුකමක් කියලයි මට හිතෙන්නේ."

"කොම්මාමවත් නම ඉවත් කරන්න එයා." හෝමිස් පැවුසුවේ කිරණ්මක ස්වරයෙහි.

"ම. මබ නම්, නම එහෙමම තියෙන්න ඉඩ තරිනවා."

කරනල් හිස නමා හෝමිස්ට් ආචාර කළේය.

"මෙඩි උපදේශය අහන්න ලැබිමත් මට සකුටක් මහන්මයා. අප දැන් ස්වේච්ඡරුගේ නිවිසට් ආපසු යනවා. මබ විල්පුවේ කරන පරික්ෂාව අවසන් කළාම එකැනුම එන්නා. අපට අශ්වකරන්තයෙන් වැට්ටීමෙක් වෙත යාහැනියි."

මුළු ආපසු හැරි-කියහ. අපි-ඇදුන්නා විල්පුවේ හෝමින් ඇවිද යියෙමු. මෙපල්වන් අස්සාල දෙයින් ඉඩ එස්සගෙන යාමට පටන්ගෙන තිබිණි. අප ඉදිරියෙන් නිශ්චිල්පුව-ලැයි නිශ්චිල්පුව මිවුණ, කුඩා පැලැටි, තණ පදුරු හා තැනින්නාන වැඩුණු, උස් නොවූ පදුරු වලිනි. බැඳු හිරුගේ රන්වින් පැහැනි ආලෝකය ඔම් පදුරු මත වැට්ටෙන්න් අලංකාර දරුණනයක් මැටි-තිබිණ. එහෙත් සොඛාදහම් සුන්දරත්වය, මගේ මිනුයාගේ සින ආකාරගත්තය කිරීමට සමන් නොවිය. ගැහුරු කළුපනාවක වෙළි සිටි මහුව, අධිට පරිභරය අමතුක වි ඇති අපුරක් දියටිය.

"දැන් කාරණා වික ගොනු ජ්‍යෙන්ත්‍යන මෙන්න මේ විධියටසි වෛවිසන්. ගේන් ස්වේකරු මුදාමුවෙහි කුඩා කියන ප්‍රස්නයට පිළිබුරු සෞරිම අම් පැත්තාකින් තියලු හිටිමු. එහෙම කරලා, සිල්ව බිලේස් අස්වියාට අත්වූ ඉරණම මොකක්ද කියලා ඉස්සර වෙලා කළුපනා කරල බලමු. මේ අරථය සිද්ධිවෙදි හෝ එයින් පසුව අස්වියා පැන තියා නම්, උ ආකාශයටද යන්න ඇත්තෙක්? අස්වියා කියන්නේ සාමුහිකව, රංචු විශයෙන් එවත්මීම තුරුපුරුදු සහනක්. කළ යුත්තේ මොකක්ද කියන එක තිරණය කිරීමේ උව නිදහය තිබුණා නම් උ මොකක්ද කරන්නේ? එක්කො උ කරන්ල රෝස්මේග් අස්වියාලට ආපසු එනවා; නැත්තාම් උ ගියලුවන් අස්වියාලට යනවා. උ මොකටද පිස්සුවෙන් වෙශ විලුපුවේ සැරිසරන්නේ? මේ වෙනකාට කටුරු හරි උව දකුල තිශුන්න තිහා. අකිඹන්සිකයා උව අරන් තියා කියලා නොහොම්පරින් හිත්ත්න බැවු. මුළුන්මේ සිරිනා, මොනවා හරි කලබල, කරදර තිශුනා තැන්වලින් පුර්වන් ඉක්මනාට ඇත්තේමයි. මොකක්ද පොලියියේ තාර්යර සිරිභුරු විදින්න මුළුන් කැමති නැහැ. මේ වෙශ පුපුසිද්ධ අස්ථායක එවුනට නොහොම්වන් විකුණ්නන්න බැවු. එවැන්නක් උත්තාන කළුවත් ඒකු මහා-අන්තරායදායක විඛින් වෙනවා. අස්වියා උ තාතාගැනීමන් මුළුන්පා-ඇති ප්‍රයෝගනායකුන් නැ. ඒ වික නොදාරීම පැහැදිලියි නෙදා?"

"මට ඒක හරි. එඟනාම මොකක්ද උව වුණේ?"

"මං ඔබට තිරිපා එක්කො උ කරන්ල රෝස්මේ අස්වියාලට යන්න ඇති කියලා. නැමුන් උ එනැනට අවිත් නැහැ. එහෙමත් නැත්තාම මෙපල්වන් වෙන යන්න ඇති කියලා; ඒ තියා උ සිටිය යුත්තේ මෙපල්වන් වල රේඛ යුතුයි. තරකානුකූලව මේ සිද්ධිය ගොඩනාගිම සඳහා, අම්-ඒක උපකල්පනයක් නැවියට හාවිනා කරමු. එහෙම කළාම අම් යුත්තේ නොතැනරු බලමු.

ශුගරි කිවිවා, එගේ විලුපුවේ මේ කොටසේ පොලුව ගොහොම වියලුයි. එය සිමෙන්ති පොලුවක් වෙශ දුඩී ස්විඛාවයක් ගන්නවා. නමුන් මෙපල්වන් දදයට ඉදිරියට යදිදී විලුපුව මදක් පහතට බැවුම් වෙනවා. එළයට සිටිව පෙනෙනවාද, අර ඇතා පැහැන කරම පහත් තිමත් කියන භූමි. සඳහා ර මිය ප්‍රදේශය, ගොහොම ලනත්ව ජලයන් පෙහි තියෙන්න ඇති. අපේ නිගමනය නිවැරදි නම්, අස්වියා මය පහත් නොන් නිම හරහා යන්න ඇති. උ එහෙම තියා

නම් උගේ කුර සටහන් එස් පැත්තේ විශිෂ්ට දූෂ්‍යයි. එහිසා අපි ගිහි. එපැත්ත පරික්ෂා කර බලුම්."

සතානෘත් යෙදෙම්මින්ම අපි අවශ්‍යත් ගමනාක යෙදී යිටියෙමු.

"වෛවිසන්. මේ පහත් බිමේ ඔබ ආකෘත්‍ය පැත්තේ ඉවුර දිගේ යන්න, අවට හොඳින් බලමින්. ලම යන්තාම වම් පැත්තෙන්."

එහෙන් මට පියවර ප්‍රාගාහන් එන් ඉදිරියට යාමට ඉඩ නොලැබේ. සහුවෙන් (කැඟුපු හොම්ස් මාරිජි කැදුවමින්, මට සංයුතකරන අපුරු මම දුටුගැමීම්.) මාදු ලැබී වැනි පොලොවේ අත්වයෙකුගේ කුර සටහන් පැහැදිලිවම දුක්‍ය හැතිවිය. සාක්ෂුවේ තිබූ අවශ්‍ය ලාඩම අත්වගත් සෞඛ්‍යයි, බිම වැදි තිබුණු කුර ලාඡනයට එය ගැලුමේදී පරිස්ථා සුල්ය. ඕස් නුලටම ගැලැටියි.

"මන්න බලන්න, දියුරිමක් සිංහා ම්‍රාගැනීමේ ව්‍යුහාකම." හොම්ස් යිය.

"ගෙගරිමගේ තිබෙන ලොකුම අඩුපාඩුව අන්න ඒක. මෙවැනි දෙයක් වෙන්න ඉඩ තිබෙනවා කිස්ල අපි හිඹන් මවා ගන්නා. රුහුව රෙක ඔප්පුවෙන සාක්ෂි තිබෙනිද බලන්න ඉදියෙට ගියා. අමර් සැකය තහවුරු කරන්න සාක්ෂි ලැබුණු. දැන වැලුම් තමනැනින් ඉස්සරහට ඇඟාජාමද කියලා."

පහත් බිමේ පහතාම ගකාටය මඟි ගොජාරු ජ්වලාවයන් ගත්තෙය. අපි ඒ හරහා ගමන් කළුම්. අන්තරුව අප පිටියියේ දැනපුම කාලක් පමණ දුරට පිළිරි වියලි-සට්ටිල් මොලොවක් තිබූ බිමකටයි. එය පසුකාට ඇපි තවත් පහත් බිමිකට පැමිණියෙමු. අත්වයාගේ කුර සලකුණු එහි ද පැහැදිලිව සටහන් වී තිබිණ, යළින් සැතපුම භාගයක සට්ටිල් මොලොවට රේවා දම්පුරුණුයෙන්ම අතුරුදෙන්විය. මිලගට අප රේවා දුටුවට මෙවලදුට්ටේන් ඉස්සාලුයා. ලං වෙදුදිය. මෙවර අවශ්‍ය කුර සටහන් දුටු හොම්ස්ගේ මුහුණෙන් ජයග්‍රාමි සිනාවික් තැකිණ. සිල්ව බිමල්ස්ගේ කුර සලකුණු සමග මිනිසසකුගේ පා සටහන් ද විය.

"මිට ඉස්සරම්පා අවශ්‍ය ඇටින් තිබුණේ තතියම."

"ඒක ආත්ත, උරා මුලින් ආමට තතියම. ඔහෝ, මෙ මොකක්ද?"

පා සලකුණු ද්විත්වා එක්ස්ප්‍රෝම වෙනත් දිගාවනට හැරී ක්‍රමයෙන් චරනාල් රෝස්ගේ ඉස්සාලය පිළිරි දිගාවට යොමු විය. තම විස්මය පළකරන පිවුරුහන් හඩින් කටින් පිට කළ හොම්ස් ආපසු භැරුමෙන්ය.

රම පියසටහන් අනුව එහි මද දුරක්ෂා කළමනු. රම සටහන් මග නොහැරනු පිළිබඳ ගමන් කළේ යා සටහන් වෙත දැඩි අවධානයක් යොමු කරමිනි. අප ගමන් කළ පෙදෙසට යාර කිහිපයක් ඇතින් එම යා සලකුණු ද්‍රීන්විය යුතින් වරක් මෙපල්ටන් දියාවට වැට් ඇති බැවි දක මම වහාන් පුදුමයට පත්වීමි. මම වහාම ඒ බැවි හෝමිස්ට් පෙනවා දුන්මෙමි.

"හැබූමයි. ඔහ්නා ටේරිස්න් මැකටත් ගොරව ලකුණක්. තිස්කාරණය සාමාන්‍ය දුරක් අපට ඉදිරියට ඇවිද යන්න වෙත එක මෙ වැළැක්වූවා. දින් එහි ආපහු භැරිල, මෙපල්ටන් දියාවටම යමු.

අපට එසේ වැඩිගැනී යාමට අවශ්‍ය නොවිය. මෙපල්ටන් ඉස්කාලයේ අදාරපුදු දැක්වා වැශෙනා, ගල් භා තාර දමා පොලොව සකසා තිබූ පෙදෙසයුතිවියදී, කුර සඩහන් අතුරුදෙන් විය. එහෙන් අපි ඉදිරියටම ගමන් කළමනු. ඉස්කාලයේ සේවකයෙක් වේගයෙන් අප වෙත දුටු එන ආචාර්ය දිනින්තුව ලැබේකි.

"ලේ! රස්කියායුදායාරයා මේ පැන්තෙ ගුව්සෙන්න එන්න එපා." මූළු විය.

"මට තියෙනාපා අහන්න ප්‍රශ්නයක්. හෙට පාන්දර පහට ආමවාන්, මධ්‍ය පළාත් මහන්තියා සඩිල්ස් මුළුන් හම්බලවන්න කලින වැඩිවෙටිදා?"

"මොනාවා වියනාවද මහන්මයා. අහනාක් එක්කාටම කලින මෙනානැව එන්නේ අපර ලුපුන්-මහන්තියා. හෙට වෙනතුරු දින්න මෙනා නෑ. මන්න අපර මහන්තියා එනාවා. මධ්‍ය අහන්න තියෙන ප්‍රශ්න දින්ම මහුගෙන් අහන්න පිළිවින්. . . . නෑ, එපා මහන්මයා. මධ්‍ය අතින් සල්ල ගැන්න-මිලුක්ක්ඡ්ජන්න් මට මල්ල රස්කාවන් නැතිවෙටි. මධ්‍ය එය දෙනාවා නම් මහු දියාට පස්සය. . . ."

තම සාක්ෂුමටන්-මහන්තුවින් භාගයේ කාසිය හෝමිස් ආරසු සාක්ෂුවට දමා ගන්මස්ස. ඉස්කාලයේ සිට එළියට ආමවා දරුණු පෙනුමක් තිබූ කරමන් වියස්ගත මිනිසෙකි. අන් තිබූ දැඩිම් - කසය මහු ලෙලවමින් සිටියා ආකාශ මොහොත් හෝ එයින් පහර දීමට සුදානම් බව භයාවීමි.

"මොකක්ද බෙරයන් මේ වැඩි තන්රුම? මොනාවද උඩි මය මිපාදුප කනාඛන? පලයා, මිහින් උඩිට තියෙන වැඩික් කරපන්!

මොකද? මොන අහවල උච්චතාවකටද කමුසෙල මෙහේට කඩා වැටුණෙන්?"

"කරුණාවන්න මහත්මයා. ඔබ සමග විනායි දහයක් කරා කරන්න මට ඉඩමදන්න."

හෝමිස් කියා සිටියේ ඉතා විනිෂ්පාතියකිනි.

"මෙහේට කඩාවදීන හැඳු එකා එස්කම දූභ්‍රවත්න මට වෙලාවක් නෑ. නාදුනාන මිනිස්සු මෙහේට එනුවට අපි ගොහොමටවත් කුම්ති නෑ. මෙහැනින් යහටා යන්න ඉක්මනට. නැත්තං උගනටා බල්ලට!"

එහු කැගැසුම් කොළඹයකි.

ඉදිරියට නැමුණු ලාභ්‍ය අශ්‍රමින් ප්‍රස්ථානුකරුගේ කනට යමක් කොදිරුවේය. තැනිගැනීම්ට පත්ත් එහුගේ මුහුණ, කොපයන් රතු පු හැරී මම දුනුවෙමි.

"ඒක බොරුවක්! පටටපල් බොරුවක්!"

සයිලයේ මුවුන් කැගැසුම්වේය.

"බොහෝම හොඳයි. එහෙම නම් කාටන් අහගෙන ඉන්න ප්‍රභ්‍රවත් විධියට මෙනහා ඉදාගෙන, අපි ප්‍රසිද්ධීමයේ ඒ ගැන වාද කරමුද?" එහෙම නැත්තම් මෙන් කාමරය ඇතුළට ගිහි. ඒ ගැන කරා කරමුද?"

හෝමිස් ඇයිය.

"ආ..... කමක් නෑ. ඇතුළට යමුළු, මෙහේට ඕනෑම නම්."

හෝමිස්ගේ මුවේ සිනායේලක් මකුවිය.

"මං ඔබට මිනින්තාවකට විඩු රස්ටියාද කරන්නන නෑ මොටියන්. හොඳයි මුවුන් මහත්මයා, මබන් එස්ක එන්න මං සුදානම්."

මං එහි රදි පිටියදී, හෝමිස් සයිලයේ මුවුන් සමග එහුගේ කාර්යාලයට ගියේය.

හෝමිස් භා මුවුන් ආපසු ඇම්මිනයේ මිනින්තා විස්සකට පසුවයි. ඒ වන විට සැදැ තිරු එලියෙන් දිලිස්සු පදුරුවල රතු මිශ්‍ර රන්වත්

241 "මොකක්ද ඔබෝයන් මම වැඩි ලෙසෙම? . . . හැම එකා එක්කම ඉහුම්පත්තා මට වෙලුවික් මා" 11 1

පැහැය, තද අම් පැහැයකට හැරි සිසිණි. ඒ තරම ගකරී කාලයක් ඇඟ මිනිසෙකුගේ මූහුණේ භැංගීම සම්පූර්ණයෙන්ම ලවනස් තු අයුරු ම, මිට පෙර කිසිදිනෙක දැන නොතිබේ. දැන් සයිලස් මුවුන්ගේ මූහුණ, මලමිනියක් මෙන් පුදුමැලිය. මූහුණ් නැලඳේ හා ඇතිබැවට උඩින ඔහදිය විදු රාකුව්‍යි-ඩිනිස්. දැන් මුවුන්හාට පටන්ගෙන කිවිම නිසා, අන් හිටු දියමි - කසය සේලඛුණ් පුළුවට අසුම් ලා දෝරවික් විලුදිනි. මූහුණ් සුරපත්තික් වෙශියි ස්වභාවය සම්පූර්ණයෙන්ම අනුරුදුන්ට ගොඩිනි. මූහු පර්ලොක් හෝමිස් පසුගිය පසුගිය පැමිණියේ, සුව්ව කිතරු බවන් යෙන්වුමින්, ස්වාමියා-පිටුපස එහා මුනාබයෙනු ලෙසයි.

"මෙම උපදෙස් මූහුව හැමගුයක්ම සිදු මෙනවා හෝමස් මහන්මයා. ඔවුනි නිසුළුග තිසි අපුපාඩුවක් තැකිව සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කරන්නාම මහන්මයා."

"ඒකෙ කිසිල්පමාදයක් ආධ්‍යාත්මික තියෙන්නා බැ." හෝමස් පැවසුවේ ආපසු හැරි, එකා රැල්ස් මුවුන්ගේ මූහුණ බලුමිනි.

"නැ. මහන්මයා, මකාභාමටවෙත්තැ. කිවිම අපුයාඩුවක් වෙන්න මං ඉඩ තියන්නෙන නැ. වෙනස්කිරීම් මා කැලීන්ම කරල කිවින්නද? නැත්තා. එහෙම උවමිනා නැත්ද?"

මද මෙවුවක් කළුපනා කළ හෝමස් මහ හයින් ඩිනාපුණෙය.

"නැ. එපා. මං ඒ ගැනා මුවට උපුමන් මුවන්නාම. මතාකුන් ප්‍රයෝග එහෙම එපා. එවිට කළුන් . . ."

"මහන්මයා ඔබට මාව් විය්වාස නැත්ද? මාව විය්වාස කරන්න මහන්මයා!"

"මට. ම. සිනහවා මට මෙව විය්පූද කරන්න ප්‍රථමින් කියලා. ඔවට වෙනකාට ඔවට නොවරදාම මගෙන් පණිවුඩෙක් ලැබෙනවා." පැවසු මෝමස් අභට අභ දීමට තමා දෙසට දිග කෙරුණු මුවුන්ගේ පුරුන ද නොසලකා මා වෙන පැමිණියේය. අපි ආපසු එමට පිටත වුණෙමු.

"මේ සයිලස් මුවුන් මෙහේ ඔබාරු වෙශියෙක්, බයගුල්ලක් වගෙම, ප්‍රථමින් වෙලුව්ම් අනුශ්‍යගේ දේ හොරන් වංචාකරණන්න තක්කඩියක් සැහැන කාලෙකට මට හමිබවෙලා නැ."

හෝමියිස් පැටපුවට අප ආරක්ෂා ජාතියා අතරතුරදීය.

"මිනිනා ලත අය්වයා අන්නවා එහෙනම්?"

"මිනිනා උත්‍යාහ කළේ කටිඵ් ගහුලා බෙරෙන්න. ඒ වුණන් එදා පාන්දර වුණු යිදුවේ, මූල්‍ය තේ ත්‍යාචලාපය හැම එකක්ම ම. භරියටම විස්තර කළා. රේකාංඡලා මිනින් හිඹුවේ, ම. මේ හැම දෙයක්ම බලාගෙන හිටියා හිඳු, එබ දුටුවා අන්ද වොටසන් අර අන්තිමට දකුපු සපන්තු ඇඩි සපහන් වල ඉදිරි තකාපස හතරස් බව? මුහුණ්ගේ සපන්තු විලන් රේ සොයිය හතරස්; ඒ ලාංජනයට භරියටම ගැලුමෙනවා. අනෙක් කාරණය, පුළු ග්‍රෑශ්‍රීකාලයක් වෙත් වෙනත් කොනොක් හය නැඟුව පෙළිවුනු දේකට අනුග්‍රහන්නා නෑ.

ම. මුහුට විස්තර ඇතා, පිරිස්-පරිදි. මූල්‍ය උත්ද පාන්දරම එමිය වැට්‍රියෙන එදිදී ඉයුතුලයට ආව ණැරි, රැඳුගට කිසිදිනෙක දකළ නැති නොහඳුනා අය්වියක් විල්දුවේ ඇටිදිමින් අන්නවා මුහු දුටු හැටි. එමෙන් ඔහු අය්වයා පෙනා හිඵ්, අය්වයා හඳුනාගෙන පුදුමයට පත්වුණු ආකාරය. සිලු රේලේස්ට් 'සිදු දිපතිය' කියන රේ නම ලැබුමෙන් උගේ නළමේ දානී රිදි පැහැයි නියා. රේකෙන් මුහුට අය්වයා හඳුනා ගැනීමට ගැකිවුණා තුන්පසු, තමා විගාල මුදලක් මටු අල්ලා ඇති, තමා මුහුණු කරන බෙජ්බලර් අය්වයාට පරාජය කළ නැති සිල්ව විජේර්. නටිම පුදුමාකාර විධියට තමා ලැයටම පැමිණීම ගැන මුහු විස්මයට පත්වුණු අසුරු ම. මුහුට කිවිවා. මේ සතාට ආරපු භාරදේප්පා නිතිලු. මුහු සකාව අරගෙන කරන්ද මරාස්ථා ඉයුතුලය අදකට යන්න පිටත්වෙලා ගිය හැටි. මද දුරක් යදිදී යක්ෂයා ගෙනා ද්‍රව්‍ය සක්තිත, වංචාකාර සිඹුවිලි ගැන; මුහු තෙරුම් ගත්තා අය්වයාගේ බාහිර පුදුමේ වෙනසක් කරලා, වෙශයක්ස් සුසලානා-භාරයය අවසන් එවිනැඹුරු උං හංගලා තබාගත්තෙන් තමාට ඇශිලවන ලාභය ගැන. එමෙන් මුහු සිල්ව බිමලේස් ආරපු ගෙනවින් ප්‍රාප්‍රලේස් ඉයුතාලයේ සැහැඩු ගැටි ගැන ම. කිවිවා. ම. මේ තැංශ දෙයක්ම අකුරට විස්තර කළාම, මුහුට තෙරුණා තවදුරටත් කාරණ සැහැවිමින් පලක් නෑ කියලා. රිට පස්සේ මුහු සිනුවේ තමන්ගේ ගැලුවීම ගැන පමණයි."

"රේ වුණන් මුහුගේ ඉයුතාලය ප්‍රාග්‍රියේ පරික්ෂාවට ලක්වුණා?"

"සයිලස් මුහුණ් 'වෙත අය්ව රේස් ස්මෙන්තුමයේ පෙනුවුදු කක්කයින්ට රේවාදින් බෙරෙන රේක දුර වැඩක්."

"නමුත් සිල්ව බිල්ද අයවායා තවදුරටත් ඔහුගේ භාරයේ සිටීම ප්‍රවේශමයි හෝමිස්? උව මෙහාව හරි අනුකූරක් ආබාධයක් වුණෙන් වාසිය මුවුන්වයි."

"මගේ ආදරණීය මිත්‍රයා, අපට ඒ ගැන හයවෙන්න දෙයක් නෑ. ඔහු අයවායාව තමන්ගේ ඇයේ දෙක විශේෂ ආරක්ෂා කරගනිමි. ඔහුගේ සම්පූර්ණ ගැලැවීම රදා පවතින්නේ අයවායා ප්‍රවේශම සහිතව භාරදීම මතයි."

"ඒ කොහොම වුණන් මහ-පෙනුවේ විධිසට නම් කරනාදී රෝස් නියන්තන්, ඒ තරම් අනුකම්පාව දක්වනා, සමාව දෙන ජාතියේ සෙනෙනක් නොමෙයි."

"මෙනැනැදී උච්සන් පියවර කිස්සෙය පිළිබඳව තිරණයක් ගැනීම කෙරෙන්නේ මගේ කුමුදීන උධි; කරනාදී රෝස්ගේ කුමුදීන පැකමුදීන අනුව මෙනාවයි. මා අනුගමනය කරන්නන් මගේම කුම. කාරණා ගෙනු කරදී, අපු මෝවැබු විශයෙන් මට කුමුදී ප්‍රමාණයක් මා ඉදිරිපත් කරනවා. නිල-නොවා රහස්‍ය ප්‍රතිශ්‍යාකායක් විමෙ වාසිය ඒකයි.

ම්‍යෙන්නෙන නෑ වොටසන් එබා තරනාදී රෝස්ව හොඳින් නිරිසුණය කළාද තියල. ඔහුගේ ආචාරයිලිගාවය ගැන නම් මගේ පැහැදිමක් ඇති වුණ නෑහැ. පෙනුන්න නැදුද ඔහු අප වෙත දක්වාපු අවදු සහගත උධියු හැඳිරිම, දුන් ඉතින් මගේ වාරය, මට හිනෙනව ඔහුව විකක් අපහසුවටත්, උපකායයටත් ලක්කරලා විකක් විනෝද වෙන්න. අයවායා ගැන එක විවෘතයක්වන යපුනට කියන්න එපා."

"මෙනි අවසරයක් නැශ්ච්ව කොහොමුවන් කියන්නා නෑ"

"නමුත් වොටසන්, රෝස් සේප්‍රේක්ස් මරා දුම්ම ගැන හිනන කොට, මේට එක්කොම් සුද්ධ දේවල්"

"මත රුහුවට කාලය යොදවන්න ඒ ගැන හොයා බලන්නද?"

"අම්පායි නෑ! අද රාත්‍රි දුම්රියෙන් අවි දෙන්නා ලන්වනයට යනවා"

මගේ මිත්‍රයාගේ මේ පිළිනුරෙන් මම මටිනයට පත් වුයෙම්. අප ඩේවන්තයරයට පැමිණ තවමන් හැකොට ඇත්තන්, පැය කිහිපයක් පමණි. මමම අභිරහස විසඳීම ඔහු ඉතා උනන්දුවෙන් පටන්ගෙන.

දැක්ස මෙය එය විසඳා ගෙව ඉදිරියට-අගාධ තිබූණ. එහෙත් එය විසඳා අවසන් කිරීම ආත්හැඳ දමා, මිශු ආපසු ලන්බිනයට යාමට තීරණය කිරීම, මට නම් ගෝරුම ගැනීමටතෙනා හැකි විය. අප ආපසු රෝන් ස්පේෂියල් නිව්‍යට එනතුරුම මෙය මිශුයා එක විව්‍යනයක් වන් කටින් පිටි නොගෙනුද්‍ය කරනුල්ලෙයි. සහ පොලිඩ නිලධාරියා, අප බලාපොලරාත්තුවෙන් නිවිසේ යදි සිටියා.

"මෙය මිශුයයි මෙය ඇත් රාත්‍රි ශිසුගාල් දුම්රියෙන් ලන්බිනය බලා පිටත වෙනවා. පෙන් ඉතාම අඋළුකාර විද්‍යුත්වේ, නැඩුම එනෙයේ සිසිල විදිමට අපට අන්පාන අවස්ථාවක් දැක්වා."

පොලිඩ පරිස්කාරයා විමතියට පත්ව දැය විශාල කරගෙන බලා සිටියේය. නැඩුනාල්ලෙයෙන් ස්ව පැහැනකට හැකිරෙන් උපහායාන්මත සිහාශ්වරක් නාගන අපුරෙනි.

"අර අහිංසක රෝන් ස්පේෂියල් මරා දැමුව මිනිමරුවා අල්ලාගන්න මටත හැකියාවන් නැ?" පරනාල්ලෙයි අපුසුවේය.

හෝමිස් දෙපුර හැකිරෙවි එස් තමාට දැඟැවුලුවක් බව හගවමිනි.

"ඒ ප්‍රශ්නය වියදානන්න අපහසු විධියේ බාධක රාකියක් ම අප ඉදිරියේ තිබෙනවා. නැඩුස් උජන අභ්‍යන්තරීවාදා-මටයෙක්ස් තුළාන කරයෙට මෙම අජ්වියාප් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකිවන බව මට හොඳවම විශ්වාසයි. ම. මෙනෙන් ඉල්ලා සිටිනවා මෙම අජ්වාලර්හකයා ඒ සඳහා සම්පූර්ණ පුදාභාමෙන් තබාගන්නා මෙය. රෝන් ස්පේෂියල් මහන්මයාගේ ජායාරුපයක් තිබෙනවානාම කරුණාකර මට දෙන්න ප්‍රශ්නවන්ද?"

තමන් ලෙ නිෂ්චි කාලයක් විවිධ කළ ගෞගරි, ස්පේෂියල් ජායාරුපයක් හෝමිස් ආරාදුන්ත්ත්.

"ගෞගරි මෙයේ හිඹුපත් මිශුයා. සිඛාන්නවා මට අවශ්‍ය වෙන්නේ මොනවාද කියල. ඒ හැම අදායක්ම ඔබ ප්‍රශ්නයාමෙන් තියෙනවා. ම. මෙනෙන් ඉල්ලා සිටිනා තාස්විල්ප වෙළාවක් යදි ඉන්න කියලා. ඒ මොකද මට තිශ්බනවා අර සේවිකාවගෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක් අහන්න."

මෙය මිශුයා කාලරයෙන් පිටවී සියේය.

"ලන්බිනයන් පැමිණි අපරාධ පරිස්කාර විශ්වාසයා ගැන මෙය තිෂ්ච බලාපොලරාත්තු සම්පූර්ණයෙන්ම කවුණා." කරනාල්

රෝග කිසිදු පැකිලිමකින් තොරව පැවතුමුදහී මගේ මිතුරා පිට වී හිය පසුයි.

"මහු මෙහේට එදාදී හිඩුණු නැත්තාවයෙන් එක් අධියක් වත් ඉදිරියට හිය බවක් මට නම් පෙනෙන්නේ නා"

"අඩුම ගණන් මහු සහතික වෙනවා ලන්ද ඔබට අය්වයා තරගය සඳහා සහභාගි කරවනු යිවට?" මම ඇයිමි.

"මට්. මහුගෙන් ඒ සහතිකයා නම් මටුලුවූණා. ඒ වුණත් මං රිට වඩා කැමතියි මට මගේ අය්වයා ලැබූණා නම්"

මා මෙයට පිළිචාරු දීමෙන් සූදානම් වෙදාදී හෝමිස් යළින් කාමරයට ඇතුළු විය.

"එමෙනම් මෙන්වරුනි. වැශියේවාක් බලා පිටත්වීමට මම සූදානම්"

දුම්රියපොල වෙත අයුරෙහි යාම සඳහා අය්ව කරන්නය යුදානමින් හිතිණ. අමත් පහසුව සඳහා ඉස්තාලයේ සේවය කරන තරුණයක් රියේ දෙශර පිටින්නලා තබා පෙනා සිටියේය. හෝමිස්ගේ සිතට එස්ටරම යමක් සිං වූ අපුරුණි. මහු අර තරුණයා ඇමතුවේය.

"මං දුටුවා, ඉස්තාලයන් පිටි තාන්තිමම බැට්ටවන් කිහිපයෙනාක් සිටියා. කුවුද මුහුන්ව බ්ලාන්න්නා?"

"මම නමුළු උන් ගැන බලන්නා, මෙහිමයා"

"ලගකදී ඉදලා උන්සේ මොකක් හරි වෙනසක්, අසතිපයක් වගේ දෙයක් මෙට දැකින්න ලැබුණුදී?"

"කියන්න තරම් මලාකු අසතිපයක් නැහැ මහේමයා. නමුන් උන් තුන් මෙහෙකුගේ පෘතුල් වල තොක්දී ගතියක් ඇවිත්, හරියට ඇවිදගන්න බැහැ"

එය ඇසු හෝමිස් දැන් පිටිමුදුදේය. එම ආරංචියන් මහු දුඩී සංඛ්‍යාවකට පත් වූ බව මම වටහාගත්තෙමි.

"වොලොම ඇතා ඇදාන් යැපු හියක් වොවිසන්. ඒන් ඒක හරියටම ඉලක්කයට වැදුණා" හෝමිස් පැවතුම් මගේ අත ගොනිත්තමිනි.

247 "ගෙගරි මා කැමතියි අන්න රේඛට මෙවි ඇවධානය යොමු කරන්න."

"ගෙවරි මං කැමතියි, අන්තා ඒකට්-මලට අවධානය යොමු කරන්න පුරුෂින් නම්. බැවැට්පින් අතර ඉතා පුවිලේන් වසංගතයක්! එහෙනම් අපි පිටත්මටම රියුදුරු උන්නැල්ස් "

කරනල් රෝස් ගේ මූහුණේ තවමක් දැකිය තැකි වුයේ මගේ මිශ්‍රයා අදක්ෂයකුය යන්න ආලකරන තැගිමිය. එහෙත් පොලිස් පරික්ෂකවරයා මහත් උග්‍රාද්‍යයෙන් එම අදහා සිතට ගත් බව මම දුටුවෙමි.

"ඒක ඩුගක් වැදගත් කරුණක් කියලාදු තුළ නියන්තා, මහෝමස් මහත්මයා?"

"හරිම වැදගත්"

"මගේ අවධානය යොමු කළ ඩුගයි නියා ඔබ සිතහා වෙනත් මොනාවා හරි වැදගත් කරුණු කියෙනවාද මහත්මයා?"

"මච්. එදා රුත්‍රියේ ඉසනාලයේ ඇතිකළ බල්ලාගේ තැයිරිමේ නිවු පුදුමාකාර උවහාවයි?"

"නමුත් එදා රේ බල්ලා තිසිලු කළබෙලයක් බර නැතුණේ?"

"ගෙවරි මහත්මයා, අන්තා ඒකට තුමයි තා සිටිමේ තැයිරිමේ පුදුමාකාර උවහාවය කියලා" මහෝමස් පිළිතුරු දුන්නෙය.

* * *

දින භතරකට පසු මහෝමස් සහ මල යැලින් වරක් වින්වෙස්ටර් බලා යන දුම්රියට නැගුණෙම්. අද පිටත්ව දියේ වෙශසක්ස් කුසලාන සඳහා පැවැත්වෙන මහා තුරුගේ නැරසීම සඳහායි. කළින් යොදා ගෙන නිවු නියා, කරනල් රෝස් අපේ භම්බුමට දුම්රියපොලට පැමිණ සිටියේය. අපි මූහුණේ අයරියෙන් නාගරයෙන් පිටත පිහිටා නිවු තුරුගේ තරග පිටිය වෙන පැමිණියෙම්. මූහුණේ මූහුණේ නිවු බලාපොරාත්තු කඩු-කළකිරුණු උවහාවයකි.

"මගේ අයවියා තවමත් ඇහැට දැක්නේ නැ"

"මබ උව දුටුවාත්, ඔබට උව හඳුනාගන්න පුරුණ්ද?" මහෝමස් ඇයිය.

මේ ප්‍රශනයෙන් කරනල් රෝස් මහත්සය කොසයට පත්විය.

"මං මම් අය්පිටරෝප් කරන්න පෙන්නා ඇරගෙන ආවුරුදු විස්සක් වෙනවා. කිසි පෙනීමෙන් එහෙතු ආහලා නැ මය විශේ ප්‍රශ්නයක්. උගේ තැබූලේ නියෙන පුදු පාටි රඩුම ලකුණක්, ඉයේරහ ගාත්වල නියෙන පුලුලින් නිඟා පුවරි ලම්යකුට වුණ්න පුරවන් සිල්ච බිල්දේව අදුනාගන්න."

"මටට ඇල්ලීම පකාභාමදී?"

"එන තමයි පුදුම්කාරල නොවය. කළින් පැහැලාවට එකක් විශේ තිබා. එන එන්න එන්න අපුවෙලා; තුනට එකස්ථන් ගන්න බැඳෙනු"

"හම්. කවුරු හායි එකාභාවූහුරි දක්නවා. එක පැහැදිලියි."

අයේ කරන්තිය. එරුය පිටිපෑට ලුහාවිය. ක්‍රිඩා මෙයේ පෙන්වයට අනුරූප මෙයෙන් පුරුවෙන් තරිගකරුවන් පිළිබඳ දන්වීමක විය.

මෙයෙක්ස් කුසලාන

අමුත් බාවහ පරිය - සැකකුම් එකයි
පර්ගෙළාං පහයි.

1. හින් නිවිතන මෙනාගේ - නිගෝස
රතු හිස්ටියුස්ම, තැයිලි කබාය
2. කරනාල් පෙර්චිලේගේ - පහිලියට
රෝස හිස්ටියුස්ම, කිල් කබාය
3. බැක්සෙවිටර් සාමිටරයාගේ - ඔබස්බරෝ
කහ හිස්ටියුස්ම, කහ කබාය
4. කරනාල් පෙර්යෝගේ - සිල්ච බිල්යේ
කළ හිස්ටියුස්ම, රතු කබාය
5. බැල්ජාරල් සාමිටරයාගේ - අධිරිස්
කහ සහ කළ පටි
6. ඩිංගල්ඩයි ආමිටර්ඡාගේ - රාස්පර්
දම හිස්ටියුස්ම, කළ කබාය

"අපේ අනෙක් අය්වයාගේ නම් කපල ආල. ඔබ විශ්වාස කරනා සිය."

තරග විස්තර ප්‍රවාරණයා ගබා නායා කළ ප්‍රකාශයේ සිල්ව බිල්දේගේ මෙන්ම විස්තරෝගේ නම දැකියවනු ඇයිණ.

"අන්න අය්වයින් හයදදනාම ඉන්නවා." මම කිවෙමි.

"හය දදනාම ඉන්නවා? එංග්‍රීස් මෙය එකත් දුටිනවා ඇති! කරනාල් කැජැසුවේ ඉමහත් කුලාසිමිට-රන්ස්සි

"ලක් මගේ අය්වයා මට නම පෙනෙන්නේ නැ." "

“ඒ මොශ්‍යාන් එරු කිරිනා අංගයේ සිට කැදවාගෙන ආ ගක්කිමින් පෙනුමක් තිබූ ඇය්වයා මගේ පිටවී සිටි අයරුවා පැලැද සිටියේ කරනාල් ගෙ තුළු සහ කළ විරෝධයි.

"ඒ මගේ අය්වයා නොමමයි." රෝස් කිය.

"ඒ සහාග ආශේෂ පුදු පාටට ප්‍රක ලේඛ්‍ය ගෙන් නැ. මොකක්ද හොමිඩ් මහත්මයා මිති ඔම් කරදා නියෙන්න්?"

"හාදයි, අපි කළබල නොවී නව් ටිකක් බලමුකා." මගේ මිතුරා පැවුඩුවේ සන්සුන් ස්විරයෙනි. මැග මැදුනානියා අතට ගත් හොමිඩ් තරගය ආරම්භ වෙන ආකෘතිය පිළිබඳව දැඩි අවධානයකින් බලා සිටියේය.

"විශිෂ්ටයි! ඉකාමන් හාද ආරම්භයා."

"මින්න එනවා මටුන්. දැන් මක්කාම කරට කර"

දාවන පරිදේ සාපු කොට්ඨස් දුවදි උන් සියලු දදනාම අපට පැහැදිලිව දැකගත හැකි විය. උන් අතර පැවුත්තියේ කරට කර තරගයකි. අය්වයින් හය දදනාම එක් බුමුතුරුණින් වුවන් වැඩිය හැකි තරම් ඉකා සම්පූදන් දිව ඕෂියහ. එහෙත් තරගයෙන් අඩික් දුර යදි මේපලටින් ඉස්කාලයේ කහ විරුණු පෙරමුණ ගන්නේ ය. විශ්වාස පසුකාට ආ අය්විතයේ තරගයේ අවසන් හාගය සඳහා ඉකා වෙශයෙන් දිවිමට එවන් ගන්හ. කරනාල් රෝස්ගේ රුළු සහ කපු විරුණ දුරු අය්වයා, බෙස්තරෝග පරදාවා තුමයෙන් ඉදිරියට එන අපුරු අපි දුටුවෙමු. අන්තිම මොශ්‍යාන් කරනාල් රෝස්ගේ අය්වයා පෙරමුණට පැමිණ, විශිෂ්ට ලෙස ජයග්‍රහණය කළේ හිඩා ලෝලින්ගේ පිනි සෙසා මැදියි.

"මකානොම වුණුන් අන්තිමට මෙහිනාවා"

කර්නල් රෝස් පැවසුම් සැකැසුම් සුසුමක් තෙලුමිනි.

"ඒන් මෙින් අභක් මුලක් මට නම් තුවමන් ජේරුම් ගන්න බැවට හිතෙන්නේ නැදුද ඩෝමස් මහත්මයා, මබ මේ අහිරහස්‍ය යාගාගෙන හිටි කාලය ඇති පිළියලු?"

"සන්නිකින්ම තරනාල, මැණ්ට්ට කියන්නම් සම්පූර්ණ විස්තරයම, අපි මක්කොම ශිෂ්ටලා, ඉස්සර පේලා අය්වියා බලු ඉදිමු, මන්න එනවා."

රයග්‍රාහී අය්වියා ගෙනු එනු ලැබූ පෙළදෙයට ඇතුළුවේමට අවසර ලැබුණේ අය්වියා ආයිතිකුරුව හා විශුම්, මිතුරනාට පමණි.

"මටත කරන්නානියෙන්නේ අය්වියාමත් මුහුණ හා ඉදිරි පෘතුල් වයින් සුපිරි වලින් යෙදීම පමණයි, එහෙකාට මටත හමුවෙටි මගි පරණ සිල්ව විල්පිම"

"මොනවා ?"

"මට මුව හමු වුණා අය්වියාන් බුචුරුප්පෙනුමක් දෙන අයෙනු ලත ඉදාලා. මම තිරණය කළා උවා ඒ හිටි භැරියටම තාරගයට ඉදිරිත් කරන්න."

"අනෙක් මහත්මයා මට කර ඇති දේ කාස්කම් විශේ පුදුමාකාරයි. මින් අය්වියා ගොඳ යැකිමෙහෙන් ඇත්තාවා. උවා ජීවීන්ට මේ තරම වේගයෙන් දුවල තැහැදි. ටැබේ දැක්කනාවිය ගැන සැක කළාට මැමින්නේ දාය්ච්චාරයක් යමාව් ඉල්ලනවා ඩෝමස් මහත්මයා. මෙය් අය්වියා සොයාදීමෙන් මට කුරි හිඛෙන්නේ මිල කළ තොහැකි සේවයක්. මටත පුරුහිමට රටත ව්‍යුතා ලෙඛු සේවයක් තරන්න, අහිංසක පෙළන් සුංඛ්‍රා මරා දුම් මිනිමරුවා හොයා දුන්නොන්"

"ඒ කාරයය මෙ දානාටමන් කර අවසානයි"

"මොනවා මට උවා අල්ලා ගන්නාදා? කෝ ඒකා?

"මහු මෙකුණ ඉන්නවා"

"මෙකුණ ඉන්නයි? කෝ කොළඹේදා?"

"මේ අවස්ථාවේ නම මා අසලම ඉන්නවා"

කරනාල් ගේ මුදුන කෝපයෙන් රහු විය. ඔහු එක් නිම්මිතයක් කෝපයෙන් වෙවිලැබින නිහෘෂණ සිටියේ කපා කර ගැනීමට අපහසු වූ නිසායි.

"ම්‍යා ගොඳට දැන්නවා මගේ අශ්වයා ගොයා දීම ගැන මා මධ්‍ය ගෙයැයි බව. නාමුන් ලිඛිත ප්‍රාකාශය එක්කෝ පහත් පෙලේ විහිජවක්. නැත්තාම මට කරන මුදා අපහායයක"

හෝමිස් මහ හඩින් සිනාපුරෙන්ය.

"මම අපරාධයට ම්‍යා මධ්‍ය සම්බන්ධ තැබාදු? ම්‍යා එහෙම දෙයක් කිවිවේ නැහැ නේද කරනාල්? මිනිමරුව් මම අවස්ථාවේ ඉත්තන මධ්‍ය පිටුපසින්!"

අධි කිහිපයක් ඉදිරියට සිය ගොම්ස් සිල්ව බැංලේදගේ දියුලන ග්‍රීවය මන අන තැබුවේය.

"අශ්වයා? කරනාලට සහ මට කැඳුවීනා.

"මට. අශ්වයා තමේ. නාමුන් මේ අපරාධය දා අනින් සිදුවුණෙන් උගේ ආත්මාරුකාවටයි. ජෙක්න් යෙළුතර කියිඹේන් මෙහි විශ්වාසය තැබීමට සුදුසුව සිටි අඩ්ක පුද්ගලියෙන් තැබුවේයි. ආ. . . . අන්න සිනුව නාද වුණා. රුහු කරුණයට වෙළාව හරි. මෙ සිද්ධිය දිරිය ලෙස පැහැදිලි කිරීම මම රට පස්සේ කරන්නාම"

*

*

*

එදා සන්ධිජාවේ අපි යුම්බිජියන් ලැබූවාය බලා පිටක්වීම්. කරනාල් රෝස් ද අප සම්ඟ ගම්හාට එකඟ විය. අප වෙනුවෙන් විශේෂ සුබෝපෙන්හේගේ මැදිරියකී මෙන්ම නිවිණ. සදුදා රාත්‍රියේ බාවිමුවර විල්ලුවේ අශ්වයින් ප්‍රහුණු කිරීමේ මධ්‍යයේ ප්‍රා සිදුවීම, විසදු අපුරු හෝමිස් විස්තර කිරීමට පටන ගන්නේය. එයට ආභාවෙන් සවන්දී සිටි අපට, ගමන් දිරුණ භාවය එදෙනු නොවැටිණ.

"මුදින්ම ම්‍යා පිළිගන්න කැමතියි, මේ සිද්ධිය පිළිබඳව ප්‍රචිත්පත් රාජියක වූ වාරුණ කියවල ම්‍යා කළ මුද්‍රම උපකල්පනය සම්පූර්ණයෙන්ම වැයුදී බව. ම්‍යා ගබවන්පායරයට සියේ මෙක තක්කඩියා ගිවියෙරුයි සිම්පන් කියල සිනාගෙන. නාමුන් මට නේරුණා, මුදුව විරුද්ධව ඇති සාක්ෂි, බොහෝදුරට අඩුපාඩු සහිත බව.

253 "මෙනිමරුවා මේ අවස්ථාවේ ඉන්නේ මෙට පිටුවයි."

එදා දුම්බියපොලේ ඉදාලා අස්ථි කරුණ්නෙයන් ගමන් කරදැයි, එත්මයේ ව්‍යාපෘත්‍යාල ඇති වැදගත්තම මට තෝරුම ගැනීමට හැකි වුණේ. මං ඒ ගැන හොඳට කළුපනා ඇලා. මටත මතක ඇති ඒ වෙළාවේ මඟ සියලු දදනාම රියෙන් බැජ්යාට පසුවත් මං සිහිකළුපනාව ඇඩු වෙළු විගෝ, මෙහේ බලා ඉදුපු හැරී. මේ වගේ වැදගත් හෝඩුවක් මෙනෙම වෙළා මට තොපුනි ගියේ ඇයි කියලා මට පුදුමන් හිතුණා."

"මට නම් ඒක වැදගත්කම) තවමන් තෝරුම ගන්න බැහැ මහන්මයා" කරනල් රෝස් නිය.

"ඒක තමයි මෙය සිතුවිලිදාමයේ පළමුවනි පුරුශ. කුඩා කළ අධිං කියන්නේ කොළඹාවින් රසකුක් තොමැති ද්‍රව්‍යයන් නෙමෙයි. එහි රස ඉතාම අප්‍රසන්න තොමුණින් දිවිට යම් කිස්න රසයක් දැනෙනවා. එය යම් විධියනින් සාමූහික ආහාර වෙළකට මිශ්‍ර කළුන් එය ආහාරයට ගන්නා තැනැජ්‍යාට ගෙරෙනවා වෙනය. කුමට යමක් තලවම වී ඇති බව වට්‍යාගන්නා මිහු, එතැනින් එහාට ඒ ආහාරය ගැනීම නැවත්වනවා. නැඹුන් අධිං විලුරසය සැග්‍රැමට ඉතාම සුදුසු ආහාරයක් නම් කුඩාබවු යෙදු ව්‍යාපකීයයා."

මම සිටිස්ටර්සි සිමිසන් තොළඹාම හිතාගන්නාද එදා යට ස්ට්‍රේකර පවුලේ රාත්‍රි ආහාරයට එත්මයේ ව්‍යාපෘත්‍යාල පිළියෙල වන බව? ඒ නියා තරුණ්‍යාගේ කුම වෙළට මිශ්‍ර කිරීම යදහා අධිං කුඩා අරගෙන ආචා කියල හිතාන්හා අමාරුයි. එකකාට සිමිසන් වෙන එල්ල වූ සැකය එතැනින් ඉවත් වෙන්වා. සැකය එල්ල වෙන්නේ රෝස් ස්ට්‍රේකර මහතා සහ මහත්මිය වෙත. ඒ මොකද, යට කන කුම කිරණය කිරීම පිළිබඳ අධිතිය හිම්යන්නේ මුවන් දෙදෙනා අත්. අධිං මිශ්‍ර කර නිබෙන්නේ තරුණ්‍යාගේ කුම පිශාන අධින කළාට පස්සේ. ඇයි එම් ආහාරයම් ගනා ගෙදාර අනෙක් අයට, කිසිම ප්‍රශ්නයක් ඇති වුණේ නැහැ නේ. ගස්ට්‍රිකාවට තොපුනි කුම පිශානට අධිං මිශ්‍ර කිරීමට හැකියාව ලැබුමන් කාටදා?

ඒක කිරණය කරන්න කළින්, ඉස්කාලයේ බල්ලා නිශ්චිතව කිරීයේ ඇයි යන කාරණයේ වැදගත්තම මට තෝරුම ගැනීමට හැකි වුණා. සිමිසන් සම්බන්ධ සිද්ධීමයන් අම් දැනාගන්නා ඉස්කාලයේ බල්ලේක් රද්වාගෙන ඉන්නා බව. ඒ වුණ්න කවුරු හරි ඇවින් සියා.

නමුත් උඩ තටුවෙවි නිජාගේ සිටි ප්‍රැක්ෂයන් මදයෙනා, නින්මදන් අභ්‍යාරන විධියට බල්ලා විරුද්ධවි කැඳීම්. එකකන් පැහැදිලිවම අපට තෙරුම් ගන්න පිළිවන් මධ්‍යම රාජ්‍යීය ඇ අමුත්තා, බල්ලා ගොඳින් හඳුනාන මකනෙක්.

දැන් මට බොහෝ දුරට එන්තු ශිඹුන් ජේන් ස්ථූපිකර මහ ය ඇවිත් සිල්ව බිලේස් ඉස්සාලයෙන් එමියට ගති බව. නමුත් ඒ මොන අරමුණෙන් ද? ඒ ඇමක් ගෝ විභින් දුෂ්චර්ජා අදහසකින් විය යුතුයි. නැත්තාම ඔහු මොකට මුහුයේම ගේවිකයෙක් කැම වේලට අනි. දුමලා මත් කරන්නේ? එමුණ් මේකට බ්‍රේකුව මොකක්ද කියල මට හිනාගන්න බැරිවුණා.

සමහර අවස්ථාවලදීපාපට අනුත්තා ලැබිලා තියෙනවා, සමහර අය්වයින් පුහුණු කරුණටි. අති විශාල මුදල් සංඛ්‍යාරයක් ලබා ගැනීමේ අරමුණෙන් තරග පාවා දුන්නු අවස්ථා. එවෙලාවලදී මවුන් එරහු වරුණෙන් මාරුගයෙන් ආලාභා තණන් විලට රේස් ඔවුනු අල්ලා. නමාගේ අය්වයා පරාජයට ජන්වීමට තවදුනු කරනවා. සමහර විට මේහාම පරාජය කරන්නේ අයිවාගේත්තකයාට මුදල ගෙවිලා. සමහර විට වඩාත් පුක්ස්ම, විශ්වාසදායක ත්‍රිත්‍ය තුම් විලින්. රේස් ඔවුනු ලේකයේ මේවා සිදුක්‍රියාවකා දේවල් නොමෙයි. නමුත් මෙනැනදී මොකක්ද සිදුවුණ්? එහුගේ සාක්ෂිවි නිකු දේවල් විලින් මට යම්කිදි හිමෙනයකට එමට භාෂිත්වී කියල ම. ක්ල්පනා කළා.

එය එමෙහෙම සිදුපුණා. ම. තිතන්නේ නැ ඔබට අමතක වේවි කියල, මියගිය පුද්ගලයාගේ අඟන් තිබුණු/පුවියේස පිහිය. මේ වගේ පිහියක් භාඥ සිහිපුද්ධියක් ඇති මිනිහෙක්, තමන්ගේ ආරක්ෂාවට ආයුධයක් ලෙස අරගෙන යෙන්නේ නැතු, ඔදායකර වොටියන් අපට කිවිවා, මෙවැනි ආයුධ පාවිච්චි කරන්නේ ඉතා සියුම් ගළුකරුම වලදී රේස් පෙන්වන්නේ බව. ඉරු තරග පිළිබඳව මෙ ලබා තිබෙන දිරිස පඳපුරුද්ද අනුව මෙ දැන්නෙවා අය්වයාගේ කළවේ රේස් යක බන්ධිරාවකට ඇති ආයුමකින් භානියක් කරන්න පුද්වනි. එහෙම වෙන අය්වයෙකු තෙනු දේ ගෙන්නා පටන් ගන්නවා. මෙම නන්න්වය දුවුවාම කුවරුවින් අනුමාන කරන්නේ, එය දිරිස වශයෙන් පුහුණු විම වල යෙදීම තියා ආශ්‍රිත ආබාධයක් කියලා; නැත්තාම රුමටික ප්‍රදානයක් කියලා” .

"දුෂ්චරියා! කාලන්තියා කෙස්භාධියා!" කරන්ල' ගෞස් ගොඩපයෙන් කැළුපූවේය.

"අන්න ඒකෙන් අපට තිහාගන්න පුරුවනි, ජෝන් ස්පෙශිකරට උවමනා වුණේ ඇයි කියල අශ්චරියාව විශ්වාසාවට ගෙනියෙන්න. මෙවැනි නිරෝගී ගක්කිලත් යම්හැකුව පිශියකින් කුවාලයක් කළාම, උග්‍රවිද්‍යාවෙන් කැළුහනවා. උග්‍ර භාගනා භඩ්ධ තදින් නින්ද ගොස් තිබෙන අයට වුණත් ඇහැමරනවා.

ඊ නියා ජෝන් ස්පෙශිකර මෙම ත්‍රියාව ඉස්තාලයෙන් බොහෝම ඇත, විශ්වාසාව මැද විවාහ තැනාත තිරිමට තිරුණය කරන්න ඇති"

"මට මේ කිසිලදුයක් පෙනුවන් නෑ, අන්ධයකුට විගේ. මිහු අර තිනිකුර දළුවලා, ඉටිප්පන්දම දළුවන්හා ඇත්තේ ඒ නියා?"

"ඒකෙ කිසිම සැකියක් නෑ, ඔහුයේ යාක්කුවේ තිබූ දේවල් පරිස්‍යා තිරිමෙන් ස්පෙශිකර මේ අපරාධය සිදුකිරීමට යොදා ගත් මාරුගය පසායා ගැනීමට හැකිවුණා. එහමණක් අනාවේදි. මිහු මෙවැනි අපරාධයක් තිරිමට මෙන්තුව ඇයායා ගැනීමටත් මාව්‍යාසනාවෙන්න වුණා.

කරන්ල' ඔබට ගත්ති ප්‍රාත්‍රිත්‍යායම කිසි පුද්ගලයෙක් අනෙක් මිනිසුන්ගේ බිල් පත්, ගෙවීම් පත්, යාක්කුවේ ද්‍රාමාගෙන එහේ මෙමහේ ගෙනායාමේ පුරුදුදක් නෑ. මොනා තරමක් අර්ථ ම බිඳුපත් අප වෙත යොමු වෙනවාද ගෙවා සමර්යකාට පත්කළ යුතු ඒවා? මට එක් වරම ගත්තුම තියා, ස්පෙශිකර තදිනියි ජීවිතයක් ගත කරන, ගෙවිල් දෙකක් පවත්වාගෙන යන්නෙක් බව. විශ්ලේෂණයට මට පෙනී තියා එම කාරණයට කාන්තාවක්, අදාළ බව; ඇය කුවුරුන් හෝ වේවා, ඇදුම පැලදුම් වෙනුවෙන් අධිකි ලෙස මූදල් වියදුම් කරන්නියක බව. මෙවැනි රැකියාවන් කරන තැනැත්තෙකුට, තමන්ගේ බිරිදි යදහා ගිනි විස්සක් විරිනා ගුවුමක් අරගෙන දෙන්න හැකි වෙවි යයි බලාපාරුන්තු වෙන්න බැව්, කෙළුඟීම එ පිළිබඳව නොවීමයා, ගුවුම ගෙන ම. ස්පෙශිකර මහත්මියගෙන් විකුව් අසා සිරියා ඔබට මකක ඇති. මේ කියන ගුවුම කිසිදාක ඇය අතට පත් ලොවුණු බව ම. ගත්තුම ගත්තා. කාන්තා ඇදුම ආයතනයේ ලිපිනය මා සටහන් කරගන්නා. ස්පෙශිකරයේ ජායාරූපය ගෙන ගොස් මා මවුනට පෙන්නුවා. එනමකාට මා දුනාගන්තා විශ්වාසාව එර්විජයර යනු මනාකල්පින නමක් පමණක් බව.

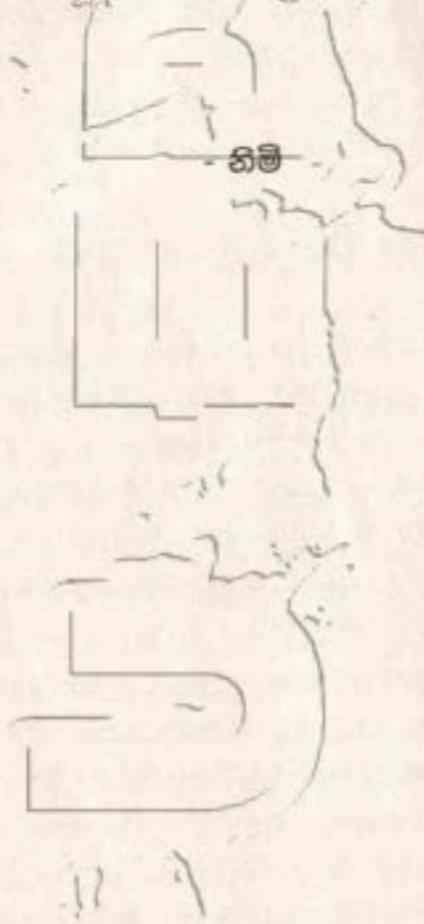

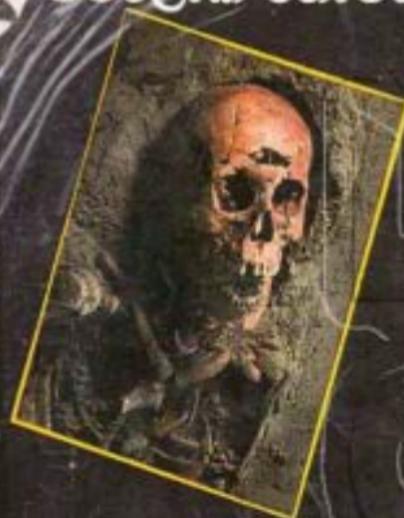
නමුති මධ්‍යගෞජාරැංචි ඇස් දෙකා ලැබුම එරිලා; ඒකෙන් ගොඩ එමම පුරුෂෙන් මම යුතුව සූලසුම් කරන්න ඇති"

"මම හැම දෙයකම පැහැදිලිවාලා, එකක් හැර, මගේ අශ්වයා යිටියේ කොන්ද?"

"ආ අශ්වයා පැනයියා. මෙවි ආසල්වායින් උච්ච රෝග බලා ගෙන්නා. ඒ පුද්ගලයන්ට නම මූලිකන්දන් ඇපි ගමිකිසි සමාවක් දියයුතු වෙනවා,

අන්නම තැනුව ඇපි කළුප්පාම් මංඡුප්පායිවන් ඇවිත් නේද? නම මිනින්තු දහයකින් ඇපි විශ්වේරියා දුම්රිය පොළට ලොවේවි. අපේ කාමරයට ඇතින්, සුරුරුවුවන් දුරමින් තපදුරටන් කාකාබහ කරන්න කැමති නම්, ඔවුන් දුනගන්න උච්ච මිනා අභ්‍යන්තරි, මගම සියාමදන්න මෑසුදානම් කරගල."

වෙතිමරවා තිදුල්ලේ!

උපායින විශ්වාසී මිය අභිජන පෙනෙනු ලද මිය
අඩුකාශ යෙටියා එස් දුටු සිසිරුම් අලුපැන නියම
වැඩිවිධ බැඳු?

උපායිකොර්ම්බි වලවිටේ පැලුගිලවීම

ඇඹුර පැහැඳවී පෙනෙ රෙඛාතුන් යෙහි අභිජන මිනි
විල දැඩි රිදු මිල්ටරියා රෙඛා යෙති ගැං ගැංවෙටි ආයි
දේශීකාව යෙකුටදු?

ඉල් සැලකුණා

මිනින සිංහ මිනු පැවැත් පෙනෙනෙකාවේ මිනි
අභිජනයේ අපේ දැඩියා අභිජන අඩුකාශ පෙනෙයා:

වැර පිටරි

විටර සෙරට සිංහ දැඩිවි දැඩි යැක ..... ව කුතුහා
කරන්න තින ආක්ෂ්‍යිටි විලුම් යෙත පෙනෙක්කිටි නො
වුදුන් ඉව්වී වුණ.

වුහ මදුරේ වෙතිමරුම්

ඇඹුර පෙනෙ විශ්වාසී මිනා පිරිජන පෙනෙ යෙනෙනුවේ මිනි
සැංචුර යැදු සිටියි වෙනා පැවැත් ගො විශ්ව අභිජනය
වැඩිවිධ ආකාරිය පරිනි:

ඉල්සානා මිනුයා

සි උඩි විටිනි යැදු මිය පද්ධාන දැඩිල විලුට යෙයා
දැඩින එකක එල මිනු? සි උඩි එවි තින්නි
දේශීයියා!

ත් පද්ධක්කම්

දැක් අඩුවියාම් පැවැත් නම් එස් වැඩියායා එක්ස්ව උසි
සා පිටිය එකක සි දු සිංහයා නා!

